

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av skjutvapenlagen och av vissa andra lagar som har samband med den, till godkännande av tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, samt till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i tilläggsprotokollet som hör till området för lagstiftningen**

## PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner lagen om ändring av skjutvapenlagen och vissa andra lagar som har samband med den. Dessutom föreslås det att riksdagen godkänner det i New York den 31 maj 2001 upprättade tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, till den del som protokollet hör till Finlands behörighet.

Översynen av skjutvapenlagen (1/1998) hör samman med det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen. Genom direktivet har de bestämmelser i ovan nämnda protokoll genomförts som hör till området för gemenskapslagstiftningen.

Ändringen av skjutvapenlagen föranleds också av nationella ändringsbehov.

Syftet med översynen av skjutvapenlagen är att öka vapensäkerheten. Det föreslås att de bestämmelser i skjutvapenlagen som gäller handeldvapen, d.v.s. pistoler, miniatyrpistoler, revolverar och miniatyrrevolverar, ses över. I framtiden ska endast personer som har fyllt 20 år få tillstånd för dessa vapentyper. Förvärvstillstånd på basis av sport- och hobbysskytte ska endast kunna meddelas en person som är medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen. Tillstånd på basis av jakt ska endast kunna meddelas en person som visar upp ett intyg av en jaktvårdsförening över sin hobbyverksamhet.

Tillstånd för handeldvapen ska till en början meddelas på viss tid för högst fem år. Därefter ska tillståndshavaren med fem års mellanrum visa upp ett intyg över att han eller hon aktivt utövar sin hobby.

Det föreslås att den tillsyn som gäller tillståndssökandens och tillståndshavarens personliga lämplighet effektiviseras. Tillståndsmyndigheten ska av försvarsmakten få uppgifter som gäller tillståndshavarens tjänstgöring och bedömningen av hans eller hennes tjänsteduglighet. En värnpliktig tillståndssökande ska i samband med ansökan visa upp ett intyg över fullgjord tjänstgöring eller en utredning över orsaken till att tjänstgöringen har skjutits upp eller avbrutits. Det föreslås att tillståndssökanden ska förpliktas att genomgå ett lämplighetstest som prövar hans eller hennes personliga lämplighet. Vidare föreslås det att tillståndsmyndigheten ska ha rätt att med tillståndssökandens eller tillståndshavarens samtycke få uppgifter om dennes hälsa. Om den berörda personen inte ger sitt samtycke till detta, ska det kunna utgöra en grund för att tillstånd inte meddelas eller för att ett gällande tillstånd återkallas. Enligt förslaget ska yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ha rätt att göra en anmälan om en person som inte är lämplig att inneha ett vapentillstånd hos polisen.

Det föreslås en allmän nedre åldersgräns på 18 år för tillstånd att förvärva ett skjutvapen. En person som har fyllt 15 men inte 18 år ska med sin vårdnadshavarens samtycke kunna meddelas parallelltillstånd för ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen.

Tillståndsplikten i fråga om vapendelar föreslås bli utvidgad. Tillstånd ska krävas för stommar till vapen och för ljuddämpare. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om deaktivering av skjutvapen stramas åt.

Finland undertecknade tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition i New York den 23 januari 2002. Europeiska unionen undertecknade protokollet den 16 januari 2005. Protokollet trädde i kraft den 3 juli 2005. Det är ett av tre tilläggsprotokoll till Förenta Nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Konventionen godkändes i riksdagen den 12 december 2003 och trädde för Finlands del i kraft den 11 mars 2004.

Åtagandena enligt protokollet gäller bekämpande av olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition. Protokollet omfattar i huvudsak bestämmelser som förbättrar samarbetet och informationsutbytet mellan

myndigheterna i de fördragsslutande staterna samt bestämmelser som ställer minimikrav på den nationella lagstiftning som gäller utförsel och införsel av skjutvapen. I protokollet finns också bestämmelser om att skjutvapen ska märkas med koder samt om att all vapenförmedling ska förutsätta tillstånd. Vissa bestämmelser i protokollet hör till Europeiska gemenskapens behörighet.

Den finska skjutvapenlagstiftningen uppfyller i huvudsak förpliktelserna enligt i protokollet. Genomförandet av protokollet förutsätter att 41 kap. 1 § i strafflagen ändras. Det föreslås att protokollet sätts i kraft genom en blankettlag. Om ikraftträdandet av lagen bestäms genom republikens presidents förordning.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Lagen om sättande i kraft av tilläggsprotokollet avses träda i kraft vid samma tidpunkt som tilläggsprotokollet träder i kraft nationellt.

## INNEHÅLL

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....                                                                                                                                                                                                                                                             | 1   |
| INNEHÅLL .....                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 3   |
| ALLMÄN MOTIVERING .....                                                                                                                                                                                                                                                                                | 5   |
| 1 INLEDNING.....                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 5   |
| 2 NULÄGE .....                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 8   |
| 2.1 Skjutvapnen i Finland .....                                                                                                                                                                                                                                                                        | 8   |
| 2.2 Lagstiftningen i utlandet .....                                                                                                                                                                                                                                                                    | 19  |
| Sverige.....                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 19  |
| Norge.....                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 20  |
| Tyskland.....                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 21  |
| Belgien .....                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 22  |
| 2.3 Bedömning av nuläget .....                                                                                                                                                                                                                                                                         | 24  |
| 3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN .....                                                                                                                                                                                                                                                        | 26  |
| 3.1 Målsättning.....                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 26  |
| 3.2 Alternativ och de viktigaste förslagen.....                                                                                                                                                                                                                                                        | 27  |
| 4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER .....                                                                                                                                                                                                                                                                    | 31  |
| 4.1 Konsekvenser för myndigheterna .....                                                                                                                                                                                                                                                               | 31  |
| 4.2 Konsekvenser för näringsidkarna inom vapenbranschen.....                                                                                                                                                                                                                                           | 31  |
| 5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN .....                                                                                                                                                                                                                                                                   | 32  |
| 5.1 Remissyttranden.....                                                                                                                                                                                                                                                                               | 32  |
| 6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....                                                                                                                                                                                                                                                                 | 37  |
| DETALJMOTIVERING .....                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 39  |
| 1 LAGFÖRSLAG .....                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 39  |
| 1.1 Skjutvapenlagen.....                                                                                                                                                                                                                                                                               | 39  |
| 1.2 Strafflagen.....                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 63  |
| 41 kap. Om vapenbrott.....                                                                                                                                                                                                                                                                             | 63  |
| 1.3 Polislagen.....                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 64  |
| 1.4 Värnpliktslagen .....                                                                                                                                                                                                                                                                              | 65  |
| 2 SKJUTVAPENPROTOKOLLETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND .....                                                                                                                                                                                                                  | 67  |
| 2.1 Lag om sättande i kraft av de bestämmelser i tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet som hör till området för lagstiftningen .....  | 81  |
| 3 IKRAFTTRÄDANDE .....                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 81  |
| 4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING .....                                                                                                                                                                                                                                          | 81  |
| 4.1 Behovet av riksdagens samtycke och lagstiftningsordning.....                                                                                                                                                                                                                                       | 87  |
| LAGFÖRSLAG .....                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 90  |
| 1. Lag om ändring av skjutvapenlagen.....                                                                                                                                                                                                                                                              | 90  |
| 2. Lag om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen.....                                                                                                                                                                                                                                                    | 100 |
| 3. Lag om ändring av 35 och 36 § i polislagen.....                                                                                                                                                                                                                                                     | 101 |
| 4. Lag om ändring av värnpliktslagen .....                                                                                                                                                                                                                                                             | 102 |
| 5. Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet..... | 103 |
| BILAGOR.....                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 104 |
| PARALLELLTEXTER .....                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 104 |

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| 1. Lag om ändring av skjutvapenlagen.....           | 104 |
| 2. Lag om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen..... | 124 |
| 3. Lag om ändring av 35 och 36 § i polislagen.....  | 126 |
| FÖRDRAGSTEXT.....                                   | 128 |

## ALLMÄN MOTIVERING

**1 Inledning**

I propositionen föreslås det att riksdagen ska godkänna en lag om ändring av skjutvapenlagen och vissa lagar som har samband med den. Dessutom föreslås det att riksdagen ska sätta i kraft de bestämmelser i det i New York den 31 maj 2001 upprättade tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (skjutvapenprotokollet) som hör till Finlands behörighet.

Revideringen av skjutvapenlagen (1/1998) hör samman med det nationella ikraftsättandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG (direktivet om ändring av vapendirektivet) om kontroll av förvärv och innehav av vapen. Den gällande skjutvapenlagstiftningen motsvarar nämligen inte de krav som ställs i direktivet 2008/51/EG. Genom detta direktiv har de bestämmelser i det ovan nämnda skjutvapenprotokollet som hör till området för gemenskapslagstiftningen satts i kraft.

En revidering av skjutvapenlagen är aktuell också på grund av de nationella behoven av ändringar i lagstiftningen. I offentligheten har det framställts krav på att handeldvapen helt och hållet ska förbjudas. Med handeldvapen avses pistoler, miniatyrpistoler, revolverar och miniatyrrevolverar. I denna proposition föreslås det emellertid inte att någon viss typ av handeldvapen ska förbjudas. I propositionen föreslås det däremot att handeldvapnens tillgänglighet ska begränsas genom att det uppställs nya villkor för att handeldvapentillstånd ska meddelas. Dessutom ges tillståndsmyndigheten bättre möjligheter att i samband med tillståndsprövningen få information om tillståndssökanden och om det användningssyfte som sökanden uppgett för vapnet. Genom att förutsättningarna för meddelande av handeldvapentillstånd skärps och tillsynen över tillståndssökandenas och tillståndshavarnas hälsotillstånd effektiveras kan man förbättra tillståndssystemets funk-

tion och tillförlitlighet och samtidigt också förbättra vapensäkerheten.

Då det är fråga om barn och unga personer ska man fästa särskild vikt vid att personen i fråga verkligen utövar sport- och hobbysskytte. Särskild vikt ska också fästas vid de krav som gäller personens lämplighet för innehav av skjutvapen. Den gällande skjutvapenlagstiftningen motsvarar inte de krav som har ställts i direktivet om ändring av vapendirektivet. Enligt direktivet får en person som är yngre än 18 inte förvärva skjutvapen genom köp. I denna proposition begränsas tillgången till handeldvapen bl.a. genom ett förslag om att endast personer som har fyllt 20 år kan meddelas handeldvapentillstånd.

Med stöd av den gällande skjutvapenlagen har ett tillstånd för förvärv av handeldvapen i praktiken kunnat meddelas på basis av mycket begränsad utredning. Skjutvapenlagen har inte innehållit några bestämmelser om hur man ska påvisa att personen i fråga utövar sport- och hobbysskytte. I propositionen föreslås det att en förutsättning för meddelande av handeldvapentillstånd ska vara att den som ansöker om skjutvapentillstånd på grundval av sport- och hobbysskytte ska ha utövat skytte aktivt i minst två års tid. Tillståndssökanden ska höra till en skytteförening och förete ett sådant intyg över sin hobby som har utfärdats av föreningens skytteinstruktör. Skjutvapenlagen ska även utökas med bestämmelser om ett nytt skytteinstruktörssystem. En medlem i en sådan skytteförening som avses i 4 § i föreningslagen (503/1989) ska under de förutsättningar som anges i 45 d § i den föreslagna lagen kunna godkännas som skytteinstruktör. Godkännandet förutsätter bl.a. att sökanden har fullgjort en utbildning som uppfyller de krav som fastställts av inrikesministeriet.

Enligt skjutvapenlagen är skjutvapentillstånden i huvudsak gällande tills vidare. Parallelltillstånden meddelas emellertid för högst tio år. De tillstånd som meddelas på grundval av arbete utfärdas för högst fem år. Innehavstillstånd kan av särskilda skäl meddelas för viss tid. Sökanden ska alltid informeras om de särskilda skälen. För sport- och

hobbyskytte har tidsbestämda handeldvapen-tillstånd meddelats i sådana fall där sökanden inte lagt fram tillräcklig utredning angående sin hobby. I de fall då innehavstillstånden gäller tills vidare har man endast sporadiskt kunnat kontrollera tillståndshavarens förutsättningar för vapeninnehav. Man har inte heller kunnat kontrollera huruvida tillståndshavaren använder vapnet för det godtagbara användningssyfte för vilket tillståndet meddelades, eller ifall tillståndshavaren t.ex. helt och hållet har upphört att utöva sport- och hobbyskytte. Oanvända skjutvapen utgör ett säkerhetsproblem, i synnerhet om de förvaras i strid med bestämmelserna.

Efter att lagen om ändring av skjutvapenlagen har trätt i kraft kan en person som fyllt 15 men inte 18 år, liksom även enligt den tidigare skjutvapenlagen, med vårdnadshavarnas samtycke få ett parallelltillstånd för hagelgevär, gevär, salongsgevär eller kombinationsvapen på grundval av jakt eller sport- och hobbyskytte. En person som inte har fyllt 18 år får således utöva sport- och hobbyskytte eller jakt med stöd av ett parallelltillstånd som har meddelats honom eller henne för ett sådant skjutvapen som hör till de ovan nämnda vapentyperna och som innehas av vårdnadshavaren. Om vårdnadshavaren inte har ett eget vapeninnehavstillstånd för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbyskytte, ska vårdnadshavaren enligt propositionen ha möjlighet att ansöka om ett innehavstillstånd för förvaring och transport av ett sådant skjutvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år. Det föreslås därmed att 43 § i skjutvapenlagen ska utökas med ett nytt användningssyfte. En person som inte har fyllt 18 år kommer därefter att ha möjlighet att få ett parallelltillstånd för sådana skjutvapen som hör till de ovan nämnda vapentyperna och som förvaras och transporteras med stöd av vårdnadshavarens innehavstillstånd.

I propositionen föreslås också nya metoder för att utveckla bedömningen av en persons lämplighet för innehav av skjutvapen samt för att effektivisera informationsutbytet mellan myndigheterna. Förvärvstillstånd för andra skjutvapen än handeldvapen kan enligt propositionen meddelas en person som fyllt 18

år, då de förutsättningar som anges i skjutvapenlagen är förhållandevis. Förvärvstillstånd kan endast meddelas om tillståndssökanden ger sitt samtycke till att polisen har rätt att få en sådan medicinsk bedömning av sökanden med vars hjälp man kan bedöma dennes lämplighet för innehav av skjutvapen.

Vidare föreslås det att läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska få rätt att av grundad anledning och utan hinder av sekretessbestämmelserna anmäla en person som kan anses vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler till polisen. På basis av en sådan anmälan kan tillståndsmyndigheten enligt prövning uppmana tillståndshavaren eller tillståndssökanden att lämna in tilläggsutredning för granskning av förutsättningarna för vapentillståndet. Om anmälan gäller en person som enligt polisens informationssystem inte har förvärvs- eller innehavstillstånd för skjutvapen eller sådana godkännanden som avses i skjutvapenlagen, och ansökningar om sådana tillstånd eller godkännanden inte heller är under behandling för denna persons del, ska anmälan utan dröjsmål förstöras.

Genom de ändringar som föreslås i 35 § i polislagen utökas också polisens möjligheter att få sådana uppgifter om en person som beivras vid bedömningen av lämpligheten av den som ansöker om eller innehar ett vapentillstånd. Det föreslås att polisen, för bedömning av tillståndshavarens eller tillståndssökandens personliga lämplighet, utan hinder av sekretessbestämmelserna ska ha rätt att få nödvändiga uppgifter om en värnpliktig persons tjänstgöring och tjänsteduglighet, samt sådana övriga uppgifter som avses i 35 § 2 mom. i polislagen och som inte gäller personens hälsa. På samma sätt kan polisen också få uppgifter om en person för vilken ett godkännande söks eller som har fått ett godkännande. Tillståndsmyndigheten har dessutom rätt att med personens samtycke få uppgifter som gäller dennes hälsa. Om tillståndshavaren eller den som fått ett godkännande inte på polisens begäran ger ett sådant samtycke, kan tillståndsmyndigheten enligt den föreslagna 67 § 4 punkten i skjutvapenlagen inleda ett förfarande för återkallelse av vapentillståndet eller godkännandet.

I propositionen föreslås det också att värnpliktslagen ska ändras så att nödvändiga uppgifter ur värnpliktsregistret utan hinder av sekretessplikten lämnas ut till polisen för bedömning av den personliga lämpligheten i fråga om en person som söker eller innehar ett tillstånd enligt skjutvapenlagen eller en person för vilken ett godkännande söks eller som har fått ett godkännande. En värnpliktig person ska förete tillståndsmyndigheten en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller en utredning över uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring samt över orsakerna till detta. För att effektivisera tillsynen över sökandenas hälsotillstånd håller man också på att utveckla ett sådant test som klarlägger lämpligheten hos de personer som ansöker om vapentillstånd. Lämplighetstestet bygger på det test som försvarsmakten använder för att bedöma beväringarnas lämplighet för olika uppgifter. På basis av testresultaten kan sökanden uppmanas lämna in tilläggsutredning angående sitt hälsotillstånd, t.ex. ett läkarintyg.

Dessutom föreslås det i propositionen att 41 kap. 1 § i strafflagen ska ändras. Enligt artikel 16 i direktivet om ändring av vapendirektivet ska medlemsstaterna fastställa ett sanktionssystem för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Den organiserade brottsligheten har länge varit föremål för allvarlig internationell uppmärksamhet och mellanstatligt samarbete. Olaglig vapenhandel har i allt större utsträckning blivit en del av den organiserade brottsligheten och terrorismen. Situationen i krisområden efter väpnade konflikter stöder denna utveckling. De flesta av dessa områden är även källor för olaglig vapenhandel. I Europa har problemet varit särskilt synligt på Balkanområdet. Den internationella olagliga vapenhandeln innefattar även förmedling av vapen och ammunition till krisområden, vilket är ägnat att förlänga konflikterna och oroligheterna och hindra en hållbar utveckling på dessa områden. Härigenom är den olagliga vapenhandeln ett problem framför allt för utvecklingsländerna. Typiskt är att vapen och

ammunition förs över från sådana områden där den väpnade konflikten är över till sådana områden där den väpnade konflikten pågår eller håller på att bryta ut. Vapen och ammunition övergår också ofta i terroristorganisationernas besittning. Detta leder ofta dels till nya konflikter, dels till att pågående konflikter förlängs. Förmedlingen sköts allt oftare av organiserade brottsliga sammanslutningar. Att hindra olaglig vapenhandel bidrar sålunda till att förebygga och bekämpa väpnade konflikter samt förbättrar utvecklingen isynnerhet i utvecklingsområdena och minskar terroristorganisationernas möjligheter att få tillgång till vapen och ammunition.

Förenta nationernas (FN) generalförsamling antog i december 1998 resolution 53/111, där församlingen beslutade upprätta en mellanstatlig ad hoc-kommitté för att utarbeta en konvention mot organiserad brottslighet. Kommittén hade även till uppgift att diskutera upprättandet av instrument mot människohandel och människosmuggling och mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen. I resolution 53/114 gav församlingen kommittén i uppdrag att utarbeta konventionen och därtill hörande protokoll.

Ad hoc-kommittén diskuterade konventionen och dess protokoll under sex sessioner 1999. I december 1999 antog FN:s generalförsamling resolution 54/126, där den uppmanade ad hoc-kommittén att fortsätta arbetet på konventionen och dess protokoll. Arbetet var avsett att bli slutfört inom 2000. Kommittén fortsatte sitt arbete under ytterligare fem sessioner. Konventionen och dess två protokoll antogs av FN:s generalförsamling den 15 november 2000 genom resolution 55/25. Tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition blev klart först under ad hoc-kommitténs 11 och 12 sessioner 2001 och det antogs av FN:s generalförsamling den 31 maj 2001 genom resolution 55/255.

Finland undertecknade skjutvapenprotokollet den 23 januari 2002. Konventionen trädde internationellt i kraft den 29 september 2003. För Finland trädde konventionen i kraft den 11 mars 2004 (FördrS 18/2004 och 20/2004).

Skjutvapenprotokollet trädde i kraft den 3 juli 2005.

Enligt artikel 37 i konventionen ska skjutvapenprotokollet tolkas tillsammans med konventionen med beaktande av protokollets syfte. I artikel 1 i skjutvapenprotokollet sägs vidare att protokollet kompletterar konventionen och ska tolkas tillsammans med den. Bestämmelserna i konventionen ska i tillämpliga delar gälla protokollet, såvida inte annat anges däri.

Skjutvapenprotokollet är på samma sätt som konventionen öppet även för regionala organisationer för ekonomisk integration. Europeiska gemenskapen (EG) undertecknade skjutvapenprotokollet den 16 januari 2002. Under avtalsförhandlingarna bemyndigade EG-rådet EG-kommissionen att förhandla om och underteckna vissa sådana bestämmelser i protokollet som hörde till dess verksamhetsområde. Kommissionen utnyttjade även sin exklusiva talerätt vid avtalsförhandlingarna då bestämmelser inom dess behörighet behandlades. Konventionen och dess skjutvapenprotokoll är sålunda s.k. blandade avtal, dvs. avtal med delad behörighet, där en del av bestämmelserna faller inom EG:s behörighet och en del inom Europeiska unionens (EU) behörighet. Enligt rådet faller artiklarna 7-10 och 15 inom EG:s behörighet. Rådets direktiv om kontroll av förvärv och innehav av vapen (91/477/EEG), nedan vapendirektivet, har ändrats genom Europaparlamentets och Rådets direktiv 2008/51/EG, nedan direktivet om ändring av vapendirektivet. Direktivet trädde i kraft den 28 juli 2008 och det ska sättas nationellt i kraft inom två år från dess ikraftträdande, dvs. senast den 28 juli 2010. Kommissionen har med stöd av protokollets artikel 7, som gäller bevarande av uppgifter, ändrat rådets direktiv om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk (93/15/EEG), nedan direktivet om explosiva varor. EG har dock inte ännu godkänt skjutvapenprotokollet.

I propositionen ingår ett förslag till godkännande av skjutvapenprotokollet och ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till lag-

stiftningens område. Protokollet föreslås bli satt i kraft genom en blankettlag.

## 2 Nuläge

### 2.1 Skjutvapnen i Finland

Den viktigaste målsättningen med ändringen av skjutvapenlagen är att öka vapensäkerheten. Genom ändringen av skjutvapenlagen har man också för avsikt att eliminera sådana brister och missförhållanden i tillståndsförfarandet som äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten.

En omständighet som påverkar vapensäkerheten är antalet skjutvapen. När det gäller antalet skjutvapen i förhållande till invånarantalet placerar sig Finland bland världstoppen, efter USA, Yemen och Norge men före Tyskland och Sverige (sammanlagt ca 2 miljoner lovliga vapen). Den stora mängden vapen kan dock för både Finlands och Sveriges del delvis förklaras med det omfattande intresset för jakt.

Enligt förarbetena till 1998 års skjutvapenlag (RP 183/1997 rd) fanns det uppskattningsvis 2 miljoner

lovliga skjutvapen i Finland i slutet av år 1992. Vapenantalet är fortfarande högt, enligt vapenregistret uppgick antalet vapen 29.1.2009 till 1 574 739. I relation till invånarantalet 31.12.2008 (5 325 600) finns det i Finland 30 skjutvapen per hundra invånare.

Miniatyrpistoler, pistoler, miniatyrrevolver och revolverar är vapen som används av sportskytteutövare. För sådana vapen har det förut varit lättare att få innehavstillstånd, i synnerhet innan skjutvapenlagen (1/1998) trädde i kraft 1.3.1998. Det har inte alltid ens krävts någon utredning angående vapnets användningssyfte. Enligt de bestämmelser som var gällande före 1.3.1998 krävdes det bara att tillståndssökanden hade ett godtagbart skäl för att skaffa vapnet. Lagen innehöll dock ingen definition av vilka skäl som betraktades som godtagbara. Handeldvapen är eftertraktade också bland yrkes- och vane-förbrytare, eftersom dessa vapen är lätta att dölja och bära med sig.

Till följd av det nådårsarrangemang som infördes i Finland har man lyckats minska antalet olovliga vapen och inkludera sådana



vapen i tillståndssystemet. Under perioden 1.1.2004–31.12.2008 inlämnades sammanlagt ca 29 100 vapen till inrikesministeriets lotteri- och vapenförvaltningsenhet. Av dessa vapen har sammanlagt 3 688 sålts vid vapenauktioner. Ca 18 000 vapen har förstörts. Antalet olovliga skjutvapen är mycket svårt att beräkna, uppskattningsvis kan det röra sig mellan 20 000 och 50 000 vapen.

Nedan anges antalet skjutvapenbrott, grova skjutvapenbrott och lindriga skjutvapenbrott som under de senaste åren kommit till polisens kännedom. Siffrorna omfattar också de fall där skjutvapen innehafts olovligt och påträffats t.ex. i samband med andra brottsutredningar eller husrannsakingar.

| År                                        | 2005  | 2006  | 2007  | 2008  |
|-------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Skjutvapenbrott och grova skjutvapenbrott | 1 406 | 1 230 | 1 260 | 1 401 |
| Lindriga skjutvapenbrott                  |       |       | 14    | 33    |

**Antalet tillgreppsbrott gällande skjutvapen, som polisen fått kännedom om:**

| år 2005 | år 2006 | år 2007 | år 2008 |
|---------|---------|---------|---------|
| 276     | 227     | 242     | 227     |

Ett statistikfört tillgreppsbrott kan emellertid gälla flera skjutvapen, vilket innebär att det faktiska antalet tillgripna vapen kan vara till och med två eller tre gånger större än de ovan nämnda antalen.

Inom Schengen-systemet finns det från åren 2001–2008 sammanlagt 8 656 pålysningar gällande finska skjutvapen.

**Statistik**

Skjutvapentillstånden och de skjutvapen som innehas med stöd av tillstånden registreras i vapenregistret. Vapenregistret är dock i tekniskt och funktionellt avseende föråldrat. Inrikesministeriet håller för närvarande på att förnya vapenregistret så att det bättre ska motsvara de behov som föranleds av verk-

samheten inom tillståndsförvaltningen samt av statistikföringen och informationsförmedlingen.

**Vapenbeståndet**

I vapenregistret hade sammanlagt 1 574 739 skjutvapen registrerats 23.1.2009. Antalet skjutvapentillstånd var sammanlagt 1 884 176, vilket också innefattade parallelltillstånd. Antalet tillståndshavare uppgick 1.2.2009 till 672 772 personer. Detta antal innefattade både fysiska personer och sammanlutningar (2 660). I tabellen nedan har man delat in skjutvapnen enligt vapenkategori och räknat ut deras procentuella andelar av den totala vapenmängden.

| Hagelgevär   | Gevär<br>Salongsgevär<br>Kombinationsvapen<br>(Långa räfflade vapen) | Pistoler<br>Miniatyrpistoler<br>Revolvrar<br>Miniatyrrevolv-<br>rar<br>(Handeldvapen) | Gassprayer | Gasvapen<br>Signalpistoler<br>Svartkrutvapen | Övriga skjutvapen<br>(6 § 2 mom. 12 punkten i skjutvapenlagen) |
|--------------|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| 591 714      | 692 170                                                              | 251 699                                                                               | 15 529     | 16 433                                       | 7 194                                                          |
| 37,6 procent | 44 procent                                                           | 16 procent                                                                            | 1 procent  | 1 procent                                    | 0,4 procent                                                    |

I februari 2009 hade ca 5 300 automatvapen registrerats i vapenregistret. Av flera orsaker är det emellertid inte möjligt att ur vapenregistret få exakta uppgifter om antalet automatvapen. Före 1.3.1998 beviljade länsstyrelserna nämligen undantagslov för förvärv av fickvapen, automatvapen och skjutvapen avsedda för militärt bruk, fränsett enskottsgevär. De uppgifter som införts i vapenregistret angående dessa tillstånd motsvarar inte alltid den gällande skjutvapenlagens krav, t.ex. när det gäller vapentypen och vapnets funktionssätt. Under den tid inrikesministeriet fungerat som tillståndsmyndighet har det under 2000-talet meddelats i genomsnitt 300 tillstånd per år för förvärv av särskilt farliga skjutvapen.

I vapenregistret finns dessutom uppgifter om ca 600 näringsidkare inom vapenbranschen, varav ca 500 bedriver vapenhandel. Av de skjutvapen som vapennäringsidkarna har i lager är sammanlagt ca 18 000 enligt vapenregistret sådana för vilka det redan tidigare har meddelats innehavstillstånd.

Ur vapenregistret saknas fortfarande uppgifter om tusentals s.k. pappkorttillstånd som beviljats under de upphävda vapenlagarnas giltighetstid. Tillståndskartoteken innehåller så bristfälliga uppgifter både om tillståndshavarna och om vapnen att det inte är möjligt att registrera all information om dessa tillstånd i vapenregistret utan tidskrävande utredningar.

#### **I vapenregistret har skjutvapentillstånden indelats i L- och H-serien på följande sätt:**

| Serie    | Vapen                                                                                                             | Användningssyftet framgår av vapenregistret | Tillståndets giltighetstid                                                | Tillförlitligheten i fråga om vapenregistrets uppgifter om vapnet                                                                                                                            |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| H-serien | Alla innehavs- och parallelltillstånd som meddelats före 1.3.1998                                                 | Nej                                         | Tillstånden gäller i huvudsak tills vidare.                               | Alla uppgifter om vapnen är otillförlitliga, eftersom polisen inte har granskat vapnen. Ur vapenregistret framgår inte vapnets funktionssätt eller huruvida det är fråga om ett fickvapen.   |
| L-serien | Alla innehavstillstånd som meddelats 1.3.1998 eller därefter                                                      | Ja                                          | Tillstånden gäller i huvudsak tills vidare.                               | Uppgifterna om vapnen är i huvudsak tillförlitliga, eftersom polisen har granskat vapnen.                                                                                                    |
| H-serien | Parallelltillstånd som meddelats 1.3.1998-28.2.2002, om det huvudsakliga tillståndet för vapnet hör till H-serien | Ja                                          | Tillstånden gäller antingen en viss tid, högst 10 år, eller tills vidare. | Alla uppgifter om vapnen är otillförlitliga, eftersom polisen inte har granskat vapnen. Ur vapenregistret framgår i regel vapnets funktionssätt samt huruvida det är fråga om ett fickvapen. |
| L-serien | Alla parallelltillstånd som meddelats 1.3.2002 eller därefter                                                     | Ja                                          | Alla tillstånd gäller en viss tid, högst 10 år.                           | Uppgifterna om vapnen är i huvudsak tillförlitliga, eftersom polisen har granskat vapnen.                                                                                                    |

Vapenregistrets uppgifter om sådana tillstånd som hör till H-serien är delvis bristfälliga, bl.a. på grund av att dessa tillstånd inte har försetts med någon anteckning om för vilket användningssyfte de har meddelats.

I början av år 2009 uppgick antalet tillstånd inom L-serien sammanlagt till ca 640 000 och antalet tillstånd inom H-serien till ca 1 010 000. Inom L-serien var antalet parallelltillstånd ca 80 000 och inom H-serien ca 220 000. Av parallelltillstånden inom H-serien är 160 000 sådana som är gällande tills vidare och ca 60 000 sådana som är gällande en viss tid.

#### Årligen meddelade innehavstillstånd

Då man granskar det antal tillstånd som årligen meddelas för sådana vapen som registreras i vapenregistret bör man ta hänsyn till att antalet omfattar både gamla och nya skjutvapen. Av de vapen som finns registrerade i vapenregistret överförs en stor del varje år till andra tillståndshavare. År 2008 meddelades 22 614 tillstånd för innehav av nya skjutvapen, vilket motsvarar ca 37 pro-

cent av alla innehavstillstånd som meddelades under året.

År 2008 meddelades sammanlagt 61 057 innehavstillstånd i Finland. Jämfört med året innan minskade antalet med ca 5 procent. Då man också beaktar parallelltillstånden, meddelades sammanlagt 70 889 tillstånd. Vid en jämförelse av antalet innehavstillstånd som meddelats under de fem senaste åren kan man inte konstatera några betydande förändringar. Under de första åren av det innevarande seklet (2000–2003) varierade antalet tillstånd mellan 56 000 och 58 000, men stannade under 60 000. Därefter har antalet överskridit 60 000. Det är svårt att förklara den ökning av antalet tillstånd som skedde år 2004 (+6 151) med någon enskild omständighet. En förklaring kan utgöras av de nadsbestämmelser som trädde i kraft år 2004. Med stöd av dessa bestämmelser inkluderades nämligen en mängd olovliga vapen i tillståndssystemet. Ett tecken på detta är också att antalet tillstånd som meddelades med motiveringen att vapnet förvaras som en minnessak var större år 2004 (2 745) än året innan (1 647).

**Antalet tillstånd för innehav av skjutvapen som meddelats under åren 2003–2008 och tillståndens procentuella andelar, indelade enligt vapentyp:**

| År                | 2008         |              | 2007         |              | 2006         |              | 2005         |              | 2004         |              | 2003         |              |
|-------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Vapentyp          | st           | %            | st           | %            | st           | %            | st           | %            | st           | %            | st           | %            |
| Hagelgevär        | 20994        | 34,4         | 22293        | 34,7         | 20729        | 33,7         | 22150        | 35,9         | 22259        | 34,5         | 20048        | 34,4         |
| Gevär             | 19227        | 31,5         | 19544        | 30,5         | 19166        | 31,2         | 17754        | 28,8         | 18977        | 29,4         | 17856        | 30,6         |
| Salongsgevär      | 8323         | 13,6         | 8430         | 13,1         | 8126         | 13,2         | 8187         | 13,3         | 8669         | 13,4         | 7926         | 13,6         |
| Pistol            | 4075         | 6,7          | 4787         | 7,5          | 4708         | 7,7          | 4652         | 7,5          | 5453         | 8,5          | 4305         | 7,4          |
| Miniatyrpistol    | 3283         | 5,4          | 4014         | 6,3          | 3989         | 6,5          | 4063         | 6,6          | 3964         | 6,1          | 3827         | 6,6          |
| Revolver          | 1074         | 1,8          | 1294         | 2,0          | 1191         | 1,9          | 1218         | 2,0          | 1363         | 2,1          | 1206         | 2,1          |
| Miniatyrrevolver  | 700          | 1,1          | 774          | 1,2          | 777          | 1,3          | 837          | 1,4          | 828          | 1,3          | 754          | 1,3          |
| Svartkrutvapen    | 342          | 0,6          | 337          | 0,5          | 341          | 0,6          | 347          | 0,6          | 415          | 0,6          | 386          | 0,7          |
| Kombinationsvapen | 2110         | 3,5          | 2085         | 3,2          | 1776         | 2,9          | 1784         | 2,9          | 1841         | 2,9          | 1594         | 2,7          |
| Gasvapen          | 13           | 0,0          | 15           | 0,0          | 15           | 0,0          | 13           | 0,0          | 51           | 0,1          | 10           | 0,0          |
| Gasspray          | 0            | 0,0          | 0            | 0,0          | 0            | 0,0          | 0            | 0,0          | 0            | 0,0          | 0            | 0,0          |
| Signalpistol      | 173          | 0,3          | 142          | 0,2          | 153          | 0,2          | 176          | 0,3          | 214          | 0,3          | 170          | 0,3          |
| Övriga vapen      | 743          | 1,2          | 439          | 0,7          | 468          | 0,8          | 460          | 0,7          | 459          | 0,7          | 260          | 0,4          |
| <b>Sammanlagt</b> | <b>61057</b> | <b>100,0</b> | <b>64154</b> | <b>100,0</b> | <b>61439</b> | <b>100,0</b> | <b>61641</b> | <b>100,0</b> | <b>64493</b> | <b>100,0</b> | <b>58342</b> | <b>100,0</b> |

År 2008 förkastades i hela landet sammanlagt 1 180 ansökningar om vapentillstånd. Avslagsgrunderna var i 38 fall sökandens hälsotillstånd, i 449 fall sökandens uppförande, i 633 fall avsaknaden av ett godtagbart användningssyfte för vapnet och i 97 fall skjutvapnets olämplighet.

År 2008 återkallades sammanlagt 2 422 vapentillstånd. Grunderna för återkallelse utgjordes i 966 fall av tillståndshavarens hälsotillstånd eller levnadssätt eller uppförande som äventyrar andras säkerhet, i 388 fall av att tillståndshavaren gjort sig skyldig till ett brott som utvisar våldsamt uppförande, ett sådant brott som avses i 50 kap. 1–4 § strafflagen eller något annat brott, i 230 fall av att tillståndshavaren gjort sig skyldig till skjutvapenbrott eller skjutvapenförseelse och i 153 fall av att tillståndshavaren brutit mot

tillståndsvillkoren eller annars visat likgiltighet i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skjutvapen. I 552 fall återkallades tillståndet på tillståndshavarens egen begäran. De övriga återkallelsegrunderna aktualiserades endast i några enstaka fall.

Antalet unga och minderåriga tillståndshavare och vapen som innehas av dem

I september 2008 innehades sammanlagt 46 530 skjutvapen av unga personer. Med unga personer avses i detta sammanhang personer som är födda efter 1.1.1983. Av de vapen som innehades av unga personer var ca 52 procent hagelgevär, 34 procent gevär, salongsgevär och kombinationsvapen och 8 procent handeldvapen.

**Antalet tillstånd för innehav av skjutvapen som meddelats personer yngre än 20 år och antalet tillståndshavare yngre än 20 år 17.2.2009:**

| Åldersgrupp                          | Tillståndstyp      | Antalet tillstånd | Antalet tillståndshavare |
|--------------------------------------|--------------------|-------------------|--------------------------|
| Personer yngre än 18 år              | Innehavstillstånd  | 4 859             | 2 310                    |
| Personer yngre än 18 år              | Parallelltillstånd | 6 653             | 2 645                    |
| Personer som fyllt 18 men inte 20 år | Innehavstillstånd  | 6 847             | 1 063                    |
| Personer som fyllt 18 men inte 20 år | Parallelltillstånd | 6 513             | 2 281                    |
| Sammanlagt                           |                    | 24 872            | 8 299                    |

**Skjutvapens användningssyften**

Enligt 43 § i skjutvapenlagen kan förvärvs-tillstånd meddelas för följande användnings-syften:

- 1) sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen,
- 2) sport- och hobbysskytte,
- 3) arbete där ett vapen är nödvändigt,
- 4) uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning,
- 5) musei- eller samlarändamål,
- 6) förvaring som minnessak,
- 7) signalering.

Enligt 55 b § i skjutvapenlagen kan tillstånd för gassprayer meddelas för följande godtagbara användningssyften:

- 1) utbildning eller uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning,

- 2) musei- eller samlarändamål,

- 3) skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom.

Tillstånd kan meddelas en fysisk person eller en sammanslutning eller stiftelse som uppfyller de krav som föreskrivs i skjutvapenlagen.

Enligt vapenstatistiken för februari 2009 hade 44,36 procent av alla tillstånd för innehav av skjutvapen meddelats för jakt, 20,70 procent för sport- och hobbysskytte, 31,68 procent för musei- eller samlarändamål, 2,8 procent för förvaring av vapnet som minnessak och 0,37 procent för arbete. De tillstånd som meddelats på övriga grunder utgjorde en mycket liten andel av det totala antalet tillstånd.

**Antalet tillstånd för innehav av skjutvapen som meddelats under åren 2003–2008 och tillståndsgrundernas procentuella andelar:**

|                              | 2008         |            | 2007         |            | 2006         |            | 2005         |            | 2004         |            | 2003         |            |
|------------------------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|--------------|------------|
|                              | kpl          | %          | kpl          | %          | kpl          | %          | kpl          | %          | kpl          | %          | kpl          | %          |
| Jakt<br>43 § 1/1             | 42878        | 64,3       | 43890        | 60,8       | 41768        | 60,4       | 41744        | 59,3       | 42020        | 59,3       | 38874        | 60,4       |
| Sportskytte<br>43 § 1/2      | 19377        | 29,1       | 22993        | 31,8       | 21923        | 31,7       | 22405        | 31,8       | 22990        | 31,1       | 21432        | 32,0       |
| Arbete<br>43 § 1/3           | 190          | 0,3        | 228          | 0,3        | 255          | 0,4        | 219          | 0,3        | 572          | 0,8        | 364          | 0,5        |
| Förevis-<br>ning 43 §<br>1/4 | 25           | 0,0        | 38           | 0,1        | 30           | 0,0        | 83           | 0,1        | 188          | 0,3        | 47           | 0,1        |
| Samling<br>43 § 1/5          | 1222         | 1,8        | 1669         | 2,3        | 1795         | 2,6        | 2564         | 3,6        | 3333         | 4,5        | 2474         | 3,7        |
| Minnesak<br>43 § 1/6         | 1404         | 2,1        | 1690         | 2,3        | 1761         | 2,5        | 1933         | 2,7        | 2745         | 3,7        | 1647         | 2,5        |
| Signalering<br>43 § 1/7      | 112          | 0,2        | 123          | 0,2        | 116          | 0,2        | 138          | 0,2        | 189          | 0,3        | 148          | 0,2        |
| Annat                        | 1437         | 2,2        | 1562         | 2,2        | 1546         | 2,2        | 1347         | 1,9        | 1914         | 2,6        | 1902         | 2,8        |
| <b>Samman-<br/>lagt *)</b>   | <b>66648</b> | <b>100</b> | <b>72193</b> | <b>100</b> | <b>69194</b> | <b>100</b> | <b>70433</b> | <b>100</b> | <b>73951</b> | <b>100</b> | <b>66888</b> | <b>100</b> |

\*) Eftersom det kan finnas fler än en grund för varje vapen eller tillstånd, är det antal tillstånd som statistikförts enligt tillståndsgrund större än det antal som beräknats enligt vapentyp.

I februari 2009 uppgick antalet innehavstillstånd inom L-serien sammanlagt till ca 640 000. Inom H-serien var innehavstillstånden ca 1 010 000. Inom L-serien var antalet parallelltillstånd ca 80 000 och inom H-serien ca 220 000. Av parallelltillstånden inom H-serien är 160 000 sådana som är gällande tills vidare och ca 60 000 sådana som är gällande en viss tid.

För handeldvapen har ca 60 000 sådana innehavstillstånd som hänför sig till L-serien meddelats på grundval av sport- och hobbysskytte och ca 15 000 på grundval av jakt. Av innehavstillstånden inom H-serien har ca 10 000 handeldvapentillstånd meddelats på grundval av sport- och hobbysskytte och ca 2 000 på grundval av jakt. Bland tillstånden inom H-serien finns det ca 80 000 innehavstillstånd för handeldvapen för vilkas del tillståndsmyndigheten inte har kännedom om det användningssyfte som avses i 43 § i skjutvapenlagen. Då man beräknar vilken relativ andel de handeldvapentillstånd som

meddelats för sport- och hobbysskytte utgör av alla handeldvapentillstånd inom L-serien, får man ett approximerat procenttal för beräkning av antalet handeldvapentillstånd som meddelats för sport- och hobbysskytte inom H-serien. Enligt denna beräkning har ca 50 000 handeldvapentillstånd inom H-serien meddelats för sport- och hobbysskytte, utöver de ovan nämnda 10 000 tillstånden. Enligt denna uppskattning har därmed ca 120 000 tillstånd för innehav av handeldvapen meddelats på grundval av sport- och hobbysskytte. Inom L-serien har det uppskattningsvis meddelats ca 7 000 parallelltillstånd för handeldvapen och inom H-serien ca 14 000. På grundval av sport- och hobbysskytte har det således meddelats sammanlagt ca 134 000 handeldvapentillstånd.

Då man beräknar vilken relativ andel de handeldvapentillstånd som meddelats för jakt utgör av alla handeldvapentillstånd inom L-serien, får man på motsvarande sätt ett approximerat procenttal för beräkning av anta-

let handeldvapentillstånd som meddelats för jakt inom H-serien. Enligt denna beräkning har ca 13 000 handeldvapentillstånd inom H-serien meddelats för jakt, utöver de ovan nämnda 2 000 tillstånden. Enligt denna uppskattning har således ca 30 000 tillstånd för innehav av handeldvapen meddelats på grundval av jakt.

Andelen innehavstillstånd för skjutvapen som meddelats på grundval av jakt har under 2000-talet varierat mellan 54 procent (år 2006) och 61 procent (år 2007). Av de inne-

havstillstånd som meddelats under 2000-talet har i regel 32 procent årligen grundat sig på sport- och hobbyskytte. De övriga användningssyften som anges i skjutvapenlagen har årligen utgjort grund för mellan sju och fjorton procent av tillstånden. Då man jämför de ovan nämnda antalen med antalen för år 2008, framgår det att den procentuella andelen tillstånd som meddelats för jakt (64,35) har ökat och att den andel som meddelats för sport- och hobbyskytte har minskat (29,1).

**Antalet innehavstillstånd och parallelltillstånd för handeldvapen som meddelats personer yngre än 20 år på grundval av jakt eller sport- och hobbyskytte:**

| Åldersgrupp                          | Tillståndstyp      | Jakt | Sport- och hobbyskytte |
|--------------------------------------|--------------------|------|------------------------|
| Personer yngre än 18 år              | Innehavstillstånd  | 32   | 52                     |
| Personer yngre än 18 år              | Parallelltillstånd | 50   | 60                     |
| Personer som fyllt 18 men inte 20 år | Innehavstillstånd  | 122  | 192                    |
| Personer som fyllt 18 men inte 20 år | Parallelltillstånd | 60   | 90                     |

Största delen av de innehavs- och parallelltillstånd som meddelats för jakt eller sport- och hobbyskytte gäller s.k. långa vapen (hagelgevär, gevär, salongsgevär). Antalet innehavs- och parallelltillstånd för handeldvapen som meddelats personer yngre än 20 år är mycket litet i förhållande till antalet tillstånd som meddelats för andra vapentyper.

I början av år 2009 fanns det i Finland sammanlagt 1 443 sådana vapensamlare som hade ett godkännande som vapensamlare. Sammanlagt har 334 956 vapentillstånd meddelats för musei- eller samlarändamål. Då man även beaktar de tillstånd som meddelats med stöd av lagen angående skjutvapen och skjutförnödenheter (33/1933), för vilkas del det inte anges något användningssyfte i vapenregistret, är det sammanlagda antalet samlarvapen ännu större. Av de undantagslov som länsstyrelserna meddelat med stöd av den vapenlag som gällde före år 1998 gäller också en del samlarvapen. Man känner dock inte till vilket antal samlarvapen som innehas med stöd av dessa s.k. gamla tillstånd. Dessutom är det möjligt att samlarvapen innehas med stöd av någon annan grund (t.ex. jakt). I Finland finns det således

ett betydande antal skjutvapen som förvaras i samlingar.

Sannolikt har en betydande andel av vapentillstånden meddelats för s.k. precisionsskytte, trots att sökanden inte har uppgett någon särskild skyttegren i tillståndsansökan. Tillståndsmyndigheterna har inte heller krävt att skyttegrenen ska uppges. I samband med tillståndsansökan har man inte heller alltid utrett det egentliga användningssyftet för sådana vapentillstånd som meddelats för jakt med fälla och grytjakt. Vidare är det omöjligt att utreda antalet skjutvapentillstånd som meddelats på grunder som inte motsvarar det faktiska syftet.

Organisationer som bedriver sport- och hobbyskytte mm.

De centrala hobbyskytteorganisationerna är Jägarnas Centralorganisation (JCO), Finlands Jägarförbund, Finska Sportskytteförbundet (SAL) och Reservisternas Idrottsförbund (RESUL). Dessutom finns det några mindre sammanslutningar som bildats kring denna hobby.

### Finska Sportskytteförbundet

Finska Sportskytteförbundet (SAL) har 310 medlemsföreningar och sammanlagt 34 165 medlemmar, varav 28 644 är män och 1 677 kvinnor, 661 flickor och 3 163 pojkar. Av medlemmarna är ungefär 15 000 sådana som har skytte som aktiv hobby. Sportskyttegrenarna är 50 m pistol, olympiapistol, grovpistol, standardpistol och sportpistol. Till silhuettspistolgrenarna hör grovpistol, miniatyrpistol och banpistol. Vid silhuettsskytte används revolver, pistol, miniatyrpistol, gevär och salongsgevär.

Inom gevärgrenarna används luftgevär, salongsgevär och gevär. Practical kan utövas med pistol, gevär eller hagelgevär.

### Hobbyskytteforumet

Hobbyskytteforumet (Ampumaharrastusfoorumi) har inlett ett projekt för utveckling av hobbyskyttet, AMPU-projektet 2008-2013. Syftet med detta projekt är att garantera och trygga enhetliga, säkra, funktionella och utbildningsmässiga förutsättningar för det frivilliga organiserade hobbyskyttet och dess utveckling. Till målen med utvecklandet av verksamheten hör bl.a. att förenhetliga anvisningarna och föreskrifterna om hur hobbyskytte utövas säkert och ansvarsfullt.

Ett av syftena med AMPU-projektet är att införa ett system med skyttekort. Det primära elementet i detta system utgörs av den enhetliga grundläggande utbildning som ska genomgå för att hobbyskyttet ska kunna inledas på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Med hjälp av detta system kan man säkerställa omfattande verksamhetsmöjligheter för hobbyskyttet. Detta system erbjuder också möjligheter till vidare utbildning för olika hobbyskytteaktörer.

Inom Hobbyskytteforumet finns representerer för Finska Sportskytteförbundet, Finska Skidskytteförbundet, Jägarnas Centralorganisation, Finlands Jägarförbund, Reservisternas Idrottsförbund, Finlands Reservofficersförbund, Reservistförbundet, Försvarsutbildningsföreningen samt näringsidkarna inom vapenbranschen. Sportskytteförbundet administrerar projektet och är dess ansvariga organisatör.

### Jägarna

Jägarnas Centralorganisation grundades år 1962 med stöd av jaktlagen. I jaktlagen definieras de myndigheter som svarar för ärenden som gäller jakt samt de övriga aktörer som har till uppgift att främja jakt- och viltvård. Till dessa hör Jägarnas Centralorganisation, vars verksamhet grundar sig på jägarnas egen aktivitet, samt jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna. Jägarnas Centralorganisation har till uppgift att trygga jaktens fortbestånd i enlighet med principerna för hållbart bruk, samt främja ändamålsenlig jakt och viltvård.

Jaktvårdsdistrikten är 15 till antalet. På lokalplanet är jaktvårdsdistrikten indelade i 298 jaktvårdsföreningar. Jaktvårdsföreningen är den lokala enheten inom jägarorganisationen och dess verksamhetsområde omfattar i allmänhet en eller två kommuner.

I Finland finns det ca 300 000 jägare. Under de senaste årtiondena har jägarnas antal hållit sig på så gott som oförändrad nivå. I jägarregistret finns uppgifter om ca 360 000 jägare. I förhållande till invånarantalet finns det fler jägare i Finland än i något annat europeiskt land.

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.f., som grundades år 1921, är jägarnas riksomfattande intresseorganisation som grundar sig på frivilligt medlemskap. Förbundets medlemskår består av ca 2 500 jaktföreningar samt av föreningarnas inemot 150 000 personmedlemmar. Jägarförbundet fungerar som intressebevakare i frågor som berör jakt och jägare. Dessutom främjar Jägarförbundet jaktföreningarnas verksamhet.

### Reservisternas Idrottsförbund

Reservisternas Idrottsförbund är en riksomfattande idrottsorganisation. Till dess medlemmar hör Finlands Reservofficersförbund, Reservistförbundet och dess distrikt, Maanpuolustusnaisten Liitto samt Maanpuolustuskiilojen Liitto. För närvarande har förbundet ca 85 000 medlemmar. Till Reservisternas Idrottsförbunds centrala uppgifter hör att upprätthålla och utveckla medlemskårens färdigheter att försvara landet. Reservisternas Idrottsförbund fungerar också som nationellt



grenförbund för tillämpat reservistskytte. Tillämpat reservistskytte (SRA) är sådant sportskytte som är avsett för medlemmar i de frivilliga försvarsorganisationerna och som utvecklar och mäter medlemmarnas funktionella och säkra vapenhanterings- och skyttefärdigheter.

Vissa reservistskyttegrenar kan utövas med sådana skjutvapen som planerats enbart för tävlingsbruk. Många skyttegrenar är emellertid avsedda uttryckligen för sådana skjutvapen som planerats för tjänste- eller militärbruk. I dessa grenar används skjutvapen som till sitt utseende motsvarar tjänste- och militärvapen men som till sitt funktionssätt är självladdande (annat skjutvapen, självladdande enkelskott). Inom den grenspecifika träningen används ofta också sådana 22-kalibriga skjutvapen som motsvarar tjänste- och militärvapen.

I flera reservistskyttegrenar finns det inga noggranna bestämmelser om t.ex. vapnets kaliber eller storlek, eftersom det väsentliga är att träna och tävla med vapen av militärtyp, inte att använda vapen av någon särskild vapentyp eller kaliber. Till Reservisternas Idrottsförbunds skyttegrenar hör förutom tillämpat reservistskytte också bl.a. snabbskytte med pistol, tjänsteskytte, fältskytte och skytte med traditionella vapen.

Sådana skjutvapen som lämpar sig väl för reservistskytte är annat skjutvapen – gevär, annat skjutvapen – pistolkarbin, annat skjutvapen – hagelgevär, pistol (kaliber minst 9 mm.), miniatyrpistol, revolver, miniatyrrevolver och salongsgevär.

#### COWS (Cowboy Action Shooting)

COWS är en officiell skytteförening som ordnar säkerhetskurser i Cowboy Action Shooting för sina medlemmar. En stor del av dem som idkar COWS utövar också skytte antingen med mynningsladdade svartkrutvapen eller med kulvapen från slutet av 1800-talet. Vid sådan Cowboy Action Shooting som utövas med kulvapen tävlar man med Single Action-revolverar, slaglåsgevär och med sådana hagelgevär som är typiska för 1800-talet, eller med motsvarande vapenkopior.

Upseerien Ampumayhdistys r.y.

Syftet med Upseerien Ampumayhdistys r.y. är att främja och utveckla sportskyttet, skyttefärdigheterna och skytteundervisningen bland officerare samt att bedriva verksamhet för vidareutveckling av vapentekniken inom försvarsmakten. Föreningen har ca 1 300 medlemmar.

Bruk av skjutvapen vid brott mot liv

Enligt en utredning som genomförts av Rättspolitiska forskningsinstitutet (Optula) utgjorde de brott som begåtts med skjutvapen 16 procent av alla brott mot liv under åren 2002–2007. Andelen hade vuxit med en procentenhet sedan den förra mätperioden. Den huvudsakliga orsaken till detta var blodsdåden i Jokela skolcentrum år 2007. Av de vapen som användes vid brotten utgjordes 42 % av lovliga vapen (handeldvapnens andel av dessa var 41 % och hagelgevärens andel 49 %). Vid de brott som begicks med skjutvapen varierade träffskottens andel mellan ett och nio. Två tredjedelar av offren dödades med ett enda skott. (OPTL Verkkokatsauksia 8/2008)

Av Rättspolitiska forskningsinstitutets tabell angående utvecklingslinjerna i fråga om brott mot liv under åren 2003–2007 framgår det att skjutvapen användes vid 19 brott år 2006 och vid 23 brott år 2007 (9 skjutningar med pistol och 14 med övriga vapen). För eggvapnens del var motsvarande antal 44 för år 2006 och 41 för år 2007. Enligt Rättspolitiska forskningsinstitutets webböversikt 2/2008 var eggvapnen den vapentyp som oftast användes vid brott mot liv under granskningsperioden (39 % av brotten begicks med eggvapen). Det allmännaste eggvapnet var en kökskniv, som användes vid 26 % av brotten. Av de brott som var begångna av män begicks vart fjärde brott utan vapen, genom att offret misshandlades eller ströps till döds. Män använde också oftare än kvinnor skjutvapen vid brotten.

De brott mot liv som begåtts av unga personer skiljer sig enligt Rättspolitiska forskningsinstitutets utredning från kriminaliteten inom de äldre åldersgrupperna såväl när det gäller kriminalitetens gruppkaraktär och of-

fentlighet som i fråga om de offer som brotten riktar sig mot. Brotten begås ofta i grupp, de är (på basis av andelen mord) råare och begås oftare med olika tillhyggen. Dessutom är andelen offer som är okända för förövaren större än vid brott som begås inom äldre åldersgrupper. Även i övrigt är de brott mot liv som begås av ungdomar mer oväntade och svårare att förutse än brott som begås av äldre gärningsmän.

Enligt Rättspolitiska forskningsinstitutets system för uppföljning av brott mot liv begicks under åren 1980–2006 sammanlagt nio brott mot liv med skjutvapen av 15–17-åringar och 43 av 18–20-åringar.

Enligt Statistikcentralens databas som innehåller uppgifter om antalet personer som avlidit till följd av olyckor eller våld under åren 1998–2007 dödades nio personer i varje åldersgrupp genom mord eller dråp med pistol. Sammanlagt 14 personer dödades genom skjutning med andra skjutvapen. Inom åldersklassen 15–24 år dog enligt statistiken fem personer genom skjutning med pistol och fyra personer genom skjutning med andra vapen.

Enligt Statistikcentralens uppgifter begick sammanlagt 54 personer självmord med pistol år 2006 och sammanlagt 67 personer år 2007. Med gevär och hagelgevär begicks år 2006 sammanlagt 120 självmord och år 2007 sammanlagt 97 självmord. Med andra skjutvapen begicks år 2006 sammanlagt 9 självmord och år 2007 sammanlagt 8 självmord. För år 2008 finns det inte ännu någon statistik, men antalet personer som begick självmord med skjutvapen under år 2008 är sannolikt större än året innan. Hot och annat störande uppträdande med skjutvapen förekommer också i samband med familjevåld. För närvarande finns det dock inte några statistiska uppgifter om dessa fall.

#### Internationell reglering

För Finland bindande detaljerade internationella bestämmelser om regleringen av skjutvapen och ammunition finns i vapendirektivet och, i fråga om patroner, också i direktivet om explosiva varor. I 7 kap. i Schengenavtalet ingår bestämmelser om skjutvapen och ammunition, om också be-

stämmelserna i vapendirektivet till stor del har ersatt dem.

Vapendirektivet, direktivet om explosiva varor och Schengenavtalet har genomförts nationellt i Finland genom den övergripande reform av vapenlagstiftningen vars första skede slutfördes genom skjutvapenlagen och skjutvapenförordningen (145/1998), som trädde i kraft den 1 mars 1998 och andra skede genom lagen om ändring av skjutvapenlagen(601/2002), som trädde i kraft den 1 mars 2002. Bestämmelserna i direktivet om explosiva varor har också implementerats nationellt genom ändringar i förordningen om explosiva varor (473/1993). Vapendirektivet och direktivet om explosiva varor innehåller mycket detaljerade bestämmelser om förvärv, innehav, tillverkning av och handel med samt export, import och överföring av skjutvapen. Bestämmelserna i vapendirektivet och direktivet om explosiva varor uppfyller i stor utsträckning kraven i skjutvapenprotokollet och inga större ändringar i den finländska lagstiftningen om skjutvapen och ammunition behövs därför för att protokollet ska kunna genomföras nationellt. Bestämmelserna i direktivet om ändring av vapendirektivet tas in i den nationella lagstiftningen senast den 28 juli 2010.

För Finland politiskt bindande bestämmelser om skjutvapen och ammunition har även utfärdats i OSSE:s dokument om handeldvapen och lätta vapen, som fastställdes den 24 november 2000. Finland är en av de stater som deltar i organisationen. Finland har genomfört rekommendationerna i dokumentet bl.a. genom den s.k. lagstiftningen om ett nådeår genom vilken bestämmelser om att olovliga skjutvapen, olovlig ammunition och olovliga explosiva varor kan överlämnas till polisen utan påföljder sattes i kraft. Genom lagen om ändring av lagen om transport och transitering av försvarsmateriel (900/2002) intogs dessutom i enlighet med rekommendationerna i dokumentet bestämmelser om vapenförmedling i lagstiftningen om försvarsmateriel.

De finländska författningarna om skjutvapen och ammunition har harmoniserats med lagstiftningen i de flesta EU-medlemsländerna. EU:s arbetsgrupp för export av konventionella vapen (COARM) ar-

betar på att harmonisera och koordinera medlemsstaternas vapenexportpolitik inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. EU-rådet fastställde den 8 december 2008 rådets gemensamma ståndpunkt till fastställandet av gemensamma bestämmelser om övervakning av exporten av militär teknologi och försvarsmateriel. Det är ett viktigt instrument på unionsnivå och det styr den finländska vapenexporten. Den gemensamma ståndpunkten är juridiskt bindande för medlemsländerna.

FN:s skjutvapenprotokoll är det första globala avtal som även omfattar civila vapen och som innehåller detaljerade bestämmelser om handel med och tillverkning av skjutvapen, deras delar och patroner och om import, export och överföring av dem. Syftet med bestämmelserna är att bekämpa den organiserade brottsligheten kring skjutvapen. Inom FN har också ett handlingsprogram utarbetats för att förebygga och bekämpa olaglig handel med handeldvapen (The UN Programme of Action to Prevent, Combat and Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons in All Its Aspects). I anslutning till detta antog FN:s generalförsamling den 23 december 2003 resolution 58/241 om olaglig handel med handeldvapen. Det främsta syftet med handlingsprogrammet och resolutionen är att minska det väldiga mänskliga lidande framför allt i utvecklingsländerna och på krisområden där den olagliga vapenhandeln leder till att handeldvapen sprids och missbrukas. År 2005 nåddes samförstånd om FN:s instrument om märkning och spårning av handeldvapen. En expertarbetsgrupp inom FN som hade undersökt olaglig förmedling av handeldvapen sammanträdde 2008. Dess rekommendationer rapporterades vid FN:s generalförsamling på hösten 2008. Inga förhandlingar om förmedling av handeldvapen har dock inletts. Utifrån FN:s generalförsamlings resolution av 2006 har det sedan 2008 förts diskussioner på expertnivå om ett internationellt vapenhandelsavtal (Arms Trade Treaty).

Finlands nuvarande vapenlagstiftning är i internationell jämförelse mycket modern och välfungerande. Den uppfyller i många avseenden också sådana bestämmelser om vapen som eventuellt i framtiden kommer att bli po-

litiskt eller juridiskt bindande. De enda större sakliga ändringar som behöver göras i vår nationella lagstiftning är att skriva in bestämmelser om vapenförmedling i lagstiftningen om civila vapen, dvs. skjutvapenlagen, och att utvidga bestämmelserna om märkning av vapnen med identifieringsnummer. Regleringen av vapenförmedlingen, som rekommenderas i skjutvapenprotokollet, genomförs i fråga om civila vapen under det andra skedet av revideringen av vapenlagstiftningen i samordning med revideringen av lagstiftningen om export och transitering av försvarsmateriel.

## 2.2 Lagstiftningen i utlandet

### Sverige

I Sverige kan ett tillstånd för innehav av skjutvapen för sport- och hobbyskytte endast meddelas en person som är aktiv medlem i en skytteförening och som har avlagt ett skytteprov. Med aktivt medlemskap avses minst sex månaders medlemskap i en skytteförening och aktivt deltagande i dess skytteövningar under denna tid. Föreningens styrelse utfärdar ett intyg över aktiviteten. Tillstånd för innehav av automatvapen eller självladande enkelskottspistoler utfärdas för viss tid, högst fem år, om det inte finns särskilda skäl att meddela ett tillstånd som gäller tills vidare. För andra typer av skjutvapen meddelas tillstånd som gäller tills vidare.

Sverige har inga förbud mot handeldvapen. Tillstånd för handeldvapen meddelas på grundval av ett godtagbart användningssyfte och skjutvapnet ska lämpa sig väl för detta syfte. Skjutvapnets antal har emellertid begränsats. För jaktsyfte är det tillåtet att inneha fyra vapen och därefter måste antalet vapen motiveras. För sportskytte är det tillåtet att utan särskilda motiveringar inneha tio handeldvapen eller åtta vapen av annan typ.

En läkare som konstaterar att en person av medicinska skäl är olämplig att inneha ett vapentillstånd är skyldig att omedelbart anmäla detta till polisen. Anmälan behöver dock inte göras om det står klart att personen

i fråga inte har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Denna bestämmelse gällde förut bara psykiska skäl, men år 2006 utvidgades den att också gälla fysiska sjukdomar. Ett innehavstillstånd för skjutvapen får återkallas till följd av att läkaren har gjort en anmälan om att tillståndshavaren av hälsoskäl är olämplig att inneha ett vapentillstånd. I Sverige har man tillsatt en utredningsman för att utreda vapentillståndsmyndighetens möjligheter att få information av hälso- och socialvårdsmyndigheterna.

Ett innehavstillstånd för skjutvapen får också återkallas om det skett en väsentlig förändring i tillståndshavarens förhållanden efter att tillståndet meddelades. En sådan förändring utgörs t.ex. av att tillståndshavaren inte längre använder skjutvapnet för ett godtagbart användningssyfte.

Ett skjutvapen ska förvaras i ett säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme. Polisen har rätt att inspektera hur tillståndshavaren förvarar skjutvapnen. Tillståndet kan återkallas om tillståndshavaren inte samtycker till inspektionen.

#### Norge

I Norge finns bestämmelserna om tillsynen över skjutvapen i vapenlagen och vapenförordningen. En ny vapenförordning godkändes 11.7.2008, men den har inte ännu trätt i kraft.

Tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen kan meddelas om sökanden kan betraktas som tillförlitlig och har en godtagbar orsak att skaffa ett vapen. Tillstånd för hagelgevär eller gevär kan meddelas personer som fyllt 18 år. I undantagsfall kan också personer som fyllt 16 år meddelas ett sådant tillstånd. Tillstånd för pistol eller revolver kan meddelas personer som fyllt 21 år. Sökanden anses dock inte vara lämplig att inneha vapentillstånd om han eller hon lider av en psykisk sjukdom. En person som haft psykiska problem ska lägga fram en utredning över att han eller hon har tillfrisknat och varit utan medicinering i minst ett år. Missbruk av alkohol eller andra droger utgör också ett hinder för meddelande av tillstånd. Om det finns skäl att ifrågasätta sökandens hälsotillstånd, har tillståndsmyndigheten med sökanden

dens samtycke rätt att begära ett läkarintyg över dennes hälsotillstånd. Om sökanden inte ger sitt samtycke till detta kan ansökan förkastas. Vårdpersonalen får trots sin tystnadsplikt underrätta tillståndsmyndigheten om en sådan vapentillståndshavare som kan vara till fara för sig själv eller andra. Tillståndsansökan kan också förkastas på basis av sökandens uppförande eller otillförlitlighet. Dessutom kan ansökan förkastas om det på basis av sökandens ålder eller sjukdom finns skäl att betvivla sökandens förmåga att förvara vapnet på ett tillbörligt sätt. Tillståndshavarens personliga lämplighet övervakas på basis av straffuppgifter och anmälningar gällande personens lämplighet. Det faktum att en person betraktas som olämplig kan utgöra grund både för att ansökan förkastas och för att tillståndet återkallas. Tröskeln för återkallelse av ett tillstånd är emellertid en aning högre än tröskeln för avslag av en ansökan.

Ett förvärvstillstånd som grundar sig på sport- och hobbyskytte kan meddelas en person som är medlem i en förening som hör till en godkänd sportskytteorganisation. Skjutvapnet ska vara lämpligt för en gren som anges i organisationens stadgar. Det krävs dock inte att sökanden ska genomgå någon kurs för att meddelas tillstånd. En sökande som anholder om tillstånd för pistol eller revolver ska ha varit medlem i en skytteförening i minst sex månader. Innan tillståndet meddelas får personen skjuta t.ex. med föreningens vapen. Enligt den nya förordningen ska också den som på grundval av sport- och hobbyskytte ansöker om tillstånd för gevär eller hagelgevär förete ett sådant intyg över sin hobby som utfärdats av föreningen, utöver ett medlemsintyg.

Practical-skytte och silhuettsskytte är godkända sportskyttegrenar i Norge. Polisens högsta ledning har dock bestämt att hagelgevär som är avsedda för militärbruk inte får användas inom practical-skytte.

I Norge har det inte uppställts några gränser för antalet vapen. Tillstånden meddelas enligt prövning från fall till fall.

Tillståndshavaren ska förvara sina skjutvapen så att utomstående inte kommer åt dem. Under förvaringen får det inte finnas patroner i skjutvapnen. Om det sammanlagt förvaras fler än fyra hagelgevär och gevär i en bostad,

ska vapnen förvaras i ett standardiserat säkerhetsskåp. Skåpet ska åtminstone uppfylla kraven enligt standarderna NS 5089, INSTA 610 eller NS-EN 1143-1. Alternativt kan man istället för vapnen förvara väsentliga delar av vapnen i säkerhetsskåpet. I en bostad där det förvaras färre än fem skjutvapen ska vapnen förvaras inlåsta på ett säkert sätt. Tillståndspliktiga pistoler, revolverar samt självladdande enkelskottsgevär eller automatgevär och hagelgevär, eller väsentliga delar av dem, ska förvaras i ett säkerhetsskåp som uppfyller de ovan nämnda standarderna. Om fler än 25 skjutvapen förvaras i en bostad, ska det finnas ett larmsystem i bostaden. Ett alternativ till att förvara vapnen i ett standardiserat säkerhetsskåp är att de förvaras i ett sådant förvaringsutrymme som godkänts av polisen. Skjutvapen får inte förvaras i sådana lokaler där ingen bor. Ett skjutvapen får tillfälligt förvaras på ett sätt som avviker från dessa bestämmelser, om vapnet står under tillståndshavarens tillsyn. Under jaktsäsongen får jaktvapen förvaras i ett säkerhetsskåp i en obobodd byggnad. Enligt den nya förordningen ska skjutvapen alltid förvaras i standardiserade säkerhetsskåp.

Polisen har rätt att inspektera hur skjutvapnen förvaras. Inspektionen ska anmälas på förhand.

Tillstånd för innehav av skjutvapen meddelas i regel tills vidare. Tillståndet kan endast i undantagsfall meddelas för viss tid.

Privatpersoner kan meddelas tillstånd för pistol eller revolver. Självladdande enkelskottsvapen samt automatvapen som är avsedda för militärbruk är med stöd av förordningen i huvudsak förbjudna i Norge. Polisens högsta ledning (Politidirektoratet) har med stöd av ett bemyndigande i förordningen utfärdat en föreskrift som innehåller undantag från detta förbud. I föreskriften uppräknas de allmänna villkor som en självladdande enkelskottspistol ska uppfylla för att vara tillåten. Avsikten är att sådana pistoler som i praktiken är små kulsprutepistoler ska vara förbjudna. För självladdande hagelgevär som avfyrar enkelskott har det likaså fastställts allmänna villkor som vapnet ska uppfylla för att vara tillåtet. När det gäller självladdande gevär som avfyrar enkelskott har polisstyrelsen godkänt vissa vapentyper för sportskyt-

tebruk och vissa modeller för jaktbruk. Godkännande utfärdas på ansökan.

Gevärspipans minimilängd är 47 centimeter. På självladdande hagelgevär som avfyrar enkelskott ska pipan vara minst 55 centimeter lång och på övriga hagelgevär minst 50 centimeter.

I de gällande bestämmelserna konstateras det vidare att ett skjutvapen ska göras varaktigt obrukbart på ett sådant sätt att det inte längre är möjligt att återställa vapnet i funktionsdugligt skick. I den nya förordningen bestäms det att alla vapnets väsentliga delar varaktigt ska försättas i obrukbart skick, så att det inte är möjligt att göra vapnet funktionsdugligt genom att lösgöra, ersätta eller modifiera dem. Polisen eller en näringsidkare inom vapenbranschen är behörig att göra ett vapen obrukbart eller granska att vapnet på behörigt sätt har försatts i obrukbart skick. Polisen kan utfärda ett intyg över deaktiveringen eller märka vapnet med uppgifter om deaktiveringen. Polisens högsta ledning kan utfärda närmare bestämmelser om försättande av vapen i obrukbart skick och om granskningen av vapen.

#### Tyskland

Till följd av det skolskjutningsdrama som inträffade i Tyskland 11.3.2009 tillsattes en arbetsgrupp bestående av representanter för delstaternas inrikesministerier för att bedöma behoven av att förnya lagstiftningen. Arbetsgruppen ska avge en rapport till delstaternas inrikesministrar. Lagstiftningen förnyades första gången år 2008 i samband med implementeringen av direktivet om ändring av vapendirektivet. I Tyskland hör vapenlagstiftningen till förbundsstatens behörighet, medan varje delstat svarar för verkställigheten av lagstiftningen.

Förutsättningarna för meddelande av vapentillstånd anges i 4 § i vapenlagen. Tillståndssökanden ska vara 18 år, tillförlitlig och lämplig med avseende på sina personliga egenskaper. Personen i fråga ska ha sådan särskild kunskap som förutsätts i vapenlagen samt ett behov av att skaffa ett skjutvapen. Dessutom ska han eller hon ha en motsäkerhet på minst en miljon euro. Därutöver innehåller lagen tilläggskrav som hör samman

med de olika användningssyftena. Med stöd av vapenlagstiftningen är det emellertid inte möjligt att erhålla registeruppgifter om sökandens hälsotillstånd. Om tillståndsmyndigheten har skäl att ifrågasätta sökandens personliga lämplighet för vapeninnehav, kan myndigheten förplikta tillståndssökanden att på egen bekostnad skaffa ett utlåtande av en läkare eller en psykolog. I praktiken krävs det att alla personer som är yngre än 25 år skaffar ett läkarintyg då de ansöker om tillstånd för något annat vapen än ett vapen av salongsgevärskaliber. Detta krav gäller emellertid inte sådana tillstånd som meddelas på grundval av jakt. Tillståndshavarens tillförlitlighet och personliga lämplighet ska granskas med tre års mellanrum. Tre år efter att tillståndet har utfärdats ska tillståndsmyndigheten också granska huruvida det användningssyfte som uppgavs i tillståndsansökan fortfarande är aktuellt. Om tillståndshavaren inte längre använder skjutvapnet för det godtagbara användningssyfte som utgjorde grund för tillståndsansökan ska tillståndet återkallas.

Ett tillstånd för förvärv av skjutvapen på grundval av sport- och hobbyskytte kan endast av särskilda skäl meddelas en person som inte hör till en skytteförening. På en skjutbana får också en person som inte har tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen skjuta med sådana vapen som tillhör skytteföreningen eller den kommersiella skjutbanans innehavare. Innehavstillstånd meddelas tills vidare, med undantag för det innehavstillstånd som meddelas på grundval av skydd, vilket meddelas för högst tre år. De förbjudna skjutvapnen uppräknas i kapitel 2 i vapenlagens bilaga 2. I 6 § i vapenförordningen uppräknas de skjutvapen för vilka tillstånd inte meddelas på grundval av sport- och hobbyskytte. Tillstånd för förvärv av ett skjutvapen för sport- och hobbyskytte kan endast meddelas en person som har utövat sportsskytte inom en skytteförening i minst ett års tid. Skjutvapnet ska vara lämpligt för en sådan sportsskyttegren som utövas inom föreningen. Sökanden ska förete ett intyg av skytteföreningen över att han eller hon uppfyller de ovan nämnda kraven. Skytteföreningen ska underrätta tillståndsmyndigheten om sådana personer som har utträtt ur föreningen.

Vapenlagen gäller inte sådana skjutvapen som har försatts i varaktigt obrukbart skick, med undantag för bestämmelserna om tillstånd att bära vapen. Ett skjutvapen som har försatts i varaktigt obrukbart skick ska föras för granskning till den myndighet som inspekterar skjutvapnens användningssäkerhet. Denna myndighet ska märka vapnets väsentliga delar och sådana delar som är utsatta för tryck med ett godkännande.

## Belgien

I Belgien förnyades vapenlagstiftningen år 2006. Dessutom gjordes år 2008 vissa betydande ändringar i lagstiftningen.

I den belgiska lagstiftningen indelas vapnen entydigt i tre huvudkategorier, dvs. förbjudna vapen, vapen som får säljas fritt och tillståndspliktiga vapen.

För privatpersoner är det förbjudet att innehålla tillståndspliktiga skjutvapen eller förnödenheter som hänför sig till sådana vapen, om inte personen i fråga har meddelats förvärvstillstånd för ett sådant vapen av direktören för det landskap (provins) till vars behörighetsområde hans eller hennes hemort hör.

För att vapentillstånd ska meddelas krävs det ett utlåtande av chefen för lokalpolisen på sökandens hemort. Ifall det framgår att vapeninnehavet utgör ett hot mot den allmänna ordningen och säkerheten (ordre public) eller att det lagliga användningssyfte på basis av vilket tillståndsansökan bifölls inte längre föreligger, kan landskapsdirektören förse tillståndet med olika begränsningar, avbryta dess giltighet eller återkalla det. Därförinnan ska tillståndsmyndigheten begära ett utlåtande av den behöriga kungsåklagaren i det landskap där innehavarens hemort är registrerad.

För förvärv och innehav av ett vapen ska sökanden lägga fram en laglig grund som berättigar till förvärv av vapnet och vapenförförnödenheterna. Vapentypen ska överensstämma med det användningssyfte som angetts i ansökan.

De lagliga grunderna är följande:

a) Verksamhet som hör samman med jakt och viltvård: Sökanden ska presentera ett giltigt jakttillstånd eller en officiell utnämning till ett vaktuppsdrag. Vapnet får inte användas

för något annat syfte, med undantag för lerduveskytte.

b) Sport- och hobbyskytte: För tillståndet krävs en giltig sportskyttelicens eller en skriftlig utredning över att sökanden tidigare har utövat hobbyskytte. Vapnet får inte användas för något annat syfte än detta, med undantag för ett sådant syfte som anges i punkt f).

c) Sökandens verksamhet innefattar särskilda säkerhetsrisker eller kräver innehav av ett skjutvapen: Sökanden ska motivera varför han eller hon personligen är i stor fara vid utövningen av sitt yrke och redogöra för behovet av att inneha ett skjutvapen. Vapnet får inte användas för något annat syfte.

d) Personligt skyddsbehov: Sökanden ska enligt en objektiv bedömning ha vägande skäl för att uppleva att han eller hon är i fara och dessutom kunna påvisa att vapeninnehavet avsevärt minskar detta hot och hjälper honom eller henne att skydda sig själv. Sökanden ska också kunna påvisa att han eller hon redan har vidtagit alla andra möjliga åtgärder för att trygga sin personliga säkerhet. Vapnet får inte användas för något annat syfte.

e) Grundande av en historisk vapensamling: Vapnet får inte användas för något annat syfte.

f) Deltagande i historisk, folkloristisk, kulturell eller vetenskaplig verksamhet: Vapnet får inte användas för något annat syfte.

Den som ansöker om tillstånd för förvärv av ett skjutvapen ska vara myndig. Sökanden ska lägga fram en laglig grund för förvärv och innehav av ett vapen och dess delar eller tillbehör. Vapentypen ska till sina egenskaper vara förenlig med det användningssyfte som tillståndssökanden uppgett. Sökanden ska också lämna in ett läkarintyg där det intygas att han eller hon klarar av att hantera ett vapen utan att orsaka fara för sig själv eller andra. Dessutom ska sökanden klara av ett teoriprov där man testar hans eller hennes kännedom om de tillämpliga bestämmelserna samt om användningen av den skjutvapentyp som ansökan gäller. För att ett tillstånd ska meddelas förutsätts det också att en sådan myndig person som bor tillsammans med sökanden inte motsätter sig det.

Till hindren för meddelandet av tillstånd hör bl.a. domar för sådana brott som uppräknats i lagen, t.ex. våldsbrott eller medhjälp till sådana brott, mentalsjukdom samt sådan anstaltsvård som gäller personer med avvikande socialt beteende, vanebrottslighet och viss slags sexualbrottslighet. Om ett tillstånd att inneha eller bära vapen har återkallats eller indragits tills vidare av sådana orsaker som fortfarande är förhanden, meddelas sökanden inte heller något nytt tillstånd.

Förbundsstatens vapenmyndighet har grundats i anslutning till förbundsstatens juridiska myndighet. Till dess uppgifter hör i första hand att övervaka att vapenlagen tillämpas enhetligt, att utöva tillsyn över näringsidkarna inom vapenbranschen, att ansvara för samarbetet mellan olika aktörer och myndigheter samt att fungera som rådgivare för justitieministern i ärenden som hänförs till området för vapenlagstiftningen. Dessutom utfärdar vapenmyndigheten internationella tillstånd.

I den belgiska lagstiftningen görs en åtskillnad mellan tillstånd för vapeninnehav och tillstånd att bära vapen.

För att ett innehavstillstånd ska meddelas ska sökanden förete ett läkarintyg över att han eller hon klarar av att använda vapnet utan att orsaka fara för sig själv eller andra.

Den som ansöker om ett tillstånd att bära vapen ska däremot förete justitieministeriet ett intyg över att det inte finns några fysiska eller mentala skäl som hindrar att tillståndet meddelas. Intyget ska vara utfärdat av en läkare som officiellt förklarats behörig för denna uppgift. Läkaren ska på basis av till buds stående fakta intyga att sökanden inte konstaterats lida av någon sådan fysisk eller mental sjukdom som utgör ett hinder för tillstånd att bära vapen. Sökanden ska själv lämna in läkarintyget till den myndighet som behandlar tillståndsärendet. Tillståndsmyndigheten får alltså inte information direkt från läkaren eller ur något register som upprätthålls inom den offentliga hälsovården eller av någon annan organisation. Den belgiska lagstiftningen ger således inte de myndigheter som behandlar tillståndsansökningar möjligheter att skaffa information från annat håll än från sökanden själv och polisen.

Frånsett de tillstånd att bära vapen som meddelas för yrkesmässig eller annan användning är tillstånden och godkännandena i allmänhet gällande tills vidare, om inte sökanden ansökt om tillstånd eller godkännande för viss tid. Landskapsdirektören eller justitieministern kan dock fastställa en tidsfrist för tillståndet i sådana fall där den allmänna ordningen och säkerheten kräver det. Landskapsdirektören svarar för att det med fem års mellanrum kontrolleras huruvida de i lagen angivna tillståndshavarna har följt lagen, huruvida de fortfarande är lämpliga för innehav av vapen och fortfarande uppfyller de villkor som hör samman med tillstånden. Detta gäller emellertid inte tillstånd att bära vapen. För denna kontroll begär landskapsdirektören ett utlåtande av lokalpolisen och eventuellt också av åklagarmyndigheten. Yrkesutövare och andra innehavare av tillstånd eller godkännanden ska bekräfta att de uppgifter som lämnats in för det tidigare tillståndet är riktiga.

Ifall det framgår att innehavet av ett skjutvapen äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten eller äventyrar människors hälsa, eller om det lagliga användningssyfte på grundval av vilket tillståndet meddelades inte längre existerar, kan den behöriga landskapsdirektören förse tillståndet med olika begränsningar eller återkalla det för viss tid eller helt och hållet.

Regionalförvaltningsmyndigheterna svarar för övervakningen av hobby- och sportskytten. I detta sammanhang tillämpas därför tre olika kommunalters (communaute) egen lagstiftning i Belgien. Sökanden ska höra till ett sportskytteförbund för att meddelas licens för sportskytte. Man har inte ansett att det funnits några problem när det gäller skyldigheten att höra till en förening, eftersom det är fråga om speciell hobbyverksamhet för vilken det finns mycket noggranna regler. Medlemmarna i förbundet får dessutom fritt välja vilken idrottsförening de hör till. Den som utövar sportskytte meddelas först ett temporärt tillstånd för högst ett år. Under dess giltighetstid får tillståndshavaren utöva skytte under övervakning. Innehavaren av ett sportskytte tillstånd ska med bestämda tidsintervall påvisa för förbundet att han eller hon uppfyl-

ler de krav som ställs för att tillståndet ska vara giltigt.

Tillstånd kan meddelas för alla slags handeldvapen utom automatvapen. Det hör till skytteföreningarnas uppgifter att fastställa vilka vapen som används inom sporten. Privatpersoner får emellertid inte imitera myndigheternas skjuttekniker.

Försättandet av skjutvapen i obrukbart skick hör i Belgien till vapeninspektionsmyndighetens uppgifter. Ett deaktiverat vapen märks med en stämpel som utvisar att vapnet är deaktiverat. Dessutom utfärdas ett intyg över deaktiveringen. Inspektionsmyndigheten har också till uppgift att förstöra skjutvapen.

### 2.3 Bedömning av nuläget

Förutsättningarna för meddelande av tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen anges i 42-45 § i skjutvapenlagen (1/1998). I 18 § 2 mom. i skjutvapenlagen anges dessutom en allmän förutsättning som gäller alla de tillstånd som avses i skjutvapenlagen. Enligt detta moment kan ett tillstånd meddelas om det finns godtagbara grunder för det och det inte finns skäl att misstänka att tillståndet eller de föremål som förvärvas eller innehas med stöd av det missbrukas. Ingen har ovillkorlig rätt att få ett skjutvapentillstånd. I samband med behandlingen av en ansökan om vapentillstånd ska tillståndsmyndigheten pröva både de allmänna och de särskilda förutsättningarna för meddelande av ett tillstånd.

Praxisen vid meddelandet och återkallandet av förvärvs- och innehavstillstånd för skjutvapen har varit mycket varierande vid olika tillståndsmyndigheter. "Anvisningarna om förenhetligande av vapentillståndspraxis", som inrikesministeriet utfärdade för polisinsättningarna 16.10.2007, är avsedda att för enhetliga denna praxis både när det gäller prövningen av en persons lämplighet för innehav av vapen och bedömningen av skjutvapnets lämplighet för ändamålet. Anvisningarna har senare kompletterats med inrikesministeriets tilläggsanvisningar 29.9.2008/SMDno/2008/1009 och 14.10.2008/SMDno/2008/1009. I tilläggsanvisningarna fästs särskild vikt vid påvisandet



av det användningssyfte som utgör ett villkor för att handeldvapentillstånd ska meddelas och vid det läkarintyg som behövs för att personens lämplighet ska kunna utredas.

Enligt 44 § i skjutvapenlagen kan förvärvstillstånd meddelas endast för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användningssyfte som sökanden angett och som väl lämpar sig för detta syfte. Om sökanden som användningssyfte har angett sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska dessutom jaktlagen (615/1993) och bestämmelser som utfärdats med stöd av jaktlagen iakttagas vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet.

Då 44 § i skjutvapenlagen tolkas i enlighet med sin ordalydelse innebär det att vapnets lämplighet ska bedömas utgående från att vapnet inte ska vara onödigt eldkraftigt eller effektivt eller ha någon annan egenskap som äventyrar den allmänna ordningen eller säkerheten, eller utgående från en helhetsbedömning av dessa egenskaper.

Det har redan i den gällande lagen och i inrikesministeriets anvisningar föreskrivits att en tillförlitlig utredning för bedömning av skjutvapnets lämplighet för sitt användningssyfte ska begäras bl.a. av den som ansöker om tillstånd för förvärv eller innehav av vapen på grundval av sport- eller hobbysskytte. Enligt lagen har det emellertid inte krävts att sökanden ska höra till en skytteförening och i lagen finns inte heller någon definition av vilka skjutvapen som lämpar sig för olika skyttegrenar. De sökande som inte har hört till någon skytteförening har haft svårigheter att lägga fram tillförlitlig utredning angående sin hobby. Beslutsfattandet har försvårats av de bristfälliga utredningarna.

Genom inrikesministeriets tilläggsanvisningar 29.9.2008/SMDno/2008/1009 och 14.10.2008/SMDno/2008/1009 preciserades innehållet i den utredning som ska ges angående sådant sport- och hobbysskytte samt sådan jakt som utövas med handeldvapen. Enligt anvisningarna ska tillståndssökanden till en början utöva sådant precisionsskytte som hör till Finska Sportskytteförbundets grenar med miniatyrpistol, salongsgevär eller miniatyrrevolver, utom i de fall då grenen kräver

vapen av en annan kaliber. Skyttehobbyn kan inledningsvis utövas med föreningens vapen. En person som aktivt har utövat precisionsskytte med föreningens vapen i minst ett år och som påvisar detta med hjälp av ett intyg som föreningen har utfärdat över hobbyn kan få ett permanent tillstånd. I övriga fall meddelas ett tidsbegränsat tillstånd för högst tre år.

För skjutning av djur i fällor eller gryt har förvärvs- och innehavstillstånd för vapen av pistoltyp kunnat meddelas även utan tillförlitlig utredning angående jakthobbyn. Enligt 19 § i jaktförordningen får ett djur som befinner sig i ett gryt, en fälla eller annars i liknande förhållanden samt ett sårat eller skadat djur skjutas med ett för ändamålet lämpat skjutvapen. Det finns emellertid inga föreskrifter om vilka skjutvapen som betraktas som lämpliga för detta ändamål.

Enligt skjutvapenlagen är skjutvapentillstånden i huvudsak gällande tills vidare. Parallelltillstånden meddelas emellertid för högst tio år. De tillstånd som meddelas på grundval av arbete utfärdas för högst fem år. Innehavstillstånd kan av särskilda skäl meddelas för viss tid. Sökanden ska alltid informeras om de särskilda skälen. På grundval av sport- och hobbysskytte har tidsbestämda handeldvapentillstånd meddelats i sådana fall där sökanden inte lagt fram tillräcklig utredning angående sin hobby. Tillståndsmyndigheten har i dessa fall i allmänhet meddelat tillstånd för en kort tid, t.ex. ett år, varefter sökandens hobbyverksamhet har granskats på nytt. I praktiken har det varit möjligt att få ett tillstånd för förvärv av handeldvapen på basis av mycket begränsad utredning.

I de fall då innehavstillstånden gäller tills vidare har man endast sporadiskt kunnat kontrollera tillståndshavarens förutsättningar för vapeninnehav. Man har inte heller kunnat kontrollera huruvida tillståndshavaren använder vapnet för det godtagbara användningssyfte för vilket tillståndet meddelades, eller ifall tillståndshavaren t.ex. helt och hållet har upphört att utöva sport- och hobbysskytte. Oanvända skjutvapen utgör ett säkerhetsproblem, i synnerhet om de förvaras i strid med bestämmelserna.

Enligt den gällande lagen kan en person som fyllt 15 men inte 18 år meddelas till-

stånd för förvärv av skjutvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen samt för sport- och hobbysskytte. Ett parallelltillstånd kan också meddelas en sådan person då innehavaren av det huvudsakliga tillståndet samtycker till det, oavsett vapentyp. Då det är fråga om barn och unga personer ska man fästa särskild vikt vid att personen i fråga verkligen utövar sport- och hobbysskytte. Särskild vikt ska också fästas vid de förutsättningar som gäller personens lämplighet för vapeninnehav. Den gällande skjutvapenlagstiftningen motsvarar dock inte de krav som har ställts i direktivet 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen. Enligt direktivet får nämligen en person som är yngre än 18 år inte förvärva skjutvapen genom köp.

Med stöd av den gällande 35 § i polislagen har polisen, för att kunna avgöra om ett tillstånd som gäller skjutvapen ska förbli i kraft, haft rätt att på motiverad begäran få uppgifter om tillståndshavarens hälsotillstånd, bruk av rusmedel eller våldsamma uppförande, om det finns skäl att befara att tillståndshavaren inte längre motsvarar förutsättningarna för beviljandet av tillståndet. Med stöd av denna bestämmelse har tillståndsmyndigheten kunnat få ett läkarintyg angående vapentillståndshavaren. En sådan möjlighet har däremot inte funnits i fråga om en person som ansökt om vapentillstånd. Tillståndsmyndigheten har emellertid kunnat uppmana sökanden att själv skaffa ett läkarintyg som bilaga till sin ansökan.

EU:s medlemsländer har inte ännu infört enhetliga bestämmelser om vapendelar eller om märkning eller deaktivering av vapen. Genom direktivet 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen förenhetligas medlemsländernas bestämmelser. I de bestämmelser som enligt propositionen ska inkluderas i skjutvapenlagen preciseras begreppet vapendel samt kraven på märkning och deaktivering av vapen.

### **3 Målsättning och de viktigaste förslagen**

#### **3.1 Målsättning**

Projektet för förnyelse av vapenlagstiftningen och vissa författningar som har samband med den inleddes 29.9.2008. Projektet ska genomföras i två faser under perioden 29.9.2008 - 28.2.2011. Den första fasen gäller de ändringar som föranleds i skjutvapenlagstiftningen av skärpningen av förutsättningarna för meddelande av handeldvapentillstånd, effektiveringen av tillsynen över hälsotillståndet hos dem som innehar eller ansöker om vapentillstånd, ikraftsättandet av bestämmelserna i tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, samt av direktivet 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen. Projektet omfattar således både sådana ändringar som grundar sig på de nationella behoven och sådana ändringar som hör samman med de internationella förpliktelserna. Inom den andra fasen av projektet ska lagstiftningen gällande skjutbanor ses över. Dessutom ska man utreda behovet av att föreskriva om tillståndsplikt för pilbågar och för de effektivaaste luftvapnen samt granska behovet av att förnya bestämmelserna om gassprayer. Den första fasen av projektet har beretts i brådsakande ordning, så att regeringens proposition ska kunna överlämnas till riksdagen under vårsessionsperioden 2009. De lagändringar som ingår i propositionen avses träda i kraft så snart som möjligt. Lagarna kommer sannolikt att träda i kraft tidigast 1.3.2010. De bestämmelser som ska beredas inom ramen för den andra fasen av projektet ska överlämnas till riksdagen senast under höstsessionsperioden 2010.

### 3.2 Alternativ och de viktigaste förslagen

Precisering och skärpning av förutsättningarna för meddelande av handeldvapentillstånd

I skjutvapenlagsprojektets inledande skede granskades flera krav på att innehav av handeldvapen eller av den effektivaste typen av handeldvapen ska förbjudas. Dessa alternativ uteslöts emellertid från de potentiella regleringsalternativen. Det är nämligen möjligt att begränsa tillgången till handeldvapen också med hjälp av sådana lagstiftningsmässiga åtgärder som framgår av propositionen.

Tillgången till handeldvapen begränsas bl.a. genom att handeldvapen endast ska kunna meddelas personer som fyllt 20 år. Genom en höjning av åldersgränsen understryker man betydelsen av att hobbysskytteverksamheten ska vara etablerad. En förutsättning för att tillstånd ska meddelas är att den som ansöker om skjutvapentillstånd har utövat skytte i form av sport- eller hobbysskytte i minst två års tid. Sökanden ska höra till en skytteförening och påvisa hobbyn med hjälp av ett intyg av skytteföreningens skytteinstruktör. Med en skytteförening avses en förening som beviljats ett sådant tillstånd som avses i 4 § i föreningslagen, vars verksamhet omfattar övning i bruk av skjutvapen och som inte finns endast för jakt. Genom att sport- och hobbysskyttet koncentreras till skytteföreningar uppnås flera fördelar som gynnar både tillståndssökandena och tillståndsmyndigheterna. I och med att en framtida sportsskytteutövare deltar i en skytteförenings verksamhet blir han eller hon förtrogen med det särskilda kunnandet inom området. Tillståndsmyndigheten får å sin sida via skytteföreningen och skytteinstruktören information om hur aktivt en tillståndssökande eller tillståndshavare utövar sin hobby.

Då sådant sport- och hobbysskytte som utövas med handeldvapen koncentreras till skytteföreningarna försvåras emellertid möjligheterna att utöva hobbysskytte i glesbygden. När det gäller skjutbanorna är situationen å andra sidan för tillfället dålig också i huvudstadsregionen.

Det föreslås också att skjutvapenlagen ska utökas med ett nytt skytteinstruktörssystem. En medlem i en sådan skytteförening som avses i 4 § i föreningslagen kan under de förutsättningar som anges i 45 d § i den föreslagna lagen godkännas som skytteinstruktör. Godkännandet förutsätter bl.a. att sökanden har fullgjort en utbildning som uppfyller de krav som fastställts av inrikesministeriet. De intyg som skytteinstruktörerna utfärdar är offentligt tillförlitliga.

Enligt propositionen ska det första innehavstillståndet för sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 47 punkten (handeldvapen) och som meddelas för jaktsyfte, för sport- och hobbysskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande föreläsning, meddelas för högst fem år. Därefter ska innehavstillståndet kunna meddelas tills vidare. Tillståndshavaren ska emellertid med fem års mellanrum lägga fram utredning över sin hobbyverksamhet.

Enligt den gällande skjutvapenlagen meddelas ett innehavstillstånd tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Enligt de föreslagna nya bestämmelserna ska sådana innehavstillstånd för handeldvapen som meddelas för de syften som nämnts ovan däremot vara gällande i högst fem år. Under beredningen framfördes flera olika alternativ beträffande tillståndens giltighet och giltighetstider. Det föreslogs att giltighetstiden skulle vara högst fem eller tio år. Ett annat alternativ var att tillstånden skulle vara gällande tills vidare, varvid det skulle krävas att hobbysskytteutövaren med fem års mellanrum ska påvisa att hobbyverksamheten fortgår. I och med att ett förvärvstillstånd för handeldvapen är giltigt i fem år, kan förutsättningarna för tillståndet granskas i det skede då tillståndshavaren ansöker om ett tillstånd som gäller tills vidare. Då kan tillståndsmyndigheten granska och bedöma de eventuella förändringar som skett i fråga om personens lämplighet för innehav av skjutvapen.

En person som fyllt 15 men inte 18 år kan med vårdnadshavarnas samtycke få ett parallelltillstånd för hagelgevär, gevär, salongsgevär eller kombinationsvapen för jaktsyfte eller för sport- och hobbysskytte. En person som inte har fyllt 18 år får således utöva

sport- och hobbysskytte eller jakt med stöd av ett parallelltillstånd, som har meddelats honom eller henne för ett sådant skjutvapen som hör till de ovan nämnda vapentyperna och som innehas av en person som fyllt 18 år. Ifall det inte inom den närmaste kretsen finns en person som har ett eget tillstånd för innehav av vapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbysskytte, ska vårdnadshavaren ha möjlighet att ansöka om ett innehavstillstånd för förvaring och transport av ett sådant skjutvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år. En person som inte fyllt 18 år har då möjlighet att få ett parallelltillstånd för ett sådant skjutvapen som hör till de ovan nämnda vapentyperna och som förvaras och transporteras av vårdnadshavaren. För att ett parallelltillstånd ska meddelas förutsätts det att vårdnadshavaren har ett innehavstillstånd för förvaring och transport av det vapen som är avsett att innehas av den person som fyllt 15 men inte 18 år. Det föreslås därmed att 43 § i skjutvapenlagen ska utökas med ett nytt användningssyfte. I det innehavstillstånd som har meddelats vårdnadshavaren för ett sådant syfte ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet. Vårdnadshavarens innehavstillstånd förfaller då parallelltillståndshavaren fyller 19 år.

Förvärvs- och innehavstillstånd för handeldvapen har också meddelats för avlivande av djur i fällor eller gryt. Nu föreslås det att förvärvstillstånd för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska kunna meddelas bara för en miniatyrpistol som avfyrar enkelskott eller för en miniatyrrevolver. Dessa vapentyper är tillräckligt effektiva och lämpar sig väl för jakt med fälla och för grytjakt. Sökanden ska i samband med tillståndsansökan förete ett intyg som jaktvårdsföreningen utfärdar över att sökanden aktivt bedriver jakt.

Nya metoder för utveckling av lämplighetsbedömningen och av informationsutbytet mellan myndigheterna

Enligt propositionen kan förvärvstillstånd för andra skjutvapen än handeldvapen meddelas en person som har fyllt 18 år, då de villkor som föreskrivs i skjutvapenlagen är uppfyllda. Förvärvstillstånd för skjutvapen

kan endast meddelas ifall den som ansöker om tillståndet samtycker till att polisen har rätt att få sådan medicinsk bedömning av denne med vars hjälp tillståndsmyndigheten kan bedöma dennes lämplighet för innehav av skjutvapen. En värnpliktig person ska dessutom visa upp en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller en utredning över uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring samt över orsakerna till detta. Med hjälp av dessa ändringar förbättras tillståndsmyndighetens möjligheter att få sådan tillförlitlig information om tillståndssökandens bakgrund som behövs för lämplighetsbedömningen.

I propositionen föreslås det att nya metoder ska tas i bruk vid bedömningen av en persons lämplighet för innehav av skjutvapen. För att effektivisera tillsynen över sökandenas hälsotillstånd håller man på att utveckla ett test som klarlägger lämpligheten hos de personer som ansöker om vapentillstånd. Lämplighetstestet bygger på det test som försvarsmakten använder för att bedöma beväringarnas lämplighet för olika uppgifter. Testresultaten kan emellertid inte användas som motivering till att tillståndsansökan förkastas. På basis av testresultaten kan sökanden däremot uppmanas lämna in tilläggsutredning angående sitt hälsotillstånd, t.ex. ett läkarintyg.

Vidare föreslås det att läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska få rätt att av grundad anledning och utan hinder av sekretessbestämmelserna anmäla en person som kan anses vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler till polisen. På basis av en sådan anmälan kan tillståndsmyndigheten enligt prövning uppmana tillståndshavaren eller tillståndssökanden att lämna in tilläggsutredning för granskning av förutsättningarna för vapentillståndet. Om anmälan gäller en person som enligt polisens informationssystem inte har förvärvs- eller innehavstillstånd för skjutvapen eller sådana godkännanden som avses i skjutvapenlagen, och ansökningar om sådana tillstånd eller godkännanden inte heller är under behandling för denna persons del, ska anmälan utan dröjsmål förstöras. Närmare bestämmelser om de praktiska arrangemangen i samband

med anmälningsförfarandet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom de ändringar som föreslås i 35 § i polislagen utökas också polisens möjligheter att få sådana uppgifter om en person som behövs vid bedömningen av tillståndssökandens eller tillståndshavarens lämplighet. Det föreslås att polisen, för bedömning av tillståndshavarens eller tillståndssökandens personliga lämplighet, utan hinder av sekretessbestämmelserna ska ha rätt att få nödvändiga uppgifter om en värnpliktig persons tjänstgöring och tjänsteduglighet, samt sådana övriga uppgifter som avses i 35 § 2 mom. i polislagen och som inte gäller personens hälsa. På samma sätt kunde polisen också få uppgifter om en person för vilken ett godkännande söks eller som har fått ett godkännande. Tillståndsmyndigheten har dessutom rätt att med den berörda personens samtycke få uppgifter som gäller dennes hälsa. Om tillståndshavaren eller den som fått ett godkännande inte på polisens begäran ger ett sådant samtycke, kan tillståndsmyndigheten enligt den föreslagna 67 § 4 punkten i skjutvapenlagen inleda ett förfarande för återkallelse av vapentillståndet eller godkännandet. Enligt förslaget ska polisen likaså med sökandens samtycke ha rätt att få uppgifter om dennes hälsa. Det faktum att sökanden inte ger sitt samtycke kan utgöra en grund för ett negativt beslut.

#### Vapendelar

Genom ändringen av vapendirektivet har tillståndsplikten utvidgats att omfatta skjutvapnets stomme eller låda, glidskena eller cylinder och ett slutstycke samt en anordning som formgivits eller anpassats för att dämpa det ljud som uppkommer då ett skjutvapen avfyras, utöver de vapendelar som anges i den gällande skjutvapenlagen. Skjutvapenlagens förteckning över vapendelar ska utökas med omnämnanden av vapnets stomme, slutstycke med stomme, ett slutstyckshuvud och en ljuddämpare som inte är fäst vid skjutvapnet samt delar som funktionellt sett motsvarar dessa. En väsentlig ändring i definitionen utgörs av att förteckningen över vapendelar utökas med ett omnämnande av ljuddämpare. Ljuddämpare används både i samband med jaktvapen och i samband med vapen som an-

vänds för sport- och hobbyskytte. Eftersom det emellertid också är möjligt att använda ljuddämpare i kriminellt syfte har man ansett att det funnits fog för att i direktivet föreskriva om tillsyn över den kommersiella tillverkningen av och handeln med ljuddämpare. Det krävs dock inte tillstånd för förvärv, innehav eller överlåtelse av en ljuddämpare ifall personen i fråga har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen. En näringsidkare som bedriver handel med ljuddämpare eller kommersiell tillverkning samt reparation och modifiering av ljuddämpare ska innan verksamheten inleds ansöka om ett näringstillstånd i vapenbranschen. Om vapennäringsidkaren har ett näringstillstånd i vapenbranschen för handel med och tillverkning av vapendelar, får näringsidkaren fortsätta med sin verksamhet utan att ansöka om ett nytt tillstånd. Ifall näringsidkaren inte har ett sådant tillstånd, ska denne skaffa det inom ett år efter lagens ikraftträdande.

#### Märkningar

Det föreslås att skjutvapenlagen ska kompletteras med bestämmelser om sådana märkningar som gäller skjutvapnets identifiering och import. Dessutom ska föreskrifter om märkning av den minsta säljförpackningen för patroner införas i lagen. I och med att föreskrifter om dessa märkningar tas in i skjutvapenlagen uppfylls de krav som ställs i FN:s skjutvapenprotokoll och i direktivet om ändring av vapendirektivet.

#### Deaktivering

Genom lagändringen har man även för avsikt att ändra bestämmelserna om deaktivering av vapen så att de motsvarar direktivets krav på att det inte längre ska vara möjligt att göra deaktiverade vapen brukbara på nytt. I direktivet om ändring av vapendirektivet finns minimibestämmelser om vad som avses med deaktivering av vapen. Med deaktivering avses att ett skjutvapen har gjorts definitivt obrukbart genom åtgärder som innebär att skjutvapnets väsentliga delar har gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst återanvändning av skjutvapnet. EU:s

medlemsländer har inte ännu några enhetliga deaktiveringsstandarder. Efter att gemensamma deaktiveringsstandarder har utarbetats under ledning av kommissionen och trätt i kraft inom EU, ska man bedöma huruvida de gemensamma standardernas krav uppfylls. I och med att direktivets bestämmelse om deaktivering inkluderas i skjutvapenlagen skärps de gällande föreskrifterna om deaktivering. Syftet med skärpningen är att förhindra att skjutvapen som inte har deaktiverats tillräckligt väl kan reaktiveras och användas för kriminella syften. Efter att lagändringen har trätt i kraft kan deaktiveringen endast utföras av en vapennäringsidkare som har ett näringstillstånd i vapenbranschen för kommersiell tillverkning samt reparation och modifiering av skjutvapen.

#### Skjutvapenprotokollet

I propositionen föreslås att skjutvapenprotokollet godkänns och sätts i kraft till den del dess bestämmelser faller inom Finlands behörighet. Skjutvapenprotokollet innehåller huvudsakligen förpliktelser i anslutning till lagstiftningen om skjutvapen och strafflagen. Dessutom ingår där bestämmelser om internationellt utbyte av information och samarbete mellan myndigheterna. Många av de viktigaste förslagen i protokollet faller dock inom gemenskapens behörighet.

De viktigaste av de bestämmelser som faller inom Finlands behörighet finns i artikel 12, som gäller utbyte av information, artikel 13, som gäller samarbete och artikel 14, som gäller utbildning och tekniskt bistånd. Inom EU har det ansetts att unionen bäst kan bekämpa den organiserade brottsligheten och terrorismen just genom att öka samarbetet och utbytet av information mellan medlemsländernas myndigheter. Betydelsen av detta har blivit ännu större i och med att medlemsländernas antal har ökat åren 2004 och 2007. De ovannämnda artiklarna kräver inte ändringar i Finlands gällande lagstiftning, utan målen i dem kan nås genom praktiska åtgärder. De finländska myndigheterna, dvs. i praktiken tullen, gränsbevakningen, och framför allt polisen, måste ytterligare utöka

sitt praktiska internationella samarbete och informationsutbyte samt den ömsesidiga utbildningen och det ömsesidiga tekniska biståndet i frågor som gäller skjutvapen och bekämpningen av vapenbrottslighet för att målsättningen i skjutvapenprotokollet ska kunna nås. Det bör noteras att bestämmelserna i protokollet är förpliktande, vilket innebär att Finland, när protokollet har satts i kraft, inte längre kan överväga om Finland förbättrar sin verksamhet på dessa nivåer eller inte, utan förbättringsåtgärder ska vidtas omedelbart.

Artikel 5, som gäller kriminalisering, förutsätter att 1 § 1 mom. I strafflagens kap. 41, som gäller vapenbrott, ändras så att förfälskning av markeringar på skjutvapen eller avlägsnande eller ändring av markeringar tas in som straffbara gärningar i momentet. I propositionen ingår ett förslag till lag om detta.

De viktigaste av de artiklar som faller inom gemenskapens behörighet är artikel 8, som gäller märkning av skjutvapen, artikel 10, som gäller allmänna krav på system för licensiering av export, import och transit av skjutvapen med undantag av försvarsmateriel, och artikel 15, som gäller mäklarverksamhet. Dessa artiklar kan anses vara de viktigaste bestämmelserna i hela skjutvapenprotokollet. I synnerhet märkning av vapen och förmedling av vapen är för närvarande ytterst aktuella frågor. Avsikten är att utveckla och samtidigt harmonisera bestämmelserna om dem. Gemenskapens godkännande av dessa artiklar genom direktivet om ändring av vapendirektivet förde med sig krav på ändringar i medlemsstaternas gällande lagstiftning. De rekommenderade bestämmelserna om övervakning av förmedlingen av civila vapen ska senast i det andra skedet av det pågående vapenlagsprojektet skrivas in i lag. Dessutom ska identifierings- och importmärkningar göras obligatoriska på skjutvapen som importeras till Finland och identifierings- och tillverkningsmärkningar göras obligatoriska på skjutvapen som tillverkas i Finland. Förpliktelserna enligt artikel 10 om licensiering av export, import och transit av vapen kan uppfyllas genom att myndigheternas praxis ändras och villkor för licenserna ställs. Kommissionen utarbetar för närvarande en förordning från rådet gällande civila vapen.

## 4 Propositionens konsekvenser

### 4.1 Konsekvenser för myndigheterna

I och med att sådant sport- och hobbysskytte som utövas med pistoler, miniatyrpistoler, revolverar och miniatyrrevolverar koncentreras till skytteföreningar kommer föreningarna och andra sådana sammanslutningar som avses i 4 § i föreningslagen att få ökad betydelse både i samhälleligt avseende och med avseende på dem som utövar sport- och hobbysskytte. Man kan förvänta sig att det uppkommer nya former av samarbete mellan tillståndsmyndigheterna och skytteföreningarna och att det ställs upp nya mål för samarbetet.

Inrikesministeriet kommer också att ålägga vissa uppgifter i och med denna lagändring. Inrikesministeriet ska bl.a. behandla ansökningarna om godkännande som skytteinstruktör. Dessutom ska inrikesministeriet först centraliserat behandla de anmälningar som läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården sänder till polisen med stöd av den nya 114 §. Därefter ska anmälningarna sändas till polisinspektionen på den berörda personens hemort för eventuella åtgärder. Det kommer dock troligtvis inte att lämnas in fler än ett tiotal eller högst några hundra sådana anmälningar per år, vilket innebär att behandlingen av anmälningarna inte medför en ökning av antalet årsverken inom polisförvaltningen.

Det faktum att förutsättningarna för meddelande av handeldvapentillstånd preciseras och skärps kommer att påverka antalet ansökningar om skjutvapentillstånd. Antalet ansökningar om vapentillstånd för pistoler, miniatyrpistoler, revolverar och miniatyrrevolverar kommer uppskattningsvis att minska med ungefär hälften av vad det varit hittills. Samtidigt minskar den arbetsmängd som tillståndsansökningarnas behandling medför för tillståndsmyndigheten. Eftersom innehavstillstånd för handeldvapen ska meddelas för fem år kommer emellertid ansökningarna om förnyade tillstånd att innebära att antalet ansökningar fördubblas och att arbetsmängden därmed igen ökar till nuvarande nivå. En ansökan om ett sådant tillstånd som gäller tills vidare och som meddelas efter det femåriga tillståndet ska behandlas enligt den behand-

lingsordning som gäller nya tillstånd. Vidare kommer tillståndsmyndighetens arbetsmängd att öka en aning till följd av behandlingen av de intyg över hobbysskytte som ska lämnas in vart femte år.

Vid tillståndsmyndigheten kommer den arbetsmängd som hänför sig till ansökningarna om skjutvapentillstånd och till förvärvs- och innehavstillstånden också att öka till följd av de nya förfaranden som föreslagits för bedömning av en persons lämplighet för innehav av skjutvapen. Arbetsmängden kommer också att öka till följd av myndigheternas ökade samarbete vid utbytet av information. I och med att projektet för förnyelse av vapenregistret har inletts på nytt i år kommer det å andra sidan att vara möjligt att minska den tid som behövs för behandlingen av vapentillståndsärenden genom att vapenregistrets informationsinnehåll revideras och tillsynsmetoderna utvecklas. Förnyelsen av vapenregistret kommer dock inte att kunna slutföras innan detta lagförslag träder i kraft.

Då skjutvapenprotokollet träder i kraft förbättras förebyggandet, avslöjandet och bekämpningen av organiserad brottslighet och terrorism samt därmed sammanhängande olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen genom att samarbetet och utbytet av information mellan de fördragsslutande parterna och de nationella bestämmelserna om vapen utvecklas.

Ikraftträdandet av de artiklar som är bindande för Finland ökar behovet av internationellt myndighetssamarbete och kräver dessutom att myndigheterna har beredskap att delta i internationellt samarbete. Också den tekniska beredskapen till snabb, säker och korrekt förmedling av information måste utvecklas ytterligare. I synnerhet polisens arbetsbörda kommer att öka då protokollet träder i kraft. Det kan bli nödvändigt att anställa sakkunnig extra personal åtminstone inom inrikesministeriets verksamhetsområde för att de uppsatta målen ska nås.

### 4.2 Konsekvenser för näringsidkarna inom vapenbranschen

Antalet innehavstillstånd för handeldvapen som meddelades på grundval av sport- och hobbysskytte minskade förra året med 1 737,

dvs. med ca två procent i förhållande till året innan. Det nämnda antalet innefattar både nya skjutvapen och sådana skjutvapen för vilka det redan tidigare meddelats innehavstillstånd. Då ansökningarna om tillstånd för handeldvapen minskar med ungefär hälften per år kommer antalet nya innehavstillstånd sammanlagt att minska med knappt tio procent. Näringsidkarna inom vapenbranschen kommer att påverkas i ungefär samma utsträckning. I det nya systemets begynnelse-skede kommer skytteföreningarna att skaffa skjutvapen för sina medlemmars bruk, vilket till en början torde dämpa minskningen av vapennäringsidkarnas försäljning.

I och med att endast näringsidkare inom vapenbranschen ska få deaktivera vapen och utfärda intyg över deaktivering, kommer vapensmedernas arbetsmängd att öka. Genom att deaktiveringen koncentreras till sådana vapennäringsidkare som tillverkar eller reparerar och modifierar skjutvapen eller vapendelar i kommersiellt syfte säkerställer man att deaktivering sker i enlighet med de gällande bestämmelserna och föreskrifterna. Det kommer troligtvis i en författning på lägre nivå att föreskrivas att inrikesministeriet ska kontrollera deaktiveringarna, vilket kommer att öka arbetsmängden hos inrikesministeriet en aning och minska arbetsmängden vid polisinskrifningarna i motsvarande mån.

De märkningar av skjutvapen som avses i de föreslagna 110 a–c § kommer likaså i någon mån att öka arbetsmängden för vapennäringsidkarna. Märkningen genomförs så kostnadseffektivt som möjligt och så att de åtgärder som krävs medför så små olägenheter som möjligt för den finländska vapennäringsbranschen och dess konkurrenskraft. Importmärkningen ska emellertid också kunna utföras vid inrikesministeriet som en avgiftsbelagd prestation i samband med den besiktning som gäller säkerheten vid användningen av vapnet.

## 5 Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts inom en arbetsgrupp och styrgrupp som bestått av tjänstemän från inrikesministeriet och polisförvaltningen. Ärendet har även fem gånger behandlats vid

den skjutvapennämnd som finns i anslutning till inrikesministeriet. Vid nämnden finns representanter för hobbysskytteaktörerna och för de ministerier som har en central ställning i anslutning till skjutvapenfrågor. Dessutom har olika organisationer hörts särskilt.

Skjutvapenprotokollet förhandlades fram samtidigt som konventionen under 1999–2001 i ad hoc-kommittén under FN:s generalförsamling. Finland deltog aktivt tillsammans med EU:s övriga medlemsstater i beredningen av konventionen och alla dess tre tilläggsprotokoll. De artiklar i skjutvapenprotokollet som faller under gemenskapens behörighet diskuterades under ledning av EG-kommissionen. Finland undertecknade skjutvapenprotokollet i New York den 23 januari 2002. Kommissionen undertecknade protokollet på EG:s vägnar den 16 januari 2002 därtill bemyndigad av EG-rådet.

Statsrådet har ingett utredning E 3/2000 rd till riksdagen om EU-kommissionens förhandlingsmandat angående vissa bestämmelser i de tre tilläggsprotokollen till FN-konventionen mot organiserad brottslighet. I utredningen ingår också en redogörelse över beredningen av skjutvapenprotokollet och kommissionens förhandlingsmandat angående de bestämmelser i skjutvapenprotokollet som faller inom EG:s behörighet.

### 5.1 Remissyttranden

Angående propositionen begärdes utlåtanden av 41 intressentgrupper och sakkunnig-aktörer, av vilka 34 lämnade in ett utlåtande. För ministeriernas del gavs utlåtanden av justitieministeriet, försvarsministeriet, utrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, undervisningsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet. När det gäller de centrala ämbetsverken och polisens riksomfattande enheter gavs utlåtanden av huvudstaben för försvarsmakten, dataombudsmannen, Tullstyrelsen, Kommunförbundet, central-kriminalpolisen och Polisyrkeshögskolan. Dessutom gav alla länsstyrelser ett utlåtande angående propositionen. Till de övriga myndigheter som gav utlåtanden hörde Helsingfors polisinskrifning, Mellersta Finlands polisinskrifning, Norra Savolax polisinskrifning, Egentliga Finlands polisinskrifning, Krigsmu-



seet och Jägarnas Centraförbund. Till de privaträttsliga sammanslutningar och föreningar som gav utlåtanden angående propositionen hörde Finlands Läkarförbund r.f., Finska Sportskytteförbundet r.f., Finska Skidskytteförbundet r.f., Reservisternas Idrottsförbund r.f., Finlands Reservofficersförbund r.f., Reservistförbundet r.f., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y., Försvarsutbildningsföreningen r.f., Vapenhistoriska Förbundet r.f., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asealan elinkeinonharjoittajat r.y., Suomen Aseseppien Yhdistys r.y., Asekauppiainden Liitto r.y. och NRA Kansallinen Kivääriyhdistys r.y. Underofficersförbundet r.f., Befälsförbundet r.f. och Officersförbundet r.f. gav ett gemensamt utlåtande.

Till de myndigheter som inte lämnade in något utlåtande hörde arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Mariehamns polis-inrättning, rörliga polisen och Polisens teknikcentral.

Finlands Läkarförbund uppmärksammade i sitt utlåtande den allmänna förekomsten av sådana hälsoproblem som avses i propositionen, sållningsbegreppet, huruvida den information som ingår i patientjournalerna är användbar vid bedömningen av en persons lämplighet för skjutvapentillstånd, anmälningspliktens omfattning och den arbetsmängd som orsakas hälso- och sjukvårdspersonalen. Förbundet konstaterade att den föreslagna lagändringen inte kommer att ha önskad verkan på de säkerhetsrisker som hör samman med skjutvapen. Risksituationerna är så sällsynta och svåra att förutse att det krävs omfattande och långsiktigt arbete för att en tillförlitlig process för sållning och identifiering av riskerna ska åstadkommas. Förbundet anser att det föreslagna förfarandet inte motsvarar kvalitetskriterierna och förutsättningarna för sådana sållningar som inom läkarvetenskapen konstaterats vara välfungerande.

Enligt Läkarförbundets uppfattning är propositionens allvarigaste brist oförmågan att nå och identifiera alla de personer som utöver vapentillståndshavaren kan ha tillgång till de vapen som avses i tillståndet. För åtgärdande av denna brist skulle det krävas mycket omfattande och rutinmässigt anmälningsförfarande i anslutning till vissa diagno-

ser och problem. Detta hör emellertid inte till hälso- och sjukvårdssektorns primära arbete, vilket är att åstadkomma hälsofördelar. Läkarförbundet fäste också vikt vid att den anmälningsrätt som föreslås i 114 § inte ska bli en skyldighet.

Dataombudsmannen betonade i sitt utlåtande att man vid planeringen och styrningen av det anmälningsförfarande som hänför sig till anmälningsrätten för läkare och övriga yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården särskilt noggrant ska ta hänsyn till skyddet för personuppgifter, eftersom sådana känsliga personuppgifter som beskriver en persons hälsotillstånd behandlas inom förfarandet. Enligt dataombudsmannens uppfattning är det med avseende på skyddet för personuppgifter korrekt att uppgifter om en persons hälsa endast erhålls med tillståndshavarens eller tillståndssökandens samtycke. Utgångspunkten är att man på lagnivå ska utfärda så detaljerade bestämmelser som möjligt om frågor som hör samman med skyddet för personuppgifter. Till sådana frågor som med tanke på 10 § i grundlagen ska regleras i lag hör enligt grundlagsutskottet åtminstone syftet med registreringen av personuppgifterna, personuppgifternas innehåll, deras tillåtna användningssyften samt uppgifternas tillförlitlighet och förvaringstid.

Justitieministeriet fäste också vikt vid att det i 10 § i grundlagen bestäms att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlags- och förvaltningsutskottets ställningstaganden angående lagregleringen av frågor som gäller behandling av personuppgifter ska likaså beaktas i fråga om de register som avses i 25 § i skjutvapenlagen. Den skyldighet att genomgå ett lämplighetstest som föreskrivs för vapentillståndssökanden är å sin sida av betydelse med tanke på den personliga friheten som tryggas i 7 § i grundlagen. Justitieministeriet konstaterade emellertid att föreskrifterna om skyldigheten att delta i ett lämplighetstest är motiverade inom den aktuella regleringsshelheten. Vidare har även den negativa föreningsfriheten, dvs. rätten att inte höra till en förening, uttryckligen tryggats genom en grundlagsbestämmelse. Vid tolkningen av föreningslagen har grundlagsutskottet utgått från att den allmänna principen för medlem-

skap i en förening inte kan vara att medlemskap uppkommer automatiskt, direkt med stöd av lagbestämmelser. Enligt föreningsfriheten är utgångspunkten att medlemskapet i en förening ska vara frivilligt och grunda sig på en uttrycklig viljeyttring. Från dessa principer kan man avvika endast om det med avseende på föreningsfriheten finns särskilt godtagbara grunder för det, såsom ett välunderbyggt behov av att genom lag grunda en förening för en offentlig uppgift. Enligt justitieministeriets uppfattning är det dock inte fråga om tvångsmedlemskap i den föreslagna lagen. Medlemskapet i en förening utgör visserligen en förutsättning för erhållande av tillstånd för förvärv av ett visst slags vapen, men inlämnandet av tillståndsansökan eller inledandet av hobbyskytte medför inte automatiskt medlemskap i en förening. Regleringen påverkar dock indirekt föreningsfriheten. I propositionen är det fråga om att indirekta eller ofördelaktiga konsekvenser följer av att en person inte hör till en förening (dvs. att tillstånd inte meddelas). Syftet med regleringen hör emellertid samman med tillståndssystemets funktion och därmed i sista hand med rätten till liv och personlig trygghet.

Utrikesministeriet fäste i sitt utlåtande vikt både vid de förpliktelser som anges i FN:s skjutvapenprotokoll och vid förpliktelserna i FN:s instrument gällande märkning och spårning av vapen (International Instrument to Enable States to Identify and Trace, in a Timely and Reliable Manner, Illicit Small Arms and Light Weapons, 2005). I samband med revideringen av vapenlagstiftningen finns det enligt utrikesministeriet också skäl att i mån av möjlighet ta hänsyn till de förpliktelser som fastställts inom den internationella politiken, såsom FN:s handlingsplan för att samordna arbetet mot spridning av små och lätta vapen, OSSE:s dokument om handeldvapen och lätta vapen samt den resolution som fastställts vid OSSE:s ministermöte år 2008.

Försvarsministeriet understödde propositionens målsättningar. Ministeriet konstaterade emellertid att det vid den fortsatta beredningen av lagen finns skäl att beakta att den föreslagna 45 § inte omfattar sådana personer som har fått ett tjänstgöringsförord-

nande men som inte ännu har inlett sin tjänstgöring. Huvudstaben för försvarsmakten föreslog å sin sida att propositionen ska ändras så att försvarsmakten själv ska få deaktivera sina egna vapen i enlighet med typspecifika arbetsbeskrivningar och ha rätt att märka sina egna vapen. Dessutom borde man ta hänsyn till att det med tanke på reservistidrotten och utvecklandet av reservisternas skytteskicklighet inte är motiverat att endast utövning av sådana skyttegrenar där en person också förpliktas delta i tävlingsverksamhet betraktas som sportsskytte.

Enligt Krigsmuseets uppfattning har bevarandet av vapenhistoriska värden beaktats i tillräckligt stor utsträckning i propositionen.

Undervisningsministeriet ansåg att det är positivt att åldersgränserna höjs och att grunderna för meddelande av skjutvapentillstånd preciseras. Social- och hälsovårdsministeriet förordade också skärpningen av förutsättningarna för meddelande av tillstånd för handeldvapen. Social- och hälsovårdsministeriet föreslog dessutom att 45 § i lagförslaget ska ändras så att polisen av grundad anledning ska ha rätt att få en sådan medicinsk bedömning av tillståndssökanden med hjälp av vilken tillståndsmyndigheten kan bedöma sökandens lämplighet för innehav av skjutvapen.

Jord- och skogsbruksministeriet förordade i sitt utlåtande skärpningen av förutsättningarna för meddelande av tillstånd för handeldvapen samt effektiveringen av tillsynen över tillståndssökandenas och tillståndshavarnas hälsotillstånd. Jord- och skogsbruksministeriet understödde också förslaget om att vapenförvärvstillstånd för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska meddelas för handeldvapen av kalibern 22 LR. Ministeriet konstaterade emellertid att propositionen har konsekvenser för vilthus-hållningen, dvs. jakten och viltvården. Med tanke på propositionens syfte, dvs. att förbättra vapensäkerheten, kan sådana bestämmelser som ställer upp gränser för vapentyperna och vapnets funktionssätt inte betraktas som motiverade i samband med sådant skjutande av djur som avses i jaktlagstiftningen. Vid jakt ska vapnet till sina egenskaper vara sådant att man vid behov så snabbt som möjligt kan skjuta fler än ett skott med vapnet.

En miniatyrpistol som avfyrar enkelskott motsvarar inte i praktiken i alla situationer de krav som närmast hänför sig till djurskyddet. En miniatyrrevolver med magasin som avfyrar enkelskott motsvarar däremot i alla situationer kraven på att ett djur ska avlivas tillräckligt effektivt och snabbt. Enligt ministeriet borde således också självladdande miniatyrpistoler fortsättningsvis vara tillåtna för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen.

Tullstyrelsen konstaterade i sitt utlåtande att bestämmelserna om deaktivering av skjutvapen i 112 a och 112 b § ska förtydligas, så att det blir klart hur tullen ska agera och under vilka förutsättningar införsel eller transit av deaktiverade vapen tillåts.

Enligt Kommunförbundet kommer de föreslagna bestämmelserna inte att öka hälso- och vårdscentralläkarnas arbetsmängd i någon större utsträckning. Enligt Kommunförbundets uppfattning är användningen av miniatyrpistoler och miniatyrrevolver vid jakt av marginell betydelse och det finns således inte behov av att tillåta sådana vapen för jaktskyftele.

Polisyreshögskolan föreslog att de som tar emot ansökningar om vapenförvärvstillstånd ska få grundligare utbildning för intervjuerna med sökandena än vad som är fallet för närvarande. De ska bättre än förut kunna bedöma huruvida sökanden ska förordnas genomgå fortsatta undersökningar hos en legitimerad psykolog eller läkare. Polisyreshögskolan förhöll sig kritiskt till det planerade lämplighetstestet tillförlitlighet. Vidare ansåg Polisyreshögskolan att det ska vara möjligt att under övervakning träna med handeldvapen också på sådana skjutbanor som upprätthålls i kommersiellt syfte, samt att skytteinstruktörer ska utses också för dessa skjutbanor. Centralkriminalpolisen föreslog att åldersgränsen för att en person ska meddelas tillstånd för förvärv av skjutvapen kunde vara 22 år. Dessutom konstaterade centralkriminalpolisen att lagen ska innehålla tydliga bestämmelser om att polisen vid tillståndsprövningen, i samband med bedömningen av sökandens lämplighet för innehav av vapen, ska ha rätt att på begäran få information från alla hälso- och sjukvårdssystem. Dessutom ska polisen vid vapentillståndsprövningen ha en

lagstadgad rätt att utnyttja de läkarintyg som tillställts polisen för utredning av hälsokraven för körkort. Centralkriminalpolisen föreslog därutöver också att polisen kunde ha rätt att höra sökandens närstående eller andra personer vid utredningen av lämpligheten hos den som ansöker om handeldvapentillstånd. För trygghet av vapensäkerheten ansåg centralkriminalpolisen vidare att en sådan anmälan som avses i den föreslagna 114 § ska bevaras med tanke på prövningen av framtida tillståndsansökningar.

Propositionen förordades såväl av länsstyrelserna som av polisens länsledning och av polisinskriftningsenheten. De föreslagna ändringarna ger tillståndsmyndigheten möjligheter att bedöma tillståndssökandens lämplighet noggrannare än förut. Länsstyrelsen i Södra Finlands län framförde att polisen borde kunna införa alla sådana anmälningar som avses i 114 § i vapenregistret, oavsett om det är fråga om en vapentillståndshavare eller inte. Polisens länsledning ansåg att tillståndsplikten bör omfatta förvärv och innehav av ljuddämpare även för vapentillståndshavares del, åtminstone när det gäller handeldvapen. Länsstyrelsen i Lapplands län föreslog att propositionen borde ändras så att 45 c §, som gäller lämplighetstestet, också ska gälla meddelande av tillstånd för gassprayer. Vidare föreslog länsstyrelsen att innehavstillstånd för skjutvapen ska kunna meddelas tills vidare efter två års aktiv hobbyskytteverksamhet. I fråga om den kontrollrätt som föreslås i 106 b § konstaterade Länsstyrelsen i Lapplands län dessutom att förhindrande av polisens utövning av kontrollrätten bör kriminaliseras såsom skjutvapenförseelse.

Jägarnas Centralorganisation föreslog i sitt utlåtande ändringar i lagförslaget bl.a. beträffande tillståndssökandens ålder, den tid hobbyverksamheten ska ha utövats samt uppvisandet av ett intyg över hobbyverksamheten. Organisationen ansåg att de ändringsförslag som berör bedömning av en persons lämplighet för innehav av skjutvapen förbättrar vapensäkerheten. Organisationen föreslog däremot att man för 18-åringars del, i enlighet med vapendirektivet, endast ska förbjuda köp av vapen. Jägarnas Centralorganisation ansåg att kravet på att tillståndssökanden ska ha utövat hobbyskytte i två års tid är oskäligt och

föreslog istället att kravet ska gälla sex månader. När det gäller att påvisa att hobbyverksamheten fortgår borde det räcka med ett intyg som kan begäras av särskilda skäl. Utfärdandet av intyg kommer att medföra betydande tilläggskostnader och tilläggsförpliktelser särskilt för sådana jaktvårdsföreningar som har ett stort antal medlemmar. Jägarnas Centralorganisation föreslog att regeringens proposition på nytt ska sändas ut på remiss efter att de ändringar och tillägg som föranletts av de första utlåtandena har införts i propositionen.

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y. ansåg att det är viktigt att man i den nationella lagstiftningen tryggar möjligheten till s.k. hemladdning av patroner. Enligt Finlands Jägarförbund bör dessutom föreskrifterna om användningen av ljuddämpare och bestämmelserna om ljuddämpare bevaras oförändrade. Förbundet föreslog att också åldersgränserna ska vara desamma som i den gällande lagen.

Hobbyskytteorganisationerna förordade de ändringar som hänför sig till bedömningen av en persons lämplighet för innehav av skjutvapen. Några organisationer ansåg att lagförslaget står i strid med grundlagens bestämmelser om föreningsfrihet och privatlivsskydd. Enligt organisationerna är propositionen så bristfällig och oklar att den bör beredas på nytt och sändas på remiss en gång till. Två föreningar krävde att propositionen som helhet ska återremitteras till intressentgrupperna för ny beredning.

Finska Sportskytteförbundet och Reservisternas Idrottsförbund föreslog att åldersgränsen för handeldvapen ska vara 18 år. I enlighet med gällande praxis ska också idrottsutövare som är yngre än 18 år ha möjlighet att få ett parallelltillstånd. Finska Sportskytteförbundet förordade lämplighetstestet. Vidare ansågs det ändamålsenligt att det första tillståndet utfärdas för fem år. Däremot ansåg man att det inte finns behov av periodisk uppföljning av skyttehobbyn, utan att det borde vara tillräckligt att skyttehobbyn vid behov påvisas med hjälp av ett intyg av föreningen eller ett uppdaterat skyttekort. Tillståndet borde kunna förnyas avgiftsfritt. Som minimikrav på aktiv hobbyverksamhet föreslås att hobbyn ska utövas en gång per vecka

i ett halvt års tid. Enligt flera organisationer borde träning med luftvapen inkluderas i den tid hobbyverksamheten utövats, men därutöver ska personen i fråga ha tränat med krutvapen under minst en månads tid (minst fem gånger). Sportskytteförbundet rekommenderade att de som ansöker om ett första tillstånd för handeldvapen ska förpliktas genomgå sådan skyttekortsutbildning som planerats av Hobbyskytteforumet. Vissa andra hobbyskytteorganisationer föreslog likaså att åldersgränsen för personer som meddelas handeldvapentillstånd ska vara 18 år och att hobbyskytteverksamhet med handeldvapen ska ha utövats i sex månader. Somliga organisationer föreslog att personen i fråga aktivt ska ha utövat hobbyskytte i ett år innan det första handeldvapentillståndet meddelas. Flera organisationer föreslog att föreningarna och organisationerna ska få ersättning av statens medel för de kostnader som de nya uppgifterna medför. Reservisternas Idrottsförbund ansåg att den tidsfrist som fastställts för det första handeldvapentillståndet är ändamålsenlig. Därefter borde vapentillståndet emellertid meddelas tills vidare utan att tillståndshavaren är skyldig att påvisa att denne fortsättningsvis utövar hobbyskytte, eftersom arbetsbördan annars ökar såväl för tillståndshavarna som för tillståndsmyndigheterna. Ifall man dock beslutar kräva att innehavare av sådana handeldvapentillstånd som gäller tills vidare ska förete intyg över hobbyverksamheten, ska intyget enligt Reservisternas Idrottsförbund lämnas in med betydligt längre intervall än vad som föreslås i propositionen. Intervallet ska vara minst 10-20 år. Det faktum att en person inte hör till någon förening bör enligt Reservisternas Idrottsförbund inte utgöra ett ovillkorligt hinder för att personen i fråga meddelas ett handeldvapentillstånd. Reservisternas Idrottsförbund och Finlands Reservofficersförbund föreslog att förteckningen över godtagbara användningssyften för skjutvapen ska utökas med en särskild punkt som gäller frivilligt försvarsarbete och reservisternas skjutövningar i samband med detta arbete.

Asealan Elinkeinonharjoittajat r.y. krävde att skjutvapenlagen bara ska ändras till de delar som EU:s vapendirektiv kräver.

Utlåtanden om förslaget till regeringens proposition om ikraftträdandet av skjutvapenprotokollet har redan år 2004 begärts av utrikesministeriet, försvarsministeriet, justitieministeriet, handels- och industriministeriet, finansministeriet, riksåklagarämbetet, gränsbevakningsväsendet, tullen, dataombudsmannens byrå, centralkriminalpolisen, Polisens dataförvaltningscentral, Polisyrkeshögskolan, Polisskolan, polisens länsledning, polisinsrättningen i Helsingfors härad och skjutvapennämnden, verksam i anslutning till inrikesministeriet. I nämnden ingår representanter för de viktigaste privaträttsliga organisationerna och föreningarna på vapenområdet.

Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid inrikesministeriet.

Beträffande ärendet ordnades också ett elektroniskt hörande på forumet Dinasikt.fi. Sammanlagt inkom 745 meddelanden angående ärendet. Följande frågor ställdes som inledning till diskussionen:

1. Borde handeldvapen (pistoler, revolverar, miniatyrpistoler, miniatyrrevolverar) helt förbjudas?

2. Vad vore en lämplig lägsta åldersgräns för licens för handeldvapen (15 år, 18 år, 20 år)?

3. Borde skytte endast utövas i skytteföreningar?

Fråga 1 besvarades med 44 ja-svar och 161 nej-svar.

Beträffande fråga 2 fördelade sig svaren på följande sätt:

- 15 år: 39 st.
- 18 år: 148 st.
- 20 år: 44 st.
- 22–25 år: 1 st.
- 25 år: 3 st.

Fråga 3 besvarades med 42 ja-svar och 143 nej-svar.

Av dem som besvarade frågorna ansåg 77 personer att propositionen strider mot grundlagen. Läkarnas anmälningsrätt eller anmälningsplikt förordades av 26 personer. Eftersom vissa skribenter hade tagit ställning till frågorna indirekt blev man tvungen att tolka en del av svaren.

Flera skribenter ansåg att den gällande lagstiftningen är god och att det endast krävs att tillståndspraxisen förenhetligas och att tillståndsmyndighetens yrkeskunnighet förbättras. I flera meddelanden konstaterades det att man inte kan förhindra skolskjutningsincidenter med hjälp av vapenlagstiftning utan genom att effektivisera mentalvårdstjänsterna. Det framfördes även att skärpningen av lagen kommer att leda till att antalet olovliga vapen ökar. Förslaget om att skjutvapen ska förvaras på skjutbanorna fick ett visst understöd, men betydligt fler motsatte sig förslaget på grund av att skjutbanorna är avsidens belägna och saknar förvaringsutrymmen. Det föreslogs även att övervakningen i samband med att det första tillståndet meddelas ska effektiviseras på olika sätt.

## 6 Samband med andra propositioner

I regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av polisförvaltningslagen och av vissa lagar som har samband med den (RP 58/2009 rd) föreslås det att det ska inrättas en ny centralförvaltningsmyndighet, Polisstyrelsen. Enligt propositionen ska Polisförvaltningen i fortsättningen svara för de vapenförvaltningsuppgifter som för närvarande sköts av inrikesministeriet.

Propositionen står i direkt samband med konventionen, eftersom skjutvapenprotokollet kompletterar propositionen och protokollet ska tolkas tillsammans med den. Konventionen trädde internationellt i kraft den 29 september 2003 och för Finlands del den 11 mars 2004. EG antog konventionen den 21 maj 2004 men har inte ännu godkänt skjutvapenprotokollet. Godkännande av skjutvapenprotokollet förutsätter att konventionen har godkänts.

Utöver skjutvapenprotokollet hör ytterligare två andra tilläggsprotokoll till konventionen: protokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av människohandel, särskilt kvinno- och barnhandel, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (det s.k. protokollet om människohandel) och protokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjö-

vägen (det s.k. protokollet mot människosmuggling) till Förenta nationernas konvention om gränsöverskridande organiserad brottslighet. Också dessa protokoll är s.k. blandade avtal, dvs. avtal med delad behörighet, där en del av bestämmelserna faller inom EG:s behörighet och en del inom medlemsstaternas behörighet. Finland och EG har undertecknat protokollet om människohandel och protokollet om människosmuggling den 12 december 2000. Finland antog protokollen den 7 september 2006 (FödrS 70-71/2006 och FördrS 72-73/2006). EG antog protokollet den 6 september 2006.

Syftet med skjutvapenprotokollet är att fastställa de minimikrav som de fördragsslutande parternas lagstiftning måste uppfylla i frågor inom protokollens tillämpningsområde. Skjutvapenprotokollet hindrar alltså inte de fördragsslutande staterna att i vissa frågor tillämpa strängare bestämmelser än protokollet föreskriver. När det gäller de bestämmelser i protokollet som faller inom gemenska-

pens behörighet är Finland bundet av gemenskapens beslutanderätt och beslutsförfarande. Finland kan därför inte i sina lagar avvika från bestämmelser som gemenskapen utfärdat i de artiklar som faller inom dess behörighet, om inte gemenskapen uttryckligen skapat möjligheter för detta i sin lagstiftning. Exempelvis i fråga om vapendirektivet kan medlemsstaterna i många fall utfärda strängare bestämmelser än direktivet föreskriver, förutsatt att de underrättar kommissionen och de övriga medlemsstaterna om sådana ändringar i sin nationella lagstiftning och att de nationella bestämmelserna inte strider mot rådets direktiv om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG, sådant det lyder ändrat genom direktiv 98/48/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter).

## DETALJMOTIVERING

**1 Lagförslag****1.1 Skjutvapenlagen**

**1 §. Tillämpningsområde.** Skjutvapenlagen tillämpas endast delvis på gassprayer, eftersom gassprayer till sina egenskaper avviker från egentliga skjutvapen. Det föreslås att till paragrafen fogas nya paragrafer som inte ska tillämpas på gassprayer. Exempelvis de nya bestämmelser som gäller försättande i obrukbart skick, förvaringskontroll och märkning ska inte tillämpas på gassprayer. Den som söker tillstånd för en gasspray ska genomgå lämplighetstest.

**2 §. Skjutvapen.** 1 mom. Det föreslås att definitionen av ett skjutvapen ändras på det sätt som förutsätts enligt FN:s skjutvapenprotokoll och direktivet om ändring av vapendirektivet. Den grundläggande definitionen av ett skjutvapen bibehålls oförändrad. Enligt direktivet om ändring av vapendirektivet ska vissa föremål som lätt kan modifieras till skjutvapen definieras som skjutvapen. Avsikten har varit att i definitionen av ett skjutvapen också ta in sådana start- och gaspistoler som kan modifieras till funktionsdugliga skjutvapen. Huruvida bestämmelsen är tillämplig ska emellertid inte bero på föremålets ursprungliga användningssyfte, utan på möjligheten att de facto modifiera föremålet. Eftersom gaspistoler är tillståndspliktiga enligt 6 § i vapenlagen har ändringen ingen praktisk betydelse i fråga om dem.

En första förutsättning är att föremålet liknar ett skjutvapen. Avsikten med denna förutsättning är att begränsa gruppen av föremål som anses gå att modifiera till att endast omfatta föremål som redan från början liknar skjutvapen. Därmed ska exempelvis en bit stålplåt inte betraktas som ett sådant föremål. Föremål som liknar skjutvapen är enligt förslaget exempelvis leksaksvapen, skjutvapen som försatts i obrukbart skick och startpistoler. Föremål som har konturen av ett skjutvapen men som inte företer några närmare likheter med ett skjutvapen ska inte omfattas av

bestämmelsen. En bit stålplåt som skurits så att den har formen av ett skjutvapen ska alltså inte betraktas som ett sådant föremål.

En annan förutsättning är att föremålet på grund av sin konstruktion eller sina material-egenskaper utan särskilda kunskaper eller färdigheter kan modifieras till ett skjutvapen. Föremålet ska vara sådant att dess konstruktion och material tål påfrestningen när man avfyrar en patron som avses i skjutvapenlagens 5 §. Därmed lämnas exempelvis leksaker utanför tillämpningsområdet för bestämmelsen. Det ska räcka med att föremålet tål påfrestningen från avfyrandet av en enda patron så att kulan eller projektilen kan orsaka fara för någon annans liv eller hälsa. Föremålet ska utan särskilda kunskaper eller färdigheter kunna modifieras till ett funktionsdugligt skjutvapen. Med detta avses att föremålet kan modifieras med vanliga verktyg utan en vapensmeds yrkeskunskaper eller specialverktyg.

3 mom. För tydlighetens skull föreslås i paragrafen ett konstaterande om att ett skjutvapen som har försatts i varaktigt obrukbart skick inte betraktas som ett i 1 mom. avsett föremål. Det ska alltså anses att föremålet inte utan särskilda kunskaper eller färdigheter kan återställas till ett funktionsdugligt skjutvapen. Det föreslås att den tidigare bestämmelsen om bemyndigande som gäller försättande i obrukbart skick i 3 mom. stryks, och att bestämmelsen flyttas till det föreslagna 119 § 3 mom. tillsammans med samtliga andra bestämmelser om bemyndigande som gäller försättande i varaktigt obrukbart skick.

**3 §. Vapendelar.** Det föreslås att tillståndsplikten i fråga om delar till skjutvapen utvidgas så att den motsvarar det som bestäms i skjutvapenprotokollet och direktivet om ändring av vapendirektivet. Enligt den gällande lagen är pipan eller eldröret, patronkammaren och slutstycket och motsvarande delar tillståndspliktiga vapendelar. Som ny, tillståndspliktig vapendel föreslås för det första vapnets stomme. Enligt den gällande lagen är de delar av vapnet som utsätts för tryck bero-

ende av tillstånd, men inte vapnets stomme, som förenar de olika delarna. Att stommen inte är tillståndspliktig har medfört vissa praktiska problem. Eftersom stommen är tillståndspliktig i vissa stater men inte i Finland har skillnaden i lagstiftningen lett till övervakningsproblem. Vidar tillverkas vissa skjutvapen både med funktionssättet själv-laddande enkelskott och med funktionssättet automateld. Dessa vapen skiljer sig från varandra antingen i fråga om avfyrningsmekanismen eller eventuellt också i fråga om stommen. Om stommen blir beroende av tillstånd kan ingen utan tillstånd förvärva en stomme till ett vapen som kan skjuta automateld. Det föreslås också att de centrala delarna i låsmekanismen, nämligen slutstyckshuvud och slutstyckes stomme, ska vara tillståndspliktiga. Definitionen bidrar till att minska den oklarhet som finns i definitionen av låsmekanismen i den gällande lagen. Förutom för ovan nämnda delar ska tillstånd också krävas för ljuddämpare. I fråga om förvärv och innehav av ljuddämpare ska tillståndsplikten genomföras så, att ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen också berättigar till förvärv och innehav av en ljuddämpare.

Paragrafens 2 mom. föreslås bli upphävt och flyttat till 119 § 3 mom.

**17 §. Undantag från tillämpningsområdet.** 6 punkten. I punkten bestäms om undantag som gäller tillverkning av skjutvapen i statens inrättningar. Artikel 1.2 i direktivet om ändring av vapendirektivet förutsätter med stöd av artikel 8 i skjutvapenprotokollet att också de skjutvapen som staten tillverkar ska märkas i enlighet med de krav som föreslås i 110 b §.

8 punkten. I 17 § i skjutvapenlagen föreskrivs det om undantag från tillämpningsområdet. Undantaget i paragrafens 8 punkt gäller överlåtelse av skjutvapen som staten äger. Eftersom det i 110 b § föreslås bestämmelser om att skjutvapen som överförs från statens depåer för varaktigt privat bruk vid behov ska märkas, måste undantaget begränsas. Ändringen föranleds av artikel 1.2 i direktivet om ändring av vapendirektivet.

**19 §. Undantag från tillståndsplikten.** I paragrafen föreslås undantag från tillståndsplikten. I bestämmelsen föreslås en ny 2 a punkt

som gäller innehav av en ljuddämpare. I 2 § föreslås det att ljuddämpare ska vara tillståndspliktiga vapendelar. Regleringen avviker från den reglering som gäller andra vapendelar såtillvida att ljuddämpare inte registreras. När en ljuddämpare överläts behöver varken överlåtelsen eller förvärvet anmälas förutsatt att både överlåtaren och mottagaren har tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Att kategorisera ljuddämpare enligt den typ av skjutvapen de kan monteras på är till den grad problematiskt att det föreslås att innehavet av en viss typ av ljuddämpare inte ska bindas till innehavet av en viss typ av skjutvapen. En person som inte har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen ska ha tillstånd för att förvärva och innehå en ljuddämpare.

**19 a §. Förbud mot att tillverka skjutvapen av olagliga vapendelar.** Skjutvapenprotokollet och direktivet om ändring av vapendirektivet utgår från att det är förbjudet och straffbart att tillverka skjutvapen av vapendelar som förts in eller överförts på olaglig väg eller som olagligen saluförts. I den gällande lagstiftning är sådan tillverkning inte uttryckligen kriminaliserad. Tillverkning kan i princip vara straffbart med stöd av den inom straffrätten vedertagna läran om delaktighet, men för tydlighetens skull föreslås det att i lagen tas in en uttrycklig bestämmelse om att sådan tillverkning är förbjuden. Förfarandet föreslås bli straffbart med stöd av 41 kap. 1 §, eller eventuellt 41 kap. 2 eller 3 § i strafflagen.

**25 §. Skyldighet att föra register.** 1 mom. I momentet införs de ändringar som är nödvändiga med tanke på kraven på behandling av personuppgifter. För det första har momentet kompletterats med registerföringens syfte, d.v.s. övervakning av dem som idkar näring i vapenbranschen. Det föreslås att den i skjutvapenförordningen föreskrivna skyldigheten att i samband med förvärv av ett vapen anteckna överlåtarens namn, att i samband med försäljning av ett vapen anteckna mottagarens namn samt att i samband med reparation eller modifiering anteckna uppdragsgivarens namn tas in i lagen. Uppgifter som gäller vapentillstånd är sekretessbelagda enligt 113 § 2 mom. i skjutvapenlagen. Personuppgifter som antecknas i registret ingår



alltid i uppgifterna om vapentillstånd. Det föreslås att personuppgifter endast ska få lämnas ut till de tillsynsmyndigheter som avses i 115 § för myndigheternas tillsynsuppgifter. Förundersökningsmyndigheten har med stöd av förundersökningslagen rätt att få sådana uppgifter.

En vapennäringsidkare ska enligt 2 mom. överlåta det register som han eller hon för till tillståndsmyndigheten när näringstillståndet i vapenbranschen upphör att gälla eller återkallas. Enligt skjutvapenförordningens 15 § ska registret överlåtas till tillståndsmyndigheten som pappersutskrift. Efter att vapennäringsidkarens verksamhet har upphört är registret inte längre ett personregister i aktivt bruk. Ett register som har lämnats ut som pappersutskrift är en myndighetshandling när det innehas av tillståndsmyndigheten. Med stöd av 8 § i arkivlagen (831/1994) kan arkivverket bestämma vilka handlingar som ska förvaras varaktigt. Om arkivverket inte bestämmer att en handling ska förvaras varaktigt fastställer myndigheten en förvaringstid för handlingen i sin arkivbildningsplan.

3 mom. I direktivet om ändring av vapendirektivet förutsätts det att uppgifterna i register över skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska bevaras i minst 20 år. Därför föreslås det att förvaringstiden för de register som upprätthålls av vapennäringsidkarna ska förlängas till 20 år efter det den sista anteckningen har gjorts i registret. Enligt 2 mom. ska registret överlåtas till tillståndsmyndigheten när ett näringstillstånd i vapenbranschen upphör att gälla eller återkallas. Den förlängda registerföringsskyldigheten skulle därmed gälla tillståndsmyndigheten, som är inrikesministeriet. Registret omfattar personuppgifter och är därmed ett personregister. Ett skjutvapen har i allmänhet en livslängd på tiotals år. Skjutvapen som är tillverkade i början av 1990-talet är fortfarande tekniskt sett användbara och en stor del av dem har bibehållits i funktionsdugligt skick. Också patroner hålls funktionsdugliga i flera årtionden. Med tanke på syftet med registerföringstiden, d.v.s. att säkerställa spårbarheten i fråga om skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, är det nödvändigt att förlänga den tid under vilket registren upprätthålls från 10 till 20 år.

Spårbarheten kan inte säkerställas på något annat sätt än genom att man registrerar föremålet och dess ägare för en tillräckligt lång tid.

**27 §. Vapenhanteringstillstånd.** 3 mom. Den som ansöker om vapenhanteringstillstånd ska förpliktas att genomgå ett lämplighetstest enligt 53 c §. I fråga om motivering hänvisas det till motiveringen till 53 c §. Personer under 20 år ska enligt förslaget inte kunna meddelas förvärvs- och innehavstillstånd för sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten i skjutvapenlagen. Detta motiveras närmare i motiveringen till den föreslagna 45 §. För att vapenhanteringstillståndet inte ska bli en genväg för personer under 20 år att utverka tillstånd att inneha handeldvapen föreslås det att tillståndsmyndigheten ska förena ett vapenhanteringstillstånd för en sådan person med ett villkor om att tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera ett skjutvapen som avses i 4—7 punkten förrän han eller hon har fyllt 20 år.

**43 §. Godtagbara användningssyften.** 1 mom. Som ett nytt godtagbart användningssyfte för skjutvapen fogas förvaring och transport av ett skjutvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad. Enligt den gällande lagen kan personer under 18 år som har fyllt 15 år meddelas tillstånd att förvärva skjutvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen samt för sport- och hobbysskytte. Enligt artikel 1.4 i direktivet om ändring av vapendirektivet ska personer under 18 år endast få förvärva skjutvapen på annat sätt än genom köp. Enligt direktivet får personer under 18 år emellertid inneha skjutvapen förutsatt att de har föräldrarnas tillstånd. På grund av ändringen av vapendirektivet måste skjutvapenlagen ändras så, att det inte längre är möjligt att meddela förvärvstillstånd till en person under 18 år. En sådan ändring föreslås i 45 § 1 mom. På motsvarande sätt föreslås det att 54 § 2 mom. ändras så, att ett parallelltillstånd under vissa förutsättningar ska kunna meddelas en person som har fyllt 15 men inte 18 år.

För att en person ska kunna ansöka om parallelltillstånd förutsätts det i praktiken att det i tillståndssökandens närmaste krets finns en

person som har innehavstillstånd för det vapen som sökanden skulle använda för sin egen hobby. Ett annat alternativ är att tillståndssökanden utövar sportskytte i en skytteförening som har ett innehavstillstånd för skjutvapen som meddelats en sammanslutning. Sökanden kan därmed ansöka om parallelltillstånd för ett vapen som ägs av föreningen. I praktiken kan det uppstå situationer där utövandet av hobbyverksamheten hindras av att en 15–17-årig person på ovan nämnda grunder eller av andra orsaker varken kan få ett förvärvstillstånd eller ett parallelltillstånd. För att en ung person också i en sådan situation ska ha möjlighet att utöva sin hobby föreslås det att vårdnadshavaren ska kunna meddelas förvärvstillstånd och innehavstillstånd för förvärv, förvaring och transport av ett skjutvapen som denna unga person använder.

Vårdnadshavaren ska uppfylla alla de förutsättningar som gäller en person som ansöker om ett tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapen. Han eller hon ska alltså beträffande sina personliga egenskaper vara lämplig som tillståndshavare. Dessutom ska vårdnadshavaren visa att det finns ett användningssyfte och att skjutvapnet är lämpligt för det användningssyfte som tillståndet söks för. I praktiken ska vårdnadshavaren alltså visa att samtliga förutsättningar är uppfyllda för meddelande av ett tillstånd som berättigar till förvärv av ett skjutvapen som den person som står under hans eller hennes vårdnad ska använda.

I momentets 7 punkt föreslås en teknisk ändring på så sätt att punkten efter ordet signalering ändras till ett komma.

**44 §. Krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas.** 1 mom. Enligt 19 § i jaktförordningen får ett djur som befinner sig i ett gryt, en fälla eller i ett hjälplöst tillstånd skjutas med ett för ändamålet lämpat skjutvapen. Denna bestämmelse, som bl.a. gäller jakt med fälla och grytjakt, utgör ett undantag till den huvudregel i 16 § 4 mom. i jaktförordningen (666/1993) som säger att handvapen inte får användas vid jakt. Handvapen definieras inte i jaktlagstiftningen, men handvapen har i allmänhet ansetts avse skjutvapen enligt 6 § 2 mom. 4–7 punkten i skjutvapenlagen, d.v.s. pistoler, miniatyrpi-

stoler, revolverar och miniatyrrevolverar. Enligt huvudregeln i momentet kan förvärvstillstånd meddelas endast för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det angivna användningssyftet och som väl lämpar sig för detta syfte. I momentet föreslås det att de bestämmelser som gäller skjutvapnets lämplighet preciseras så, att bland de skjutvapen som hör till de vapentyper som räknas upp i 6 § 2 mom. 4–7 punkten endast miniatyrpistoler med enkelskott och miniatyrrevolverar ska anses vara lämpliga för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen. En miniatyrpistol eller miniatyrrevolver ska betraktas som ett tillräckligt effektivt vapen för att avliva ett djur i fälla eller i ett gryt. Eftersom djuret avlivas genom ett skott som avfyras på mycket nära håll behöver inte skjutvapnet ha större eldkraft än en pistol som avfyrar enkelskott eller en revolver med magasin som avfyrar enkelskott. En miniatyrrevolver är mindre problematisk med tanke på upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet än en miniatyrpistol med magasin som avfyrar enkelskott. Ett pistolmagasin rymmer i regel fler patroner än en revolvertrumma. Det går också snabbare att ladda en pistol genom att byta magasin än att ladda en revolver. Revolvern är större än en pistol och betraktas som ett fickvapen. Revolvertrumman, som fungerar som magasin, är i motsats till ett pistolmagasin en tillståndspliktig vapendel. I praktiken finns det inte på marknaden några miniatyrpistoler med magasin som avfyrar enkelskott.

**45 §. Krav som gäller en fysisk person som innehavare av ett förvärvstillstånd.** Det föreslås att paragrafen kompletteras med flera nya krav som gäller tillståndssökanden samt krav på att denne ska redogöra för användningssyftet.

1 mom. Det föreslås att ålderskraven beträffande innehavaren av ett förvärvstillstånd ändras. För det första ska förvärvstillstånd inte längre kunna meddelas en person som inte har fyllt 18 år. En person som har fyllt 15 men inte 18 år ska fortfarande under vissa förutsättningar kunna få ett parallelltillstånd. Ändringen baserar sig på bestämmelser i di-

rektivet om ändring av vapendirektivet, som det redogörs närmare för i motiveringen till 43 § 1 mom. 8 punkten.

En förutsättning för meddelande av förvärvstillstånd ska vara att tillståndssökanden ger sitt samtycke till tillståndsmyndigheten till att polisen har rätt att få en medicinsk bedömning som gäller sökanden. Sökanden kan därmed välja att förbjuda att hälsouppgifter som gäller honom eller henne överförs till polisen. Om sökanden nekar att ge sitt samtycke ska detta emellertid enligt förslaget leda till att tillstånd inte meddelas. Den medicinska bedömningen ska omfatta en bedömning, som en läkare har gjort som yrkesutbildad person, över huruvida tillståndshavaren har en sådan sjukdom eller sådana psykiska problem att han eller hon måste anses vara olämplig att inneha skjutvapen. Polisen behöver inte få en medicinsk diagnos på personen, utan endast ovan nämnda bedömning. Bedömningen ska emellertid till sitt innehåll vara sådan att tillståndsmyndigheten bland annat utgående från den kan fatta beslut om huruvida personen till sina personliga egenskaper ska anses vara lämplig att inneha skjutvapen.

Tillståndssökandens samtycke ska begäras regelmässigt i samband med att tillståndsansökan lämnas in. Efter det att polisens rätt att få information har effektiviserats och ett lämplighetstest har tagits i bruk är det emellertid ändamålsenligt att den medicinska bedömningen inte längre begärs regelmässigt, utan endast när man på basis av de uppgifter man har fått eller en intervju med den berörda personen har orsak att ifrågasätta tillståndssökandens personliga lämplighet.

En värnpliktig tillståndssökande ska hos tillståndsmyndigheten visa upp en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Den som har fullgjort beväringstjänst ska alltså visa upp ett soldatpass. Om tillståndssökanden inte har fullgjort beväringstjänst ska han visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring. Av beslutet framgår exempelvis om befriandet, uppskovet eller avbrytandet har skett av mentalhygieniska orsaker. Enligt 2 § 1 mom. i värnpliktslagen (1483/2007) är varje manlig finsk medborga-

re värnpliktig från ingången av det år när han fyller 18 år till utgången av det år när han fyller 60 år, om inte något annat bestäms i lagen.

Det föreslås att åldersgränsen för innehavaren av ett förvärvstillstånd ska höjas i fråga om förvärv av en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver. Som åldersgräns föreslås 20 år. Den person som begick massmordet i Jokela i december 2007 var 18 år gammal. Den person som begick ett liknande dåd i Kauhajoki i september 2008 var 22 år gammal. För att minska risken för nya skolskjutningar föreslås det att åldersgränsen för att få tillstånd för en pistol, miniatyrpistol, revolver eller miniatyrrevolver, som lätt kan döljas, höjs till en ålder där de flesta i regel redan har avslutat sina studier vid en läroanstalt på mellanstadiet och där den manliga befolkningen har fullgjort vapentjänst eller åtminstone deltagit i uppbåd. Då har tillståndsmyndigheten redan tillgång till betydligt mer bakgrundsinformation om personens personliga egenskaper. En motsvarande höjning av åldersgränsen som i fråga om förvärvstillstånd föreslås också för parallelltillstånd, med stöd av den ändring som föreslås i 54 § 2 mom.

En höjning av åldersgränsen till 20 år kan försvåra 15—19-åringars hobbyskytte med handeldvapen, eftersom dessa personer endast kommer att kunna utöva hobbyn som sådan övervakad användning som avses i skjutlagens 88 §. För hobbyverksamheten får personen i praktiken använda ett vapen som en tillståndshavare i hans eller hennes närmaste krets, en medlem i en skytteförening eller en skytteförening har. Skytteföreningarna har i dag knappt några egna skjutvapen. Ändringen förutsätter i praktiken att skytteföreningarnas verksamhet omorganiseras till denna del. Skjutvapen kunde anskaffas exempelvis genom medlemsavgifter eller på något motsvarande sätt. Föreningarna torde åtminstone behöva förvärva vapen för personligt bruk för de mer avancerade skyttarna i denna åldersgrupp. Genom den ändring av skjutvapenlagen som trädde i kraft den 1 mars 2002 möjliggjordes meddelande av ett s.k. sammanslutningstillstånd. Lagstiftningen ställer därmed inga hinder för att skytteföreningar förvärvar skjutvapen.

Enligt den gällande skjutvapenlagen krävs det inte att den som söker tillstånd på basis av sport- och hobbyskytte är medlem i en skytteförening. En tillståndssökande som inte är medlem i en skytteförening har kunnat få förvärvstillstånd exempelvis för en pistol genom att bevisa att han eller hon utövar precisionsskjutning som hobby t.ex. på ett privat område på ett ställe som lämpar sig för skytte. I motiveringen till regeringens proposition med förslag till skjutvapenlag (RP 183/1997 rd) konstateras följande: "Bestämmelsen förutsätter inte att det skall vara möjligt att erhålla tillstånd endast på grund av egentligt tävlingsskytte. Aktivt utövande av någon tävlingsskyttegren skall också anses vara tillräckligt, även om sökanden inte har för avsikt att delta i egentliga tävlingar. Sporadiskt skjutande mot mål kan dock inte betraktas som sport- eller hobbyskytte enligt momentet, utan sport- och hobbyskytte skall omfatta aktivt utövande av någon sådan skyttegren inom vilken det ordnas tävlingar." Det har alltså varit tillräckligt att sökanden har angett att han eller hon ensam och på ett privat område utövar någon sådan skyttegren som har regler och inom vilken det ordnas tävlingar. Eftersom en skytteplats i praktiken alltid kan ställas upp med mycket enkla konstruktioner, och det inte ens har varit möjligt att lämna in andra bevis än en redogörelse för skytteplatsen och personens egen uppgift om att han eller hon utövar den berörda skyttegrenen, har nivån på den utredning som tillståndsmyndigheten kräver i praktiken blivit låg. Å andra sidan har den som ansöker om förvärvstillstånd varit skyldig att bevisa att den utövar en viss sportskyttegren. I praktiken har det varit omöjligt för en person att privat utöva hobbyskytte utan ett eget vapen. Samtidigt har det emellertid varit godtagbart att personer beviljas tillstånd till sådan privat hobbyverksamhet. Därför har man när det gäller att bevisa att personens hobbyintresse fortfarande är aktivt hamnat i en situation där myndigheten efter att tillståndet har meddelats inte ens har kunnat förutsätta någon annan utredning om att hobbyn utövas eller har inletts än personens egen uppgift. Av ovan nämnda skäl har man i praktiken kunnat få ett förvärvstillstånd för ett handeldvapen på basis av mycket knapphändiga utredningar. I

sådana fall har tillståndsmyndigheten i allmänhet meddelat tillståndet för viss tid med kort giltighetstid, exempelvis ett år, varefter personens hobbyintresse har utretts på nytt. Också i dessa fall har det i praktiken varit omöjligt att av en person som inte är medlem i en förening kräva någon annan utredningen än den att personer i den berörda personens närmaste krets intygar att han eller hon utövar sin hobby.

För att undvika problem av det slag som beskrivs ovan föreslås det att förvärvstillstånd för en pistol, miniatyrpistol, revolver eller miniatyrrevolver på basis av sport- och hobbyskytte i fortsättningen endast kan meddelas en person som är medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen. Enligt bestämmelsen får en förening vars verksamhet omfattar övning i bruk av skjutvapen och som inte skall finnas endast för jakt inte bildas utan tillstånd av länsstyrelsen. Föreningar som har sådant tillstånd är skytteföreningar och reservistföreningar. Också vissa jaktföreningar har ansökt om ifrågavarande tillstånd.

Enligt grundlagens 13 § 2 mom. har var och en föreningsfrihet. Föreningsfriheten innefattar rätt att utan tillstånd bilda föreningar, höra till eller inte höra till föreningar och delta i föreningars verksamhet. Den fackliga föreningsfriheten och friheten att organisera sig för att bevaka andra intressen är likaså tryggnad. Närmare bestämmelser om mötesfriheten och föreningsfriheten utfärdas genom lag.

Ingen har ovillkorlig rätt att få ett tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapen. Detta uttrycks bl.a. i 18 § 1 mom. i skjutvapenlagen där det föreskrivs om de allmänna förutsättningarna för meddelande av tillstånd. I bestämmelsen konstateras det att tillstånd kan meddelas för de i bestämmelsen nämnda ändamålen. Enligt motiveringen till denna bestämmelse i regeringens proposition betonas med uttrycket "tillstånd kan meddelas" att ingen har ovillkorlig rätt att få tillstånd som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Sport- och hobbyskytte är frivillig hobbyverksamhet. En person kan alltså fritt bestämma huruvida han eller hon ska börja utöva sportskytte. Om personen börjar utöva hobbyn ska han eller hon bli medlem i en förening som har ett till-

stånd enligt 4 § i föreningslagen. Personen kan fritt bestämma vilken förening han eller hon ska bli medlem i. I praktiken kan det emellertid exempelvis i glesbygder finnas mycket få alternativ. Med beaktande av att det rör sig om hobbyverksamhet, och att verksamheten inte är bunden till medlemskap i någon viss förening, är det inte fråga om begränsande av föreningsfriheten på ett sätt som strider mot grundlagens 13 § 2 mom.

Det föreslås att det av en person som ansöker om förvärvstillstånd för en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver ska krävas att han eller hon har utövat hobbyn aktivt i två års tid för att tillstånd ska kunna meddelas. I fortsättningen ska alltså tillståndssökanden entydigt redan aktivt utöva skyttegrenen innan han eller hon kan få ett eget tillstånd. Sökanden ska genom ett intyg av skytteföreningens skytteinstruktör bevisa att han eller hon utövar hobbyn.

2 mom. Momentets 1 punkt kompletteras i fråga om jakt med fälla och grytjakt. På motsvarande sätt som myndigheten när tillstånd söks för en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver på basis av sport- och hobbyskytte ska förutsätta ett intyg av en skytteinstruktör, ska myndigheten i fråga om jakt med fälla eller grytjakt förutsätta ett intyg av en jaktvårdsförening över att sökanden bedriver sådan jakt.

3 mom. Eftersom det godtagbara användningssyftet enligt den föreslagna 43 § 1 mom. 8 punkten ska vara bundet till en hobby som är en förutsättning för parallelltillstånd föreslås det att vårdnadshavaren ska få tillstånd att förvärva ett vapen först när tillståndsmyndigheten har kontrollerat att förutsättningarna för meddelande av ett parallelltillstånd är uppfyllda. Tillståndsbesluten skulle alltså fattas samtidigt. I det fall att förvärvstillståndet och parallelltillståndet meddelas av olika tillståndsmyndigheter ska dessa samarbeta i ärendet. En motsvarande situation förutses redan i den gällande lagen i samband med meddelande av näringstillstånd i vapenbranschen. Inrikesministeriet, som är tillståndsmyndighet i detta fall, kan inte meddela ett näringstillstånd i vapenbranschen förrän den som föreslås som ansvarig person har fått ett vapenhanteringstillstånd, och polisinrättningen i den ansvariga personens

hemkommun kan inte meddela vapenhanteringstillstånd förrän näringstillstånd i vapenbranschen har meddelats.

4 mom. I 1 mom. och i 2 mom. 1 punkten ovan förutsätts i samband med att en person ansöker om förvärvstillstånd för sport- och hobbyskytte och för sådant skjutande av djur som avses i jaktlagstiftningen, i de situationer som närmare fastställs i lagrummen, att tillståndssökanden aktivt utövar sin hobby. Till ett aktivt sport- och hobbyskytte ska enligt förslaget höras utövande av den berörda grenen, deltagande i tävlingar, verksamhet som funktionär vid tävlingar och verksamhet som tränare samt som instruktör vid användningen av vapen. Dessa utövandeformer ska beaktas vid bedömningen av hur aktivt personen utövar sin hobby. Personen ska givetvis inte behöva vara aktiv inom alla utövandeformer. Hobbyverksamhet som inte alls eller bara i ringa omfattning inbegriper träning i den berörda grenen kan emellertid inte vara aktiv på det sätt som avses i bestämmelsen. Som aktiv hobbyverksamhet kunde i fråga om sport- och hobbyskytte betraktas träning som sker i medeltal cirka en gång i månaden. När det gäller sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska som aktiv hobbyverksamhet betraktas jakt som bedrivs under en jaktsäsong. Jakten ska bedrivas regelbundet under en jaktsäsong. Jakt som bedrivs sporadiskt, eller regelbundet men med små fångster, ska inte betraktas som regelbunden på det sätt som avses i bestämmelsen. I praktiken ska personen i fråga ha flera fällor. Bedömningen av hur aktivt jakten bedrivs ska göras utifrån en utredning som personen lämnar till jaktvårdsföreningen. Det mest ovedersägliga beviset på att jakten bedrivs aktivt skulle vara personens totala fångst med dessa fångstsätt.

Grytjakt bedrivs huvudsakligen i grupp så, att en jakthund släpps in i grytet och det djur som finns i grytet skjuts när det försöker undkomma hunden eller när djuren konfronterar varandra. I detta fall är det i regel hundens ägare eller den person som på permanent basis fungerar som hundledare som skjuter djuret. I gruppen är det endast denna person som behöver avliva djuret i grytet. De övriga jägarna, som avvaktar det djur som eventuellt kommer ut ur grytet, bedriver inte

grytjakt på det sätt som avses i denna bestämmelse. Sådan jakt för vilken också ett annat vapen än en miniatyrpistol eller miniatyrrevolver lämpar sig väl är inte aktivt deltagande i jakt enligt detta moment. I den föreslagna bestämmelsen fastställs vilka former av skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen som ska anses vara godtagbara vid bedömningen av hur aktivt personen bedriver jakt. Enligt förslaget ska de innefatta att ett djur som befinner sig i ett gryt, en fälla eller annars i liknande förhållanden avlivs i samband med jakt. Avlivande av djur som inte sker i samband med jakt ska inte betraktas som aktiv jakt.

Närmare bestämmelser om hur ofta jakten ska bedrivas utfärdas med stöd av den föreslagna 119 § 1 mom. 3 punkten genom förordning av statsrådet.

**45 b §. Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse.** 2 mom. Skyldigheten att genomgå ett lämplighetstest som avses i 45 c § ska också gälla den person som föreslås som vapenansvarig i en sammanslutning. Den vapenansvariga får med stöd av ett förvärvs- eller innehavstillstånd som meddelats sammanslutningen förvärva, inneha och överlåta vapen som hör till sammanslutningen. Därför är det nödvändigt att också den som föreslås som vapenansvarig förpliktas att genomgå lämplighetstest. Personer under 20 år ska enligt förslaget inte få förvärvs- och innehavstillstånd till sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten i skjutvapenlagen. Detta motiveras närmare i motiveringen till den föreslagna 45 §. För att verksamheten som vapenansvarig i en sammanslutning inte ska bli en genväg för personer under 20 år att utverka tillstånd att inneha ett handeldvapen föreslås det att den som föreslås som vapenansvarig ska ha fyllt 20 år, om det hör till hans eller hennes uppgifter att ha hand om ett skjutvapen som avses i 4–7 punkten.

**45 c §. Lämplighetstest.** Tillstånd att förvärva skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler kan enligt 45 § 1 mom. endast meddelas en person som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. För att effektivisera övervakningen av tillståndssökandens hälsotill-

stånd och uppförande föreslås det att sökanden ska förpliktas att genomgå ett lämplighetstest som klarlägger hans eller hennes personliga lämplighet. Avsikten är att testet ska utvecklas med utgångspunkt i det lämplighetstest som försvarsmakten använder så att det kan användas för att bedöma sökandens våldsbenägenhet, benägenhet att förhålliga våld, stresstålighet och motsvarande egenskaper.

Lämplighetstestet ska vara databaserat. Det ska bygga på det test som försvarsmakten använder för att bedöma beväringarnas lämplighet för olika uppgifter. Avsikten är att testet ska bearbetas i samarbete med försvarsmakten så att försvarsmakten för bedömningen av nya beväringars lämplighet kan ta i bruk en version som är anpassad för dess egna behov. Testet ska utarbetas på så sätt att den som tolkar testresultatet inte ska behöva ha en medicinsk utbildning. Testresultatet ska inte användas direkt för att motivera ett nekande tillståndsbeslut, utan avsikten är att resultatet ska ligga till grund för en eventuell vidarebedömning av lämpligheten, begäran om ett läkarutlåtande eller en mer ingående intervju. Testet tar cirka en halv timme. Användningen av testresultatet begränsas så, att resultatet endast får användas för att bedöma tillståndssökandens personliga lämplighet. Det får t.ex. inte användas vid avgörandet av andra tillståndsärenden eller vid en förundersökning.

För att lämplighetstestet fortsättningsvis ska vara tillförlitligt förutsätts det att dess innehåll, d.v.s. frågorna och bedömningsgrunderna för svaren, är sekretessbelagt. Bestämmelser om sekretess i fråga om lämplighetstest finns i 24 § 1 mom. 29 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I 2 mom. föreslås en hänvisning till detta lagrum. Det föreslås att testresultatet inte ska lämnas ut till någon annan part än den person som har genomgått testet. Andra parter i ärenden som hör till lagens tillämpningsområde och i samband med vilka testet avses bli använt är exempelvis en sammanslutning i egenskap av tillståndssökande, när en person som sammanslutningen föreslår som vapenansvarig genomgår testet. Testets slutresultat ska förvaras endast tills det beslut har vunnit laga kraft som gäller

den ansökan vars behandling testet hänför sig till. Genom att slutresultatet förstörs tryggas tillståndssökandens integritetsskydd. Efter som slutresultatet inte kan utgöra en grund för avslag på en tillståndsansökan eller annan ansökan finns det inget behov av att förvara det under en längre tid.

Närmare bestämmelser om innehållet i testet utfärdas enligt en bestämmelse om bemyndigande genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla exempelvis testets närmare innehåll och struktur samt tolkningsprinciperna. Skyldigheten att genomgå test ska gälla varje ansökan som gäller ett tillstånd eller ett godkännande, om det har föreskrivits att sökanden ska genomgå test innan tillståndet eller godkännandet kan meddelas. Bestämmelser om undantag från skyldigheten att genomgå lämplighetstest kan likaså utfärdas genom förordning av statsrådet. Undantag från skyldigheten att genomgå lämplighetstest kan föreskrivas om bara en kort tid har förflutit sedan sökanden genomgick ett test eller om sökandens personliga lämplighet har klarlagts på något tillförlitligt sätt, t.ex. genom ett intyg från en psykolog. Det är inte ändamålsenligt att kräva att samma person genomgår lämplighetstest med korta intervall.

**45 d §. Godkännande som skytteinstruktör.** Föreningar som har tillstånd enligt 4 § i föreningslagen kan föreslå att det utses skytteinstruktörer som har rätt att utfärda intyg över hur aktivt föreningens medlemmar utövar sin hobby.

1 mom. I 45 d § föreslås bestämmelser om de krav som ska ställas på en person som kan godkännas som instruktör. För det första ska som instruktör kunna godkännas en person som har fyllt 20 år. Åldersgränsen motsvarar den åldersgräns som föreslås för innehavare av förvärvstillstånd för en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver. Föreningen ska ansöka om godkännandet, men den föreslagna personen ska dessutom ge sitt samtycke till uppdraget. För det andra ska det förutsättas att instruktören har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Därmed skulle personen ha erfarenhet av skjutvapen och av deras användning. Personen skulle då i egenskap av tillståndshavare uppfylla de krav på personlig

lämplighet som gäller en person som har förvärvstillstånd för skjutvapen. En sådan person kan också anses vara lämplig för uppgiften som skytteinstruktör. Den person som föreslås som skytteinstruktör ska vara medlem i föreningen eller anställd hos den. Den föreslagna personen ska vara insatt i föreningens verksamhet och känna de personer vars hobbyintresse han eller hon utfärdar intyg över. För att personen ska kunna utfärda ett intyg krävs det att han eller hon är väl insatt i föreningens verksamhet och aktivt deltar i hobbyverksamheten. Närmare bestämmelser om hur instruktören ska samla in de uppgifter om aktiv hobbyverksamhet som ligger till grund för intyget utfärdas genom bestämmelser på lägre nivå. Utgångspunkten är att en utomstående person inte kan antas ha sådan information.

Det föreslås att inrikesministeriet ska fastställa vilken utbildning den berörda personen ska genomgå innan ett godkännande kan meddelas. Utbildningen ska anordnas av en instans inom polisorganisationen. Vilken denna instans är ska fastställas genom förvaltningsinterna bestämmelser. Utbildningen ska vara cirka en dag. Den ska omfatta de krav som skjutvapenlagstiftningen ställer i den omfattning som behövs med tanke på instruktörsuppdraget. Dessutom ska utbildningen omfatta läroämnen som hänför sig till hantering och förvaring av skjutvapen. Efter som instruktören är innehavare av ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen är det närmast fråga om att repetera grundläggande kunskaper. Det viktigaste ämnet för utbildningen skulle i praktiken gälla vad som förutsätts av en instruktör. Inom ramen för utbildningen ska man gå igenom innehållet i de bestämmelser som gäller aktiv hobbyverksamhet, de krav som gäller utfärdandet av och innehållet i ett intyg över hobbyverksamhet samt påföljderna av att utfärda ett osant intyg.

2 mom. Det föreslås att godkännandet som instruktör ska meddelas för viss tid. Ett tidsbundet godkännande möjliggör en effektivare övervakning av instruktörerna. Instruktörens lämplighet och medlemskap i föreningen blir då föremål för regelbunden kontroll. Inrikesministeriet, som meddelar godkännandet, kan ställa villkor och begränsningar för god-

kännandet och vid behov ändra dem. Det kan vara ändamålsenligt att ställa villkor eller begränsningar exempelvis när en förenings verksamhet både geografiskt och när det gäller antalet skyttegrenar är så omfattande att det är ändamålsenligt att begränsa instruktörens rätt att utfärda intyg till att endast gälla en viss skjutbana eller vissa skyttegrenar som hör till föreningens verksamhet.

Det föreslås att inrikesministeriet som ersättande utbildning för skytteinstruktörsutbildningen också ska kunna godkänna annan motsvarande utbildning. Sådan kan vara exempelvis utbildning som den berörda personen har fått i samband med ett myndighetsuppdrag.

3 mom. Det föreslås att inrikesministeriet ska godkänna skytteinstruktörer. Genom detta arrangemang säkerställs det att de som blir godkända behandlas lika. Samtidigt får inrikesministeriet som tillståndsmyndighet aktuell information om vad som sker på föreningsnivå. Eftersom intygen över att en person aktivt utövar sin hobby i praktiken lämnas till den lokala polisinrättningen föreslås det att inrikesministeriet ska vara förpliktad att informera polisinrättningen i instruktörens hemkommun om godkännanden och om ändringar i de villkor eller begränsningar som gäller dem. På så sätt får man på lokal nivå aktuell information om instruktörerna och om deras befogenheter. Instruktören ska i regel ha samma hemort som de medlemmar han eller hon utfärdar intyg över. Den ovan nämnda informationen ska också registreras i skjutvapenregistret.

**46 §. Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor.** 3 mom: Under godtagbara användningssyften i skjutvapenlagens 43 § 1 mom. föreslås en ny 8 punkt om förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad. Avsikten är att tillstånd ska kunna meddelas i sådana fall där det i en 15–17-årig persons närmaste krets inte finns en person för vars skjutvapen den unga personen kunde meddelas ett parallelltillstånd. Tillståndet ska kunna meddelas vårdnadshavaren i en situation där denne själv inte skulle kunna få ett förvärvstillstånd

på basis av hobbyverksamhet. Förvärvstillståndet fungerar som ett temporärt innehavstillstånd efter förvärvet av vapnet, tills innehavstillståndet meddelas. Eftersom vårdnadshavaren inte har ett godtagbart syfte för användningen av skjutvapnet föreslås det att denna temporära innehavsrätt begränsas genom ett tillståndsvillkor enligt vilket vårdnadshavaren inte får skjuta med vapnet. Att införa begränsningen genom ett tillståndsvillkor är ändamålsenligt eftersom ett uttryckligt skjutförbud då tas in i tillståndsbrevet. Förfarandet motsvarar det förfarande som används i den gällande skjutvapenlagen. Bestämmelser om att innehavstillståndet ska förenas med ett tillståndsvillkor föreslås i 53 § 2 mom.

**50 §. Privat tillverkningstillstånd.** 2 mom. Som ett ytterligare villkor för meddelande av ett privat tillverkningstillstånd föreslås det att tillståndssökanden ska förpliktas att delta i det lämplighetstest som avses i 45 c §.

**53 §. Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor.** 1 mom. Enligt gällande lag meddelas innehavstillstånd tills vidare, om det inte av särskilda skäl skall meddelas för viss tid. Enligt regeringens proposition (RP 183/1997) kan innehavstillståndet meddelas för viss tid bl.a. om det är fråga om tillståndshavarens första skjutvapen. En allmän tillståndspraxis har varit att det första tillståndet för ett handeldvapen meddelas för viss tid. Enligt förslaget ska tillstånd meddelas för viss tid, nämligen högst fem år, när det rör sig om ett första tillstånd till innehav av en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver. Ett tidsbundet tillstånd ska endast meddelas för sådana användningssyften för vilka skjutvapnet används aktivt. Sådana syften är sport- och hobbysskytte, sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen samt en uppvisning, filminspelning eller annan förevisning. Giltighetstiden för innehavstillstånd som meddelas på basis av arbete regleras genom egna bestämmelser i den gällande lagstiftningen, och i dessa bestämmelser föreslås inga ändringar. I fråga om de användningssyften som avser passivt innehav av ett skjutvapen, d.v.s. förvaring som minnessak samt musei- eller samlarändamål, är huvudregeln fortfarande att innehavstillståndet ska gälla tills vidare. Det



är oändamålsenligt att kontrollera att hobbyn utövas aktivt i en situation där förutsättningarna för ett godtagbart användningssyfte uppfylls enbart på basis av passiv förvaring. Vapensamlare är dessutom personer som på grund av att de har godkänts som vapensamlare står under särskild övervakning. Tillstånd för viss tid kan endast meddelas fysiska personer. Innehavstillstånd som meddelas sammanslutningar ska enligt huvudregeln gälla tills vidare. Tillstånd som har meddelats en sammanslutning kan enligt gällande 67 § 2 mom. 4 b-punkten återkallas, om sammanslutningen inte längre på grundval av syftet med verksamheten och andra omständigheter är lämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Detta måste betraktas som ett tillräckligt kontrollmedel när det gäller sammanslutningar.

Samtliga innehavstillstånd som meddelas för vapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten under den tid ett tillstånd som har meddelats för viss tid är i kraft ska meddelas för viss tid så, att deras giltighetstid går ut senast samma dag som giltighetstiden för det första tidsbundna tillståndet. På så sätt kontrolleras kontinuiteten i tillståndssökandens hobbyverksamhet i sin helhet på en gång. Då behöver tillståndshavaren inte förnya sina tillstånd med korta intervall. Förfarandet är det mest ändamålsenliga alternativet både ur tillståndssökandens och tillståndsmyndighetens synvinkel. För förnyande av ett tillstånd gäller samma förfaranden som för ansökan om ett nytt tillstånd.

Tillstånd som meddelas efter att giltighetstiden för ett femårigt innehavstillstånd har gått ut ska i regel meddelas tills vidare. Under den tid det tidsbundna tillståndet är i kraft ska tillståndshavaren emellertid enligt den föreslagna 53 a § vara förpliktad att regelbundet visa att han eller hon fortfarande utövar sin hobby.

Om tillståndshavaren har angett många användningssyften för vapnet och något av dem förutsätter ett annat tillstånd än ett tidsbundet tillstånd ska tillståndet utfärdas tills vidare.

Giltighetstiden för ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett skjutvapen som används av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som

står under tillståndshavarens vårdnad föreslås gå ut när den yngsta parallelltillståndshavaren fyller 19 år. Samtidigt går också parallelltillståndet ut. Eftersom ett tillstånd som har meddelats på ovan nämnda grunder har meddelats för innehav av ett vapen som den som står under tillståndshavarens vårdnad har tillgång till, utan att tillståndshavaren själv har ett användningssyfte för vapnet, är det ändamålsenligt att föreskriva att tillståndets giltighetstid ska gå ut när den som står under vårdnad fyller 18 år. På så sätt går giltighetstiden för tillstånd som inte längre tjänar något syfte ut direkt med stöd av lag. När giltighetstiden för tillståndet går ut först när innehavaren av parallelltillståndet fyller 19 år har tillståndshavarna ett år på sig att göra nya arrangemang beträffande vapeninnehavet och vid behov också ägandet av vapnet.

Förhandsinformation om att giltighetstiden för ett tidsbundet tillstånd håller på att gå ut ska sändas ut till tillståndshavarna automatiskt ur det planerade nya vapenregistret.

2 mom. Ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad, ska av tillståndsmyndigheten förenas med ett villkor om att det är förbjudet att skjuta med vapnet. Villkoret motsvarar det villkor som föreslås i 46 § 3 mom. i fråga om förvärvstillstånd. Motiveringen för villkoret klarläggs närmare i motiveringen till 46 § 3 mom.

**53 a §. Påvisande av aktiv hobbyverksamhet.** Det föreslås att det första innehavstillståndet för en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver i fråga om fysiska personer ska meddelas för viss tid och för högst fem år. Begränsningen gäller tre användningssyften, nämligen sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, sport- och hobbysskytte samt en uppvisning, filminspelning eller annan förevisning. Bestämmelser om detta föreslås i 53 §. Frågan utreds närmare i motiveringen till paragrafen.

1 mom. Efter att giltighetstiden för ett innehavstillstånd för viss tid har löpt ut och personen har sökt ett nytt innehavstillstånd

som gäller tills vidare ska han eller hon med fem års mellanrum vara skyldig att visa att han eller hon fortfarande utövar sin hobby. Att hobbyintresset är aktivt ska bevisas genom ett intyg som lämnas till tillståndsmyndigheten.

En person som meddelats tillstånd på basis av sport- och hobbyskytte ska lämna in ett intyg av en skytteinstruktör över att han eller hon aktivt utövar sin hobby. En person som meddelats tillstånd på basis av sådant skjutande av djur som avses i jaktlagstiftningen ska lämna in ett intyg av en jaktvårdsförening över att han eller hon aktivt utövar sin hobby. I fråga om hur aktivt hobbyn utövas gäller vad som föreslås i 45 § 2 mom. I detta sammanhang hänvisas det till motiveringen till ovan nämnda lagrum. En person som meddelats tillstånd på basis av en uppvisning, filminspelning eller annan förevisning ska på ett tillförlitligt sätt visa att detta fortfarande är det angivna användningssyftet. Detta kan ske genom en utredning av uppdragsgivaren eller arrangören över att vapnet används för det angivna syftet. Om tillståndshavaren själv är arrangör för evenemangen ska han eller hon lämna in en egen, tillförlitlig utredning över antalet evenemang och deras innehåll.

2 mom. Tillståndsmyndigheten kan vid behov förutsätta att tillståndshavaren företer andra utredningar som visar att hobbyn utövas. Ytterligare utredningar ska begäras när det efter de utredningar som avses i 1 mom. fortfarande är oklart huruvida tillståndshavaren har utövat sin hobby aktivt på det sätt som föreslås bli föreskrivet i 1 mom. och i 45 § 4 mom. Eftersom en utredning som gäller ett tillstånd som meddelats på basis av en uppvisning, filminspelning eller annan förevisning på grund av verksamhetens skiftande karaktär kan vara av mycket olika slag och kvalitet, är det särskilt viktigt att myndigheten har möjlighet att begära ytterligare utredningar i fråga om denna tillståndsgrund.

**54 §. Parallelltillstånd.** 2 mom. Det föreslås att den som ansöker om parallelltillstånd ska förpliktas att genomgå ett lämplighetstest enligt 45 c §.

Enligt direktivet om ändring av vapendirektivet får personer under 18 år endast förvärva skjutvapen på annat sätt än genom köp.

En person under 18 år får emellertid självständigt inneha ett skjutvapen om han eller hon har föräldrarnas tillstånd. Enligt 45 § 1 mom. i skjutvapenlagen kan med vårdnadshavarnas samtycke tillstånd för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbyskytte meddelas också personer under 18 år som har fyllt 15 år och som annars uppfyller de krav som gäller innehavaren av ett förvärvstillstånd.

Eftersom ett förvärvstillstånd enligt artikel 1.4 i direktivet om ändring av vapendirektivet bara i undantagsfall kan meddelas en person under 18 år föreslås det att bestämmelsen om undantag i fråga om personer som fyllt 15 men inte 18 år överförs från 45 § 1 mom., som gäller meddelande av förvärvstillstånd, till 54 § 2 mom., som gäller parallelltillstånd. På så sätt kan en person som har fyllt 15 men inte 18 år i fortsättningen få parallelltillstånd för ett skjutvapen som innehas av en tillståndshavare som har fyllt 18 år. När det gäller innehavet har parallelltillståndshavaren exakt samma rättigheter som den som har innehavstillståndet, om rättigheterna inte har begränsats genom tillståndsvillkor. En tillståndshavare som fyllt 15 men inte 18 år ska alltså få bära, transportera och förvara ett skjutvapen självständigt.

Det föreslås att en person som fyllt 15 men inte 18 år ska kunna meddelas parallelltillstånd endast för hagelgevär, gevär, salongsgevär eller kombinationsvapen. Tillstånd ska inte kunna meddelas för en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver. I fråga om dessa vapen ska den nedre åldersgränsen både i fråga om innehavstillstånd och i fråga om parallelltillstånd vara 20 år. Tillstånd ska kunna meddelas för alla vapentyper som allmänt används för jakt, med undantag för miniatyrpistoler eller revolverar som eventuellt kan behövas vid jakt med fälla eller grytjakt. Tillstånd ska inte kunna meddelas för ett skjutvapen av typen annat skjutvapen. Det finns inget direkt behov av att använda skjutvapen i denna kategori för jakt eller sportskytte. I synnerhet när det gäller skjutvapen av gevärstyp som underskrider minimimåttet för gevär är det inte ändamålsenligt att personer under 18 år ska få inneha sådana vapen självständigt, eftersom

de är lättare att dölja än ett gevär. Tillstånd ska endast kunna meddelas med samtliga vårdnadshavares samtycke. Till denna del motsvarar förfarandet gällande praxis.

**55 §. Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor.** 1 mom. Parallelltillstånd meddelas enligt gällande 55 § för viss tid för högst 10 år. Giltighetstiden för ett parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4-7 punkten föreslås bli begränsad till högst fem år. Denna giltighetstid motsvarar den föreslagna giltighetstiden på fem år för det första innehavstillståndet och den kontroll av innehavarens hobbyintresse som görs därefter med fem års mellanrum. För tydlighetens skull föreslås det att det i fråga om parallelltillstånden inte ska föreskrivas om en särskild kontroll över hobbyintresset, utan att tillståndet i fråga om dessa vapen alltid ska gälla högst fem år.

Om en tillståndshavare har meddelats ett innehavstillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten som gäller högst fem år, ska också ett parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 4—7 punkten meddelas för viss tid, och denna giltighetstid löper ut samtidigt som giltighetstiden för innehavstillståndet löper ut. På så sätt bedöms personens fortsatta hobbyverksamhet samtidig både i fråga om innehavstillståndet och i fråga om parallelltillståndet. Samtliga innehavstillstånd som meddelas för skjutvapen som avses i 4—7 punkten under giltighetstiden för detta tidsbundna innehavstillstånd som gäller högst fem år ska meddelas för viss tid så att deras giltighetstider löper ut samtidigt.

**66 §. Tillståndens och samtyckets upphörande.** 2 mom. Den nya 8 punkten i 43 § 1 mom. i skjutvapenlagen, i vilken förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad föreslås som ett godtagbart användningssyfte för skjutvapen, avviker från innehavstillstånd som meddelas för andra användningssyften genom att det inte är den som har innehavstillståndet utan den som har parallelltillståndet som använder vapnet. Innehavstillståndet är i detta fall, till skillnad från vad som normalt är fallet i förhållandet mellan ett innehavstillstånd och ett

parallelltillstånd, underställt parallelltillståndet. Innehavstillståndet upphör att gälla då samtliga parallelltillstånd som meddelats med stöd av det upphör att gälla. Efter att giltighetstiden för parallelltillstånden har löpt ut finns det inga förutsättningar att hålla innehavstillståndet i kraft, eftersom också användningssyftet upphör när det sista parallelltillståndet upphör att gälla eller återkallas.

**67 §. Återkallelse av tillstånd.** 2 mom. Enligt gällande 35 § 2 mom. i polislagen kan polisen på motiverad begäran i enskilda fall av myndigheten begära uppgifter om tillståndshavarens hälsotillstånd. Bestämmelsen föreslås bli överflyttad till ett nytt 3 mom. och ändrad så, att det alltid förutsätts att tillståndshavaren ger sitt samtycke till att uppgifter om hans eller hennes hälsa lämnas ut. Därmed kan inga uppgifter som gäller tillståndshavarens hälsa överföras till polismyndigheten utan tillståndshavarens vetskap. Genom att vägra ge sitt samtycke kan tillståndshavaren emellertid inte få en bättre ställning än om han eller hon gav sitt samtycke. Därför föreslås det i 4 punkten ett tillägg där det bestäms att tillståndsmyndigheten ska kunna återkalla tillståndet om tillståndshavaren vägrar att ge sitt samtycke. Systemet tryggar skyddet för hälsouppgifterna bättre än ett förfarande där tillståndsmyndigheten kan begära uppgifterna direkt utan tillståndshavarens samtycke.

Skjutvapenlagen utgår från principen om ändamålsbundenhet. Tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen meddelas endast för ett godtagbart användningssyfte enligt lagens 43 § 1 mom. Samtidigt har ingen en subjektiv rätt att inneha ett skjutvapen. Detta framgår exempelvis av 18 § 2 mom. i skjutvapenlagen, där det föreskrivs om de allmänna grunderna för tillståndsplikt. Enligt bestämmelsen kan tillstånd meddelas för verksamhet som nämns i paragrafens 1 mom. Principen om ändamålsbundenhet gäller i regel i det skede som en person ansöker om förvärvstillstånd. När personen har fått tillståndet kan skjutvapnet användas för vilket som helst godtagbart användningssyfte, om inte användningen begränsas i lag eller i tillståndsvillkoren. Att man äger ett skjutvapen är inte i sig ett godtagbart användningssyfte enligt lagen. En logisk konsekvens av kravet

på ändamålsbundenhet är att tillståndet ska kunna återtas om tillståndshavaren inte längre använder vapnet för ett enda godtagbart användningssyfte. I den gällande skjutvapenlagen har emellertid användningssyftets upphörande inte tagits in i återkallelsegrunderna. Som en följd av detta har antalet skjutvapen i Finland ökat och blivit anmärkningsvärt stort också i internationell jämförelse. Å andra sidan framgår det av den allmänna motiveringen att det finns ett mycket stort antal tillståndshavare som inte använder sitt skjutvapen för ett enda godtagbart användningssyfte.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen kunna återtas om tillståndshavaren annat än tillfälligt har slutat bära skjutvapnet, d.v.s. slutat använda vapnet för ett godtagbart användningssyfte. Användningssyftet ska ha upphört för gott. Eftersom skjutvapen huvudsakligen används i hobbyssyfte är det klart att hobbyn utövas mer eller mindre aktivt beroende på personens livssituation. Den kan exempelvis avbrytas t.o.m. under långa perioder på grund av att personen vistas utomlands eller på grund av arbetsförhinder, sjukdom eller av någon annan motsvarande orsak. Ett sådant avbrott innebär inte att personen på det sätt som avses i bestämmelsen annat än tillfälligt upphör att bära skjutvapen. Avbrott enligt bestämmelsen avser att personen permanent upphör med hobbyverksamheten. Ofta kan situationen konstateras entydigt först efter att vapnet har legat oanvänt i flera år. Tillståndsmyndigheten har inga möjligheter att övervaka huruvida ett skjutvapen används eller ligger oanvänt. I princip kan en situation där återkallande av ett tillstånd måste övervägas uppstå när man av någon annan anledning måste bedöma huruvida ett tillstånd att inneha skjutvapen ska förbli i kraft. Tillståndsmyndigheten är skyldig att visa att rätten att bära skjutvapen har upphört. Bestämmelsen syftar till att signalera om att tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för sådant bärande som avses i lagen. I 8 kap. i skjutvapenlagen finns bestämmelser om egendomsskydd i det fall att ett tillstånd återkallas.

I den föreslagna 53 a § åläggs personer som har tillstånd för en pistol, miniatyrpistol, revolver eller miniatyrrevolver att med fem

års mellanrum visa att hobbyintresset är aktivt, när personen i fråga har meddelats innehavstillstånd för viss tid för ett skjutvapen som hör till en kategori som omfattar dessa vapentyper. Skyldigheten ska gälla fysiska personer som har meddelats tillstånd för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbysskytte samt för en uppvisning, filminspelning eller annan förevisning. Om tillståndshavaren inte kan bevisa att hobbyintresset fortsätter att vara aktivt på det sätt som förutsätts i 53 a § kan innehavstillståndet återkallas med stöd av den föreslagna bestämmelsen. Därmed kommer endast personer som aktivt utövar sportskytte eller aktivt bedriver jakt med fälla eller grytjakt att ha sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten i skjutvapenlagen. Genom bestämmelsen begränsas innehavet av skjutvapen som inte används alls. Det finns alltid en risk för att ett skjutvapen stjäls eller missbrukas. I fråga om skjutvapen som inte används kan risken bedömas bestå i att tillståndshavaren inte längre är lika omsorgsfull i fråga om ett vapen som han eller hon inte behöver som i fråga om ett hobbyvapen. Eftersom hobbysskytteverksamhet också är positiv verksamhet är det ändamålsenligt att man minskar risken i fråga om vapen vars innehav inte har sådana positiva förtecken.

**67 b §. Upphörande och återkallande av godkännande som skytteinstruktör.** Återkallande av ett godkännande som skytteinstruktör. Det föreslås att ett godkännande som skytteinstruktör ska kunna återkallas när grunderna för återkallande enligt lagen är uppfyllda. Återkallelsegrunderna ska indelas i två grupper. I den föreslagna paragrafens 1 mom. bestäms det om ovillkorliga återkallelsegrunder. När sådana grunder föreligger ska godkännandet som skytteinstruktör alltid återkallas. I 2 mom. bestäms det om återkallelsegrunder som är beroende av prövning. När sådana grunder föreligger ska återkallandet av godkännandet avgöras utifrån myndighetens prövning. Som ett alternativ till återkallande föreslås det att den som har fått ett godkännande som skytteinstruktör ska kunna ges en varning. Som återkallande myndighet föreslås inrikesministeriet, som också meddelar dessa godkännanden. Inom

förvaltningen har det traditionellt betraktats som en allmän princip att den myndighet som beviljar ett tillstånd eller ett godkännande också ska återkalla det.

1 mom. Det föreslås att godkännandet ska upphöra direkt med stöd av lag när den som fått ett godkännande som skytteinstruktör dör. Godkännandet ska vara bundet till verksamheten i den förening som skytteinstruktören är medlem i eller anställd hos. Föreningen är också den som ansöker om godkännandet. Därför föreslås det att ett godkännande som instruktör ska upphöra då föreningen har upphört enligt de bestämmelser som gäller den. Om personen i fråga vill verka som skytteinstruktör i någon annan förening måste han eller hon ansöka om ett nytt godkännande. Eftersom föreningarnas verksamhet är olika ska tillståndsmyndigheten överväga huruvida personen är lämpad att verka som skytteinstruktör i just denna förening.

2 mom. En ovillkorlig grund för återkallande av ett godkännande ska vara att den som har fått godkännandet själv begär att det ska återkallas. En sådan situation kan närmast uppstå när en person som har fått ett godkännande vill att det ska upphöra att gälla exempelvis på grund av att han eller hon inte längre verkar som instruktör. Eftersom det är föreningen som ansöker om godkännandet och skytteinstruktören arbetar på uppdrag av föreningen ska ett godkännande även återkallas om föreningen begär det.

3 mom. I det föreslagna momentet föreskrivs det om grunder för återkallande av ett godkännande som skytteinstruktör som är beroende av provning. När sådana grunder föreligger ska återkallandet avgöras utifrån myndighetens provning. Provningsen görs från fall till fall. Ett godkännande ska för det första kunna återkallas i de fall som avses i 67 § 2 mom. 1-4 punkten i skjutvapenlagen. Till skytteinstruktörens uppgifter hör enligt förslaget att till tillståndsmyndigheten lämna intyg över hur aktivt föreningens medlemmar utövar sin hobby. Eftersom en person som verkar som instruktör förutsätts vara särskilt pålitlig ska godkännandet återkallas när personen inte längre kan anses vara lämplig att inneha skjutvapen. Om instruktören bryter mot de villkor och begränsningar som har uppställts för godkännandet är också detta ett

tecken på att han eller hon inte längre är pålitlig på det sätt som uppdraget kräver. En annan återkallelsegrund är om personen skriver ut sig ur föreningen eller slutar arbeta hos den. I sådana fall återkallas godkännandet i praktiken på begäran av föreningen. Ifall ingen framställer en sådan begäran får myndigheten också på eget initiativ återkalla godkännandet. Den myndighet som har meddelat godkännandet ska anmäla återkallandet till polisinspektionen i personens hemkommun samt till den förening som har ansökt om godkännandet. Polisinspektionen i hemkommunen är i regel den myndighet till vilken den som har ett godkännande ska lämna intyg över att en tillståndssökande eller tillståndshavare aktivt utövar sin hobby. Genom anmälningsförfarandet säkerställs det att föreningen och polisinspektionen omedelbart får veta att personen i fråga inte längre verkar som skytteinstruktör.

För att den lokala tillståndsmyndigheten på ett snabbt och tillförlitligt sätt ska få kännedom om att en skytteinstruktörs godkännande har återkallats föreslås det att den myndighet som meddelar godkännandet, nämligen inrikesministeriet, ska informera polisinspektionen i skytteinstruktörens hemkommun om åtgärden. På motsvarande grunder ska åtgärden också anmälas till den förening som har ansökt om godkännandet.

**69 §. Varning.** Paragrafen föreslås bli kompletterad med en bestämmelse om att en skytteinstruktör kan ges en varning. Den myndighet som har meddelat ett godkännande som skytteinstruktör kan i stället för att återkalla godkännandet ge skytteinstruktören en varning. Detta skulle i regel bara komma i fråga i lindriga fall. Hur den som har godkänts som skytteinstruktör har uppfört sig tidigare liksom åtgärder för att återkalla godkännandet eller varningar som eventuellt riktats mot honom eller henne tidigare kan också inverka på om godkännandet återkallas eller det ges en varning. För att den lokala tillståndsmyndigheten på ett snabbt och tillförlitligt sätt ska få kännedom om att en skytteinstruktör har tilldelats en varning föreslås det att den myndighet som meddelar godkännandet, nämligen inrikesministeriet, ska informera polisinspektionen i skytteinstruktörens hemkommun om åtgärden. På motsva-

rande grunder ska åtgärden också anmälas till den förening som har ansökt om godkännandet.

**89 §. Anmälan om överlåtelse.** Det föreslås att bestämmelsen om anmälan om överlåtelse ändras så, att skyldigheten att anmäla överlåtelsen i vissa fall inte ska gälla ljuddämpare, som föreslås bli tillståndspliktiga vapendelar. Övriga nya vapendelar ska omfattas av överlåtelseplikt, och de ska behandlas på samma sätt som andra vapendelar som är tillståndspliktiga enligt gällande bestämmelser. Innehav av ljuddämpare ska vara tillåtet för personer som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Ljuddämpare ska inte följas upp i vapenregistret och förvärv av sådana ska inte behöva anmälas, såvida inte överlåtelsen av ljuddämparen inverkar på tillståndets giltighet. En sådan situation föreligger när både överlåtarens och mottagarens rätt att inneha ljuddämparen grundar sig på ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Om överlåtaren har meddelats ett särskilt tillstånd för innehav av en ljuddämpare upphör tillståndet att gälla vid tidpunkten för överlåtelsen. I ett sådant fall är tillståndshavaren vid hot om straff enligt 103 § skyldig att göra en överlåtelseanmälan i fråga om vapendelen. På så sätt får tillståndsmyndigheten kännedom om att tillståndets giltighetstid har gått ut, och kan anteckna att tillståndet har upphört att gälla och begära att överlåtaren lämna in sitt innehavstillstånd. En anmälan om överlåtelse ska också göras när mottagarens rätt att förvärva en ljuddämpare baserar sig på ett förvärvstillstånd som har meddelats för en vapendel, d.v.s. en ljuddämpare. På så sätt säkerställs det att tillståndsmyndigheten får kännedom om att en ljuddämpare har förvärvats med ett förvärvstillstånd. Detta är nödvändigt för att man ska kunna kontrollera att tillståndshavaren söker ett innehavstillstånd för vapendelen. Regleringen motsvarar till denna del den övriga reglering som gäller vapendelar.

**103 §. Skjutvapenförseelse.** 1 mom. 9 punkten. Bestämmelsen om skjutvapenförseelser föreslås bli kompletterad med en bestämmelse om att försättande av skjutvapen och vapendelar i varaktigt obrukbart skick i strid med bestämmelserna i skjutvapenlagen är en straffbar gärning. I 112 b § föreslås en

ny bestämmelse om att endast en vapennäringsidkare som har tillstånd att tillverka eller reparera och modifiera skjutvapen ska få försätta skjutvapen och vapendelar i varaktigt obrukbart skick. Om någon annan försätter skjutvapen eller vapendelar i varaktigt obrukbart skick bestraffas gärningen som en skjutvapenförseelse.

**106 b §. Kontroll av förvaring.** Av central betydelse för vapensäkerheten är att skjutvapen förvaras på ett säkert sätt som överensstämmer med bestämmelserna. I Finland förvaras skjutvapen nästan utan undantag hemma hos tillståndshavaren. Varje år stjäls det hundratals skjutvapen. Vid sidan av risken för stöld finns det i fråga om skjutvapen som förvaras i strid med bestämmelserna en risk för att någon annan person än tillståndshavaren som vistas i lägenheten tar skjutvapnet i bruk och använder det för att begå ett våldsbrott eller som självmordsinstrument. Sådana fall har förekommit åtminstone sporadiskt under de senaste åren, men till dessa delar det finns ingen mer ingående statistik att få ur registren. Bestämmelserna om förvaring av skjutvapen syftar för det tredje till att hindra att tillståndshavaren i upprört tillstånd missbrukar vapnet. Enligt skjutvapenlagen ska polisen inspektera förvaringslokalerna för skjutvapen hos vapennäringsidkare, vapensamlare och sammanslutningar. Förvaringslokalerna hos en enskild tillståndshavare får endast inspekteras om ett särskilt farligt skjutvapen eller tillsammans flera än fem pistoler, revolverar, gevär med självladdande enkelskott eller skjutvapen som hör till kategorin annat skjutvapen i vapenlagen ska förvaras. I detta fall är tillståndshavaren skyldig att förvara skjutvapnen i ett sådant låst säkerhetsskåp som avses i inrikesministeriets förordning. Ett alternativ till förvaring i säkerhetsskåp är att förvaringslokalerna godkänns av polisinrättningen på den ort där förvaringslokalerna är belägna. I detta fall företas inspektion på begäran av tillståndshavaren.

Det föreslås att polisen ska ha rätt att inspektera hur en person som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen förvarar sina skjutvapen. Eftersom de skjutvapen som dessa personer innehar nästan utan undantag förvaras i utrymmen som används

för permanent boende föreslås det att polisen ska ha rätt att inspektera också sådana utrymmen. I annat fall tjänar inspektionsrätten inget syfte.

För att en inspektion ska få verkställas förutsätts det att polisen informerar om den två veckor i förväg. Syftet med inspektionen är således inte att få tag på skjutvapen som förvaras i strid med bestämmelserna utan att säkerställa att vapnen förvaras i enlighet med bestämmelserna. I praktiken skulle inspektionen alltså ha en förebyggande och styrande verkan. Inspektionerna ska verkställas som stickprov eller utifrån polisens riskbedömning. Varje år ska ur vapenregistret slumpmässigt tas ut ett visst antal tillståndshavare hos vilka förvaringen ska kontrolleras. Vid inspektioner som avser förvaringen ska man emellertid kunna prioritera skjutvapen vars förvaring är särskilt viktig med tanke på den allmänna ordningen och säkerheten. Avsikten är att polisen primärt ska komma överens om inspektion med tillståndshavaren. Om ingen överenskommelse kan nås, ska polisen i ett brev informera tillståndshavaren om inspektionen. Till detta brev kan polisen foga ett brev genom vilket tillståndshavaren kan ange en annan, lämplig inspektionstidpunkt. Enligt förslaget får polisen inte använda maktmedel vid inspektionen. Inspektion ska alltid utföras i närvaro av tillståndshavaren eller dennes representant.

Beteende som kan bidra till att försvåra inspektionen liksom tredska vid inspektion kan utgöra grund för återkallande av ett innehavstillstånd för skjutvapen. Enligt 67 § 2 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen kan ett tillstånd också återkallas när tillståndshavaren annars har visat likgiltighet i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

I det fall att tillståndshavaren har i 12 kap. 28 § i rättegångsbalken avsett laga förfall att underlåta att iaktta de skyldigheter som avses i den föreslagna paragrafen, ska han eller hon inte anses ha visat likgiltighet på det sätt som avses i 67 § 2 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen. Vägran att tillåta inspektion skulle också kunna betraktas som en straffbar gärning, på samma sätt som exempelvis hindrande av tjänsteman enligt 16 kap 3 § i

strafflagen eller tredska mot polis enligt kapitlets 4 §.

Enligt 117 § i skjutvapenlagen ska ett tillståndsbevis och de skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas med stöd av tillståndsbeviset på begäran visas upp för polisen. Polisen får i samband med inspektionen av förvaringslokalerna också kontrollera tillståndsbevisen och skjutvapnen. Om polisen har för avsikt att göra detta är det ändamålsenligt att den framställer en begäran om detta redan i den anmälan som gäller inspektion.

Om skjutvapnen förvaras hemma hos parallelltillståndshavaren ska inspektionen utföras som en inspektion av förvaringslokalerna hos denne.

Över inspektionen ska det föras protokoll i vilket inspektionsbeslutet, polisens åtgärder före inspektionen samt inspektionsresultatet antecknas. Enligt 113 § i skjutvapenlagen är uppgifter om vapentillstånd sekretessbelagda. Därför ska också de uppgifter om tillstånd som antecknas i protokollet, d.v.s. uppgifter om den berörda personen inklusive adressuppgifter samt uppgifter om vapnen, vara sekretessbelagda.

Enligt förslaget rör det sig om inspektion, inte husrannsakan. I 97 § i skjutvapenlagen finns en hänvisningsbestämmelse som gäller husrannsakan. I bestämmelsen sägs det att bestämmelser om rätten att få tillträde till en hemfridsskyddad plats för att omhänderta ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler på grund av att brott misstänks finns i tvångsmedelslagen (450/1987). Bestämmelser om rätten att få tillträde till en hemfridsskyddad plats i syfte att förhindra en farlig gärning eller händelse finns i polislagen (493/1995).

**110 a §. Serie- och identifieringsnummer samt märkning.** Både i artikel 8 i skjutvapenprotokollet och i artikel 1.2 i direktivet om ändring av vapendirektivet förutsätts det att de skjutvapen som finns på marknaden förses med märkning som identifierar vapnet. Skjutvapenprotokollet ger två alternativ för denna unika märkning. Märkningen ska primärt bestå av vapentillverkarens namn, landet eller orten för tillverkningen samt serienummer. Den alternativa märkningen är en unik och användarvänlig märkning som om-

fattar geometriska symboler i kombination med siffror eller en alfanumerisk kod. Direktivet om ändring av vapendirektivet möjliggör utöver ovan nämnda märkning också märkning enligt Konventionen om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen (den s.k. CIP-konventionen), som Finland har anslutit sig till (FördrS 40/1984). I paragrafen föreslås bestämmelser om en definition av serie- och identifieringsnummer samt märkning. Bestämmelser om märkningsskyldighet föreslås i den föreslagna 110 b § och i skjutvapenförordningen. Eftersom syftet med märkningskravet är att garantera föremålets spårbarhet ska som märkning som uppfyller kravet enligt paragrafen också kunna betraktas märkning på andra språk än Finlands officiella språk. Närmare bestämmelser om hur märkningen ska göras och om innehållet i märkningen utfärdas genom bestämmelser på lägre nivå.

Med serienummer avses enligt förslaget en numerisk eller alfanumerisk kod. Serienumret är ett löpnummer som syftar till att särskilja föremål i samma serie. Eftersom serienumret är ett löpnummer kan det i praktiken endast anbringas i samband med tillverkningen av ett skjutvapen. Den som gör märkningen ska känna till det närmast lediga löpnumret. Enligt förslaget ska märkningen på ett skjutvapen vara synlig och permanent. Det föreslås att närmare bestämmelser om denna märkning ska utfärdas genom bestämmelser på lägre nivå.

Med identifieringsnummer avses enligt förslaget en numerisk eller alfanumerisk kod. Den skiljer sig från serienumret på så sätt att den inte anger att föremålet hör till en viss serie. Identifieringsnumret är en kod som anbringas på vapnet i efterhand. Enligt 1 a § i skjutvapenförordningen ska polisinspektionen innan den meddelar ett innehavstillstånd sända ett skjutvapen till inrikesministeriet för märkning med serie- eller identifieringsnummer, om vapnet inte är försett med ett sådant nummer när innehavstillstånd söks för det. Den som gör märkningen har i praktiken aldrig i detta fall uppgifter om de märkningar som finns på andra, motsvarande vapen. Identifieringsnumret ger således inte nödvändigtvis föremålet en unik identitet. Det föreslås att närmare bestämmelser om denna

märkning ska utfärdas genom bestämmelser på lägre nivå.

Med tillverkningsmärkning avses enligt förslaget märkning som består av tillverkarens namn, tillverkningslandet eller platsen för tillverkningen samt ett serienummer. Märkningen ska åtminstone som helhet vara unik. Märkningen motsvarar märkningskravet i artikel 8 i skjutvapenprotokollet. En märkning som är en kombination av text och siffror motsvarar inte exakt något av de märkningsalternativ som anges i direktivet om ändring av vapendirektivet, men den överensstämmer åtminstone med kravet på den motsvarande märkning som tillåts enligt direktivet. Kombinationen motsvarar de märkningar som allmänt används av vapentillverkarna. Eftersom den överensstämmer med skjutvapenprotokollet skulle den föranleda minst behov av nymärkning, både när skjutvapen som tillverkats i Finland förs ut till de stater som har undertecknat skjutvapenprotokollet och när skjutvapen förs in till Finland från en annan fördragsslutande stat. Märkning med skjutvapnets tillverkningsår krävs inte enligt den föreslagna bestämmelsen. För det första ingår det inte i märkningskraven enligt skjutvapenprotokollet, och för det andra skulle kravet på märkning med tillverkningsår medföra kommersiella problem. Enligt förslaget ska märkningen på skjutvapen vara synlig och permanent. Det föreslås att närmare bestämmelser om denna märkning ska utfärdas genom bestämmelser på lägre nivå.

De bestämmelser om säkerhet vid användning av skjutvapen som har utfärdats med stöd av 110 § i skjutlagen omfattar märkningskrav som avviker från tillverkningsmärkning så till vida att skjutvapen enligt bestämmelserna ska märkas med tillverkarens namn eller varumärke, ett serienummer samt vapnets kaliber. Dessa krav baserar sig på CIP-avtalet. Utöver kraven på tillverkningsmärkning ska med stöd av bestämmelserna om säker användning sådana skjutvapen som förs in i kommersiellt syfte eller överförs till Finland eller tillverkas i Finland i kommersiellt syfte alltså förses med uppgift om vapnets kaliber.

Med tilläggsmärkning avses enligt förslaget den märkning som ska göras i de fall som



avses i 110 b § när ett skjutvapen saknar tillverkningsmärkning. Tilläggsmärkningen ska på samma sätt som tillverkningsmärkningen ge vapnet en unik identitet. Eftersom man inte i efterhand med säkerhet kan klarlägga skjutvapnets tillverkare eller platsen för tillverkningen eller tillverkningslandet, avviker tilläggsmärkningen till innehållet från tillverkningsmärkningen. I samband med införelse eller överföring ska vapnet märkas med importörens eller överförarens namn i stället för med tillverkarens namn. Ett statligt vapen som överförs för varaktigt privat bruk ska märkas med namnet på den överlåtande myndigheten i stället för med tillverkarens namn. I stället för märkning som anger platsen för tillverkningen eller tillverkningslandet ska vapnet förses med tilläggsmärkning som består av Finlands landskod. I stället för ett serienummer ska vapnet märkas med ett identifieringsnummer.

Importmärkningen ska bestå av Finlands landskod och importåret. Märkningen år 2009 kan vara exempelvis FI 2009. Bestämmelser om märkningsskyldighet föreslås i 110 b §.

Enligt artikel 1.2 i direktivet om ändring av vapendirektivet ska förpackningar med ammunition märkas med tillverkarens namn, varupartiets nummer, kalibern och ammunitionstypen eller med en märkning enligt CIP-konventionen. Märkningsskyldigheten enligt direktivet ska gälla säljförpackningar för patroner som tillverkas i Finland och i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen. Den föreslagna förpackningspåskriften baserar sig på märkningen enligt CIP-konventionen. Denna märkning har redan införts på nationell nivå med stöd av de bestämmelser om besiktning som utfärdats med stöd av 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen och i vilka det bestäms att utöver andra uppgifter också tillverkarens namn, tillverkningspartiet och patronernas kaliber ska märkas ut. Begreppet "ammunitionstyp" enligt vapendirektivet är oklar, och kan avse de patron typer som avses i 5 § i skjutvapenlagen, olika patronkonstruktioner eller standardiserade patron typer enligt CIP. Därför föreslås det att begreppet inte ska tas in i märkningskraven. Kalibern är standardiserad. Den anger både patron typen och vilken typ av vapen som pa-

tronen kan användas i. Kombinationen tillverkarens namn, tillverkningspartiet och kalibern är tillräcklig för att säkerställa spårbarheten i fråga om patroner, i den mån detta över huvud taget är möjligt via påskriften på en patronask.

**110 b §. Märkning** I paragrafen föreslås bestämmelser om märkningsskyldighet i fråga om den märkning som definieras i 110 §. Märkningskraven ska endast gälla skjutvapen som tillverkas, överläts för varaktigt privat bruk eller förs in eller överförs till Finland efter denna lags ikraftträdande. Den bestämmelse i 1 a § i skjutvapenförordningen (145/1994) som stöder sig på en bestämmelse om bemyndigande i skjutvapenlagens 119 § 1 mom. 7 punkt förblir emellertid fortfarande i kraft. Enligt 1 a § ska polisinspektionen sända ett skjutvapen till inrikesministeriet för märkning med serie- eller identifieringsnummer om vapnet inte är försett med ett sådant nummer när innehavstillstånd söks för det. Eftersom det vid sidan av den statliga myndigheten är vapentillverkaren eller den person som överför eller för in ett vapen till Finland som har ansvaret för den unika märkningen bör märkningsskyldigheten föreskrivas i en bestämmelse på lagnivå.

1 mom. Skjutvapentillverkaren ska i samband med tillverkningen märka vapnet med en unik identitet. Märkningsskyldigheten ska gälla vapennäringsidkare, enskilda tillståndshavare samt staten. Ett skjutvapen som överläts från en statlig depå till varaktigt privat bruk ska förses med tilläggsmärkning om det inte redan är försett med tillverkningsmärkning.

2 mom. Skjutvapen som överförs till Finland från en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller som förs in till Finland ska förses med en unik tilläggsmärkning om vapnet inte är försett med tillverkningsmärkning. En vapennäringsidkare som till Finland överför eller varaktigt för in ett skjutvapen som inte är försett med tillverkningsmärkning ska vara ansvarig för att vapnet omedelbart efter överföringen eller införelsen förses med tilläggsmärkning. Märkningen ska göras innan vapnet vidareöverläts eller saluförs. Märkningen ska alltså göras innan vapnet säljs. Eftersom idkandet av näring i vapenbranschen är tillståndspliktig verksamhet som polisen över-

vakar i enlighet med skjutvapenlagen kan ansvaret för märkningen läggas på vapennäringsidkaren. Vapennäringsidkare är dessutom med stöd av skjutvapenlagen skyldiga att föra register över bl.a. skjutvapen. Andra personer än vapennäringsidkare, alltså enskilda innehavare av ett tillstånd som berättigar till överföring eller införsel av skjutvapen, ska lämna in skjutvapen som saknar tillverkningsmärkning till inrikesministeriet för märkning. Vapnet ska lämnas in omedelbart efter importen, d.v.s. innan innehavstillstånd söks för vapnet. En enskild tillståndshavare kan inte antas ha samma kunskaper om innehållet i, placeringen av och metoderna för märkningen som en vapennäringsidkare som står under särskild övervakning. Dessutom har privatpersoner sällan de verktyg som behövs för märkningen.

3 mom. Utöver den unika märkningen och märkning som anger kalibern ska skjutvapen dessutom i samband med varaktig införsel alltid förse med importmärkning. Importmärkningen baserar sig på bestämmelserna om märkning i skjutvapenprotokollet. Den syftar till att försnabba spårandet av ett skjutvapens senaste lagliga ägare, eftersom myndigheten kan rikta en förfrågan för att utreda detta direkt till myndigheten i den fördragsslutande stat som framgår av den senaste importmärkningen. Märkningsskyldigheten ska inte gälla skjutvapen som överförs från en medlemsstat till en annan inom Europeiska unionen. Det föreslås att näringsidkare inom vapenbranschen själva ska få göra importmärkningen. Enskilda personer ska lämna in skjutvapen som de har fört in varaktigt till Finland till inrikesministeriet för importmärkning innan de söker innehavstillstånd. Orsaken till att olika förfaranden föreslås för vapennäringsidkare och enskilda personer motiveras ovan i motiveringen till 2 mom. Importmärkningen kan göras vid inrikesministeriet som en avgiftsbelagd prestation i samband med den besiktning som gäller säkerheten vid användningen av vapnet. Av staterna utanför Europeiska unionen är endast Ryssland och Chile medlemmar i CIP. Därför måste skjutvapen som förs in från något annat land besiktas i fråga om säkerheten i användningen av vapnet. Om besiktningen

görs i någon annan av EU:s medlemsstater ska också importmärkningen göras där.

4 mom. Det föreslås att den som tillverkar patroner i kommersiellt syfte ska förse den minsta säljförpackningen för patroner med en förpackningspåskrift. Eftersom syftet med märkningskravet är att garantera patronens spårbarhet ska som märkning som uppfyller kravet enligt detta moment också kunna betraktas märkning på andra språk än Finlands officiella språk. Märkningsskyldigheten ska endast gälla kommersiell tillverkning. Patroner som tillverkas i privat syfte får enligt 110 § i vapenlagen inte överlåtas utan besiktning. Därför krävs det ingen märkning för att patronerna ska kunna spåras.

5 mom. Det föreslås att inrikesministeriet ska kunna bevilja tillstånd att avvika från märkningskraven om det skjutvapen som ska märkas har ett exceptionellt samlarvärde som skulle minska på grund av märkningen. En sådan exceptionell situation kan uppstå om skjutvapnet är mycket gammalt, exempelvis tillverkat på 1800-talet, eller om det annars är en särskild raritet. Bestämmelsen innebär inte att skjutvapen som förvärvas i samlarsyfte regelmässigt ska befrias från märkningsskyldigheten. En motsvarande bestämmelse om möjlighet att inte förse ett vapen med ett identifieringsnummer innan innehavstillstånd söks finns i 1 a § i den gällande skjutvapenförordningen (145/1998).

**110 c §. Avlägsnande eller ändring av märkning.** Det föreslås att ett serie- eller identifieringsnummer eller märkning enligt 110 § på ett skjutvapen inte ska få avlägsnas eller ändras om inte inrikesministeriet ger tillstånd till detta. Ett sådant tillstånd kan komma i fråga i vissa sällsynta situationer, exempelvis om det framkommer att den existerande märkningen inte är unik eller att märkningen har blivit svårtydbar. Det föreslås att felaktig märkning eller olagligt avlägsnande eller ändrande av märkning ska bestraffas som skjutvapenbrott.

**112 b §. Försättande i varaktigt obrukbart skick.** Endast en vapennäringsidkare som har ett i 20 § 2 mom. 2 eller 3 punkten avsett tillstånd att tillverka eller reparera och modifiera skjutvapen i kommersiellt syfte har rätt att modifiera ett skjutvapen eller en vapendel så att föremålet försätts i varaktigt obrukbart

skick. Det är särskilt viktigt att en åtgärd som deaktivering av ett skjutvapen sker i enlighet med bestämmelserna. Myndighetens efterhandskontroll är ett sätt att säkerställa att deaktiveringen har genomförts enligt bestämmelserna. I fråga om vissa åtgärder är detta emellertid svårt. Därför förutsätts det att den som deaktiverar vapnet eller vapendelen är särskilt pålitlig. En vapensmed eller en annan person som har ett tillstånd som avses ovan har den yrkeskunskap som krävs för att genomföra deaktiveringen på det sätt som förutsätts i bestämmelserna. En sådan person står dessutom i egenskap av vapennäringsidkare under särskild övervakning.

Den som genomför deaktiveringen ska lämna ett intyg över åtgärden utifrån vilket den myndighet som kontrollerar deaktiveringen kan fastställa vem som har genomfört den och på vilket sätt.

**114 §. Rätt att anmäla en person som inte är lämplig att inneha skjutvapen.** Rätt att anmäla en person som inte är lämplig att inneha skjutvapen. Det föreslås att till lagen fogas en ny 114 § i vilken det bestäms om anmälningsrätt för läkare eller andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Vissa sjukdomar och mentala problem är förknippade med en ökad risk för att personen brukar våld mot sig själv eller mot andra. Exempel på ökad risk är exempelvis självmordsrisken hos personer som lider av depression samt risken för våldsamt beteende i samband med vissa personlighetsstörningar, i synnerhet i kombination med drogproblem. Sådana personer är inte lämpliga att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Enligt 45 § i skjutvapenlagen kan förvärvstillstånd meddelas en person som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Vidare kan enligt lagens 67 § 2 mom. 4 punkt ett tillstånd att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler återkallas om tillståndshavaren på grund av sitt hälsotillstånd eller uppförande inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

1 mom. Det föreslås att en läkare eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjuk-

vården ska ha rätt att utan hinder av bestämmelserna om sekretess anmäla en person som kan anses vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler till polisen. En förutsättning för anmälningsrätten är att läkaren eller den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården har grundad anledning att anse att personen inte är lämplig att inneha ett skjutvapen eller något annat ovan nämnt föremål. En grundad anledning kan vara att den yrkesutbildade personen på basis av patientuppgifterna och efter att ha träffat personen bedömer att personen kan utgöra en fara för sig själv eller andra. Anmälningsrätten ska uttryckligen gälla personens olämplighet, inte enskilda hälsouppgifter. Eftersom de uppgifter som ska anmälas endast ska omfatta en bedömning av den personliga lämpligheten ska de begränsas till sådana uppgifter som tillståndsmyndigheten behöver för att bedöma lämpligheten hos en person som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Efter att myndigheten har fått anmälan ska den i enlighet med bestämmelserna i skjutlagen börja utreda behovet av att återkalla tillståndet. Inom ramen för utredningen kan myndigheten exempelvis begära ett läkarutlåtande, kontrollera registeruppgifter, begära upplysningar av försvarsmakten eller vidta andra åtgärder för att bedöma personens lämplighet.

Enligt 113 § 2 mom. i skjutvapenlagen är de register som polisen ska föra över skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler sekretessbelagda. Också tillståndsansökningar och beslut som gäller dem är sekretessbelagda. Eftersom antalet anmälningar kan förväntas uppgå till högst några hundratal per år är det inte ändamålsenligt att ge yrkespersoner inom hälso- och sjukvården åtkomst till vapenregistret. Anmälningsrätten ska genomföras så, att läkare eller andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kan göra en anmälan vare sig de har information om ett skjutvapen eller annat föremål som avses i bestämmelsen eller inte. Vem som helst som är yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården kan göra en anmälan. Yrkesutbildade personer inom hälso-

och sjukvården definieras i 2 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/194). Andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som kan anses ha sådan information som har relevans för en persons lämplighet som innehavare av ett vapentillstånd är exempelvis skolhälsovårdare.

2 mom. På grundval av anmälan ska polismyndigheten kontrollera i vapenregistret om personen har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Om personen har ett sådant tillstånd ska myndigheten överväga att återkalla det och överlämna föremålen i polisens besittning. Om personen inte har något sådant tillstånd ska anmälan förstöras. På så sätt förvarar polisen inga uppgifter som omfattas av skyddet för privatlivet som gäller andra personer än tillståndshavare. Genom att anmälningar som gäller andra personer än sådana som har vapentillstånd förstörs omedelbart tryggas skyddet för personuppgifter. Förfarandet är delvis problematiskt eftersom det kan hända att en person som inte är lämplig som tillståndsinnehavare ansöker om tillstånd först efter det att en kontroll har gjorts i vapenregistret på basis av en anmälan. Om uppgifterna skulle förvaras skulle deras effektiva användning förutsätta att de förs in i vapenregistret i väntan på en eventuell tillståndsansökan. I det nuvarande vapenregistret kan sådana uppgifter emellertid inte föras in. Därför föreslås det i detta sammanhang inga bestämmelser om rätt att förvara uppgifter.

Det går inte att utfärda exakta bestämmelser om vilka sjukdomar eller mentala problem som kan påverka innehavet av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler. Den läkare eller annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som sköter patienten ska ha prövningsrätt i frågan. Eftersom bedömningen av en persons olämplighet inte är nära anknuten till sjukdomsklassifikationerna och olämplighet inte kan mätas objektivt på samma sätt som exempelvis synen, föreslås det att läkare eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården inte ska ha skyldighet utan på prövning baserad rätt att göra en anmälan.

Både personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) utgår ifrån att behandlingen av personuppgifter förutsätter att den person som uppgifterna gäller ger sitt samtycke till det. Därför har det i princip ansetts vara motiverat att en läkare inte får lämna ut uppgifter utan att underrätta patienten om det eller utan att fråga vad patienten anser om att uppgifterna lämnas ut. Förtroendet i läkar-patientrelationen och patientens självbestämmanderätt ålägger läkaren skyldighet att samarbeta med patienten. Om patienten informeras noggrant och i rätt tid minskar läkarens behov av att använda anmälningsrätten. På detta sätt har man också ansett att man kan minska den negativa inverkan som anmälningsrätten har på förtroendet i läkar-patientrelationen. Eftersom det i den föreslagna bestämmelsen handlar om att avlägsna ett föremål som kan användas för att begå våldsdåd från en person som kan vara till fara för sig själv eller andra föreslås inte i bestämmelsen någon skyldighet för läkaren att diskutera saken med patienten. En sådan diskussion kunde utlösa det våldsamma beteendet. Huruvida saken borde diskuteras ska den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården bedöma.

3 mom. Det föreslås att det genom förordning av statsrådet ska föreskrivas om detaljerna i anmälningsförfarandet. Det behövs exempelvis bestämmelser om hur anmälningarna ska lämnas till polisen. Dessutom bör det föreskrivas närmare om anmälningsarnas innehåll. I paragrafens 1 mom. föreslås ett konstaterande om att en person som kan anses vara olämplig att inneha det föremål som nämns i bestämmelsen ska anmälas. Genom denna bestämmelse lämnas närmare uppgifter om personens hälsa utanför innehållet i anmälan. Eftersom anmälningarna också avses gälla personer som inte har tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler föreslås det att det genom förordning ska fastställas vem som har rätt att behandla anmälningarna innan de anmälningar som gäller tillståndshavare lämnas till tillståndsmyndigheten. Det föreslås att anmälningar ska behandlas vid inrikesministeriet.

Anmälningen ska innefatta läkarens slutsats om att personen i fråga inte uppfyller de krav beträffande hälsan som ställs på en person som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Dessutom ska läkaren ges möjlighet att föreslå åtgärder för att närmare utreda personens hälsotillstånd som han eller hon anser vara nödvändiga. Möjligheten att föreslå ytterligare åtgärder stämmer överens med den berörda personens rättsskydd. Läkaren kan ställa sig absolut negativt till lämpligheten, men kan också stanna för en sådan negativ ståndpunkt där personen genom ytterligare utredningar har möjlighet att påvisa att han eller hon till sina personliga egenskaper är lämplig som innehavare av ett vapentillstånd. I fråga om en anmälan som görs av en annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården kan det inte förutsättas ett lika ingående förfarande som det som anges ovan. På basis av en sådan anmälan ska personens lämplighet utredas ytterligare.

Det bemyndigande i speciallagen som ger rätt till behandling av personuppgifter måste uppfylla villkoren enligt legalitets- och relativitetsprincipen. Legalitetsprincipen förutsätter att en begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna sker så exakt som möjligt. Relativitetsprincipen förbjuder begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna, om det är möjligt att uppnå målet på ett sätt som mindre begränsar dessa rättigheter. De begränsningar som i momentet görs i skyddet för privatlivet när det gäller den berörda personen stämmer överens med relativitetsprincipen när man beaktar det intresse som skyddas genom begränsningen, nämligen andra personers liv och hälsa. Det är inte möjligt att genomföra informationsutbytet på ett sätt som mindre ingriper i skyddet för privatlivet, utan informationsförmedlingen förutsätter att det sker oberoende av personens vilja. På basis av dataombudsmannens ställningstaganden ska den utlämnade informationen ses som patientuppgifter, eftersom man på basis av den kan dra slutsatser om patientens hälsotillstånd. Utlämnandet av patientuppgifter är dock begränsat så att det av den utlämnade informationen inte framgår någon exakt diagnosbeteckning på den sjukdom som patienten lider av.

**119 §. Närmare bestämmelser.** 1 mom. 3 punkten. Det föreslås att närmare bestämmelser om aktivt utövande av sport- och hobby-skytte får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om att de grundläggande principerna för ett aktivt utövande av hobbyn föreslås i 45 § 4 mom. På lägre nivå ska det föreskrivas om frågor som gäller hur ofta personen ska utöva hobbyn och hur regelbundet utövandet ska vara. Med aktivt utövande av en hobby ska i praktiken avses att hobbyn utövas i genomsnitt en gång i månaden. I princip ska hobbyverksamheten vara kontinuerlig, men i förordningen ska också beaktas att vissa aktiviteter är säsongbundna. Utgångspunkten ska vara att minimikravet på två års utövande som förutsätts för att hobbyn ska betraktas som aktiv inte förlängs på grund av omständigheterna. Det kan emellertid bli nödvändigt att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser exempelvis om hur man ska gå till väga när minimiperioden på två år avbryts av orsaker som beror på den som utövar hobbyn.

När det gäller jakt med fälla och gryttjakt ska närmare bestämmelser kunna utfärdas exempelvis om hur ofta jakt ska bedrivas under jaktsäsong samt om hur omfattande jakten förutsätts vara. Hur aktivt personen bedriver jakt ska bedömas t.ex. genom antalet fallor, fångstmängden eller andra motsvarande omständigheter.

1 mom. 7 punkten. Enligt förslaget kan närmare bestämmelser om hur märkningen ska göras, om märkningens storlek och placering samt om andra frågor av teknisk natur utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom ska närmare bestämmelser kunna utfärdas om hur och till vilken myndighet föremål ska lämnas för märkning.

3 mom. Bestämmelsen om bemyndigande att försätta ett skjutvapen och en vapendel i varaktigt obrukbart skick föreslås bli flyttad, från 2 § 2 mom. när det gäller vapen och från 3 § 2 mom. när det gäller vapendelar, till 119 § 3 mom. Bestämmelsen förblir till denna del oförändrad i sak. Med stöd av en bestämmelse om bemyndigande har bestämmelser som definierar deaktivering och skrotning av vapen och vapendelar utfärdats i 2 § i skjutvapenförordningen. Enligt gällande 3 mom. meddelar inrikesministeriet vid be-

hov närmare anvisningar om försättande av skjutvapen och vapendelar i varaktigt obrukbart skick. Inrikesministeriet har med stöd av bestämmelsen meddelat anvisningar.

Momentet föreslås bli ändrat så att inrikesministeriet i stället för att meddela anvisningar ska kunna utfärda bindande bestämmelser om försättande i varaktigt obrukbart skick genom en ministerieförordning. Bestämmelsen om bemyndigande ska för det första gälla de åtgärder genom vilka vapen och vapendelar försätts i obrukbart skick. Direktivet om ändring av vapendirektivet inbegriper bestämmelser om teknik för deaktivering. I direktivet förutsätts det att alla skjutvapnets väsentliga delar gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst återanvändning av skjutvapnet. För att kraven enligt direktivet ska kunna uppfyllas krävs det bindande bestämmelser om hur deaktiveringen ska genomföras. Enligt direktivet ska kommissionen i enlighet med det förfarande som fastställs i direktivet utfärda gemensamma riktlinjer om standarder och teknik för deaktivering för att se till att de skjutvapen som gjorts obrukbara aldrig kan användas på nytt. Dessa riktlinjer, som i praktiken torde bli minimibestämmelser, kan tas in i den nationella lagstiftningen genom en ministerieförordning.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna låta en behörig myndighet kontrollera åtgärderna för att göra skjutvapen obrukbara, för att på detta sätt säkerställa att de ingrepp som görs i ett skjutvapen medför att det aldrig kan användas på nytt. Vidare förutsätts det i direktivet att medlemsstaterna ska föreskriva att det i samband med denna kontroll utfärdas ett intyg eller en annan handling av vilken det framgår att skjutvapnet är obrukbart eller att vapnet förses med en väl synlig märkning i detta syfte. Det föreslås att bestämmelser om märkning och intyg som gäller deaktivering ska utfärdas genom en ministerieförordning. Genom förordning av ministeriet kan det dessutom utfärdas bestämmelser om hur ett deaktiverat skjutvapen eller en deaktiverad vapendel ska lämnas in för kontroll. Kontrollen förutsätter att myndigheten har särskild yrkeskunskap. Därför föreslås det att kontrollerna ska kunna göras åtminstone

inom inrikesministeriet. Utöver detta ska kontrollen vid behov kunna göras vid någon annan enhet inom polisen som har den yrkeskunskap som krävs.

#### Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att riksdagen har godkänt den.

#### Övergångsbestämmelser:

1. Tillstånd, förhandssamtycken, vapennäringsstillstånd och godkännanden som vapensamlare som gäller vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft. Den skyldighet att visa upp ett intyg över hobbyverksamheten som föreslås i 53 a § gäller inte tillstånd i fråga om vilka ansökan har lämnats in före den föreslagna lagens ikraftträdande. Lagen har inte heller till denna del några retroaktiva verkningar.

2. Ett intyg som gäller sport- och hobby-skytte ska utfärdas retroaktivt för två år. I fråga om sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen samt i fråga om uppvisningar, filminspelningar eller andra föreläsningar ska hobbyintresset bevisas med avseende på en period som bestäms närmare genom förordning av statsrådet. För konsekvensens skull föreslås det att skyldigheten att visa upp ett intyg över hobbyverksamheten i fråga om samtliga användningssyften ska gälla endast tillstånd som förnyas, när deras giltighetstid går ut när mer än två år förflutit sedan den föreslagna lagen trädde i kraft.

3. Genom den föreslagna lagen föreskrivs tillståndsplikt för vapendelar vars innehav inte kräver tillstånd enligt de gällande bestämmelserna. En person som innehar en sådan vapendel ska inom ett år från lagens ikraftträdande ansöka om innehavstillstånd för föremålet. En vapensamlare får föra ett register enligt 60 § över vapendelar. Denna möjlighet ska beaktas i övergångsbestämmelserna. Innehav av en vapendel förutsätter inget särskilt tillstånd när den som innehar vapendelen har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. Därför föreslås det att det i övergångsbestämmelserna ska föreskrivas att inget tillstånd behövs för

innehav av en vapendel ifall den som innehar vapendelen har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. Eftersom innehav av en ljuddämpare ska vara tillåtet med stöd av ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, och förvärv av en ljuddämpare inte behöver anmälas, ska det för tydlighetens skull konstateras att innehav av en ljuddämpare är tillåtet med stöd av ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen och att ingen anmälan om innehavet behöver göras. Det föreslås att den som äger vapnet inom en övergångsperiod får överlåta vapendelen till en person som har rätt att förvärva den eller till staten utan lösen.

4. Vapennäringsidkare som idkar näring med sådana vapendelar som blir tillståndspliktiga i den föreslagna lagen ska ansöka om näringsstillstånd inom ett år från lagens ikraftträdande. En näringsidkare i vapenbranschen som redan har tillstånd att idka näring med vapendelar ska inte behöva söka ett nytt tillstånd. I praktiken är detta huvudregeln. Antalet näringsidkare som endast idkar näring med sådana vapendelar som nu föreslås bli tillståndspliktiga kan bedömas vara mycket litet. I Finland finns det ett fåtal tillverkare av ljuddämpare, och åtminstone en del av dem har tillstånd att bedriva näring i vapenbranschen.

5. För tydlighetens skull bestäms det att på ett tillstånds- eller besvärsgörande som har blivit anhängigt före den föreslagna lagens ikraftträdande ska tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

## 1.2 Strafflagen

### 41 kap. Om vapenbrott

1 §. *Skjutvapenbrott.* Enligt artikel 16 i direktivet om ändring av vapendirektivet ska medlemsstaterna fastställa ett sanktionssystem för överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

1 mom. 7 punkten. I 41 kap. 1 § 1 mom. i strafflagen föreslås en ny 7 punkt i vilken det bestäms att det är straffbart att försumma

märkningsskyldigheten enligt 110 a §. Bestämmelser om märkningsskyldighet föreslås i 110 b §. Gärningen kan också bedömas som grovt eller lindrigt skjutvapenbrott beroende på om skjutvapenbrottet ska betraktas som lindrigt eller grovt enligt 41 kap. 2 och 3 § i strafflagen. Också försök till en sådan gärning ska vara straffbart. Märkning som avses i bestämmelserna är för det första tillverkningsmärkning för skjutvapnen, som enligt den föreslagna 110 b § ska gälla tillverkaren. Om tillverkningsmärkning saknas ska den statliga myndigheten göra en tilläggsmärkning enligt skjutvapenlagens 110 a § 1 mom. 3 punkt när ett skjutvapen överläts från en statlig depå till varaktigt privat bruk. Den statliga myndigheten ska därmed i egenskap av överlåtare ansvara för att vapnet vid överlåtelsepunkten är försett med tillverkningsmärkning eller tilläggsmärkning. Vilken tjänsteman som ska säkerställa att märkningen finns och vid behov göra märkningen avges med stöd av myndighetens interna bestämmelser om behörighet. En annan situation där en tilläggsmärkning ska göras på grund av att tillverkningsmärkning saknas uppstår när ett skjutvapen som överförs eller förs in till Finland saknar tillverkningsmärkning. I detta fall är det enligt den föreslagna 110 b § 2 mom. den vapennäringsidkare som överför eller för in vapnet som ska förse vapnet med en märkning. Andra personer än vapennäringsidkare som överför eller inför vapen ska enligt bestämmelsen lämna vapnet till inrikesministeriet för märkning.

Enligt 110 b § 3 mom. i den föreslagna lagen ska en vapennäringsidkare som för in ett skjutvapen vara skyldig att förse vapnet med en importmärkning. En enskild tillståndshavare ska lämna skjutvapen till inrikesministeriet för märkning.

Skyldigheten att förse den minsta säljförpackningen för patroner med en förpackningspåskrift baserar sig på 110 b § 3 mom. i den föreslagna lagen. Skyldigheten gäller endast kommersiell tillverkning av patroner. På grund av den skyldighet att låta besikta patroner som överläts till en annan person som föreskrivs i 110 § i skjutvapenlagen kan privat tillverkning av patroner i praktiken ske endast för eget bruk. Spårbarheten förutsätter därmed inte märkning.

1 mom. 8 punkten. I 41 kap. 1 § 1 mom. i strafflagen föreslås en ny 8 punkt i vilken det bestäms att också den som anbringar en felaktig tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift kan dömas för skjutvapenbrott. Med felaktig märkning avses att fel namn på tillverkaren eller fel tillverkningsland eller tillverkningsplats anbringas på skjutvapnet. Märkningen kan vara felaktig i fråga om serienumret om den som märker vapnet anbringar ett serienummer som innebär att vapnet inte får en unik tillverknings- eller tilläggsmärkning. En felaktig importmärkning innebär exempelvis att vapnet förses med ett datum för importmärkningen som inte är det verkliga importdatumet. Med avlägsnande av märkning avses att tillverknings-, tilläggs- eller importmärkningen eller förpackningspåskriften avlägsnas helt eller delvis så att märkningen inte längre kan tydas. Om märkningen ändras så att den avviker från den ursprungliga märkningen rör det sig om ändring av märkning. Också avlägsnande eller ändring av ett serienummer föreslås bli straffbart. Enligt de föreslagna bestämmelserna är serienumret en del av tillverknings- eller tilläggsmärkningen. Avlägsnande eller ändring av ett serienummer ska vara straffbart också när ett vapen har ett serienummer men märkningen inte uppfyller definitionen på tillverkningsmärkning eller tilläggsmärkning i den föreslagna bestämmelsen. Märkning på skjutvapen och påskrifter på patronförpackningar behövs för att vapnet eller patronerna ska kunna spåras. Spårandet syftar till att klarlägga vapnets eller patronförpackningens senaste lagliga ägare, vilket ofta är till hjälp vid utredningen av brott i samband med vapnet eller patronerna.

Gärningen ska innebära ett uppsåtligt försök att förse vapnet eller patronerna med en felaktig märkning eller påskrift eller att avlägsna eller ändra den existerande märkning eller påskriften.

Gärningen kan också bedömas som grovt eller lindrigt skjutvapenbrott beroende på om skjutvapenbrottet ska betraktas som lindrigt eller grovt enligt 41 kap. 2 och 3 § i strafflagen. Också försök till en sådan gärning ska vara straffbart.

I ordalydelsen i den gällande 1 mom. 5 punkten ersätts ordet ”eller” med ett komma och i ordalydelsen i 6 punkten stryks punkten och ersätts med ordet ”eller”.

### 1.3 Polislagen

**35 §. Rätt att få uppgifter av en myndighet.** 2 mom. Det föreslås att hänvisningen till tillstånd som gäller skjutvapen stryks i momentet. Bestämmelserna om detta föreslås bli överförda till ett nytt 3 mom. Samtidigt görs några ändringar av teknisk natur i momentet. För det första förtydligas ordalydelsen så, att det i momentets text nämns att polisen endast har rätt att få uppgifter av myndigheten. I den gällande bestämmelsen finns omnämmandet av myndigheten endast i rubriken.

För det andra ställs det i momentet som villkor för rätten att få uppgifter att uppgifterna ska vara nödvändiga. Enligt etablerad praxis har myndigheterna bara rätt att få sådana uppgifter som bedöms vara nödvändiga.

3 mom. I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. som gäller tillstånd och godkännanden enligt skjutvapenlagen. Med avvikelse från gällande 2 mom. ska rätten att få uppgifter gälla såväl det skede då ett tillstånd eller godkännande söks som när tillståndsmyndigheten bedömer giltigheten av ett tillstånd eller ett godkännande. Avsikten är att uppgifterna ska kunna fås av en annan myndighet utan hinder av tystnadsplikt.

Ett tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler kan meddelas en person som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig. Vid bedömningen av lämpligheten ska alla sådana omständigheter beaktas utifrån vilka tillståndsmyndigheten kan bedöma huruvida tillståndshavaren klarar av att använda och i övrigt inneha skjutvapen i enlighet med lagen och tillståndsvillkoren. Omständigheter som inverkar på bedömningen är bl.a. om personen gjort sig skyldig till brott, i vilken mån han eller hon använder rusmedel samt personens hälsotillstånd. I synnerhet vissa psykiska sjukdomar är förknippade med en ökad risk för våld. Ett sådant samband finns bl.a. mellan depression och en ökad självmordsrisk. Det finns också ett samband mellan ett



våldsamt beteende och vissa personlighetsstörningar.

Polisen ska ha rätt att få sådana uppgifter om en person som gäller fullgörandet av beväringstjänst och bedömningen av personens tjänsteduglighet. Uppgifter som gäller fullgörandet av beväringstjänsten är för det första uppgifter om huruvida beväringstjänst har fullgjorts och när detta har skett. Sådana uppgifter är också uppgifter om avbrytande av tjänstgöring samt om orsakerna till att tjänstgöringen avbrutits. Uppgifter som gäller tjänstedugligheten är uppgifter som myndigheterna har fått om personens tjänsteduglighet i samband med uppbåd samt före, under och efter tjänst. Dessutom föreslås det att polisen ska ha rätt att få uppgifter om personens bruk av rusmedel eller våldsamma uppförande. Sådana uppgifter om tillståndshavaren kan tillståndsmyndigheten enligt gällande lag få på motiverad begäran i enskilda fall. Enligt det föreslagna 3 mom. ska polisen ha rätt att automatiskt, utan den berörda personens samtycke eller en motiverad begäran, få ovan avsedda uppgifter om en person som ansöker om ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen eller för vilken ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks, eller uppgifter om en tillståndshavare eller en person som fått ett godkännande, med undantag för hälsouppgifter. Den orsak till avbrytandet som framgår av ett beslut om avbrytande ska exempelvis inte betraktas som en hälsouppgift. Av beslutet kan det framgå att tjänstgöringen har avbrutits exempelvis av mentalhygieniska orsaker. Dessa uppgifter är nödvändiga för en regelmässig prövning. Därför ska det enligt den föreslagna bestämmelsen inte krävas en motiverad begäran eller personens samtycke.

Med personens samtycke ska polisen ha rätt att för meddelande av ett tillstånd eller godkännande som hör till tillämpningsområdet för skjutvapenlagen eller för bedömningen av deras giltighet få uppgifter om sökandens hälsa. Enligt gällande 2 mom. har polisen rätt att få sådana uppgifter utan personens samtycke, men endast uppgifter som gäller en tillståndshavare och endast på motiverad begäran. När det gäller tillståndshavare och personer som har fått ett godkännande förändras situationen på så sätt att tillstånd-

shavare i framtiden alltid ska ge sitt samtycke till att hälsouppgifter lämnas ut. En tillståndshavare kan alltså om han eller hon så önskar förhindra att polisen får hälsouppgifter om honom eller henne, men av detta följer att tillståndet eller godkännandet återtas. I 67 § 2 mom. 4 punkten i skjutvapenlagen föreslås en ändring enligt vilken ett tillstånd kan återtas om tillståndshavaren trots en motiverad begäran från polisen vägrar att ge sitt samtycke till att hälsouppgifter lämnas ut. Polisen ska alltså till tillståndshavaren sända en skriftlig begäran om samtycke inom en utsatt tid. I 8 kap. i skjutvapenlagen finns bestämmelser om hur polisen ska gå till väga om det finns en risk för att skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas. Enligt det föreslagna 45 § 1 mom. i skjutvapenlagen ska tillståndssökanden samtycka till att polisen har rätt att få en medicinsk bedömning med vars hjälp polisen kan bedöma sökandens lämplighet att inneha skjutvapen. Med stöd av hänvisningsbestämmelserna ska villkoret om samtycke också gälla personer för vilka ett godkännande söks.

4 mom. Det föreslås att paragrafens 3 mom. blir 4 mom. Det föreslås inga ändringar i momentets innehåll.

5 mom. Det föreslås att paragrafens 4 mom. blir 5 mom. Momentet föreslås bli ändrat så att det i bestämmelsen också hänvisas till det föreslagna nya 3 mom. Bestämmelsen innefattar begränsningar som gäller de syften för vilka de uppgifter som avses i 2 mom. får användas. Till denna del motsvarar den föreslagna bestämmelsen den gällande bestämmelsen.

**36 §. Rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson.** 3 mom. Eftersom det i samband med ändringen av 35 § tas in ett nytt 3 mom. i paragrafen, varvid det tidigare 3 mom. blir nytt 4 mom. och tidigare 4 mom. blir nytt 5 mom., ändras hänvisningsbestämmelsen på motsvarande sätt så att den gäller 2—5 mom.

#### 1.4 Värnpliktslagen

**97 a §. Utlämnande av uppgifter om personer som söker eller innehar ett tillstånd som avses i skjutvapenlagen och om personer för**

*vilka ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks eller som har fått ett sådant godkännande.* Till värnpliktslagen föreslås en ny 97 a §. I bestämmelsen föreslås, att polisen ska ha rätt att få uppgifter ur värnpliktsregistret om en värnpliktig persons tjänstgöring och tjänsteduglighet, när uppgifterna är nödvändiga för att bedöma lämpligheten i fråga om i skjutvapenlagen avsedda personer som söker eller innehar tillstånd till skjutvapen och personer för vilka ett godkännande söks eller som har fått ett godkännande.

Behovet av informationsutbyte mellan myndigheterna har accentuerats bl.a. efter skolskjutningarna. För att förebygga våldsamt beteende har polisen utrett förfarandena i samband med meddelandet av vapentillstånd och behovet av information i samband med tillståndsprövningen. Enligt polisens uppfattning finns det också i värnpliktsregistret sådana uppgifter om exempelvis värnpliktiga personers tjänsteduglighet och tjänstgöring och eventuella avbrytande av tjänstgöringen som är relevanta när polisen prövar huruvida ett tillstånd för skjutvapen kan meddelas och hur länge det ska vara i kraft.

Med en värnpliktigs tjänsteduglighet avses enligt 9 § i värnpliktslagen att den värnpliktige förmår fullgöra tjänstgöring enligt lagen och att han inte äventyrar sin egen eller andras säkerhet i samband med tjänstgöringen. Beslut om tjänstedugligheten fattas utifrån de uppgifter om den värnpliktige, om hans hälsotillstånd samt om hans fysiska och mentala prestationsförmåga som kan fås av honom själv, vid undersökning som utförs av en yrkesutbildad person inom hälsovården och vid lämplighetstest. För bedömningen av tjänstedugligheten får också sådana uppgifter användas som militärmyndigheten får av andra myndigheter, sammanslutningar och privatpersoner enligt 96 § i värnpliktslagen.

En person som inte är tjänsteduglig enligt värnpliktslagen befrias från tjänstgöring. Beslutet kan fattas vid uppbådet eller efter det. En värnpliktigs tjänstgöring kan avbrytas om sådana omständigheter framkommer som visar att han inte förmår fullgöra tjänstgöring eller att han äventyrar sin egen eller andras säkerhet.

Uppgifter som gäller värnpliktigas tjänsteduglighet antecknas i värnpliktsregistret. Om den berörda personen inte är tjänsteduglig eller om tjänstedugligheten är begränsad ska detta i regel anges genom en kombination av en bokstav och en siffra enligt försvarsmaktens anvisningar om hälsoundersökningarna. Klassifikationen enligt anvisningarna om hälsoundersökningarna baserar sig på Världshälsoorganisationen WHO:s sjukdomsklassifikation ICD-10, International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems. Huvudstaben har utfärdat anvisningar om hälsoundersökningarna med stöd av ett bemyndigande i 11 § i värnpliktslagen.

Enligt paragrafen ska uppgifter om en värnpliktig persons tjänstgöring och tjänsteduglighet få lämnas ut till polisen för prövning av en ansökan om vapentillstånd. I praktiken ska uppgifterna lämnas ut när polisen begär dem för att bedöma lämpligheten i fråga om i skjutvapenlagen avsedda personer som söker eller innehar ett vapentillstånd eller personer för vilka ett godkännande söks eller som har fått godkännande. Med godkännande avses exempelvis godkännande som skytteinstruktör. Bestämmelser om detta föreslås i 45 d § i skjutvapenlagen.

I fråga om de uppgifter som gäller tjänstgöringen är i synnerhet uppgift om att tjänstgöringen har avbrutits av betydelse. Uppgiften har samband med tjänstedugligheten. I värnpliktsregistret registreras enligt 94 § uppgifter om en värnpliktig som gäller bl.a. tjänstgöringen, tjänstgöringsplatsen och tjänstgöringstiden, lämpligheten och placeringen enligt utbildning och kunnande, tjänstedugligheten och bedömning på grundval av lämplighetstest, samt uppgifter om hälsotillståndet om uppgifterna är av betydelse med tanke på den värnpliktiges tjänstgöring, placering eller värnplikt. I värnpliktsregistret kan också antecknas uppgifter om straff och påföljder, om uppgifterna är av betydelse med tanke på den värnpliktiges tjänstgöring, placering eller militära grad. Också uppgifter om disciplinära straff kan ha betydelse för polisens tillståndsprövning.

När det gäller tjänstedugligheten är uppgifter om att tjänsteduglighet saknas eller är begränsad av betydelse. Polisen behöver inte

informerar om den kod enligt anvisningarna för hälsoundersökningen som använts som grund för tjänstedugligheten. Det föreslås att polisen ska få begära en mer detaljerad utredning över frågan av den person som söker eller innehar vapentillstånd. Alternativt ska polisen kunna be personen ge sitt samtycke till att polisen vänder sig till militärmyndigheten för att få närmare uppgifter.

Vapenhantering och skjututbildning är en viktig del av den militära utbildningen. Att säkerhetsfaktorerna beaktas är av central betydelse vid ordnandet av utbildning. Via utbildningen får militärmyndigheten en klar bild av varje värnpliktigs skicklighet i att hantera vapen. Om försvarsmakten bedömer att en person inte är lämplig att använda skjutvapen i ledd utbildning är personen knappast heller lämplig att använda vapen i det civila. Exempelvis i en situation där den berörda personens tjänstgöring avbryts på grund av en uppenbar säkerhetsrisk ska militärmyndigheten ha möjlighet att också på eget initiativ informera polisen om detta, om inte polisen redan har denna information. Om information inte används till bedömning om återkallelse av tillstånd, ska anmälan förstöras. En uttrycklig bestämmelse om detta föreslås i 2 momentet.

De uppgifter som lämnas ut till polisen har i bestämmelsen begränsats till att endast omfatta uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av den personliga lämpligheten i fråga om en person som söker eller innehar ett vapentillstånd eller en person för vilken ett godkännande söks eller som har fått godkännande.

## **2 Skjutvapenprotokollets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland**

**Artikel 1.** *Förhållande till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.* Enligt punkt 1 i artikeln kompletterar skjutvapenprotokollet Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och protokollet ska tolkas tillsammans med konventionen. Enligt punkt 2 ska bestämmelserna i konventionen i tillämpliga delar gälla detta protokoll, såvida inte annat anges. I

punkt 3 föreskrivs att brott som anges i artikel 5 i protokollet ska betraktas som brott enligt konventionen och på dem tillämpas konventionens bestämmelser om brott enligt konventionen.

**Artikel 2.** *Syfte.* Skjutvapensprotokollets syfte är att främja, underlätta och förstärka samarbetet mellan de fördragsslutande staterna för att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

**Artikel 3.** *Definitioner.* I artikeln definieras begreppen "skjutvapen", "delar och komponenter", "ammunition", "olaglig tillverkning", "olaglig handel" och "spårande", som används i skjutvapenprotokollet.

a) "Skjutvapen" avser ett handburet, pipförsedd vapen, som utskjuter, är konstruerat för att utskjuta eller på ett enkelt sätt kan ändras för att utskjuta hagel, kulor eller projektiler med hjälp av ett explosivt ämne, utom antika skjutvapen eller repliker av sådana. Antika skjutvapen och repliker av sådana definieras i enlighet med nationell lag. I inget fall ska dock enligt punkten med termen antika skjutvapen förstås sådana som tillverkats efter 1899.

Definitionen skjutvapen i gällande skjutvapenlag föreslås bli ändrad så att följande mening fogas till 2 § 1 mom.: "Som skjutvapen betraktas även föremål som påminner om skjutvapen och som till sin konstruktion eller tillverkningsmaterial är sådana att de utan särskilda kunskaper eller färdigheter kan ändras till fungerande skjutvapen." Definitionen motsvarar kraven i skjutvapenprotokollet och i direktivet om ändring av vapendirektivet. Eftersom det i punkt a i artikeln bestäms att antika skjutvapen och repliker av sådana definieras i enlighet med nationell lag föreligger inget skäl att i detta avseende ändra skjutvapenlagen. Enligt skjutvapenlagen är alla vapen som utskjuter hagel, kulor eller andra projektiler skjutvapen oberoende av tillverkningsår, även om 19 § 2 mom. i skjutvapenlagen föreskriver om undantag från tillståndsplikten för transport och förvaring av svartkrutvapen som tillverkats före 1890.

b) "Delar och komponenter" avser varje del som särskilt har utformats för ett skjutvapen och som är nödvändigt för att skjutvapnet ska

fungera, innefattande pipa, stomme eller låda, mantel eller trumma, slutstycke eller slutstyckesblock och varje anordning som är utformad eller anpassad för att dämpa det ljud som uppstår vid avfyrandet av ett skjutvapen.

Enligt 3 § i gällande skjutvapenlag avses med vapendel en patronkammare eller en motsvarande del, en pipa eller ett eldrör samt ett slutstycke som inte är fäst vid ett skjutvapen. Till definitionen föreslås bli fogade även följande delar som anges som delar i direktivet om ändring av vapendirektivet: skjutvapnets stomme eller låda, slutmekanismen och dess stomme eller låda och slutstycke, ljuddämpare samt delar som fungerar på motsvarande sätt.

c) "Ammunition" avser en hel patron eller dess beståndsdelar, innefattande patronhylsor, tändhattar, krut, kulor och andra projektiler som används i ett skjutvapen, om dessa delar själva är licensbelagda i respektive fördragsslutande stat.

Ammunitionen kan definieras i den nationella lagstiftningen utifrån licenskraven. En motsvarande definition finns i artikel 1 punkt 1 b i direktivet om ändring av vapendirektivet. I skjutvapenlagen definieras ammunition i 4, 5 och 10 §. Licensbelagd ammunition är enligt skjutvapenlagen hela patroner och pansarpenetrerande patroner, patroner försedda med en explosions- eller brandprojektil och patroner med centralantändning som är försedda med en hålspetsprojektil eller en vid anslag utvidgande projektil och är avsedda för pistol eller revolver. I skjutvapenlagen avses sålunda med ammunition alla hela patroner och ovannämnda projektiler som används i patroner.

d) "Olaglig tillverkning" avser tillverkning eller sammansättning av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition

i) av delar och komponenter varmed olaglig handel bedrivits,

ii) utan licens eller tillstånd från en behörig myndighet i den fördragsslutande stat där tillverkning eller sammansättning sker, eller

iii) utan att märka skjutvapnen vid tillverkningen i enlighet med artikel 8 i detta protokoll.

Licensiering av eller beviljande av tillstånd till tillverkning av delar och komponenter ska följa nationell lag.

Enligt skjutvapenlagen krävs tillstånd för tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Tillverkning utan tillstånd är olaglig tillverkning enligt protokollet. Artikel 8 punkt 1 a i protokollet kräver att varje tillverkat vapen ska ha en unik märkning som anger tillverkarens namn, land eller ort för tillverkningen och serienummer. I 13 § 1 punkten i skjutvapenförordningen krävs att tillverkare av skjutvapen ska märka de skjutvapen de tillverkar med ett serienummer. Artikel 8 i skjutvapenprotokollet kräver alltså att tillverkaren också ska förse skjutvapnen med en märkning som anger tillverkarens namn och land eller ort för tillverkningen. Artikel 8 faller inom gemenskapens behörighet. Genom direktivet om ändring av vapendirektivet har bestämmelserna om märkning införlivats i gemenskapens lagstiftning.

e) "olaglig handel" avser import, export, förvärf, avyttring, leverans, transport eller överlåtelse av skjutvapen samt delar och komponenter därav och av ammunition från eller över en fördragsslutande parts territorium till en annan parts territorium, om någon av de berörda parterna inte har gett sitt tillstånd i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll eller om skjutvapnen inte är märkta i enlighet med artikel 8 i detta protokoll.

Handel med och transport av skjutvapen samt delar och komponenter därav och av ammunition mellan fördragsslutande parter i strid med en parts nationella bestämmelser är olaglig handel enligt skjutvapenprotokollet. Dessutom ska det tillses att vapen som flyttas mellan fördragsslutande parter är märkta i enlighet med artikel 8 i protokollet. Om skjutvapnen inte är märkta enligt artikel 8 då de kommer till en fördragsslutande parts territorium, ska parten se till att de förses med märkningar enligt artikel 8. I annat fall är det fråga om olaglig handel. I gemenskapslagstiftningen har det skrivits in bestämmelser om märkning enligt artikel 8 av sådana skjutvapen som saknar märkning då de importeras. Inom EU:s område är det den fördragsslutande part till vars territorium vapnen först kommer från ett område utanför EU

som ska svara för att märkningen utförs. I detta sammanhang betraktas EU som ett enda område inom vilket det inte krävs att vapnen är märkta då de överförs och transporteras.

f) ”spårande” avser systematisk efterforskning av skjutvapen och, där så är möjligt, deras delar, komponenter och ammunition från tillverkaren till köparen i syfte att biträda parternas berörda myndigheter i att upptäcka, utreda och analysera olaglig tillverkning och handel.

Artikel 8 i protokollet innehåller bestämmelser om märkning av skjutvapen. När det gäller spårande av vapendelar och ammunition har definitionen gjorts villkorlig, eftersom de för närvarande inte generellt märks för att underlätta identifiering av dem, även om själva skjutvapnet i allmänhet är försett med identifieringsmärkning på någon eller några av de delar som kan lösgöras från vapnet. Syftet med spårandet är att få reda på varifrån vapnet har kommit in på den olagliga marknaden. Myndigheterna i Finland deltar redan nu i det internationella samarbetet för att spåra vapen. När protokollet har godkänts kommer detta samarbete att öka ytterligare.

**Artikel 4. Tillämpningsområde.** I punkt 1 i artikeln föreskrivs att såvida inte annat anges, ska skjutvapenprotokollet tillämpas på förebyggande av olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition och för utredning och lagföring av brott som anges i artikel 5 i protokollet, när brottet är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanslutning är delaktig.

Som ovan i samband med artikel 3 konstaterades överlåter skjutvapenprotokollet i många fall tillämpningen av protokollet på delar, komponenter och ammunition till nationell bedömning. När det gäller skjutvapen däremot är bestämmelserna rätt ovillkorliga. Finlands skjutvapenlagstiftning följer i detta avseende regleringen enligt vapendirektivet och dess krav motsvarar därför dem som tillämpas i de andra EU-staterna och uppfyller, när de föreslagna ändringarna har trätt i kraft, protokollets minimikrav.

Enligt artikel 1 i skjutvapenprotokollet ska protokollet tolkas tillsammans med Förenta nationernas konvention mot gränsöverskri-

dande organiserad brottslighet som protokollet, som ett tilläggsprotokoll till konventionen, kompletterar. Enligt artikel 2 a i konventionen avses med ”organiserad brottslig sammanslutning” en strukturerad sammanslutning bestående av tre eller flera personer, som finns under en viss tid och som handlar i samförstånd i syfte att begå ett eller flera grova brott. Dessutom förutsätts att sammanslutningen agerar för att, direkt eller indirekt, uppnå ekonomisk eller annan materiell vinning. Enligt artikel 2 punkt b avser ”grovt brott” en gärning som utgör ett brott vilket bestraffas med frihetsberövande på minst fyra år eller strängare straff. I artikel 3 stycke 2 definieras ”gränsöverskridande brott”. Ett brott är till sin natur gränsöverskridande för det första om det begås i mer än en stat. Ett brott är också gränsöverskridande om det begås i en stat, men en betydande del av förberedelserna, planeringen, ledningen eller kontrollen sker i en annan stat. Vidare är ett brott gränsöverskridande till sin natur om det begås i en stat men en organiserad brottslig sammanslutning som bedriver kriminell verksamhet i mer än en stat är delaktig. För det fjärde är ett brott gränsöverskridande om det begås i en stat men har betydande följder i en annan stat. Enligt artikel 4 punkt 1 i skjutvapenprotokollet ska protokollet tillämpas på utredning och lagföring av brott som anges i artikel 5, när brottet enligt ovanstående är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanslutning är delaktig. Enligt strafflagens (39/1889) 41 kap 2 §, som gäller grovt skjutvapenbrott, är maximistraflet fängelse i fyra år, om föremålet för brottet är ett särskilt farligt vapen eller en stor mängd skjutvapen eller vapendelar eller om betydande ekonomisk vinning eftersträvas eller om brottet begås särskilt planmässigt. Ytterligare krävs att brottet bedömt som en helhet är grovt. Ett skjutvapenbrott som begås av en organiserad brottslig sammanslutning är i allmänhet grovt redan på basis av någon enda av de ovannämnda kriterierna för ett grovt skjutvapenbrott. I 17 kap. 1 a § i strafflagen kriminaliseras medlemskap i en organiserad brottslig sammanslutning.

Enligt artikel 4 punkt 2 i skjutvapenprotokollet ska protokollet inte tillämpas på trans-

aktioner mellan stater eller statliga överlåtelser i fall där protokollets tillämpning skulle inkräkta på en stats rätt att vidta åtgärder i den nationella säkerhetens intresse, som är förenliga med Förenta nationernas stadga. Vid beredningsmötena tolkades punkten så att protokollet inte omfattade sådan vapenhandel och vapenöverföring som sker stater emellan eller där mottagaren är en stat och handeln och överföringen därför anses ske i den nationella säkerhetens intresse. Enligt denna tolkning ska protokollet nog tillämpas t.ex. på statsägda privaträttsliga bolags vapenhandel och vapenöverföringar, eftersom det då inte är en stat som är aktör utan ett privaträttsligt bolag. Enligt 17 § 1 punkten i skjutvapenlagen, som gäller undantag från lagens tillämpningsområde, gäller lagen inte av staten bedriven överföring till eller från Finland, införsel, utförsel och förvärv eller för statens ändamål företagen överlåtelse av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Paragrafens 1 punkt motsvarar sålunda syftet med artikel 4 punkt 2 i protokollet. Punkt 2 tolkas dock exakt i enlighet med dess formulering, varvid protokollet tillämpas bl.a. på märkning enligt artikel 8 också av skjutvapen som tillverkats av en stat, eftersom det då inte är fråga om mellanstatlig vapenhandel och vapenöverföring utan nationell tillverkning. Också vapen som tillverkats av en stat ska märkas enligt artikel 8 i protokollet och uppgifter om dem ska bevaras i enlighet med artikel 7 som gäller bevarande av uppgifter. Artiklarna 7 och 8 faller dock inom gemenskapens behörighet.

**Artikel 5. Kriminalisering.** Enligt punkt 1 i artikeln ska de fördragsslutande parterna vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga uppsåtligen begången olaglig tillverkning och olaglig handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt förfalskning, olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av sådana markeringar på skjutvapen som fordras enligt artikel 8 i protokollet. Enligt punkt 2 ska varje part också vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga försök att begå eller deltagande som medverkande i ett brott som anges i punkt 1 under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i par-

tens rättsordning. I punkt 2 bestäms vidare att det ska vara straffbelagt att organisera, förmå andra personer till, underlätta, uppmana till eller genom biträde eller råd främja förövande av ett brott som anges i punkt 1.

Enligt 41 kap. 1 § i strafflagen är uppsåtlig tillverkning av och handel med skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler i strid med skjutvapenlagens bestämmelser straffbara. Även försök är straffbart. Förfalskning av märkningar på skjutvapen eller olaglig utplåning eller ändring av dem eller försök därtill föreslås bli straffbelagda i 41 kap. 1 § i strafflagen när de begås uppsåtligen. I strafflagens 5 kap. om medverkan till brott föreskrivs att deltagande i brott eller anstiftan till eller medhjälp i brott är straffbart, vilket uppfyller kraven i punkt 2 i protokollet att göra det straffbart att medverka, biträda och förmå andra personer att begå brott.

**Artikel 6. Förverkande, beslag och kvittb-livning.** Utan att det ska inverka på artikel 12 i konventionen ska parterna enligt punkt 1 i artikel 6 i den största utsträckning det är möjligt inom ramen för sin nationella rättsordning vidta de åtgärder som kan vara nödvändiga för att förklara förverkade skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition som har tillverkats eller handlats med olagligen. I artikel 12 i konventionen ingår mer detaljerade bestämmelser om att förklara förverkad egendom och vinning som härrör från brott och om att konventionsstaternas behöriga myndigheter ska bemyndigas att förordna att bank- och affärshandlingar samt andra handlingar rörande ekonomiska förhållanden ska göras tillgängliga utan hinder av banksekretessen samt om möjligheten att tillämpa omvänd bevisbörda när det gäller det lagliga ursprunget för vinning som påstås härröra från brott eller annan egendom som ska förklaras förverkad. Bestämmelser om förverkandepåföljder finns i strafflagens 10 kap., som innehåller bestämmelser om bl.a. förverkande av hjälpmedel vid brott och brottsföremål. Olagliga skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillverkats eller saluförts i strid med skjutvapenlagen förklaras enligt 10 kap. i strafflagen förverkade till staten. I detta hänseende mot-

svarar Finlands lagstiftning sålunda redan nu punkt 1 i artikeln.

Enligt punkt 2 ska parterna inom ramen för sin rättsordning vidta de åtgärder som kan vara nödvändiga för att förebygga att olagligen tillverkade och sålda skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition hamnar hos obehöriga personer genom att ta i beslag och förstöra sådana skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, såvida inte annan kvittblivning officiellt har tillåtits, under förutsättning att vapnen har märkts och metoderna för kvittblivning av dem och deras ammunition har protokollförts. Såsom ovan i fråga om punkt 1 har angetts förklaras med stöd av 10 kap. i strafflagen olagliga skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillverkats eller saluförts i strid med skjutvapenlagen förverkade till staten, om de inte återlämnas till den ursprungliga ägaren, som har tillstånd att inneha föremålen och som inte har varit delaktig i brottet i ond tro. I inrikesministeriets förordning om hantering av skjutvapen och skjutförnödenheter (1100/2003), utfärdad med stöd av 119 § 2 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen, föreskrivs att skjutvapen och vapendelar som förklarats förverkade till staten antingen förstörs, överläts i de statliga myndigheternas bruk eller säljs genom offentlig försäljning till någon som har tillstånd av polisen att förvärva och inneha dem. Patroner och särskilt farliga projektiler som förklarats förverkade till staten antingen förstörs eller överläts att användas för de statliga myndigheternas behov. I 1 a § i skjutvapenförordningen föreskrivs att om ett skjutvapen inte är försett med identifierings- eller serienummer när innehavstillstånd söks, ska polisinskrifningen innan tillstånd beviljas sända vapnet till inrikesministeriet för märkning med identifieringsnummer. Enligt inrikesministeriets ovannämnda förordning ska sålda skjutvapen och vapendelar tillsammans med uppgifter om föremålet och ägaren införas i det riksomfattande ADB-baserade register som polisen för med stöd av 113 § i skjutvapenlagen. Skjutvapen eller vapendelar som förklarats förverkade till staten kan härigenom inte säljas innan officiellt tillstånd har beviljats för deras förvärv. Vapnen ska även vara försedda med identifieringsnummer.

**Artikel 7. Bevarande av uppgifter.** De fördragsslutande parterna ska enligt artikeln tillse att sådana uppgifter om skjutvapen och, där så är lämpligt och möjligt, deras delar, komponenter och ammunition, som erfordras för att kunna spåra och identifiera olagligt tillverkade eller sålda skjutvapen och, där så är lämpligt och möjligt, deras delar, komponenter och ammunition, samt att förebygga och upptäcka sådan verksamhet bevaras i minst tio år. Uppgifterna ska omfatta följande:

a) Märkning som fordras enligt artikel 8 i protokollet.

b) I fall som omfattar internationella transaktioner med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition: dag för utfärdande och upphörande av vederbörliga licenser eller tillstånd, exportland, importland, transitländer i förekommande fall och slutmottagare samt beskrivning av föremålen och deras mängd.

Polisen för med stöd av 113 § skjutvapenlagen register där de för in alla tillståndsansökningar enligt skjutvapenlagen och uppgifter om beviljade tillstånd som gäller skjutvapen, deras delar, patroner och särskilt farliga projektiler, bl.a. tillståndsansökningar och beviljade tillstånd gällande tillverkning av och handel med sådana föremål, förvärvstillstånd, innehavstillstånd samt tillstånd till kommersiell export, import, överföring och transitering registreras. I polisens register förs in t.ex. uppgifter om identifieringsmärkningar på skjutvapen och andra uppgifter för identifiering av vapen, såsom vapnets typ, leveranssätt, kaliber samt, om de är kända, uppgifter om fabriksmärke, modell eller modellnummer. På de tillstånd till kommersiell export, import, överföring och transitering av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som utfärdas av inrikesministeriet finns antecknat datum för utfärdandet av tillståndet, giltighetstid, export- eller importland samt identifieringsuppgifter om föremålen i fråga och deras antal. På ett kommersiellt transiteringstillstånd ska dessutom finnas antecknat både exportland och alla importländer och på ett kommersiellt överföringstillstånd överföringsrutt och transportmedel, om de är kända. När det gäller export- och transiteringstill-

stånd kan tillståndsmyndigheten även kräva att den som söker tillståndet uppger slutmottagare. Detaljerade bestämmelser om uppgifter som ska ingå i ovannämnda tillståndsansökningar och tillstånd finns i 19-30 § i skjutvapenförordningen. Med stöd av 23 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) bevaras ovannämnda uppgifter i polisens register i 10 år efter det tillståndets giltighetstid har löpt ut eller beslut fattats om ansökningen. I direktivet om ändring av vapendirektivet föreskrivs att identifieringsuppgifter om skjutvapnet och uppgifter om leverantören, förvärvaren eller ägaren ska bevaras i minst 20 år.

I 25 § i skjutvapenlagen finns bestämmelser om vapennäringsidkares skyldighet att föra register bl.a. över saluförda och tillverkade skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler och bevara uppgifterna i minst 10 år efter det anteckningen gjorts i registret. I 12 och 13 § skjutvapenförordningen anges vilka uppgifter vapennäringsidkaren ska införa i sitt register. Där ska bl.a. antecknas serienummer på de saluförda vapnen och vapendelarna, om de är kända, och serienummer på de tillverkade vapnen samt, i fråga om skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, uppgifter om överlåtaren, mottagaren och tiden för överlåtelsen. Försummelse antingen helt eller delvis av skyldigheten att föra register som en vapennäringsidkare skall föra är straffbart enligt 41 kap. 1 § i strafflagen. Dessutom ska polisen enligt 116 § i skjutvapenlagen årligen granska vapennäringsidkarnas ovannämnda register och bokföring.

**Artikel 8. Märkning av skjutvapen.** I punkt 1 föreskrivs att de fördragsslutande parterna för att kunna identifiera och spåra varje skjutvapen ska

a) vid tiden för tillverkningen av varje sådant vapen antingen fordra en enda märkning som anger tillverkarens namn, land eller ort för tillverkningen och serienummer eller föra en alternativ användarvänlig märkning med enkla geometriska symboler i kombination med siffror och/eller alfanumeriska koder, som tillåter alla stater att identifiera tillverkningslandet,

b) fordra en lämplig enkel märkning på varje importerat skjutvapen, som medger identifiering av importlandet och, när så är möjligt, importåret, och som gör det möjligt för de behöriga myndigheterna i landet i fråga att spåra skjutvapnet, och en unik märkning om skjutvapnet inte har en sådan märkning; dessa krav behöver inte tillämpas vid tillfällig import av skjutvapen för kontrollerbara lovliga syften,

c) tillse att, vid tiden för överlåtelse av ett skjutvapen från ett statligt lager till varaktig civil användning, lämplig unik märkning finns som tillåter att alla parter kan identifiera det överlåtande landet.

I punkt 2 föreskrivs att parterna ska främja att skjutvapenindustrin utvecklar metoder för att förebygga avlägsnande eller ändring av märkning.

Enligt punkt a ska skjutvapen som tillverkas i en fördragsslutande stat ha en märkning som anger tillverkarens namn, tillverkningslandet och vapnets serienummer för att vapnet ska kunna identifieras. Enligt 119 § 1 mom. 7 punkten i skjutvapenlagen kan närmare bestämmelser om märkning av skjutvapen och vapendelar med serienummer eller motsvarande märkning som lämpar sig för identifikation av föremålet utfärdas genom förordning av statsrådet. Hittills har genom skjutvapenförordningen endast utfärdats förpliktelse att märka ett skjutvapen med ett identifieringsnummer, om vapnet vid ansökan om innehavstillstånd saknar identifieringsnummer. Artikel 8 faller inom gemenskapens behörighet. Märkningsplikten enligt punkt a ingår i direktivet om ändring av vapendirektivet. På grundval av det föreslås att bestämmelser om att vapen ska märkas med ovannämnda identifieringsuppgifter redan vid tillverkningen skrivs in i skjutvapenlagen. Bestämmelsen har ingen större betydelse för nuvarande praxis, eftersom finländska vapentillverkare i praktiken redan nu märker sina vapen med dessa uppgifter.

På basis av punkt b i artikeln bör i skjutvapenförordningen tas in bestämmelser om att vapen som importeras till Finland ska förses med en märkning som anger importlandet, dvs. Finland, och importåret samt ett identifieringsnummer, om vapnet inte är märkt med ett sådant nummer. Bestämmelsen gäller en-



dast skjutvapen som importeras för gott till Finland. Den gäller därmed inte t.ex. skjutvapen som med stöd av ett europeiskt skjutvapenpass, ett innehavstillstånd som utfärdats i ett annat nordiskt land eller ett privat införseltillstånd tillfälligt förts in i landet för sportskytte-, jakt- eller samlarevenemang och skjutvapnen avses bli förda ut ur Finland efter evenemanget. Bestämmelsen gäller inte heller skjutvapen som överförs inom EU-området från ett medlemsland till Finland, eftersom EU-området betraktas som ett enda område och bestämmelsen då tillämpas endast på skjutvapen som införs från stater utanför EU-området. Det är då den EU-medlemsstat till vars territorium vapnen först anländer som är skyldig att fordra märkningar enligt punkt b i artikeln. Att EU-området i detta sammanhang tolkas som ett enhetligt område beror på att också EG som självständig aktör är part i protokollet i egenskap av en organisation för ekonomisk integration i enlighet med artikel 17 i protokollet och därför måste ange sin behörighet i frågor som omfattas av protokollet.

Ett separat förslag till ändring av skjutvapenlagen innefattar bestämmelser om skyldigheten att göra tillverknings- och importmärkningar. På grundval av bemyndigandet i den föreslagna ändrade 119 § kan inrikesministeriet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om bl.a. märkningarnas plats, storlek och utförande.

Det bör påpekas att 12 § 1 punkten i skjutvapenförordningen förpliktar vapennäringsidkare som har beviljats tillstånd att idka handel att i sitt register anteckna serienumren på skjutvapen som de förvärvat, dvs. också sådana som de importerat till Finland, om de känner till dem. Då kommersiellt införseltillstånd söks ska enligt 21 § 1 mom. 3 punkten skjutvapenförordningen likaså anges serienumren på skjutvapen som ska införas till Finland, om de är kända. Denna uppgift ska med stöd av 22 § 3 punkten i skjutvapenförordningen också anges i tillståndsbevis som gäller kommersiella införseltillstånd. Då en ovan beskriven bestämmelse om att importerade skjutvapen vid behov ska förses med identifieringsmärkning skrivs in i skjutvapenlagen, ska den vapennäringsidkare som för in

vapnet sålunda också anteckna identifieringsmärkningen i sitt register.

I fråga om de märkningar som fordras i punkt c i artikeln ska statliga myndigheter som överlåter vapen ägda av staten se till att de vapen som överlåts är märkta på behörigt sätt. I praktiken uppfylls fordran genom att en statlig myndighet som vidareöverlåter ett skjutvapen som ägs av staten vidare ser till att alla behövliga märkningar finns på vapnet och, om det behövs, märker vapnet före överlåtelser. Enligt 4 § 2 mom. i inrikesministeriets förordning om hantering av skjutvapen och skjutförnödenheter som överförts i statens ägo kan lotteri- och vapenförvaltningsenheten ställa upp villkor för vidareöverlåtelse av skjutvapen som de överlåtit. Genomförandet av punkt c säkras även av 1 a § i skjutvapenförordningen, där det förutsätts att ett skjutvapen är försett med ett unikt serie- eller identifieringsnummer innan innehavstillstånd utfärdas.

Såsom ovan angetts faller artikeln under gemenskapens behörighet. Avtalsbestämmelser som faller inom gemenskapens behörighet behöver inte godkännas av riksdagen.

**Artikel 9. Obrukbargörande av skjutvapen.** Enligt artikeln ska en part som inte erkänner ett skjutvapen som gjorts obrukbart som ett skjutvapen i enlighet med sin nationella lag ska vidta de åtgärder som är nödvändiga, däribland straffbeläggande av särskilda brott om så behövs, för att förebygga olaglig återställning av skjutvapen som gjorts obrukbara enligt följande allmänna principer för obrukbargörande:

a) Alla väsentliga delar av ett skjutvapen som gjorts obrukbart ska göras varaktigt obrukbara och sättas ur stånd att avlägsnas, ersättas eller modifieras på ett sätt som medger att vapnet återställs på något som helst sätt.

b) Åtgärder ska vidtas för att kontrollera att ett vapen gjorts obrukbart, där så är lämpligt genom en behörig myndighet, som ska se till att de gjorda modifieringarna på ett skjutvapen gör detta varaktigt obrukbart.

c) I den behöriga myndighetens kontroll ska ingå ett intyg eller en anteckning som styrker att skjutvapnet gjorts obrukbart eller en klart synlig märkning av denna innebörd inpräglad i vapnet.

I 2 § 3 mom. i skjutvapenlagen sägs det att om försättande av skjutvapen i varaktigt obrukbart skick bestäms det genom förordning. Enligt 2 § i skjutvapenförordningen anses ett skjutvapen vara varaktigt obrukbart när det har skrotats eller deaktiverats. Som skrotat betraktas ett skjutvapen som inte längre kan försättas i funktionsdugligt skick, det vill säga att vapnet är så förstört att det inte längre kan bli skjutvapen. Som deaktiverat betraktas ett skjutvapen där den del av slutstycket som innesluter slagbottnen eller där patronkammaren eller motsvarande del och pipan eller eldröret har ändrats så att skjutning med vapnet varaktigt hindrats. Dessa delar finns definierade i 3 § i skjutvapenlagen och de definitionerna motsvarar definitionerna i vapendirektivet. Ett skjutvapen anses inte vara deaktiverat, om det utan särskilda kunskaper och färdigheter kan försättas i funktionsdugligt skick. Följaktligen kan ett deaktiverat vapen med särskilda kunskaper och färdigheter göras brukbart genom åtgärder som vanligen krävs för att framställa ett nytt skjutvapen. På den principen bygger också inrikesministeriets anvisning om försättande av skjutvapen eller vapendel i varaktigt obrukbart skick (deaktiveringsanvisningen) som har utfärdats med stöd av 119 § 3 mom. i skjutvapenlagen. Enligt principen i anvisningen får de vapendelar som gjorts obrukbara vara löstagbara från lådan. Därmed uppfyller anvisningen inte punkt c i artikeln. Direktivet om ändring av vapendirektivet har allmänna bestämmelser om deaktivering. Skjutvapenlagen föreslås få bestämmelser om deaktivering och bemyndigandebestämmelser för att skjutvapenlagstiftningen ska uppfylla kraven i både vapenprotokollet och direktivet.

Vad beträffar punkt b föreskriver 112 och 112 a § i skjutvapenlagen redan nu att ett skjutvapen eller en vapendel inom 30 dagar från det skjutvapnet eller vapendelen försatts i varaktigt obrukbart skick eller har överförts till eller införts i Finland ska visas upp för polisen som kontrollerar att åtgärderna har vidtagits på behörigt sätt. Den som försummar att fullfölja skyldigheten kan straffas för skjutvapenbrott eller skjutvapenförseelse. Enligt deaktiveringsanvisningen är polisen dessutom skyldig att anteckna i sitt vapenre-

gister att vapnet och vapendelarna är deaktiverade. Anteckningen ska göras del för föremålet, dels för ägaren. På begäran ska polisen lämna skriftligt intyg till ägaren över det deaktiverade föremålet. Följaktligen uppfyller vår skjutvapenlagstiftning redan nu punkterna b och c. Genom en ändring av 119 § 3 mom. i skjutvapenlagen föreslås en bemyndigandebestämmelse bli införd som föreskriver att det genom förordning av inrikesministeriet ska utfärdas bestämmelser om bland annat anteckning som styrker deaktiveringen och intyg om detta. I fortsättningen uppfyller alltså skjutvapenlagstiftningen punkterna b och c.

Artikeln faller inom gemenskapens behörighet och sådana avtalsbestämmelser behöver inte föreläggas riksdagen.

**Artikel 10.** *Allmänna krav på system för licensiering eller tillståndsgivning av export, import och transit.* I punkt 1 förutsätts varje part upprätta eller behålla ett effektivt system för licensiering eller tillståndsgivning av export och import samt för åtgärder beträffande internationell transit avseende överlåtelse av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition. Innan en part utfärdar exportlicenser eller tillstånd för sändningar av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition ska den enligt artikel 10.2 kontrollera

a) att importstaterna har utfärdat importlicenser eller importtillstånd,

b) att transitstaterna, utan att det ska inverka på bilaterala eller multilaterala överenskommelser eller uppgörelser som främjar kustlösa stater, åtminstone har lämnat skriftligt meddelande före avsändandet om att de inte har någon invändning mot transiteringen.

Punkt 1 b medger att det får finnas ett självständigt tillstånds- och anmälningssystem för överföring mellan EU-medlemsstaterna av bland annat skjutvapen, deras delar, patroner och särskilt farliga projektiler som är giltiga i EU och uppfyller bestämmelserna i vapendirektivet.

Enligt punkt 3 ska det i export- eller importlicensen eller -tillståndet med bifogade handlingar åtminstone ingå uppgifter om ort och dag för utfärdandet och upphörandet av licensen eller tillståndet, exportland, importland, slutmottagare samt en beskrivning av skjutvapnen och deras antal samt deras delar,

komponenter och ammunition och, när det gäller transit, namnen på transitstaterna. De uppgifter som ingår i importlicensen ska i förväg meddelas transitstaterna. Vidare sägs det i artikel 10.4 att den importerande parten på begäran ska underrätta den exporterande parten om mottagandet av det avsända partiet skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

I punkt 5 anmodas varje part inom ramen för tillgängliga medel vidta de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa att förfarandena för licensiering eller tillståndsgivning är säkra och att äktheten av licenser och tillstånd kan kontrolleras eller bekräftas. Detta innebär bland annat att parterna måste vara uppmärksamma på att licenser kan vara förfalskade och genom effektivare kontroll försöka förhindra att licenser förfalskas. Dessutom ska de satsa på säkerhetsåtgärder för att göra det svårare att förfalska licenser.

I punkt 6 ges parterna rätt att anta förenklade förfaranden för tillfällig export, import och transit av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition för kontrollerbara lagliga syften såsom jakt, sportskytte, provning, utställningar eller reparation. Därmed får europeiska skjutvapenpasset också i fortsättningen användas i EU. Passet grundar sig på vapendirektivet och avser att främja fri rörlighet för föremål och människor i EU för lagliga syften.

Finland har redan nu ett system för licensiering och tillståndsgivning för export, import, överföring och transit skjutvapen, deras delar, patroner och särskilt farliga projektiler. Systemet upprätthålls av polisen. Bestämmelserna grundar sig på detaljerade bestämmelser i skjutvapenlagen och skjutvapenförordningen och uppfyller kraven i punkt 1. På grundval av 21–28 § om tillstånd för kommersiell införsel, utförsel, överföring och transitering i skjutvapenförordningen kan den som anholder om tillstånd anmodas att lägga fram uppgifter som stöd för tillstånd och inrikesministeriet som är tillståndsmyndighet kan ställa vissa krav på tillstånden. I 36 § 2 mom. i skjutvapenlagen ingår bestämmelser om kommersiellt utförseltillstånd och kommersiellt transiteringstillstånd. Inrikesministeriet kan kräva att sökanden visar upp ett slutanvändarintyg eller någon annan tillförlit-

lig utredning om att det inte finns något hinder för att meddela tillstånd. Vidare sägs det i 35 § 2 mom. som gäller kommersiellt överföringstillstånd att ett villkor för att tillstånd ska kunna meddelas är att det enligt meddelande från myndigheten i destinationslandet inte finns något hinder för en överföring och att överföringsförhållandena är säkra. Inrikesministeriet kan följaktligen redan nu ställa som krav för kommersiellt utförseltillstånd, kommersiellt transiteringstillstånd och kommersiellt överföringstillstånd i enlighet med punkt a och b att destinationslandet har gett tillstånd för införsel och att transitländerna redan före transporten har meddelat att de inte motsätter sig transit. Förpliktelsen enligt artikel 10.3 att i förväg meddelas transitländerna de uppgifter som ingår i importlicensen och kravet enligt punkt 4 att den importerande parten skall på begäran underrätta den exporterande parten om mottagandet av försändelsen kan uppfyllas genom interna uppförandekoder om tillståndspraxis från inrikesministeriets sida direkt på grundval av vapenprotokollet utan ändringar i skjutvapenlagen eller skjutvapenförordningen.

På grundval av punkt 5 ska inrikesministeriet vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att tillståndssintygen säkra och kontrollera att tillståndsuppgifterna är riktiga för att förhindra att förfalskade intyg eller intyg med felaktiga uppgifter används.

Bestämmelser om export, transitering och förmedling av skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition som klassas som försvarsmateriel finns i lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990) och förordningen om export och transitering av försvarsmateriel (1000/2002) som har utfärdats med stöd av lagen. Vilken typ av försvarsmateriel som omfattas av lagen föreskrivs i ett kompletterande beslut av försvarsministeriet (192/1997) där det på nationella bedömningsgrunder anges vilka skjutvapen och annan försvarsmateriel som är avsedda eller lämpar sig uteslutande för militära ändamål.

Kraven på system för licensiering eller tillståndsgivning av export, import och transit av skjutvapen enligt punkt 1 är uppfyllda i Finland också beträffande försvarsmateriel. På grundval av lagen om export och transite-

ring av försvarsmateriel har försvarsministeriet ansett att importlicenser eller importtillstånd från importstaterna enligt artikel 10.1 a är ett krav för att få utförseltillstånd för försvarsmateriel. Som importtillstånd har också koncession för vapenbranschen utfärdad av en myndighet i importlandet kunnat betraktas. Vid all export av försvarsmateriel har det dessutom krävts uppgifter av sökanden om slutanvändaren och slutanvändningen plus meddelande om att varorna har anlänt till destinationen.

Enligt 4 § 1 mom. i lagen om export och transitering av försvarsmateriel kan försvarsministeriet av sökanden begära den tilläggsutredning som behövs för behandlingen av tillståndsansökan. När vapenprotokollet träder i kraft får försvarsministeriet rätt att kräva importlicenser eller importtillstånd från en myndighet i importstaten vid export och transit som omfattas av protokollet.

I vår gällande lagstiftning krävs det inget meddelande enligt artikel 10.2 b av transitstaterna om att de inte har någon invändning mot transitering av försvarsmateriel. För att säkerställa att transit inte hindras har det varit på sökandens ansvar att skaffa tillstånd från myndigheterna i transitstaten. På grundval av 4 § 1 mom. i lagen om export och transitering av försvarsmateriel kan det i fortsättningen i enlighet med vapenprotokollet krävas skriftligt meddelande av transitländerna om att de inte har någon invändning mot transiteringen av den som anhåller om tillstånd för export, förmedling eller transitering av skjutvapen eller ammunition som kan klassas som försvarsmateriel.

Underrättelseskyldigheten enligt punkt 4 kan i fortsättningen också tillämpas på skjutvapen eller ammunition som kan klassas som försvarsmateriel. Punkt 5 och 6 kräver inga särskilda åtgärder vid export av försvarsmateriel när protokollet sätts i kraft.

Artikeln faller under gemenskapens behörighet utom när det gäller försvarsmateriel. Kommissionen håller på att utarbeta ett förslag till rådets förordning om artikel 10. Avtalsbestämmelser som ingår i gemenskapens behörighet behöver inte föreläggas riksdagen.

**Artikel 11. Säkerhetsåtgärder och förebyggande åtgärder.** För att upptäcka, före-

bygga och förhindra stöld, förlust eller avledande av skjutvapen, liksom olaglig tillverkning av och handel med dem, deras delar, komponenter och ammunition ska varje part vidta lämpliga åtgärder. Enligt punkt a krävs det säkerhetsåtgärder för skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition vid tiden för tillverkning, export, import och transit genom sitt territorium. Enligt punkt b måste parterna höja effektiviteten på import-, export- och transitkontrollen, i lämpliga fall innefattande gränskontroll, samt på samarbetet på det polisiära området och på tullområdet.

Enligt 115 § i skjutvapenlagen är det polisen, gränsbevakningsväsendet och tullen som övervakar efterlevnaden av lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Med stöd av 117 § i samma lag ska ett tillståndsbevis samt de skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas med stöd av tillståndsbeviset eller med stöd av tillverknings-, import-, export- och transiteringstillstånd på begäran visas upp för polisen, gränsbevakningsmyndigheterna eller tullmyndigheterna för kontroll. Dessutom ska polisen enligt samma paragraf årligen kontrollera register, bokföring, lager och förvaringsplatser för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas av näringsidkare i vapenbranschen. I Finland samarbetar polisen, gränsbevakningsmyndigheterna och tullmyndigheterna fortlöpande kring brottsbekämpning och övervakning enligt en överenskommen modell. Statsrådet har dessutom utfärdat en förordning om samarbete mellan polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna (257/2001) som förpliktar myndigheterna att samarbeta för att de parallella uppgifter som de har inom sina respektive verksamhetsområden ska kunna samordnas. De har också närområdessamarbete inom bland annat brottsbekämpning med Ryssland, de baltiska staterna och de övriga nordiska länderna. Även EU-staterna har nära samarbete inom brottsbekämpning och brottsunderrättelse. Artikeln ger fler skäl till att förbättra samarbetet och lyfta fram verksamheterna.

**Artikel 12. Information.** Punkt 1 kräver att parterna ska, utan att det påverkar artiklarna 27 och 28 i konventionen, på ett sätt som är

förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, utbyta information om relevanta sakförhållanden såsom auktoriserade tillverkare, handlare, importörer, exportörer och, där så är möjligt, transportörer av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition. Artikel 27 i konventionen föreskriver om samarbete mellan rättsvårdande myndigheter och artikel 28 om insamling, utbyte och analys av information om den organiserade brottslighetens natur på en mer generell och större nivå än artikel 12 i protokollet. De båda artiklarna i konventionen strider inte mot artikel 12 i protokollet.

I punkt 2 sägs det att parterna, utan att det påverkar artiklarna 27 och 28 i konventionen, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem ska utbyta relevant information om frågor såsom

a) organiserade brottsliga sammanslutningar som är kända för att eller misstänks för att delta i olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition,

b) metoder för att dölja olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition och sätt att upptäcka dem,

c) metoder och hjälpmedel, avsändningsorter, destinationer och leder som vanligen används av organiserade brottsliga sammanslutningar som ägnar sig åt olaglig handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, och

d) erfarenheter i fråga om lagstiftning, praxis och åtgärder för att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

I punkt 3 åläggs parterna att meddela varandra eller utväxla, vilketdera som är lämpligt, hänförlig vetenskaplig och teknologisk information som är användbar för de rättstillämpande myndigheterna i syfte att förbättra varandras förmåga att förebygga, upptäcka och utreda olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt att åtala de personer som är inblandade i dessa olagliga verksamheter. Enligt punkt 4 ska arterna vidare samarbeta i att spåra skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition som har till-

verkats olagligen eller varit föremål för handel. I detta samarbete ska ingå att ofördröjligen besvara framställningar om hjälp i att spåra sådana skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition inom ramen för tillgängliga medel. I punkt 5 sägs det slutligen att varje part, under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i en parts rättsordning och eventuella internationella avtal, ska garantera sekretessen av och rätta sig efter inskränkningarna i rätten att utnyttja information som den mottar från en annan part med stöd av denna artikel, däribland upphovsrättslig information som gäller kommersiella transaktioner, om den ombeds därom av den part som lämnar informationen. Om sådan sekretess inte kan tillgodoses, skall den part som har lämnat informationen underrättas före informationens röjande.

Utväxlingen av information regleras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet som tillåter att uppgifter samlas in och information utväxlas i den omfattning som artikeln anger. I 37 § ingår bestämmelse om när polisen får lämna ut information till stater i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I 40 § föreskrivs när uppgifter får lämnas ut till andra stater än de som avses i 37 §. I båda paragraferna är huvudregeln att informationen är nödvändig för att de att uppgifter som den har samlats in för ska kunna utföras. Polisen får dessutom enligt 40 § 3 mom. lämna ut information till de myndigheter som ansvarar för vapentillsynen i en annan stat om förvärv, innehav, överföring, införsel och utförsel av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, när det är nödvändigt för vapentillsynen att uppgifterna lämnas ut. Enligt punkt 2 som gäller samarbete ska varje part utse ett nationellt organ eller en kontaktpunkt som ska tjäna som förbindelselänk mellan den parten och andra parter i frågor som rör vapenprotokollet.

Information måste därför anses kunna lämnas ut till dessa myndigheter i en annan stat som utses på grundval av punkt 2.

Dessutom analyserar Europeiska polisbyrån årligen läget inom den organiserade brottsligheten tillsammans med medlemsstaterna. Som ett led i detta analyserar central-kriminalpolisen årligen läget inom och ut-

vecklingen av den organiserade brottsligheten i Finland. De regelbundna analyserna ger nyttig information som kan utväxlas i enlighet med artikel 12. Den tillåter intensivare samarbete och utväxling av information mellan parterna och stöder satsningar på att ytterligare förbättra samarbetet, eftersom den ålägger parternas myndigheter att aktivt arbeta i enlighet med bestämmelserna. Det faktum att lotteri- och vapenenheten vid inrikesministeriet har gjorts till rikstäckande vapenkontrollmyndighet har varit till fördel för det internationella samarbetet, utväxlingen av information och kompetensen i vapenfrågor på det sätt som artikeln avser.

**Artikel 13. *Samarbete.*** Enligt punkt 1 ska parterna samarbeta på bilateral, regional och internationell nivå för att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition. I punkt 2 sägs det att varje part, utan att det ska inverka på artikel 18.13 i konventionen, ska utse ett nationellt organ eller en kontaktpunkt som ska tjäna som förbindelselänk mellan den parten och andra parter i frågor som rör protokollet. Artikel 18.13 i konventionen anger att varje konventionsstat ska utse en centralmyndighet som ska ha ansvar och behörighet att ta emot framställningar om internationell rättslig hjälp och att antingen verkställa dem eller överlämna dem till behöriga myndigheter för verkställighet. Artikel 13.2 i vapenprotokollet kompletterar således artikel 18.13 i konventionen, vilket tillåter att parterna utser en särskild kontaktmyndighet med ansvar för de frågor som ingår i tillämpningsområdet för vapenprotokollet vid sidan av den centralmyndighet som avses i artikel 18.13 i konventionen. I artikel 13.3 uppmanas parterna söka stöd och samarbete med tillverkare, handlare, importörer, exportörer, mäklare och affärsidkande transportörer av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition för att förebygga och upptäcka sådan olaglig verksamhet som avses i punkt 1 i artikeln.

EU-staterna samarbetar redan nu intensivt kring de frågor som avses i punkt 1. Bland annat har ett projekt för att bekämpa olaglig rörelse av skjutvapen genomförts med bidrag från Europeiska polisbyrån. Finland har ock-

så ingått bilaterala avtal om brottsbekämpning med bland andra Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ungern. Dessutom ingår det i det nordiska samarbetet att regelbundet ordna konferenser om vapenfrågor. I Finland ska lotteri- och vapenenheten vara samarbetsmyndighet för frågor som ingår i tillämpningsområdet för vapenprotokollet. Den ska utses till den kontaktmyndighet som punkt 2 i artikeln avser. Också en skjutvapennämnd ska vara knuten till myndigheten. Där ska de viktigaste myndigheterna och privaträttsliga intressenterna inom vapenbranschen vara företrädare, till exempel näringsutövare inom vapenbranschen och vapenintresserade. Bestämmelser om skjutvapennämnden finns i 117 § i skjutvapenlagen och 65 a § i skjutvapenförordningen. Via skjutvapennämnden kan samarbetet enligt artikel 13.3 ordnas.

**Artikel 14. *Utbildning och tekniskt bistånd.*** Parterna uppmanas att samarbeta med varandra och med berörda internationella organisationer, som befinner sig lämpligt, så att parterna på begäran kan tillägna sig den utbildning och det tekniska bistånd som erfordras för att förbättra deras förmåga att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition. Där ingår tekniskt, ekonomiskt och materiellt bistånd i de frågor som avses i artiklarna 29 och 30 i konventionen. I artikel 29 ingår bestämmelser om utbildning och tekniskt bistånd, särskilt för konventionsstaternas rättsvårdande personal. Artikel 30 gäller övriga åtgärder för genomförande av konventionen genom ekonomisk utveckling och tekniskt bistånd. Detta gäller särskilt bistånd till utvecklingsländer för att de ska kunna bekämpa och motverka internationell organiserad brottslighet.

Inom ramen för EU, FN och andra internationella organisationer deltar Finland i utvecklingssamarbete och bland annat i program för tekniskt bistånd och utbildning i bekämpning av organiserad brottslighet och annan kriminalitet, inbegripet skjutvapenbrottslighet. Liknande samarbete finns på det bilaterala planet och inom ramen för närområdessamarbetet. Finland har exempelvis sänt ut vapenexperter till krisområden för att hjälpa till med att minska problemen med olagli-

ga vapen efter konflikter. Kriser efter väpnade konflikter och oroligheter har en tendens att öka handeln med olagliga vapen och vapen rör sig från krisområdena in på den internationella marknaden för olagliga vapen som ett led i den internationella organiserade brottsligheten. Följaktligen spelar biståndet till dessa krisområden och samarbetet enligt vapenprotokollet och konventionen en mycket viktig roll.

**Artikel 15. Mäklare och mäklarverksamhet.** I syfte att förebygga och bekämpa olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition ska de parter som inte redan har gjort det enligt punkt 1 överväga att upprätta ett system för reglering av de personers verksamhet som ägnar sig åt mäklarverksamhet. I ett sådant system kunde ingå en eller flera åtgärder, såsom följande:

a) Införande av krav på registrering av mäklare som är verksamma inom deras territorium.

b) Införande av krav på licensiering eller tillstånd för mäklarverksamhet.

c) Införande av krav på att det i import- och exportlicenser eller -tillåtelser eller tillhörande handlingar anges de mäklares namn och ort som medverkar i transaktionen.

I punkt 2 uppmanas de parter som har infört system för auktorisering av mäklarverksamhet enligt punkt 1 att inkludera uppgifter om mäklare och mäklarverksamhet i sitt informationsutbyte enligt artikel 12 i protokollet och att bevara anteckningar om mäklare och mäklarverksamhet i enlighet med artikel 7 i protokollet.

Vapenprotokollet ger ingen närmare definition på mäklarverksamhet, men en vedertagen uppfattning är att mäklarverksamhet avser verksamhet där parterna får kontakt med varandra för att åstadkomma ett avtal om överföring av skjutvapen, deras delar eller ammunition mellan tredje parter. Enligt punkt 1 ska parterna alltså överväga att upprätta ett system för licensiering eller tillstånd eller registrering av mäklarverksamhet. Om verksamheten regleras av parterna, uppmanas de att utbyta information och att bevara anteckningar om mäklare och mäklarverksamhet i enlighet med bestämmelserna om vapenhandel och vapentillverkning.

Enligt lagen om export och transitering av försvarsmateriel krävs det tillstånd för förmedling av försvarsmateriel. Skjutvapenlagen gäller också civila vapen och ammunition till sådana vapen, men har ännu inga bestämmelser om mäklarverksamhet eftersom det gällande vapendirektivet inte har några bestämmelser om verksamheten. I artikel 1.3 i direktivet om ändring av vapendirektivet ingår en rekommendation för medlemsstaterna om att överväga att införa reglering av mäklarverksamhet enligt vapenprotokollet. Enligt artikel 2.2 i vapendirektivet gäller det inte heller för kommersiell överlåtelse av krigsvapen och ammunition till sådana vapen. Mäklarverksamhet i fråga om civila vapen och ammunition till sådana vapen ingår i näringsverksamhet enligt gemenskapslagstiftningen, precis som annan näringsverksamhet inom vapenområdet som gäller civila vapen och ammunition till sådana vapen. Artikel 15 faller under gemenskapens behörighet. Avtalsbestämmelser som ingår i gemenskapens behörighet behöver inte föreläggas riksdagen.

**Artikel 16. Tvistlösning.** Parterna ska enligt punkt 1 sträva efter att lösa tvister om tolkningen och tillämpningen av protokollet genom förhandlingar.

I punkt 2 föreskrivs det att tvister mellan två eller flera parter om tolkningen eller tillämpningen av protokollet som inte kan lösas genom förhandlingar inom skälig tid ska, på begäran av någon av dem, hänskjutas till skiljeförfarande. Om dessa parter sex månader efter dagen för hänskjutandet till skiljeförfarande inte kan komma överens om hur skiljeförfarandet ska ske, får en av dem hänskjuta tvisten till Internationella domstolen i enlighet med dennas stadga.

Punkt 3 tillåter att varje part, när den undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet, förklara att den inte anser sig vara bunden av punkt 2 i denna artikel. De övriga parterna ska inte vara bundna av punkt 2 i denna artikel gentemot en part som har gjort ett sådant förbehåll.

En part som har gjort ett förbehåll i enlighet med punkt 3 i denna artikel kan enligt punkt 4 när som helst häva detta genom ett

meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikeln medför inga nya förpliktelser eftersom Finland redan är medlem i Internationella domstolen. Finland har inte för avsikt att göra ett förbehåll enligt artikeln.

**Artikel 17.** *Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning.* I punkt 1 anges det var och när vapenprotokollet får undertecknas.

Enligt punkt 2 ska protokollet också stå öppet för undertecknande av regionala organisationer för ekonomisk integration, om minst en medlemsstat i en sådan organisation har undertecknat protokollet i enlighet med punkt 1 i denna artikel. Bestämmelsen togs in i protokollet på initiativ av EG med målet att EG skulle ansluta sig till protokollet. EG undertecknade konventionen den 12 december 2000 och vapenprotokollet den 16 januari 2002.

Protokoll ska enligt punkt 3 ratificeras, godtas eller godkännas. Instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. En regional organisation för ekonomisk integration får deponera sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande om minst en av dess medlemsstater har gjort detsamma. I sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande ska en sådan organisation förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av detta protokoll. En sådan organisation ska också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde. EG har ännu inte anslutit sig till vapenprotokollet och rådet har ännu inte fattat något beslut om anslutning.

I punkt 4 ingår samma bestämmelser om anslutning till vapenprotokollet som i punkt 3.

Dessutom måste artikel 37 i konventionen beaktas. Där sägs det att för att en stat eller en organisation för ekonomisk integration ska bara bunden av ett protokoll måste de också vara parter i konventionen. Det går alltså inte att ansluta sig till protokollet utan att först ha anslutit sig till konventionen. Vidare säger artikeln att en stats som är part i konventionen inte är bunden av ett protokoll

om den inte blir part i protokollet i enlighet med dettas bestämmelser.

**Artikel 18.** *Ikraftträdande.* I punkt 1 anges det att protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter dagen för deponering av det fyrtionde instrumentet avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, men att det inte ska träda i kraft före konventionen. För det syfte som avses i denna punkt ska ett instrument som deponerats av en regional organisation för ekonomisk integration inte räknas utöver de instrument som deponerats av medlemsstaterna i en sådan organisation.

För varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet efter det att det fyrtionde instrumentet har deponerats ska protokollet enligt punkt 2 träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för ifrågavarande stats eller organisations deponering av motsvarande instrument eller den dag protokollet träder i kraft enligt punkt 1 i denna artikel, beroende på vilken händelse som inträffar senast.

På grund av sambandet mellan konventionen och protokollen kan vapenprotokollet alltså inte träda i kraft i en konventionsstat förrän själva konventionen har trätt i kraft där. Däremot kan konventionen och protokollen eller delar av dem träda i kraft i en konventionsstat samtidigt.

**Artikel 19.** *Ändringar.* Artikeln föreskriver om ändring av vapenprotokollet. Fem år efter att protokollet har trätt i kraft får en part i protokollet enligt punkt 1 inkomma med ändringsförslag till Förenta nationernas generalsekreterare. Därefter ska denne delge det till parterna och konventionsstatskonferensen för prövning och antagande. När parterna i detta protokoll möts vid konventionsstatskonferensen, ska de göra alla ansträngningar för att uppnå enhällighet om ändringar. Om ingen enighet uppnåtts, ska, som en sista utväg för att ändringen ska antas, krävas att den godtagits av en majoritet av två tredjedelar av de närvarande och röstande parterna i protokollet vid partskonferensen.

I punkt 2 anges rösträtten och antalet röster för regionala organisationer för ekonomisk integration. De får i frågor som faller inom deras behörighet utöva sin rösträtt enligt



denna artikel med det antal röster som är lika med antalet av dess medlemsstater som är parter i protokollet. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt när dess medlemsstater utövar sin rösträtt och omvänt.

I punkterna 3–5 anges en skyldighet att ratificera, godta eller godkänna ändringar. Vidare förskrivs det när en ändring träder i kraft och när den ska vara bindande. Enligt punkt 1 krävs det för en antagen ändring att den ratificeras, godtas eller godkänns av konventionsstaterna. En ändring träder i kraft för en part 90 dagar efter dagen för deponering hos Förenta nationernas generalsekreterare av ett instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande av ändringen. När en ändring träder i kraft, ska den vara bindande för de parter som har uttryckt sitt medgivande till att vara bundna av den. De övriga parterna ska fortsätta att vara bundna av bestämmelserna i vapenprotokollet och av tidigare ändringar som de har ratificerat, godtagit eller godkänt.

**Artikel 20. Uppsägning.** Artikelns förskriver om uppsägning av vapenprotokollet. En part kan enligt punkt 1 säga upp protokollet genom ett skriftligt meddelande till FN:s generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog meddelandet. Uppsägningen behöver inte motiveras.

En regional organisation för ekonomisk integration ska enligt punkt 2 upphöra att vara part i protokollet när alla dess medlemsstater har upphört att vara parter i det.

Det bör noteras att en konventionsstat som säger upp konventionen samtidigt säger upp protokollen. Det beror på att konventionen och dess protokoll enligt artikel 37 i konventionen ska tolkas tillsammans med beaktande av protokollets syfte. Men varje protokoll kan sägas upp utan att konventionen sägs upp eller de övriga protokollen till den.

**Artikel 21. Depositarie och språk.** Förenta nationernas generalsekreterare är depositarie för protokollet. De arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna till originalet är lika giltiga. Originalet ska deponeras hos FN:s generalsekreterare.

## 2.1 **Lag om sättande i kraft av de bestämmelser i tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet som hör till området för lagstiftningen**

**1 §.** I paragrafen föreslås det att de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen ska gälla som lag sådana Finland har åtagit sig att följa dem. Finland har inte för avsikt att göra förbehåll till protokollet.

**2 §.** Paragrafen föreskriver att bestämmelser om lagens ikraftträdande utfärdas genom förordning av republikens president.

## 3 **Ikraftträdande**

Vapenprotokollet trädde i kraft den 3 juli 2005. Konventionen trädde i kraft internationellt den 29 september 2003 och för Finland den 11 mars 2004.

För varje stat som ratificerar, godtar eller godkänner vapenprotokollet eller ansluter sig till det efter dagen för deponering av det fyrtionde instrumentet avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning ska protokollet träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för denna stats eller organisations deponering av motsvarande instrument.

Bestämmelser om den föreslagna lagens ikraftträdande utfärdas genom förordning av republikens president. Lagen avses träda i kraft samtidigt som vapenprotokollet träder i kraft i Finland.

Andra föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt men tidigast 1.3.2010.

## 4 **Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning**

Rätten för yrkespersoner inom hälso- och sjukvården att anmäla en person som inte är lämplig att inneha skjutvapen

I propositionen föreslås det att yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

ska ha rätt att anmäla en person som kan anses vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler till polisen.

Enligt 45 § i skjutvapenlagen kan tillstånd att förvärva skjutvapen eller vapendelar endast meddelas en person som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen eller vapendelar. Enligt lagens 67 § 2 mom. 4 punkt kan tillståndsmyndigheten återkalla ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler om tillståndshavaren på grund av sitt hälsotillstånd eller ett levnads-sätt eller uppförande som äventyrar hans eller hennes egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. I regeringens proposition med förslag till skjutvapenlag (RP 183/1997 rd) konstateras det att en sådan sinnessjukdom eller sådana andra mentala problem till vilka hör en risk för att personen skadar sig själv eller andra ska utgöra ett ovillkorligt hinder för att erhålla tillstånd.

Polisen har redan med stöd av gällande 35 § 2 mom. i polislagen rätt att på motiverad begäran få uppgifter om tillståndshavarens hälsotillstånd.

Sinnessjukdom eller mentala problem innebär inte i alla situationer ökad självmordsrisk eller risk för att personen brukar våld. Ändå är exempelvis depression förknippad med ökad självmordsrisk och personlighetsstörningar är förknippade med en ökad risk för våld. Av ovan nämnda skäl föreslås ingen anmälningsplikt, utan en anmälningsrätt som baserar sig på prövning från fall till fall. Det föreslås att anmälningsrätten ska föreskrivas för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Vid sidan av läkare kan exempelvis den övriga sjukhuspersonalen eller skolhälsovårdare ha information som gäller en tillståndshavares lämplighet. Med beaktande av det intresse som ska skyddas, nämligen rätten till liv och personlig frihet, integritet och trygghet, som tryggas i grundlagens 7 §, är det nödvändigt att anmälningsrätten gäller alla yrkespersoner inom hälso- och sjukvården som kan ha sådan information som behövs för att trygga denna rätt.

I 10 § i grundlagen föreskrivs om skydd för privatlivet. Skyddet omfattar också skydd för patientuppgifter. Tystnadsplikt i fråga om patientuppgifter är en huvudregel inom hälso- och sjukvården. Bestämmelser om tystnadsplikt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården finns också i 17 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994). Enligt 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) får uppgifter bara lämnas ut om det uttryckligen särskilt föreskrivs i lag om utlämnande av uppgifter eller rätt att få del av uppgifter. Exempel på situationer som det uttryckligen särskilt föreskrivs om och i vilka uppgifter får lämnas ut utan hinder av tystnadsplikt är bl.a. skyldigheten att på grundval av specifika bestämmelser i lag på begäran lämna uppgifter till exempel till Rättsskyddscentralen för hälsovården eller till polisen när den ber om uppgifter med stöd av polislagen. Bland annat följande utgör också undantag från läkares tystnadsplikt:

- lagen om behandling av personuppgifter vid verkställighet av straff (422/2002) omfattar en bestämmelse som ger en läkare rätt att informera direktören för straffanstalten om en allvarlig smittsam sjukdom som en fånge har

- lagen om företagshälsovård (1383/2001) omfattar en bestämmelse som ger läkare rätt att vidareöverläta vissa sekretessbelagda uppgifter

- enligt lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) får en person som uppenbarligen är i behov av intressebevakning anmälas till förmyndarmyndigheten.

Enligt 3 kap. 5 § i strafflagen är en handling som är nödvändig för att avvärja en omedelbar och trängande fara som hotar ett rättsligt skyddat intresse och som är av annat slag än vad som avses i 4 § tillåten som en nödtillståndshandling, om handlingen utifrån en helhetsbedömning är försvarlig med beaktande av det räddade intressets samt den orsakade skadans och olägenhetens art och storlek, farans ursprung samt övriga omständigheter. Om handlingen inte kan anses tillåten på ovan nämnda grunder är gärningsmannen dock fri från straffansvar, om det inte skäligen kunde ha krävts att gärningsmannen skulle ha reagerat på annat sätt med

beaktande av hur viktigt det räddade intresset var, hur oförutsedd och tvingade situationen var samt övriga omständigheter. För att nödtillstånd ska föreligga förutsätts enligt bestämmelsen omedelbar och trängande fara. Att göra en anmälan hos polisen om en person som är olämplig att inneha vapentillstånd skulle i regel vara nödvändigt i situationer där det inte finns en omedelbar risk för självmord eller våld. När anmälningsrätten klart regleras genom en särskild bestämmelse behöver inte anmälaren i varje enskilt fall bedöma lagligheten i anmälan genom att tillämpa bestämmelserna om nödtillstånd.

Genom förslaget begränsas den grundläggande rättighet som gäller skyddet för privatlivet i syfte att trygga en annan grundläggande rättighet, nämligen allas rätt till liv, personlig frihet, integritet och trygghet. Denna grundläggande rättighet kan inte begränsas genom lag. Begränsningsgrunden är därmed godtagbar och påkallad av ett vägande samhälleligt behov. De övriga bestämmelser som föreslås beträffande tillståndsmyndighetens rätt att få hälsouppgifter ska gälla situationer där myndigheten gör en förfrågan om uppgifter. Tillståndsmyndighetens möjligheter att få uppgifter kan inte tryggas på något annat sätt när den inte har information om eventuella problem. Eftersom polisen inte ska få specifika diagnostikuppgifter om en patient utan endast en bedömning över huruvida personen utgör en fara för sig själv eller andra överensstämmer begränsningen med proportionalitetskravet och ingriper inte i kärnan i den grundläggande rättigheten.

Skyldigheten att vara medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen i förhållande till föreningsfriheten

I grundlagens 13 § 2 mom. tryggas vars och ens rätt till mötes- och föreningsfrihet. Enligt paragrafens 2 mom. har var och en föreningsfrihet. Till föreningsfriheten hör rätten att höra till eller inte höra till föreningar. I grundlagen tryggas alltså också den negativa föreningsfriheten, d.v.s. rätten att inte höra till en förening. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om mötesfriheten och föreningsfriheten genom lag.

I 43 § 1 mom. skjutvapenlagen bestäms som godtagbara syften för användningen av skjutvapen sport- och hobbyskytte. Enligt motiveringen till regeringens proposition (183/1997) förutsätter bestämmelsen inte att det endast ska vara möjligt att få tillstånd på grund av egentligt tävlingsskytte. Aktiv utövande av någon tävlingsskyttegren ska anses vara tillräckligt även om sökanden inte har för avsikt att delta i egentliga tävlingar. Sporadiskt skjutande mot mål kan enligt motiveringen till regeringens proposition inte betraktas som sport- eller hobbyskytte enligt lagen, utan sport- och hobbyskytte ska omfatta aktivt utövande av någon sådan skyttegren inom vilken det ordnas tävlingar. Utgångspunkten i skjutvapenlagen har därmed varit dels att hobbyn ska utövas aktivt, dels att det ska röra sig om en specificerad sport-skyttegren. Lagen har inte förutsatt att tillståndssökanden hör till en skytteförening. Enligt regeringens proposition kunde man inte förutsätta att sökanden är medlem i en skytte- eller jaktförening, eftersom föreningsfriheten tryggades i 10 a § i den regeringsform som gällde vid utarbetandet av propositionen.

Enligt 45 § 2 mom. 1 punkten i skjutvapenlagen ska den som ansöker om tillstånd för sport- eller hobbyskytte lämna en tillförlitlig utredning över sin hobby.

Skjutvapenlagen förutsätter alltså att sökanden redan aktivt utövar hobbyn innan ett förvärvstillstånd kan meddelas. Sökanden ska lämna en tillförlitlig utredning över sin hobby. En sökande som inte hör till någon skytteförening kan i praktiken inte aktivt utöva sport- eller hobbyskytte innan han eller hon meddelas tillstånd. Å andra sidan är det mycket svårt för sökanden att på ett tillförlitligt sätt redogöra för hur aktivt hobbyn utövas och i vilken mån det rör sig om en sportgren. Även om ingen har en subjektiv rätt att få ett förvärvs- eller innehavstillstånd för skjutvapen måste tillståndsmyndigheten motivera varje avslag. Eftersom det i praktiken har varit svårt att av en tillståndshavare som inte hör till en skytteförening kräva att personen i fråga aktivt utövar sportskytte inom en viss gren och bevisar det på ett tillförlitligt sätt, har det i praktiken inte alltid varit möjligt för tillståndsmyndigheten att

motivera ett avslag på en ansökan med att hobbyverksamheten inte har påvisats. Därför konstateras det också i motiveringen till 53 §, som gäller innehavstillståndets giltighetstid, att det är förenligt med det särskilda syfte som avses i bestämmelsen och motiverat att meddela ett tidsbundet tillstånd i sådana fall då den utredning om vapenhobbyn som sökande ger inte helt tillfredsställer tillståndsmyndigheten. Ett sådant förfarande är problematiskt med tanke på upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet eftersom hobbyintresset då definitivt kommer att konstateras först i efterhand. Vid det laget har tillståndssökanden redan tagit skjutvapnet i bruk.

När ett förvärvstillstånd meddelas på basis av sport- och hobbysskytte finns det bara ett tillförlitligt sätt för myndigheten att kontrollera att tillståndssökande utövade hobbyn aktivt redan innan han eller hon sökte ett personligt förvärvstillstånd, och det är genom att utövandet av hobbyn binds till medlemskap i en skytteförening eller någon annan förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen. Samtidigt är en sådan förening den enda instans från vilken myndigheten regelbundet kan få ett tillförlitligt intyg över att personen i fråga aktivt utövar en viss sportsskyttegren.

Förvärv och innehav av skjutvapen är inte en grundläggande fri- och rättighet. Ingen har en ovillkorlig rätt att få förvärvs- och innehavstillstånd för skjutvapen. Skjutvapenlagen ger tillståndsmyndigheten en omfattande prövningsrätt i fråga om meddelande av tillstånd. Detta framgår bl.a. av 18 § 2 mom., där det konstateras att tillstånd kan meddelas för verksamhet som nämns i 1 mom.

Vid skytte som utövas i sport- och hobbyssyfte rör det sig om frivillig hobbyverksamhet. Denna hobby regleras redan på många sätt. Att hobbyverksamheten på det sätt som föreslås i 45 § 1 mom. binds till medlemskap i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989) innebär inte en begränsning av den negativa föreningsfrihet som det föreskrivs om i grundlagens 13 § på så sätt att den som söker ett tillstånd automatiskt måste bli medlem i en förening. Medlemskap i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen ska vara ett villkor för meddelande av tillstånd, men personen får alltid själv avgöra huruvida han eller hon

går med i en sådan förening. Bara en person som är medlem i en förening kan meddelas förvärvstillstånd för ett skjutvapen. Förslaget begränsar alltså indirekt rätten att inte höra till en förening. Avsikten är inte att hobbyverksamheten ska vara bunden till medlemskap i någon särskild förening, utan tillståndssökanden kan bli medlem i vilken som helst förening i vilken man utövar den skyttegren som han eller hon har som sin hobby. Å andra sidan finns det i synnerhet i glesbygderna så få föreningar av detta slag att det valfriheten är begränsad.

En person som vill tävla inom någon sportsskyttegren blir tvungen att ansluta sig till någon förening för att kunna delta i de tävlingar som grenförbunden ordnar. Den som vill utvecklas som idrottare måste i regel få hjälp av en professionell tränare. För att få tillgång till träning måste personen i regel bli medlem i en skytteförening.

I regeringens proposition med förslag till ändring av grundlagens stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) konstateras följande: "Med stöd i grundlagen utsträcker sig föreningsfriheten främst till s.k. ideella föreningar som avses i föreningslagen (503/89). Förslaget hindrar inte att man i fortsättningen på lagstiftningsväg bildar offentlighetsrättsliga föreningar med en offentlig uppgift på samma sätt som förut. Det är också möjligt att liksom förut genom lag stadga om medlemskap i en sådan förening (se t.ex. GrUU 12/1957 rd, GrUU 4/1963 rd, GrUU 3/1990 rd), men i det fallet kan man dock anse att stadgandet om föreningsfrihet i grundlagen talar för en återhållsam inställning till tvångsmedlemskap. Föreningar vars verksamhet omfattar övning i bruk av skjutvapen och som inte skall finnas endast för jakt får inte bildas utan tillstånd (4 §)." Enligt ovan nämnda regeringsproposition kan sådana i lag snävt avgränsade begränsningar av föreningsfriheten trots att de innebär en begränsning av huvudregeln om föreningsfrihet dock anses godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Det har alltså redan tidigare ansetts att föreningsfriheten får begränsas på detta sätt när det gäller användningen av skjutvapen.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande 74/2002 rd konstaterat följande:

”Förslaget om obligatoriskt medlemskap i studerandekåren [vid en yrkeshögskola] måste bedömas med tanke på föreningsfriheten som är tryggad i grundlagen. I 13 § 2 mom. i grundlagen sägs att föreningsfriheten omfattar rätt att utan tillstånd bilda föreningar, höra till eller inte höra till föreningar och delta i föreningars verksamhet. Grundlagen tryggar därmed också uttryckligen den negativa föreningsfriheten, dvs. rätten att inte höra till en förening. Enligt förarbetena (RP 309/1993 rd, s. 64) hindrar förslaget inte att man i fortsättningen på lagstiftningsväg bildar offentligt-rättsliga föreningar med en offentlig uppgift eller att föreskriva genom lag om medlemskap i en sådan förening. Å andra sidan framhålls det i förarbetena att bestämmelsen om föreningsfrihet i grundlagen också då talar för en återhållsam inställning till tvångsmedlemskap.

I sin tolkning av bestämmelserna om föreningsfrihet i grundlagen (GrUU 1/1998 rd, s. 2/II) har utskottet utgått från att den allmänna principen för medlemskap i en förening är den att medlemskapet inte kan vara automatiskt, en direkt följd av bestämmelserna i lagen. Utgångspunkten för föreningsfriheten måste vara en frivillig anslutning till en förening grundad på en uttrycklig viljeyttring. Avvikelser från detta får göras bara om det finns särskilda ur föreningsfrihetens synpunkt godtagbara skäl för det, som att föreningen genom lag bildas för en offentlig uppgift.

I sin bedömning av obligatoriskt medlemskap i studentkåren vid ett universitet (GrUU 3/1997 rd, s. 3/II) ansåg utskottet att man i situationer som denna främst bör försöka finna lösningsmodeller som grundlagens lydelse är klart tillämplig på, alltså lösningar som inte bygger på tvångsmedlemskap. Utskottet hänvisade till förarbetena till bestämmelsen om föreningsfrihet i grundlagen och menade att tvångsmedlemskap i studentkåren i och för sig var godtagbart från grundlagssynpunkt, i synnerhet som studentkåren av hävd måste betraktas som en del av ett universitet med självstyrelse och dessutom spelar en framträdande roll i universitetets förvaltning. Det oaktat ställde utskottet som villkor för vanlig lagstiftningsordning att studentkårens offentliga uppgifter nämns i lagförslaget. - Utskot-

tet har sedermera påpekat att universitetslagen i sin nuvarande form inte på behörigt vis uppfyller de krav som utskottet ställer i sitt utlåtande ovan (GrUU 74/2002 rd s. 4/I fotnot 1).

Uppgiften att ordna val av studeranderepresentanter i yrkeshögskolans styrelse och i andra kollegiala organ är visserligen en offentlig uppgift som lämpar sig för en studerandekår. Uppgiften kan dock fullgöras utan att ett medlemskap i studerandekåren är obligatoriskt. Det kan föreskrivas genom lag att det hör till studerandekåren att ordna val trots att medlemskapet är frivilligt i överensstämmelse med föreningsfriheten. Det har inte bildats några föreningar med obligatoriskt medlemskap för till exempel val av andra grupper som är representerade i styrelsen för yrkeshögskolorna. Avgränsningen av den ofräsagna negativa föreningsfriheten uppfyller inte proportionalitetskravet för en begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna, eftersom ett i och för sig godtagbart mål, att välja studeranderepresentanter, kan uppnås med medel som intervenerar mindre i de grundläggande fri- och rättigheterna, påpekar grundlagsutskottet. Bestämmelsen om obligatoriskt medlemskap i 42 a § 1 mom. strider således mot den grundlagfästa föreningsfriheten. Bestämmelsen måste således ses över och tillåta frivilligt medlemskap i studerandekåren vid yrkeshögskolorna. Annars kan lagförslaget inte behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Grundlagsutskottet har i sin granskning av kollektivavtalens allmänt bindande verkan konstaterat att allmängiltigheten inte i sig innebär en förpliktelse att organisera sig fackligt. Utskottet har emellertid ansett det vara nödvändigt att bedöma frågan med hänsyn till om det med tanke på skyddet för de grundläggande fri- och rättigheterna kan godkännas att tillhörighet eller icke tillhörighet till en förening är förknippad med betydande ogynnsamma konsekvenser. En betydande faktor vid bedömningen av regleringen är enligt utskottet bl.a. att regleringen har ett godtagbart syfte, nämligen den skyldighet att skydda arbetskraften som åläggs det allmänna i 18 § 1 mom. grundlagen (GrUU 41/2000 rd).

Det i förslaget ingående kravet på medlemskap i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen som ett villkor för meddelande av tillstånd medför inte tvångsmedlemskap. Det rör sig om indirekta eller ogynnsamma konsekvenser av icke-tillhörighet till en förening. Därmed innebär kravet på sin höjd en smärre begränsning av föreningsfriheten. Begränsningen är nödvändig, eftersom man inte på något annat sätt systematiskt kunde ställa som villkor för meddelande av ett tillstånd att sökanden aktivt utövat hobbysskytte under en fastställd tid med någon annan persons eller en förenings vapen. Å andra sidan kan man inte i regel kräva en tillförlitlig utredning över hur aktivt och inom vilken skyttegren hobbyn utövas av någon annan än en auktoriserad, utomstående instans som är förtrogen med skyttegrenen. Som en sådan instans betraktas en skytteinstruktör som utses av inrikesministeriet på förslag från en förening. Bestämmelser om skytteinstruktörer föreslås i 45 d § i skjutvapenlagen. Samtidigt är begränsningen proportionerlig, eftersom den garanterar den rätt till liv, personlig frihet, integritet och trygghet som tryggas i grundlagens 7 § genom att den gör tillståndssystemet effektivare och förhindrar att skjutvapen missbrukas. Denna grundläggande rättighet kan inte begränsas genom lag. Kontrollen av en tillståndssökandes existerande hobbyverksamhet kan inte genomföras effektivt på något annat sätt. Begränsningen ingriper inte i kärnan i föreningsfriheten.

Polisens rätt att inspektera förvaring av skjutvapen med tanke på skyddet för hemfrid

I 106 b § i skjutvapenlagen föreslås det att polisen ska ha rätt att inspektera förvaring av skjutvapen hos en person som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Grunderna för förslaget med tanke på vapensäkerheten har granskats i detalj i motiveringen till den föreslagna paragrafen. Förslaget innebär att man ingriper i det hemfridskydd som garanteras i 10 § i grundlagen. Enligt grundlagens 10 § 3 mom. kan genom lag bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna skall

kunna tryggas eller för att brott skall kunna utredas. Den i grundlagen skyddade hemfriden täcker i princip alla lokaler som används för stadigvarande boende (GrUU 16/2004, GrUU 39/2005 rd).

Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att en åtgärd som ingriper i hemfriden kan godkännas "för att brott skall kunna utredas" om åtgärden kopplas till en konkret och specificerad anledning att misstänka att brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås (GrUU 40/2002 rd). Med tanke på proportionaliteten har utskottet utgått från att ingrepp i hemfriden inte får göras för utredning av förseelser som är föga klandervärda och som högst leder till böter (GrUU 40/2002). Å andra sidan har utskottet ansett att det är acceptabelt att utföra inspektioner i en hemfridsskyddad plats för att kontrollera att stöd och bidrag som beviljats med offentliga medel används på tillbörligt sätt också om det finns grundad anledning att misstänka sådana straffbara förseelser som allra högst ger ett bötesstraff (GrUU 69/2002 rd). Genom vanlig lag har inspektionsrätten också kunnat kopplas samman med ett förfarande som är sanktionerat med en straffavgift (GrUU 7/2004, GrUU 8/2006 rd).

Genom lag kan det bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden också om inspektionerna kan betraktas som nödvändiga för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna på det sätt som avses i grundlagens 10 § 3 mom. Enligt grundlagsutskottets praxis har man genom åtgärder som ingriper i hemfriden också kunnat trygga exempelvis rätten till liv och trygghet (GrUU 31/1998 rd, GrUU 42/2005 rd), rätten till egendomsskydd (GrUU 31/1998 rd) och rätten till en sund miljö (GrUU 39/2005 rd). I regleringen ska också i dessa fall beaktas kravet på exakthet och noga avgränsning (GrUU 39/2005 rd).

Enligt 103 § i skjutvapenlagen ska den som förvarar ett skjutvapen i strid med lagen dömas till böter för skjutvapenförseelse. Eftersom påföljden av en förseelse endast kan vara böter får man inte ingripa i hemfriden för att utreda ett sådant brott.

Huruvida de inspektioner som avses i 106 b § kan betraktas som nödvändiga för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna på det sätt som avses i grundlagens 10 § 3

mom. är relevant med tanke på den författningsrättsliga bedömningen av de föreslagna bestämmelserna. Den reglering som gäller förvaringen av skjutvapen syftar till att säkerställa att inga hotfulla situationer uppstår på grund av skjutvapen. En sådan situation kan uppstå i samband med stöld av ett vapen eller genom att vapnet missbrukas av en person som vistas i tillståndshavarens eller någon annans förvaringslokaler. Genom regleringen strävar man efter att trygga rätten till liv och personlig trygghet enligt 7 § i grundlagen. När ett skjutvapen hamnar i händerna på någon annan än tillståndshavaren själv är risken för missbruk väsentligt större än när tillståndshavaren själv hanterar vapnet. Stulna skjutvapen hamnar i regel i händerna på kriminella personer. Ett vapen som inte förvaras på ett korrekt sätt kan också hamna i händerna på en annan person som befinner sig i lägenheten. I synnerhet barn saknar de kunskaper som krävs för en säker hantering av skjutvapen och de saknar också förmåga att bedöma den fara hanteringen kan medföra.

I grund och botten är det således i regleringen fråga om att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna. Med tanke på proportionaliteten bör det beaktas att man inte kan kontrollera huruvida ett skjutvapen förvaras på ett korrekt sätt på något annat sätt än genom inspektion av förvaringslokalerna. I den gällande skjutvapenlagen finns bestämmelser om skyldighet att låta inspektera förvaringslokalerna. Innehållet i bestämmelserna utreds närmare i motiveringen till 106 b §. De som har vapentillstånd förvarar nästan utan undantag sina vapen hemma. Därmed är det nödvändigt att utsträcka inspektionsrätten också till utrymmen som omfattas av hemfrid för att kontrollera att skjutvapen förvaras på ett korrekt sätt.

Lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det vara ändamålsenligt att riksdagen inhämtar grundlagsutskottets utlåtande om propositionen.

#### **4.1 Behovet av riksdagens samtycke och lagstiftningsordning**

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs det riksdagens godkännande för bland annat för

fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som för till området för lagstiftningen. Riksdagens godkännande kan dock bara gälla sådana förpliktelser i fördrag som ingår i medlemsstaternas behörighet (GrUU 6/2001 rd).

Som det sägs om artiklarna 7–10 och 15 i avsnittet om innehållet i vapenprotokollet och dess samband med vår lagstiftning ingår de i gemenskapens behörighet. Förhandlingarna om artiklarna har förts under ledning av Europeiska kommissionen utifrån ett ingående förhandlingsmandat från rådet.

Riksdagens grundlagsutskottet anser att anser att den godkännandebefogenhet som riksdagen enligt 94 § 1 mom. i grundlagen har täcker in alla bestämmelser i anknytning till en internationell förpliktelse som i materiellt hänseende omfattas av lagen. En bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse bör således anses höra till området för lagstiftningen, om det till exempel enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser. På dessa grunder hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid med eller harmonierar med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11/2000 rd, 12/2000 rd, 31/2001 rd och 38/2001 rd).

Enligt 8 § i grundlagen måste det föreskrivas genom lag om handlingar som är straffbara. Frågan för till området för lagstiftningen om Finland genom en internationell förpliktelse åtar sig att kriminalisera någon handling. Enligt artikel 5 i vapenprotokollet ska vissa gärningar straffbeläggas och den förpliktar Finland att kriminalisera bland annat förfalskning, olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av markeringar på skjutvapen som inte är straffbara enligt vår gällande lag. Följaktligen hör artikeln till området för lagstiftningen.

I artikel 3 ingår definitioner på begrepp som används i protokollet. Bland annat "skjutvapen", "delar och komponenter" och "ammunition" definieras. I sin tolkningspraxis har grundlagsutskottet ansett att definitioner indirekt påverkar innehållet i och till-

lämpningen av de materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och därmed också själva till området för lagstiftningen, om de begrepp som definieras i ett avtal gäller frågor som hör till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd och GrUU 24001 rd). Också bestämmelser som hör till tillämpningsområdet för internationella överenskommelser kan höra till området för lagstiftningen på grundval av detta. Tillämpningsområdet för protokollet anges i artikel 4. Därmed hör artiklarna 3 och 4 till området för lagstiftningen. I artikel 6 ingår bestämmelser om förverkande, beslag och kvittblivning som motsvarar bestämmelserna i 10 kap. i strafflagen. Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Artikeln hör således till området för lagstiftningen. Artikel 12 gäller information. Enligt 10 § i grundlagen ska närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. I lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ingår likadana bestämmelser som i artikeln och den hör således till området för lagstiftningen. Dessa artiklar innehåller alltså bestämmelser som enligt grundlagen ska utfärdas genom lag, som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av konventionsbestämmelserna och där själva frågan finns reglerad i vår lagstiftning. Det krävs riksdagens samtycke till att vapenprotokollet godkänns.

Vapenprotokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

De artiklar i vapenprotokollet som faller under Finlands behörighet och är av relevans för lagstiftningsordningen gäller straffbara handlingar, förverkande och beslag av egendom, utväxling av information mellan myndigheterna och vissa typer av samarbete.

Den straffrättsliga legalitetsprincipen i 8 § i grundlagen kräver att ingen får betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av en handling som enligt lag inte var straffbar när den utfördes. De handlingar som straffbeläggs i vapenprotokollet och faller under Finlands behörighet är redan nu straffbara enligt vår strafflag utan förfalskning av markeringar på skjutvapen och olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av markeringar på skjutvapen. De föreslås bli straffbara genom en ändring av strafflagen som ingår

i propositionen. När protokollet träder i kraft i Finland kommer alla handlingar som enligt protokollet ska straffbeläggas att ingå i lag. Följaktligen blir kraven i grundlagen uppfyllda.

Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Detta har inte ansetts vara något hinder för beslag och förverkande av egendom som har utnyttjats för att begå brott eller som har tillverkats eller åstadkommits genom brott, förutsatt att det finns bestämmelser i lag om detta. I 10 kap. i strafflagen ingår bestämmelser om att egendom ska dömas förverkad och i 4 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987) finns bestämmelser om beslag. Dessa bestämmelser uppfyller kraven i artikel 6 på förverkande och beslag.

Enligt 1 § 3 mom. i grundlagen deltar Finland i internationellt samarbete i syfte att säkerställa fred och mänskliga rättigheter och i syfte att utveckla samhället. Vapenprotokollet kräver internationellt samarbete för att förebygga, undersöka och utreda brott och detta medverkar till att utveckla samhället i den mening som 1 § 3 mom. i grundlagen avser.

I 10 § 1 mom. i grundlagen föreskrivs det att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter ska utfärdas genom lag. Bestämmelser om den utväxling av information som protokollet kräver mellan parternas myndigheter ingår tillräckligt heltäckande i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, alltså på lagnivå.

Följaktligen har Finland redan nu bestämmelser i lag om den typ av informationsutväxling som protokollet kräver och det medför inga nya problem eller tolkningssvårigheter i frågor som gäller behandling av personuppgifter att protokollet godkänns.

Protokollet kan inte anses innehålla den typen av bestämmelser som rör grundlagen enligt dess 94 § 2 mom. och 95 § 2 mom. Enligt regeringens uppfattning kan protokollet därför godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som ingår i området för lagstiftningen i vanlig lagstiftningsordning.

Därför föreslås det att

*att Riksdagen godkänner det i New York den 31 maj 2001 ingångna*



*tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet till den del*

*protokollet faller under Finlands behörighet.*

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

## 1.

**Lag****om ändring av skjutvapenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i skjutvapenlagen av den 9 januari 1998 (1/1998) 1 § 2 mom., 2 § 1 och 3 mom., 3 §, 17 § 1 mom. 6 och 8 punkten, 25 §, 27 § 3 mom., 43 § 1 mom. 7 punkten, 44 § 1 mom., 45 §, 45 b § 2 mom., 50 § 2 mom., 53 §, 54 § 2 mom., 55 § 1 mom., 66 § 2 mom., 67 § 2 mom. 4 och 5 punkten, 69 och 89 §, 103 § 9 punkten, 119 § 1 mom. 3 och 7 punkten samt 3 mom.,

av dem 1 § 2 mom., 27 § 3 mom., 43 § 1 mom. 7 punkten, 45 b § 2 mom., 50 § 2 mom., 54 § 2 mom., 69 och 89 § samt 119 § 1 mom. 7 punkten och 3 mom. sådana de lyder i lag 601/2001, 25, 45 och 53 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 601/2001 och 103 § 9 punkten sådan den lyder i lag 532/2007,

*fogas* till 19 § 1 mom. en ny 2 a-punkt, till lagen en ny 19 a §, till 43 § 1 mom. en ny 8 punkt i stället för den 8 punkt som upphävts genom nämnda lag 601/2001, till lagen nya 45 c och 45 d §, till 46 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 53 a, 67 b, 106 b, 110 a-110 c och 112 b § och en ny 114 §, i stället för den 114 § som upphävts genom nämnda lag 601/2001, som följer:

## 1 §

*Tillämpningsområde*

Vad som i denna lag bestäms om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem samt gassprayer. På gassprayer tillämpas dock inte 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 35 a, 36, 42—45, 45 a, 45 b, 45 d, 46—53, 53 a, 54, 55 och 56—59 §, 59 a §, 60—63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90, 106 b, 110, 110 a—110 c, 112, 112 a eller 112 b §. Om andra undantag från tillämpningsområdet bestäms i 17 §.

## 2 §

*Skjutvapen*

Med skjutvapen avses ett redskap med vilket kulor, hagel, andra projektiler eller för-lamande ämnen kan avfyras med hjälp av krutgasttryck, detonationstryck från en tänd-sats eller annat detonationstryck så att det kan medföra fara för människan. Som skjutvapen betraktas också ett föremål som liknar

ett skjutvapen och som på grund av sin konstruktion eller sina materialegenskaper utan särskilda kunskaper eller färdigheter kan modifieras till ett funktionsdugligt skjutvapen.

Ett skjutvapen som har försatts i varaktigt obrukbart skick betraktas inte som ett i 1 mom. avsett föremål.

## 3 §

*Vapendelar*

Med vapendel avses en stomme, pipa, patronkammare, slutstycke med stomme, ett slutstyckshuvud och en ljuddämpare som inte är fäst vid ett skjutvapen samt delar som funktionellt sett motsvarar dessa.

## 17 §

*Undantag från tillämpningsområdet*

Denna lag gäller inte

6) tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i sta-

tens inrättningar, med undantag för den märkningsskyldighet som föreskrivs i 110 b § 1 mom.,

8) överlåtelse av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som staten tagit ur bruk, med undantag för den märkningsskyldighet som föreskrivs i 110 b § 1 mom.,

## 19 §

### *Undantag från tillståndsplikten*

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

2 a) förvärv, innehav och överlåtelse av en ljuddämpare, om personen i fråga har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen,

## 19 a §

### *Förbud mot att tillverka skjutvapen av olagliga vapendelar*

Skjutvapen får inte tillverkas av vapendelar som har förts in eller överförts till Finland på olaglig väg eller som olagligen har saluförts i Finland.

## 25 §

### *Skyldighet att föra register*

En vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med, tillverka, reparera eller modifiera skjutvapen, ska för i denna lag avsedd tillsyn över idkandet av näring i vapenbranschen föra register över vapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. I registret ska också antecknas namnet på den som överlåtits och den som tagit emot ett föremål samt namnet på den som gett i uppdrag

att reparera eller modifiera ett föremål. Personuppgifter i registret får endast lämnas ut till den tillsynsmyndighet som avses i 115 § för myndighetens tillsynsuppgifter. Närmare bestämmelser om registerföringen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vapennäringsidkaren ska på anfordran visa registret för polisen samt överlåta det till tillsynsmyndigheten då tillståndet upphör att gälla eller om det återkallas. Närmare bestämmelser om visande och överlåtande av registret utfärdas genom förordning av statsrådet.

Registret ska förvaras i minst tjugo år efter det den sista anteckningen har gjorts i det.

## 27 §

### *Vapenhanteringstillstånd*

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande ska anses lämplig att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. När vapenhanteringstillstånd meddelas en person som inte har fyllt 20 år ska tillståndsmyndigheten förena tillståndet med ett villkor enligt vilket tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten förrän han eller hon har fyllt 20 år. I fråga om det lämplighetstest som är ett villkor för behandlingen av tillståndsansökan gäller vad som föreskrivs i 45 c § och med stöd av den.

## 43 §

### *Godtagbara användningssyften*

Förvärvstillstånd kan meddelas för följande användningssyften:

7) signalering,

8) förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad.

## 44 §

*Krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas*

Förvärvstillstånd kan endast meddelas för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användnings-syfte som sökanden angett och som väl lämpar sig för detta syfte. Om det användnings-syfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet dessutom iakttas jaktlagen (615/1993) och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. För sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen kan förvärvstillstånd inte meddelas för något annat skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten än en miniatyrpistol med enkelskott eller en miniatyrrevolver.

-----

## 45 §

*Krav som gäller en fysisk person som innehavare av ett förvärvstillstånd*

Förvärvstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Tillstånd kan meddelas endast om den som ansöker om tillståndet samtycker till att polisen har rätt att få en medicinsk bedömning med vars hjälp tillståndsmyndigheten kan bedöma sökandens lämplighet att inneha skjutvapen. En värnpliktig person ska visa upp en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, jämte orsakerna till detta. Förvärvstillstånd som gäller en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrre-

volver eller delar till sådana kan endast meddelas personer som har fyllt 20 år. Förvärvstillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten som används för sport- och hobbyskytte kan endast ges en fysisk person som är medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989). Personen ska lämna ett intyg över sin hobby som har utfärdats av föreningens skytteinstruktör och ska ha utövat hobbyn aktivt i minst två års tid.

När tillstånd söks

1) för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning om sin hobby och, om ansökan gäller ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 5 eller 7 punkten, ett intyg som har utfärdats av en jaktvårdsförening över att sökanden aktivt utövar sin hobby,

2) för sport- och hobbyskytte ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning över sin hobby,

3) för arbete ska sökanden lämna en utredning om att han eller hon genom sin utbildning eller annars är tillräckligt förtrogen med hur skjutvapnet ska hanteras på ett säkert sätt och att han eller hon har godtagbara skäl för att bära skjutvapen i sitt arbete.

Tillstånd att ha skjutvapen och vapendelar på ett museum eller i en samling kan meddelas endast en vapensamlare som av inrikesministeriet har fått godkännande att samla skjutvapen eller vapendelar och vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapendelar har godkänts av polisinrättningen på den ort där förvaringslokalerna är belägna. Ett tillstånd enligt 43 § 1 mom. 8 punkten kan meddelas när en person som står under tillståndssökandens vårdnad har lämnat in en ansökan om parallelltillstånd och tillståndsmyndigheten har kontrollerat att förutsättningarna för meddelande av ett parallelltillstånd enligt 54 § är uppfyllda.

Den hobby som avses i 2 mom. 1 punkten kan betraktas som aktiv om skjutandet av djur med ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 5 eller 7 punkten är jakt som bedrivs regelbundet under en jaktsäsong för vilken något annat än ett skjutvapen som avses i de nämnda lagrummen inte är väl lämpat. Med skjutande av djur avses att ett djur som finns i ett gryt, en fälla eller annars i liknande för-

hållanden avlivas i samband med jakt. Sport- och hobbysskytte betraktas som aktivt när det är fråga om utövande av någon skyttegren, deltagande i skyttetävlingar, verksamhet som funktionär vid tävlingar och verksamhet som tränare eller som instruktör vid användningen av skjutvapen.

#### 45 b §

##### *Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse*

Den vapenansvariga godkänns och godkännandet återkallas av polisinspektionen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisinspektionen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det är nödvändigt med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtroenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Om den vapenansvariga ansvarar för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för en sammanslutnings räkning kan som vapenansvarig endast godkännas en person som har fyllt 20 år. I fråga om det lämplighetstest som är ett villkor för behandlingen av en ansökan som avser godkännande av en vapenansvarig gäller vad som föreskrivs i 45 c § och med stöd av den.

#### 45 c §

##### *Lämplighetstest*

Ett villkor för behandling av en ansökan om förvärvstillstånd är att sökanden genomgår ett lämplighetstest som ordnas av tillståndsmyndigheten och genom vilket det klarläggs huruvida sökanden är lämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Testresultatet får inte användas för att motivera ett nekande

tillståndsbeslut. Testresultatet får endast användas för den bedömning som gäller sökandens personliga lämplighet.

Utöver vad som bestäms om sekretess i fråga om test i 24 § 1 mom. 29 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har ingen annan än den som genomgår testet rätt att få uppgifter om testet. Den som genomgår testet har endast rätt att ta del av testresultatet. Alla uppgifter om resultatet ska förstöras när det beslut som gäller den ansökan som testet hänför sig till har vunnit laga kraft.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om innehållet i testet och om undantag från skyldigheten att genomgå lämplighetstest i de fall där testet inte är nödvändigt på grund av att endast en kort tid har förflutit sedan sökanden genomgick ett tidigare test eller där den sökandes personliga lämplighet har klarlagts på något annat tillförlitligt sätt.

#### 45 d §

##### *Godkännande som skytteinstruktör*

Som skytteinstruktör kan godkännas en person som

- 1) har fyllt 20 år och gett sitt samtycke till uppdraget,
- 2) har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen,
- 3) är medlem i eller anställd hos en förening som avses i 4 § i föreningslagen, samt
- 4) på godkänt sätt har fullgjort en av polisen ordnad utbildning som uppfyller de krav som inrikesministeriet fastställt (utbildning för skytteinstruktörer) och som åtminstone omfattar ämnen med anknytning till lagstiftningen om skjutvapen, säker hantering och förvaring av skjutvapen, skytteinstruktörers rättigheter och skyldigheter samt tjänstgöring som instruktör.

Ett godkännande som skytteinstruktör är i kraft högst tio år.

Inrikesministeriet godkänner en person som skytteinstruktör på ansökan av föreningen och ändrar också de villkor och begränsningar som fogats till godkännandet. Som sådan utbildning som avses i 1 mom. 4 punkten kan inrikesministeriet på ansökan också

godkänna annan utbildning som uppfyller motsvarande villkor.

Inrikesministeriet ska anmäla godkännandet som skytteinstruktör och de ändringar som gjorts i fråga om villkor och begränsningar till polisinsrättningen i instruktörens hemkommun.

#### 46 §

##### *Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

I ett tillstånd som meddelas med stöd av 43 § 1 mom. 8 punkten ska tillståndsmyndigheten ta in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

#### 50 §

##### *Privat tillverkningstillstånd*

Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 eller 45 a § samt i 45 c §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §.

#### 53 §

##### *Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

Innehavstillstånd meddelas tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det första innehavstillståndet för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbyskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning, meddelas en fysisk person för ett skjutvapen som hör till en kategori som omfattar de vapentyper som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för högst fem år. Samtliga innehavstillstånd som under giltighetstiden för ett tillstånd som meddelats för viss tid har meddelats tillståndshavaren för skjutvapen som hör till samma vapenka-

tegori meddelas för viss tid som går ut senast vid samma tidpunkt som giltighetstiden för det första tillståndet för viss tid. För arbete där skjutvapen är nödvändigt meddelas tillståndet dock för högst fem år i sänder. Innehavstillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta parallelltillståndshavaren fyller 19 år.

Tillståndsmyndigheten kan förena tillståndet med ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett tillstånd som meddelats för arbete där vapen är nödvändigt ska det tas in ett villkor enligt vilket tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. I ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

#### 53 a §

##### *Påvisande av aktiv hobbyverksamhet*

En fysisk person som för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbyskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning har meddelats innehavstillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten som gäller tills vidare, ska fem år efter det att tillståndet meddelades, och därefter med fem års mellanrum, till tillståndsmyndigheten lämna in

1) ett intyg av en skytteinstruktör över att personen aktivt utövar sport- och hobbyskytte,

2) ett intyg av en jaktvårdsförening över att personen aktivt bedriver jakt med fälla eller grytjakt eller,

3) en tillförlitlig utredning över att skjutvapnet används vid uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning.

Tillståndsmyndigheten kan vid behov av tillståndshavaren kräva också andra utredningar som gäller hobbyverksamheten.

#### 54 §

##### *Parallelltillstånd*

Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 och 45 c §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §. Med vårdnadshavarnas samtycke kan tillstånd för hagelgevär, gevär, salongsgevär eller kombinationsvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbyskytte dock meddelas också en person som har fyllt 15 men inte 18 år och som annars uppfyller de krav som gäller en tillståndshavare.

#### 55 §

##### *Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

Parallelltillstånd meddelas för den tid innehavstillståndet är i kraft, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för en kortare tid. Tillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten meddelas emellertid för högst fem år och tillstånd för andra skjutvapen för högst tio år. Om en person har ett innehavstillstånd enligt 53 § 1 mom. som har meddelats för fem år, meddelas parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för viss tid som går ut senast samma dag som giltighetstiden för innehavstillståndet.

#### 66 §

##### *Tillståndens och samtyckets upphörande*

Ett parallelltillstånd upphör att gälla när innehavstillståndet upphör att gälla eller återkallas. Ett innehavstillstånd som har medde-

lats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad, upphör att gälla när parallelltillstånden upphör att gälla.

#### 67 §

##### *Återkallelse av tillstånd*

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler kan återkallas, om

4) tillståndshavaren på grund av sitt hälso-tillstånd eller ett levnadssätt eller uppförande som äventyrar hans eller hennes egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler, eller om tillståndshavaren trots en motiverad begäran från tillståndsmyndigheten vägrar att ge det samtycke som avses i 35 § 3 mom. i polislagen (493/1995),

5) tillståndshavaren annat än tillfälligt har upphört att bära skjutvapen, en fysisk person som är tillståndshavare inte, på det sätt som avses i 53 a §, har visat att han eller hon använder ett i 6 § 2 mom. 4—7 punkten avsett skjutvapen för ett godtagbart användnings-syfte enligt 43 § 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten, eller innehavet av ett skjutvapen inte längre är nödvändigt för arbetet, eller om

#### 67 b §

##### *Upphörande och återkallande av godkännande som skytteinstruktör*

Ett godkännande som skytteinstruktör upphör att gälla då skytteinstruktören dör eller då

den förening som har ansökt om godkännandet upphör.

Ett godkännande som skytteinstruktör ska återkallas, om föreningen eller instruktören begär det.

Ett godkännande som skytteinstruktör kan återkallas på de grunder som anges i 67 § 2 mom. 1—4 punkten. Ett godkännande kan också återkallas, om skytteinstruktören på ett väsentligt sätt bryter mot de villkor och begränsningar som fogats till beslutet om godkännande eller om han eller hon inte längre är medlem i eller anställd hos en sådan förening som avses i 4 § i föreningslagen. Inrikesministeriet ska anmäla återkallandet av ett godkännande som skytteinstruktör till polisinsrättningen i instruktörens hemkommun och till den förening som har ansökt om godkännandet.

#### 69 §

##### *Varning*

Tillståndsmyndigheten och den myndighet som meddelat godkännandet som vapenansvarig, vapensamlare eller skytteinstruktör kan ge en varning i stället för att återkalla ett tillstånd att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett godkännande, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla tillståndet eller godkännandet.

Inrikesministeriet ska anmäla en varning som har getts till en skytteinstruktör till polisinsrättningen i instruktörens hemkommun och till den förening som har ansökt om godkännandet.

#### 89 §

##### *Anmälan om överlåtelse*

Den som varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel till någon annan ska inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken (*anmälan om överlåtelse*) till den polisinsrättning som meddelat det tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapnet eller vapendelen, eller till någon annan polisinsrättning. Överlåtelse av en ljuddämpare ska anmälas endast om mottagarens rätt att förvärva ljuddämparen baserade sig på ett

förvärvstillstånd som meddelats för en ljuddämpare eller om överlåtarens innehavs rätt baserar sig på ett innehavs- eller parallelltillstånd som meddelats för en ljuddämpare. Anmälningsskyldigheten gäller inte överlåtelser mellan vapennäringsidkare som har meddelats tillstånd att idka handel med eller tillverka skjutvapen eller vapendelar när överlåtelsen gäller ett skjutvapen eller en vapendel som innehavstillstånd inte har meddelats för. I anmälan ska anges de uppgifter som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

#### 103 §

##### *Skjutvapenförseelse*

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

9) försätter ett skjutvapen eller en vapendel i varaktigt obrukbart skick eller försummar skyldigheten enligt 108 § 1 mom. 3 punkten eller 112 § att för polisen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick,

ska för skjutvapenförseelse dömas till böter.

#### 106 b §

##### *Inspektion av förvaring*

Polisen har rätt att genom inspektion kontrollera att den som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen iakttar vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om förvaring av skjutvapen. Tillståndshavaren ska ge den som utför inspektionen tillträde till sådana lokaler och utrymmen som denne behöver få tillträde till för att utföra inspektionen. Inspektion får verkställas också i lokaler som används för permanent boende om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller. Maktmedel får inte användas vid inspektionen.

Beslut om inspektion fattas av en polisman som hör till befälet. Tillståndshavaren ska informeras om inspektionen minst två veckor



innan den verkställs. Tillståndshavaren har rätt att skjuta upp inspektionen med högst två veckor genom att lämna in en skriftlig anmälan om detta före det inspektionsdatum som polisen angett.

Över inspektionen ska det upprättas ett protokoll som ges till tillståndshavaren för kännedom. Närmare bestämmelser om upprättandet av protokollet och om dess innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 110 a §

##### *Serie- och identifieringsnummer samt märkning*

I denna lag avses med

1) *serienummer* en numerisk eller alfanumerisk kod som anger att föremålet ingår i en serie, varigenom föremålet kan särskiljas från andra, likadana föremål,

2) *identifieringsnummer* en annan numerisk eller alfanumerisk kod än en sådan som avses i 1 punkten varigenom föremålet kan särskiljas från andra, likadana föremål,

3) *tillverkningsmärkning* en unik, synlig och beständig märkning på ett skjutvapen som består av tillverkarens namn, platsen eller landet för tillverkningen samt serienummer,

4) *tilläggsmärkning* en unik, synlig och beständig märkning på ett skjutvapen som består av namnet på importören, överföraren eller den överlåtande myndigheten, Finlands landskod och identifieringsnummer,

5) *importmärkning* en synlig, beständig märkning på ett skjutvapen som består av Finlands landskod och importåret,

6) *förpackningspåskrift* en märkning på den minsta säljförpackningen för patroner som består av tillverkarens namn, tillverkningspartiets nummer och kalibern.

#### 110 b §

##### *Märkning*

Den som tillverkar skjutvapen ska i samband med tillverkningen förse varje vapen med en tillverkningsmärkning. En statlig myndighet som för varaktigt privat bruk

överlåter ett skjutvapen som saknar tillverkningsmärkning ska förse vapnet med en tilläggsmärkning innan det överläts.

En vapennäringsidkare som varaktigt för in eller överför ett skjutvapen som saknar tillverkningsmärkning till Finland ska förse vapnet med en tilläggsmärkning innan det saluförs eller överläts. Andra än vapennäringsidkare ska lämna in sådana skjutvapen till inrikesministeriet för tilläggsmärkning innan de ansöker om tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

En vapennäringsidkare som varaktigt för in ett skjutvapen till Finland ska förse vapnet med en importmärkning innan det saluförs eller överläts. Andra än vapennäringsidkare ska lämna in skjutvapen som varaktigt förs in till Finland till inrikesministeriet för importmärkning innan de ansöker om tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

Den som tillverkar patroner i kommersiellt syfte ska i samband med förpackandet förse förpackningen med en förpackningspåskrift.

Inrikesministeriet kan bevilja undantag från märkningsskyldigheten om märkningen skulle sänka värdet på ett skjutvapen som är värdefullt ur samlarsynpunkt.

#### 110 c §

##### *Avlägsnande eller ändring av märkning*

Ett serie- eller identifieringsnummer på ett skjutvapen samt en tillverknings-, tilläggs- och importmärkning och förpackningspåskrift får inte avlägsnas eller ändras om inte inrikesministeriet har gett tillstånd till att märkningen förtydligas eller förbättras.

#### 112 b §

##### *Försättande i varaktigt obrukbart skick*

Endast en vapennäringsidkare som har ett i 20 § 2 mom. 2 eller 3 punkten avsett tillstånd att tillverka eller reparera och modifiera skjutvapen i kommersiellt syfte har rätt att försätta ett skjutvapen eller en vapendel i varaktigt obrukbart skick. Näringsidkaren ska lämna ett intyg över att skjutvapnet eller

vapendelen har försatts i varaktigt obrukbart skick.

#### 114 §

##### *Rätt att anmäla en person som inte är lämplig att inneha skjutvapen*

Läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har rätt att av grundad anledning och utan hinder av bestämmelserna om sekretess till polisen anmäla en person som kan anses vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Anmälningar som gäller andra personer än sådana som har meddelats ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett godkännande enligt denna lag ska förstöras utan dröjsmål. Anmälningar som gäller personer som har meddelats tillstånd eller godkännande ska lämnas till den berörda tillståndsmyndigheten för behandling.

Bestämmelser om anmälningsförfarandet, innehållet i anmälan samt om den personal vid polisen som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 119 §

##### *Närmare bestämmelser*

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om

3) förfarandet vid ansökan om tillstånd, förhandssamtycke, samtycke, godkännande som vapensamlare och europeiskt skjutvapenpass, innehållet i ansökningarna, utredningar som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende samt om den aktiva hobbyverksamhet som avses i 45 § 4 mom.,

7) märkning av skjutvapen, vapendelar och patronförpackningar samt om lämnande av skjutvapen till myndigheten för märkning,

Närmare bestämmelser om försättande av skjutvapen och vapendelar i varaktigt obruk-

bart skick utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om de tekniska krav som hänför sig till försättande av skjutvapen och vapendelar i varaktigt obrukbart skick, om den märkning som anger ett godkännande av försättandet i varaktigt obrukbart skick och om det intyg som ska utfärdas däröver, samt om det förfarande som ska iaktas när ett skjutvapen eller en vapendel som har försatts i varaktigt obrukbart skick lämnas in för kontroll.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tillstånd som hänför sig till skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, förhandssamtycken, vapennärings-tillstånd och godkännanden som vapensamlare som gäller vid denna lags ikraftträdande förblir jämte tillståndsvillkoren i kraft. Skyldigheten att visa upp ett intyg över hobbyverksamheten enligt 53 a § gäller inte tillståndshavare som har lämnat in en ansökan om innehavstillstånd före denna lags ikraftträdande. Skyldigheten att visa upp ett intyg som avses ovan gäller inte heller tillståndshavare som söker ett nytt innehavstillstånd innan giltighetstiden har löpt ut för ett innehavstillstånd som meddelats för viss tid, om giltighetstiden löper ut inom två år från denna lags ikraftträdande.

Den som före denna lags ikraftträdande har förvärvat en vapendel vars innehav inte krävde tillstånd enligt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande ska inom ett år ikraftträdandet utverka ett tillstånd som berättigar till innehav av vapendelen i fråga. Tillståndet meddelas avgiftsfritt och utan att förutsättningarna för meddelande av tillstånd bedöms enligt 45 §. I stället för att utverka ett tillstånd kan

1) en vapensamlare föra ett register enligt 60 § över de vapendelar som han eller hon förvärvat,

2) den som har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten göra en anmälan enligt 70 § hos polisinsättningen i hemkommunen,

3) den som har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen inneha en ljud-

dämpare utan särskilt tillstånd eller anmälningsskyldighet.

Vapendelen ska visas upp då ett tillstånd som avses i 3 mom. söks, om inte tillståndsmyndigheten anser att det är onödigt. I stället för att utverka ett tillstånd kan den som innehar vapendelen överlåta den till en person som har rätt att förvärva den. Vapendelen kan också överlämnas till polisen, varvid den övergår i statens ägo utan lösen.

Den som när denna lag träder i kraft i kommersiellt syfte bedriver i 14 § 1 mom. 1 eller 2 punkten avsedd näring i vapenbranschen med vapendelar som inte hörde till lagens tillämpningsområde enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträ-

dande, och som inte har det näringstillstånd i vapenbranschen som behövs för verksamheten, ska inom ett år från denna lags ikraftträdande utverka ett näringstillstånd i vapenbranschen som ger rätt att bedriva sådan verksamhet. Tillståndet meddelas avgiftsfritt.

På tillstånds- eller besvärärenden som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler och på ansökningar om godkännande som vapensamlare som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## 2.

**Lag****om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 41 kap. 1 § 1 mom. 5 och 6 punkten, sådana de lyder i lag 531/2007, samt  
*fogas* till 41 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 531/2007, nya 7 och 8 punkter som följer:

41 kap.

**Om vapenbrott**

1 §

*Skjutvapenbrott*

Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)

5) försummar den i 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att låta besikta skjutvapen eller patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för försäljning,

6) försummar den i 112 a § i skjutvapenlagen att på polisinrättningen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i

varaktigt obrukbart skick och som överförs eller förts in till Finland,

7) försummar den i 110 b § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att anbringa en tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller lämna in ett skjutvapen till inrikesministeriet för märkning, eller

8) anbringar en felaktig tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller avlägsnar eller ändrar en sådan märkning eller ett serie- eller identifieringsnummer,

ska för *skjutvapenbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .

## 3.

**Lag****om ändring av 35 och 36 § i polislagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 35 § och 36 § 3 mom. som följer:

## 35 §

*Rätt att få uppgifter av en myndighet*

Utan hinder av en myndighets tystnadsplikt har polisen rätt att för ett tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövliga uppgifter och handlingar av myndigheten och av en sammanslutning som tillsatts för att handha en offentlig uppgift, om inte lämnande av uppgiften eller handlingen till polisen eller användning av uppgiften såsom bevis har förbjudits eller begränsats i lag.

Trots bestämmelserna om sekretess har polisen rätt att av myndigheten på motiverad begäran få sådana uppgifter om tillståndshavarens hälsotillstånd, bruk av rusmedel och våldsamma uppförande som är nödvändiga för att polisen ska kunna avgöra om en kör rätt eller ett annat liknande tillstånd ska förbli i kraft, när det finns skäl att befara att tillståndshavaren inte längre motsvarar förutsättningarna för beviljandet av tillståndet.

Trots tystnadsplikt har polisen rätt att för bedömningen av den personliga lämpligheten i fråga om en person som söker eller innehar ett tillstånd som avses i skjutvapenlagen (1/1998) och i fråga om en person för vilken ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks eller som har fått ett sådant godkännande få de uppgifter som är nödvändiga beträffande en värnplikts tjänstgöring och tjänst-

teduglighet, samt andra uppgifter enligt 2 mom. än sådana som gäller personens hälsa. Polisen har dessutom rätt att med den ovan nämnda personens samtycke få uppgifter som gäller dennes hälsa.

I de fall som avses i 1 och 2 mom. fattas beslutet om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter av en polisman som tillhör befälet.

Sekretessbelagda uppgifter som polisen har fått med stöd av 2 och 3 mom. får endast användas för att bedöma pålitligheten eller lämpligheten hos tillståndssökanden eller tillståndshavaren eller den person för vilken ett godkännande söks eller som har fått godkännande, eller för att bedöma övriga förutsättningar för att tillståndet eller godkännandet ska förbli i kraft eller huruvida ett villkor för tillstånd eller godkännande är uppfyllt.

## 36 §

*Rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson*

— — — — —  
För sin tillståndsförvaltning har polisen rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson enligt 35 § 2—5 mom.  
— — — — —

— — — — —  
Denna lag träder i kraft den 20 .

## 4.

**Lag****om ändring av värnpliktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
fogas till värnpliktslagen av den 28 december 2007 (1438/2007) en ny 97 a § som följer:

## 97 a §

*Utlämnande av uppgifter om personer som söker eller innehar ett tillstånd som avses i skjutvapenlagen och om personer för vilka ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks eller som har fått ett sådant godkännande*

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får ur värnpliktsregistret för bedömningen av den personliga lämpligheten hos en person som söker eller innehar ett tillstånd som avses i skjutvapenlagen (1/1998) och en person för vilken ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks eller som har fått ett

sådant godkännande trots tystnadsplikt lämnas ut nödvändiga uppgifter om en värnpliktigs tjänstgöring och tjänsteduglighet.

Militärmyndigheten får lämna uppgifterna till polisen också på eget initiativ, om det enligt myndighetens bedömning finns grundad anledning att misstänka att den värnpliktige är olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Polisen ska omedelbart förstöra uppgifter som militärmyndigheten på eget initiativ har lämnat ut, om uppgifterna inte ska användas för att pröva återkallandet av ett tillstånd eller ett godkännande som avses i skjutvapenlagen.

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 20 .

\_\_\_\_\_

## 5.

**Lag**

**om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

## 1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i New York den 31 maj 2001 upprättade tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet

gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

## 2 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

---

Helsingfors den 26 juni 2009

**Republikens President**

**TARJA HALONEN**

Inrikesminister *Anne Holmlund*

## 1.

**Lag****om ändring av skjutvapenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i skjutvapenlagen av den 9 januari 1998 (1/1998) 1 § 2 mom., 2 § 1 och 3 mom., 3 §, 17 § 1 mom. 6 och 8 punkten, 25 §, 27 § 3 mom., 43 § 1 mom. 7 punkten, 44 § 1 mom., 45 §, 45 b § 2 mom., 50 § 2 mom., 53 §, 54 § 2 mom., 55 § 1 mom., 66 § 2 mom., 67 § 2 mom. 4 och 5 punkten, 69 och 89 §, 103 § 9 punkten, 119 § 1 mom. 3 och 7 punkten samt 3 mom.,

av dem 1 § 2 mom., 27 § 3 mom., 43 § 1 mom. 7 punkten, 45 b § 2 mom., 50 § 2 mom., 54 § 2 mom., 69 och 89 § samt 119 § 1 mom. 7 punkten och 3 mom. sådana de lyder i lag 601/2001, 25, 45 och 53 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 601/2001 och 103 § 9 punkten sådan den lyder i lag 532/2007,

*fogas* till 19 § 1 mom. en ny 2 a-punkt, till lagen en ny 19 a §, till 43 § 1 mom. en ny 8 punkt i stället för den 8 punkt som upphävts genom nämnda lag 601/2001, till lagen nya 45 c och 45 d §, till 46 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 53 a, 67 b, 106 b, 110 a–110 c och 112 b § och en ny 114 §, i stället för den 114 § som upphävts genom nämnda lag 601/2001, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

## 1 §

## 1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Vad denna lag bestämmer om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem samt gassprayer. På gassprayer tillämpas dock inte 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 35 a, 36, 42—45, 45 a, 45 b, 46—55 och 56—63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten och inte heller 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90, 110, 112 eller 112 a §. Om andra undantag från tillämpningsområdet bestäms i 17 §.

Vad som i denna lag bestäms om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem samt gassprayer. På gassprayer tillämpas dock inte 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 35 a, 36, 42—45, 45 a, 45 b, 45 d, 46—53, 53 a, 54, 55 och 56—59 §, 59 a §, 60—63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90, 106 b, 110, 110 a—110 c, 112, 112 a eller 112 b §. Om andra undantag från tillämpningsområdet bestäms i 17 §.

## 2 §

## 2 §

*Skjutvapen**Skjutvapen*

*Med skjutvapen* avses ett redskap med vil-

*Med skjutvapen* avses ett redskap med vil-



## Gällande lydelse

## Föreslagen lydelse

ket kulor, hagel, andra projektiler eller förlamande ämnen kan avfyras med hjälp av krutgastryck, detonationstryck från en tändsats eller annat detonationstryck så att det kan medföra fara för människan.

ket kulor, hagel, andra projektiler eller förlamande ämnen kan avfyras med hjälp av krutgastryck, detonationstryck från en tändsats eller annat detonationstryck så att det kan medföra fara för människan. *Som skjutvapen betraktas också ett föremål som liknar ett skjutvapen och som på grund av sin konstruktion eller sina materialegenskaper utan särskilda kunskaper eller färdigheter kan modifieras till ett funktionsdugligt skjutvapen.*

Om försättande av skjutvapen i varaktigt obrukbart skick bestäms genom förordning.

*Ett skjutvapen som har försatts i varaktigt obrukbart skick betraktas inte som ett i 1 mom. avsett föremål.*

## 3 §

## 3 §

## Vapendelar

## Vapendelar

Med vapendel avses en patronkammare eller en motsvarande del, en pipa eller ett eldrör samt ett slutstycke som inte är fäst vid ett skjutvapen.

Om försättande av vapendelar i varaktigt obrukbart skick bestäms genom förordning.

Med vapendel avses en stomme, pipa, patronkammare, slutstycke med stomme, ett slutstyckshuvud och en ljuddämpare som inte är fäst vid ett skjutvapen samt delar som funktionellt sett motsvarar dessa.

## 17 §

## 17 §

## Undantag från tillämpningsområdet

## Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

Denna lag gäller inte

6) tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i statens inrättningar,

6) tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i statens inrättningar, *med undantag för den märkningsskyldighet som föreskrivs i 110 b § 1 mom.,*

8) överlåtelse av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som staten tagit ur bruk,

8) överlåtelse av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som staten tagit ur bruk, *med undantag för den*

*märkningsskyldighet som föreskrivs i 110 b § 1 mom.,*

## 19 §

*Undantag från tillståndsplikten*

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

## 19 §

*Undantag från tillståndsplikten*

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

*2 a) förvärv, innehav och överlåtelse av en ljuddämpare, om personen i fråga har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen,*

## 19 a §

*Förbud mot att tillverka skjutvapen av olagliga vapendelar*

*Skjutvapen får inte tillverkas av vapendelar som har förts in eller överförts till Finland på olaglig väg eller som olagligen har salförts i Finland.*

## 25 §

*Skyldighet att föra register*

En vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med, tillverka, reparera eller modifiera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler skall föra register över dessa så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

## 25 §

*Skyldighet att föra register*

*En vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med, tillverka, reparera eller modifiera skjutvapen, ska för i denna lag avsedd tillsyn över idkandet av näring i vapenbranschen föra register över vapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. I registret ska också antecknas namnet på den som överlätit och den som tagit emot ett föremål samt namnet på den som gett i uppdrag att reparera eller modifiera ett föremål. Personuppgifter i registret får endast lämnas ut till den tillsynsmyndighet som avses i 115 § för myndighetens tillsynsuppgifter. Närmare bestämmelser om registerföringen utfärdas genom förordning av statsrådet.*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Vapennäringsidkaren skall, så som närmare bestäms genom förordning, på anfordran visa registret för polisen samt överlåta det till tillståndsmyndigheten då tillståndet upphör att gälla eller om det återkallas.

Registret skall förvaras i minst tio år efter det den sista anteckningen har gjorts i det.

Vapennäringsidkaren ska på anfordran visa registret för polisen samt överlåta det till tillståndsmyndigheten då tillståndet upphör att gälla eller om det återkallas. *Närmare bestämmelser om visande och överlåtande av registret utfärdas genom förordning av statsrådet.*

Registret ska förvaras i minst tjugo år efter det den sista anteckningen har gjorts i det.

## 27 §

## 27 §

*Vapenhanteringstillstånd**Vapenhanteringstillstånd*

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande skall anses lämplig att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler.

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande ska anses lämplig att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. *När vapenhanteringstillstånd meddelas en person som inte har fyllt 20 år ska tillståndsmyndigheten förena tillståndet med ett villkor enligt vilket tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten förrän han eller hon har fyllt 20 år. I fråga om det lämplighetstest som är ett villkor för behandlingen av tillståndsansökan gäller vad som föreskrivs i 45 c § och med stöd av den.*

## 43 §

## 43 §

*Godtagbara användningssyften**Godtagbara användningssyften*

Förvärvstillstånd kan meddelas för följande användningssyften:

Förvärvstillstånd kan meddelas för följande användningssyften:

7) signalering.

7) signalering.

8) förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad.

44 §

*Krav som gäller skjutvapen och vapendelar  
som förvärvas*

Förvärvstillstånd kan meddelas endast för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användnings-syfte som sökanden angett och som väl lämpar sig för detta syfte. Om det användnings-syfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, skall vid bedömningen av lämpligheten i fråga om skjutvapnet dessutom iaktas jaktlagen (615/1993) och med stöd av den utfärdade bestämmelser.

---

44 §

*Krav som gäller skjutvapen och vapendelar  
som förvärvas*

Förvärvstillstånd kan endast meddelas för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användnings-syfte som sökanden angett och som väl lämpar sig för detta syfte. Om det användnings-syfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet dessutom iaktas jaktlagen (615/1993) och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. *För sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen kan förvärvstillstånd inte meddelas för något annat skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten än en miniatyrpistol med enkelskott eller en miniatyrrevolver.*

---

45 §

*Krav som gäller innehavaren av ett förvärvs-  
tillstånd*

Förvärvstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Med vårdnadshavarnas samtycke kan tillstånd för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- eller hobby-skytte dock meddelas också sådana personer under 18 år som har fyllt 15 år och som annars uppfyller de krav som gäller innehavaren av ett förvärvstillstånd.

45 §

*Krav som gäller innehavaren av ett förvärvs-  
tillstånd*

Förvärvstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. *Tillstånd kan meddelas endast om den som ansöker om tillståndet samtycker till att polisen har rätt att få en medicinsk bedömning med vars hjälp tillståndsmyndigheten kan bedöma sökandens lämplighet att inneha skjutvapen. En värnpliktig person ska visa upp en utredning över fullgjord bevärings-tjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort bevärings-tjänst eller civil-tjänst ska han visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från*

*tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, jämte orsakerna till detta. Förvärvstillstånd som gäller en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver eller delar till sådana kan endast meddelas personer som har fyllt 20 år. Förvärvstillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten som används för sport- och hobbyskytte kan endast ges en fysisk person som är medlem i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989). Personen ska lämna ett intyg över sin hobby som har utfärdats av föreningens skytteinstruktör och ska ha utövat hobbyn aktivt i minst två års tid.*

Då tillstånd söks

1) för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sporteller hobbyskytte skall sökanden lämna en tillförlitlig utredning om sin hobby,

När tillstånd söks

1) för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning om sin hobby och, om ansökan gäller ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 5 eller 7 punkten, ett intyg som har utfärdats av en jaktvårdsförening över att sökanden aktivt utövar sin hobby,

2) för arbete skall sökanden lämna en utredning om att han genom sin utbildning eller annars är tillräckligt förtrogen med hur skjutvapnet skall hanteras på ett säkert sätt och att han har godtagbara skäl för att bära skjutvapen i sitt arbete.

2) för sport- och hobbyskytte ska sökanden lämna en tillförlitlig utredning över sin hobby,

3) för arbete ska sökanden lämna en utredning om att han eller hon genom sin utbildning eller annars är tillräckligt förtrogen med hur skjutvapnet ska hanteras på ett säkert sätt och att han eller hon har godtagbara skäl för att bära skjutvapen i sitt arbete.

Tillstånd att ha skjutvapen och vapendelar på ett museum eller i en samling kan meddelas endast en vapensamlare som av inrikesministeriet har erhållit godkännande att samla skjutvapen eller vapendelar och vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapendelar har godkänts av polisinrättningen på den ort där förvaringslokalerna är belägna.

Tillstånd att ha skjutvapen och vapendelar på ett museum eller i en samling kan meddelas endast en vapensamlare som av inrikesministeriet har fått godkännande att samla skjutvapen eller vapendelar och vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapendelar har godkänts av polisinrättningen på den ort där förvaringslokalerna är belägna. Ett tillstånd enligt 43 § 1 mom. 8 punkten kan meddelas när en person som står under tillståndssökandens vårdnad har lämnat in en ansökan om parallelltillstånd och tillståndsmyndigheten har kontrollerat att förutsättningarna för meddelande av ett parallelltillstånd enligt 54 § är uppfyllda.

Den hobby som avses i 2 mom. 1 punkten kan betraktas som aktiv om skjutandet av djur med ett skjutvapen som avses i 6 § 2

*mom. 5 eller 7 punkten är jakt som bedrivs regelbundet under en jaktsäsong för vilken något annat än ett skjutvapen som avses i de nämnda lagrummen inte är väl lämpat. Med skjutande av djur avses att ett djur som finns i ett gryt, en fälla eller annars i liknande förhållanden avlivs i samband med jakt. Sport- och hobbysskytte betraktas som aktivt när det är fråga om utövande av någon skyttegren, deltagande i skyttetävlingar, verksamhet som funktionär vid tävlingar och verksamhet som tränare eller som instruktör vid användningen av skjutvapen.*

45 b §

*Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse*

-----  
Den vapenansvariga godkänns och godkännandet återkallas av polisinrättningen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisinrättningen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det är nödvändigt med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtrogenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar.

-----

45 b §

*Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse*

-----  
Den vapenansvariga godkänns och godkännandet återkallas av polisinrättningen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisinrättningen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det är nödvändigt med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtrogenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. *Om den vapenansvariga ansvarar för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för en sammanslutnings räkning kan som vapenansvarig endast godkännas en person som har fyllt 20 år. I fråga om det lämplighetstest som är ett villkor för behandlingen av en ansökan som avser godkännande av en vapenansvarig gäller vad som föreskrivs i 45 c § och med stöd av den.*

-----

## 45 c §

*Lämplighetstest*

Ett villkor för behandling av en ansökan om förvärvstillstånd är att sökanden genomgår ett lämplighetstest som ordnas av tillståndsmyndigheten och genom vilket det klarläggs huruvida sökanden är lämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Testresultatet får inte användas för att motivera ett nekan- de tillståndsbeslut. Testresultatet får endast användas för den bedömning som gäller sö- kandens personliga lämplighet.

Utöver vad som bestäms om sekretess i fråga om test i 24 § 1 mom. 29 punkten i la- gen om offentlighet i myndigheternas verk- samhet (621/1999) har ingen annan än den som genomgår testet rätt att få uppgifter om testet. Den som genomgår testet har endast rätt att ta del av testresultatet. Alla uppgifter om resultatet ska förstöras när det beslut som gäller den ansökan som testet hänför sig till har vunnit laga kraft.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om innehållet i testet och om undan- tag från skyldigheten att genomgå lämplig- hetstest i de fall där testet inte är nödvändigt på grund av att endast en kort tid har förflu- tit sedan sökanden genomgick ett tidigare test eller där den sökandes personliga lämp- lighet har klarlagts på något annat tillförlit- ligt sätt.

## 45 d §

*Godkännande som skytteinstruktör*

Som skytteinstruktör kan godkännas en person som

1) har fyllt 20 år och gett sitt samtycke till uppdraget,

2) har ett tillstånd som berättigar till inne- hav av skjutvapen,

3) är medlem i eller anställd hos en före- ning som avses i 4 § i föreningslagen, samt

4) på godkänt sätt har fullgjort en av poli- sen ordnad utbildning som uppfyller de krav som inrikesministeriet fastställt (utbildning

för skytteinstruktörer) och som åtminstone omfattar ämnen med anknytning till lagstiftningen om skjutvapen, säker hantering och förvaring av skjutvapen, skytteinstruktörers rättigheter och skyldigheter samt tjänstgöring som instruktör.

Ett godkännande som skytteinstruktör är i kraft högst tio år.

Inrikesministeriet godkänner en person som skytteinstruktör på ansökan av föreningen och ändrar också de villkor och begränsningar som fogats till godkännandet. Som sådan utbildning som avses i 1 mom. 4 punkten kan inrikesministeriet på ansökan också godkänna annan utbildning som uppfyller motsvarande villkor.

Inrikesministeriet ska anmäla godkännandet som skytteinstruktör och de ändringar som gjorts i fråga om villkor och begränsningar till polisinrättningen i instruktörens hemkommun.

46 §

*Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

46 §

*Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

I ett tillstånd som meddelas med stöd av 43 § 1 mom. 8 punkten ska tillståndsmyndigheten ta in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

50 §

*Privat tillverkningstillstånd*

Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 eller 45 a §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §.

50 §

*Privat tillverkningstillstånd*

Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 eller 45 a § samt i 45 c §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §.



## 53 §

*Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

Innehavstillstånd meddelas tills vidare, om det inte av särskilda skäl skall meddelas för viss tid. För arbete där skjutvapen är nödvändigt meddelas tillståndet dock för högst fem år i sänder.

I tillståndet kan tillståndsmyndigheten ta in ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett tillstånd som meddelats för arbete där vapen är nödvändigt skall tas in ett villkor enligt vilket tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga.

## 53 §

*Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

Innehavstillstånd meddelas tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. *Det första innehavstillståndet för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbysskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning, meddelas en fysisk person för ett skjutvapen som hör till en kategori som omfattar de vapentyper som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten för högst fem år. Samtliga innehavstillstånd som under giltighetstiden för ett tillstånd som meddelats för viss tid har meddelats tillståndshavaren för skjutvapen som hör till samma vapenkategori meddelas för viss tid som går ut senast vid samma tidpunkt som giltighetstiden för det första tillståndet för viss tid.* För arbete där skjutvapen är nödvändigt meddelas tillståndet dock för högst fem år i sänder. *Innehavstillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta parallelltillståndshavaren fyller 19 år.*

Tillståndsmyndigheten kan förena tillståndet med ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett tillstånd som meddelats för arbete där vapen är nödvändigt ska det tas in ett villkor enligt vilket tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. *I ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.*

53 a §

*Påvisande av aktiv hobbyverksamhet*

En fysisk person som för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbyskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning har meddelats innehavstillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten som gäller tills vidare, ska fem år efter det att tillståndet meddelades, och därefter med fem års mellanrum, till tillståndsmyndigheten lämna in

1) ett intyg av en skytteinstruktör över att personen aktivt utövar sport- och hobbyskytte,

2) ett intyg av en jaktvårdsförening över att personen aktivt bedriver jakt med fälla eller grytjakt eller,

3) en tillförlitlig utredning över att skjutvapnet används vid uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning.

Tillståndsmyndigheten kan vid behov av tillståndshavaren kräva också andra utredningar som gäller hobbyverksamheten.

54 §

*Parallelltillstånd*

-----  
Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §.

54 §

*Parallelltillstånd*

-----  
Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 och 45 c §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §. *Med vårdnadshavarnas samtycke kan tillstånd för hagelgevär, gevär, salongsgevär eller kombinationsvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbyskytte dock meddelas också en person som har fyllt 15 men inte 18 år och som annars uppfyller de krav som gäller en tillståndshavare.*  
-----

## 55 §

*Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

Parallelltillstånd meddelas för den tid innehavstillståndet är i kraft, om det inte av särskilda skäl skall meddelas för en kortare tid. Tillståndet meddelas dock för högst tio år.

## 55 §

*Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor*

Parallelltillstånd meddelas för den tid innehavstillståndet är i kraft, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för en kortare tid. *Tillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten meddelas emellertid för högst fem år och tillstånd för andra skjutvapen för högst tio år. Om en person har ett innehavstillstånd enligt 53 § 1 mom. som har meddelats för fem år, meddelas parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för viss tid som går ut senast samma dag som giltighetstiden för innehavstillståndet.*

## 66 §

*Tillståndens och samtyckets upphörande*

Ett parallelltillstånd upphör att gälla då innehavstillståndet upphör att gälla eller återkallas.

## 66 §

*Tillståndens och samtyckets upphörande*

Ett parallelltillstånd upphör att gälla när innehavstillståndet upphör att gälla eller återkallas. *Ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad, upphör att gälla när parallelltillstånden upphör att gälla.*

## 67 §

*Återkallelse av tillstånd*

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner

## 67 §

*Återkallelse av tillstånd*

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner

och särskilt farliga projektiler kan återkallas, om

4) tillståndshavaren på grund av sitt hälso-tillstånd eller ett levnadssätt eller uppförande som äventyrar hans egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler,

5) innehavet av skjutvapnet inte längre är nödvändigt för arbete, eller om

och särskilt farliga projektiler kan återkallas, om

4) tillståndshavaren på grund av sitt hälso-tillstånd eller ett levnadssätt eller uppförande som äventyrar hans eller hennes egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler, eller om tillståndshavaren trots en motiverad begäran från tillståndsmyndigheten vägrar att ge det samtycke som avses i 35 § 3 mom. i polislagen (493/1995),

5) tillståndshavaren annat än tillfälligt har upphört att bära skjutvapen, en fysisk person som är tillståndshavare inte, på det sätt som avses i 53 a §, har visat att han eller hon använder ett i 6 § 2 mom. 4—7 punkten avsett skjutvapen för ett godtagbart användnings-syfte enligt 43 § 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten, eller innehavet av ett skjutvapen inte längre är nödvändigt för arbetet, eller om

## 67 b §

### Upphörande och återkallande av godkännande som skytteinstruktör

Ett godkännande som skytteinstruktör upphör att gälla då skytteinstruktören dör eller då den förening som har ansökt om godkännandet upphör.

Ett godkännande som skytteinstruktör ska återkallas, om föreningen eller instruktören begär det.

Ett godkännande som skytteinstruktör kan återkallas på de grunder som anges i 67 § 2 mom. 1—4 punkten. Ett godkännande kan också återkallas, om skytteinstruktören på ett väsentligt sätt bryter mot de villkor och begränsningar som fogats till beslutet om godkännande eller om han eller hon inte längre är medlem i eller anställd hos en sådan förening som avses i 4 § i föreningslagen. Inrikesministeriet ska anmäla återkallandet av ett godkännande som skytteinstruktör till polisnärheten i instruktörens hemkommun

*och till den förening som har ansökt om godkännandet.*

## 69 §

*Varning*

Tillståndsmyndigheten eller den myndighet som meddelat godkännandet som vapenansvarig eller vapensamlare kan ge en varning i stället för att återkalla tillståndet att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller godkännandet, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla tillståndet eller godkännandet.

## 69 §

*Varning*

Tillståndsmyndigheten och den myndighet som meddelat godkännandet som vapenansvarig, vapensamlare eller skytteinstruktör kan ge en varning i stället för att återkalla ett tillstånd att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett godkännande, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla tillståndet eller godkännandet.

*Inrikesministeriet ska anmäla en varning som har getts till en skytteinstruktör till polisinsrättningen i instruktörens hemkommun och till den förening som har ansökt om godkännandet.*

## 89 §

*Anmälan om överlåtelse*

Den som varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel till någon annan skall inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken (*anmälan om överlåtelse*) till den polisinsrättning som meddelat det tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapnet eller vapendelen, eller till någon annan polisinsrättning. Anmälningsskyldigheten gäller inte överlåtelser mellan vapennäringsidkare som har meddelats tillstånd att idka handel med eller tillverka skjutvapen eller vapendelar, då överlåtelsen gäller ett skjutvapen eller en vapendel som innehavstillstånd inte har meddelats för. I anmälan skall anges de uppgifter om närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

## 89 §

*Anmälan om överlåtelse*

Den som varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel till någon annan ska inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken (*anmälan om överlåtelse*) till den polisinsrättning som meddelat det tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapnet eller vapendelen, eller till någon annan polisinsrättning. *Överlåtelse av en ljuddämpare ska anmälas endast om mottagarens rätt att förvärva ljuddämparen baserade sig på ett förvärvstillstånd som meddelats för en ljuddämpare eller om överlåtarens innehavsrätt baserar sig på ett innehavs- eller parallelltillstånd som meddelats för en ljuddämpare.* Anmälningsskyldigheten gäller inte överlåtelser mellan vapennäringsidkare som har meddelats tillstånd att idka handel med eller tillverka skjutvapen eller vapendelar när överlåtelsen gäller ett skjutvapen eller en vapendel som innehavstillstånd inte har medde-

lats för. I anmälan ska anges de uppgifter som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

103 §

*Skjutvapenförseelse*

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

9) försummar skyldigheten enligt 108 § 1 mom. 3 punkten eller 112 § att för polisen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick,

103 §

*Skjutvapenförseelse*

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

9) försätter ett skjutvapen eller en vapendel i varaktigt obrukbart skick eller försummar skyldigheten enligt 108 § 1 mom. 3 punkten eller 112 § att för polisen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick,

ska för skjutvapenförseelse dömas till böter.

106 b §

*Inspektion av förvaring*

Polisen har rätt att genom inspektion kontrollera att den som har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen iakttar vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om förvaring av skjutvapen. Tillståndshavaren ska ge den som utför inspektionen tillträde till sådana lokaler och utrymmen som denne behöver få tillträde till för att utföra inspektionen. Inspektion får verkställas också i lokaler som används för permanent boende om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller. Maktmedel får inte användas vid inspektionen.

Beslut om inspektion fattas av en polisman som hör till befälet. Tillståndshavaren ska informeras om inspektionen minst två veckor innan den verkställs. Tillståndshavaren har rätt att skjuta upp inspektionen med högst två veckor genom att lämna in en skriftlig anmälan om detta före det inspektionsdatum som polisen angett.

Över inspektionen ska det upprättas ett protokoll som ges till tillståndshavaren för

kännedom. Närmare bestämmelser om upprättandet av protokollet och om dess innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 110 a §

*Serie- och identifieringsnummer samt märkning*

*I denna lag avses med*

1) serienummer en numerisk eller alfanumerisk kod som anger att föremålet ingår i en serie, varigenom föremålet kan särskiljas från andra, likadana föremål,

2) identifieringsnummer en annan numerisk eller alfanumerisk kod än en sådan som avses i 1 punkten varigenom föremålet kan särskiljas från andra, likadana föremål,

3) tillverkningsmärkning en unik, synlig och beständig märkning på ett skjutvapen som består av tillverkarens namn, platsen eller landet för tillverkningen samt serienummer,

4) tilläggsmärkning en unik, synlig och beständig märkning på ett skjutvapen som består av namnet på importören, överföraren eller den överlåtande myndigheten, Finlands landskod och identifieringsnummer,

5) importmärkning en synlig, beständig märkning på ett skjutvapen som består av Finlands landskod och importåret,

6) förpackningspåskrift en märkning på den minsta säljförpackningen för patroner som består av tillverkarens namn, tillverkningspartiets nummer och kalibern.

## 110 b §

*Märkning*

*Den som tillverkar skjutvapen ska i samband med tillverkningen förse varje vapen med en tillverkningsmärkning. En statlig myndighet som för varaktigt privat bruk överlåter ett skjutvapen som saknar tillverkningsmärkning ska förse vapnet med en tilläggsmärkning innan det överläts.*

*En vapennäringsidkare som varaktigt för in eller överför ett skjutvapen som saknar till-*

verkningsmärkning till Finland ska förse vapnet med en tilläggsmärkning innan det saluförs eller överläts. Andra än vapennäringsidkare ska lämna in sådana skjutvapen till inrikesministeriet för tilläggsmärkning innan de ansöker om tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

En vapennäringsidkare som varaktigt för in ett skjutvapen till Finland ska förse vapnet med en importmärkning innan det saluförs eller överläts. Andra än vapennäringsidkare ska lämna in skjutvapen som varaktigt förs in till Finland till inrikesministeriet för importmärkning innan de ansöker om tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

Den som tillverkar patroner i kommersiellt syfte ska i samband med förpackandet förse förpackningen med en förpackningspåskrift.

Inrikesministeriet kan bevilja undantag från märkningsskyldigheten om märkningen skulle sänka värdet på ett skjutvapen som är värdefullt ur samlarsynpunkt.

#### 110 c §

##### *Avlägsnande eller ändring av märkning*

Ett serie- eller identifieringsnummer på ett skjutvapen samt en tillverknings-, tilläggs- och importmärkning och förpackningspåskrift får inte avlägsnas eller ändras om inte inrikesministeriet har gett tillstånd till att märkningen förtydligas eller förbättras.

#### 112 b §

##### *Försättande i varaktigt obrukbart skick*

Endast en vapennäringsidkare som har ett i 20 § 2 mom. 2 eller 3 punkten avsett tillstånd att tillverka eller reparera och modifiera skjutvapen i kommersiellt syfte har rätt att försätta ett skjutvapen eller en vapendel i varaktigt obrukbart skick. Näringsidkaren ska lämna ett intyg över att skjutvapnet eller vapendelen har försatts i varaktigt obrukbart skick.



## 114 §

*Rätt att anmäla en person som inte är lämplig att inneha skjutvapen*

*Läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har rätt att av grundad anledning och utan hinder av bestämmelserna om sekretess till polisen anmäla en person som kan anses vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.*

*Anmälningar som gäller andra personer än sådana som har meddelats ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett godkännande enligt denna lag ska förstöras utan dröjsmål. Anmälningar som gäller personer som har meddelats tillstånd eller godkännande ska lämnas till den berörda tillståndsmyndigheten för behandling.*

*Bestämmelser om anmälningsförfarandet, innehållet i anmälan samt om den personal vid polisen som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.*

## 119 §

*Närmare bestämmelser*

Genom förordning kan närmare bestämmelser utfärdas om

3) förfarandet vid ansökan om tillstånd, förhandssamtycke, samtycke, godkännande som vapensamlare och europeiskt skjutvapenpass, innehållet i ansökningarna samt om utredningar som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende,

7) märkning av skjutvapen och vapendelar med serienummer eller motsvarande märkning som lämpar sig för identifikation av föremålet,

Inrikesministeriet meddelar vid behov närmare anvisningar om tekniska omständigheter som hänför sig till försättande av skjutvapen

## 119 §

*Närmare bestämmelser*

Genom förordning kan närmare bestämmelser utfärdas om

3) förfarandet vid ansökan om tillstånd, förhandssamtycke, samtycke, godkännande som vapensamlare och europeiskt skjutvapenpass, innehållet i ansökningarna, utredningar som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende *samt om den aktiva hobbyverksamhet som avses i 45 § 4 mom.,*

7) märkning av skjutvapen, vapendelar och patronförpackningar samt om lämnande av skjutvapen till myndigheten för märkning,

*Närmare bestämmelser om försättande av skjutvapen och vapendelar i varaktigt obrukbart skick utfärdas genom förordning av*

och vapendelar i varaktigt obrukbart skick samt om det förfarande som skall iaktas vid uppvisande enligt 112 a §.

*statsrådet. Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om de tekniska krav som hänför sig till försättande av skjutvapen och vapendelar i varaktigt obrukbart skick, om den märkning som anger ett godkännande av försättandet i varaktigt obrukbart skick och om det intyg som ska utfärdas däröver, samt om det förfarande som ska iaktas när ett skjutvapen eller en vapendel som har försatts i varaktigt obrukbart skick lämnas in för kontroll.*

*Denna lag träder i kraft den 20 .*

*Tillstånd som hänför sig till skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, förhandssamtycken, vapennäringsstillstånd och godkännanden som vapensamlare som gäller vid denna lags ikraftträdande förblir jämte tillståndsvillkoren i kraft. Skyldigheten att visa upp ett intyg över hobyverksamheten enligt 53 a § gäller inte tillståndshavare som har lämnat in en ansökan om innehavstillstånd före denna lags ikraftträdande. Skyldigheten att visa upp ett intyg som avses ovan gäller inte heller tillståndshavare som söker ett nytt innehavstillstånd innan giltighetstiden har löpt ut för ett innehavstillstånd som meddelats för viss tid, om giltighetstiden löper ut inom två år från denna lags ikraftträdande.*

*Den som före denna lags ikraftträdande har förvärvat en vapendel vars innehav inte krävde tillstånd enligt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande ska inom ett år ikraftträdandet utverka ett tillstånd som berättigar till innehav av vapendelen i fråga. Tillståndet meddelas avgiftsfritt och utan att förutsättningarna för meddelande av tillstånd bedöms enligt 45 §. I stället för att utverka ett tillstånd kan*

*1) en vapensamlare föra ett register enligt 60 § över de vapendelar som han eller hon förvärvat,*

*2) den som har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten göra en anmälan enligt 70 § hos polisinrättningen i hemkommunen,*

*3) den som har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen inneha en ljuddämpare utan särskilt tillstånd eller anmälningsskyldighet.*

*Vapendelen ska visas upp då ett tillstånd som avses i 3 mom. söks, om inte tillståndsmyndigheten anser att det är onödigt. I stället för att utverka ett tillstånd kan den som innehar vapendelen överlåta den till en person som har rätt att förvärva den. Vapendelen kan också överlämnas till polisen, varvid den övergår i statens ägo utan lösen.*

*Den som när denna lag träder i kraft i kommersiellt syfte bedriver i 14 § 1 mom. 1 eller 2 punkten avsedd näring i vapenbranschen med vapendelar som inte hörde till lagens tillämpningsområde enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande, och som inte har det näringstillstånd i vapenbranschen som behövs för verksamheten, ska inom ett år från denna lags ikraftträdande utverka ett näringstillstånd i vapenbranschen som ger rätt att bedriva sådan verksamhet. Tillståndet meddelas avgiftsfritt.*

*På tillstånds- eller besvärsgöranden som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler och på ansökningar om godkännande som vapensamlare som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

*Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*

## 2.

**Lag****om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 41 kap. 1 § 1 mom. 5 och 6 punkten, sådana de lyder i lag 531/2007, samt  
*fogas* till 41 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 531/2007, nya 7 och 8 punkter som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

41 kap.

41 kap.

**Om vapenbrott****Om vapenbrott**

1 §

1 §

*Skjutvapenbrott**Skjutvapenbrott*

Den som i strid med skjutvapenlagen  
 (1/1998)

Den som i strid med skjutvapenlagen  
 (1/1998)

5) försummar den i 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att låta besikta skjutvapen och patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för försäljning, *eller*

6) försummar den i 112 a § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att på polisinskrifning visa upp skjutvapen och vapendelar som försatts i varaktigt obrukbart skick,

*skall för skjutvapenbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år.*

5) försummar den i 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att låta besikta skjutvapen eller patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för försäljning,

6) försummar den i 112 a § i skjutvapenlagen att på polisinskrifningen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick och som överförts eller förts in till Finland,

7) försummar den i 110 b § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att anbringa en tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller lämna in ett skjutvapen till inrikesministeriet för märkning, eller

8) anbringar en felaktig tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller avlägsnar eller ändrar en sådan märkning eller ett serie- eller identifieringsnummer,

ska för skjutvapenbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år.

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

## 3.

**Lag****om ändring av 35 och 36 § i polislagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 35 § och 36 § 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse*

## 35 §

*Rätt att få uppgifter av en myndighet*

Utan hinder av en myndighets tystnadsplikt har polisen rätt att för ett tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövliga uppgifter och handlingar av myndigheten och av en sammanslutning som tillsatts för att handha en offentlig uppgift, om inte lämnande av uppgiften eller handlingen till polisen eller användning av uppgiften såsom bevis förbjudits eller begränsats i lag.

För att kunna avgöra om en körrätt, ett tillstånd som gäller skjutvapen eller ett annat dylikt tillstånd skall förbli i kraft har polisen utan hinder av tystnadsplikt rätt att på motiverad begäran få uppgifter om tillståndshavarens hälsotillstånd, bruk av rusmedel eller våldsamma uppförande, om det finns skäl att befara att tillståndshavaren inte längre motsvarar förutsättningarna för beviljandet av tillståndet.

*Föreslagen lydelse*

## 35 §

*Rätt att få uppgifter av en myndighet*

Utan hinder av en myndighets tystnadsplikt har polisen rätt att för ett tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövliga uppgifter och handlingar av myndigheten och av en sammanslutning som tillsatts för att handha en offentlig uppgift, om inte lämnande av uppgiften eller handlingen till polisen eller användning av uppgiften såsom bevis förbjudits eller begränsats i lag.

*Trots bestämmelserna om sekretess har polisen rätt att av myndigheten på motiverad begäran få sådana uppgifter om tillståndshavarens hälsotillstånd, bruk av rusmedel och våldsamma uppförande som är nödvändiga för att polisen ska kunna avgöra om en körrätt eller ett annat liknande tillstånd ska förbli i kraft, när det finns skäl att befara att tillståndshavaren inte längre motsvarar förutsättningarna för beviljandet av tillståndet.*

*Trots tystnadsplikt har polisen rätt att för bedömningen av den personliga lämpligheten i fråga om en person som söker eller innehar ett tillstånd som avses i skjutvapenlagen (1/1998) och i fråga om en person för vilken ett godkännande som avses i skjutvapenlagen söks eller som har fått ett sådant godkännande få de uppgifter som är nödvändiga beträffande en värnpliktigs tjänstgöring och tjänsteduglighet, samt andra uppgifter enligt 2 mom. än sådana som gäller personens hälsa. Polisen har dessutom rätt att med den ovan nämnda personens samtycke få uppgifter som gäller dennes hälsa.*

*I de fall som avses i 1 och 2 mom. fattas*

## Gällande lydelse

## Föreslagen lydelse

*I de fall som avses i 1 och 2 mom. fattar en polisman som tillhör befälet beslut om inhämtande av uppgifter som skall hållas hemliga.*

Uppgifter som polisen erhållit med stöd av 2 mom. och som skall hållas hemliga får endast användas för bedömning av tillståndshavarens pålitlighet eller lämplighet, övriga förutsättningar för att tillståndet skall förbli i kraft eller av om ett villkor för tillståndet är uppfyllt.

*beslutet om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter av en polisman som tillhör befälet.*

*Sekretessbelagda uppgifter som polisen har fått med stöd av 2 och 3 mom. får endast användas för att bedöma pålitligheten eller lämpligheten hos tillståndssökanden eller tillståndshavaren eller den person för vilken ett godkännande söks eller som har fått godkännande, eller för att bedöma övriga förutsättningar för att tillståndet eller godkännandet ska förbli i kraft eller huruvida ett villkor för tillstånd eller godkännande är uppfyllt.*

## 36 §

*Rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson*

\_\_\_\_\_  
För sin tillståndsförvaltning har polisen rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson enligt 35 § 2—4 mom.  
\_\_\_\_\_

## 36 §

*Rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson*

\_\_\_\_\_  
För sin tillståndsförvaltning har polisen rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson enligt 35 § 2—5 mom.  
\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
*Denna lag träder i kraft den 20 .*

*Fördragstext*

(svenka-engelska)

TILLÄGGSPROTOKOLL MOT OLAGLIG TILLVERKNING AV OCH HANDEL MED SKJUTVAPEN, DERAS DELAR, KOMPONENTER OCH AMMUNITION TILL FÖRENTA NATIONERNAS KONVENTION MOT GRÄNSÖVERSKRIDANDE ORGANISERAD BROTTSLIGHET

PROTOCOL AGAINST THE ILLICIT MANUFACTURING OF AND TRAFFICKING IN FIREARMS, THEIR PARTS AND COMPONENTS AND AMMUNITION, SUPPLEMENTING THE UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME

## Ingress

De stater som är parter i detta protokoll (nedan kallade parterna),

som är medvetna om det angelägna behovet att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, beroende på de skadliga verkningarna av sådan verksamhet för varje stat och region liksom för världen i sin helhet, vilket äventyrar folkens välbefinnande, sociala och ekonomiska utveckling samt rätt att leva i fred,

som därför är övertygade om behovet av att alla stater vidtar vederbörliga åtgärder i detta syfte, däribland internationellt samarbete och andra åtgärder på regional och global nivå,

som åberopar generalförsamlingens resolution 53/111 av den 9 december 1998, i vilken församlingen beslutar att upprätta en öppen, mellanstatlig ad hoc-kommitté för att utarbeta en allomfattande internationell konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och att diskutera upprättande av bland annat ett internationellt instrument för att bekämpa olaglig tillverk-

## Preamble

The States Parties to this Protocol,

Aware of the urgent need to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, owing to the harmful effects of those activities on the security of each State, region and the world as a whole, endangering the well-being of peoples, their social and economic development and their right to live in peace,

Convinced, therefore, of the necessity for all States to take all appropriate measures to this end, including international cooperation and other measures at the regional and global levels,

Recalling General Assembly resolution 53/111 of 9 December 1998, in which the Assembly decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration of, inter alia, an international instrument combating the illicit



ning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition,

som beaktar principen om folkens lika rättigheter och rätt till självbestämmande i Förenta nationernas stadga och förklaringen om folkrättsliga principer för de vänskapliga förbindelserna och samarbetet mellan stater i enlighet med Förenta nationernas stadga,

som är övertygade om att ett internationellt instrument mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition som kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet skall vara till nytta för att förebygga och bekämpa denna brottslighet,

har kommit överens om följande:

manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition,

Bearing in mind the principle of equal rights and self-determination of peoples, as enshrined in the Charter of the United Nations and the Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States in accordance with the Charter of the United Nations,

Convinced that supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime with an international instrument against the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition will be useful in preventing and combating those crimes,

Have agreed as follows:

## KAPITEL I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

### Artikel 1

*Förhållande till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet*

1. Detta protokoll kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Det skall tolkas tillsammans med den konventionen.

2. Bestämmelserna i konventionen skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll, såvida inte annat anges häri.

3. Brott som anges i artikel 5 i detta protokoll skall betraktas som brott enligt konventionen.

## I. GENERAL PROVISIONS

### Article 1

*Relation with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime*

1. This Protocol supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. It shall be interpreted together with the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply, mutatis mutandis, to this Protocol unless otherwise provided herein.

3. The offences established in accordance with article 5 of this Protocol shall be regarded as offences established in accordance with the Convention.

## Artikel 2

*Syfte*

Detta protokolls syfte är att främja, underlätta och förstärka samarbetet mellan parterna för att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

## Artikel 3

*Definitioner*

I detta protokoll avses med

a) skjutvapen: ett handburet, pipförsedd vapen, som utskjuter, är konstruerat för att utskjuta eller på ett enkelt sätt kan ändras för att utskjuta hagel, kulor eller projektiler med hjälp av ett explosivt ämne, utom antika skjutvapen eller repliker av sådana. Antika skjutvapen och repliker av sådana definieras i enlighet med nationell lag. I inget fall skall dock med termen antika skjutvapen förstås sådana som tillverkats efter 1899.

b) delar och komponenter: varje del eller utbytesdel som särskilt har utformats för ett skjutvapen och som är nödvändig för att skjutvapnet skall fungera, innefattande pipa, stomme eller låda, mantel eller trumma, slutstycke eller slutstyckesblock och varje anordning som är utformad eller anpassad för att dämpa det ljud som uppstår vid avfyrandet av ett skjutvapen.

c) ammunition: en hel patron eller dess beståndsdelar, innefattande patronhylsor, tändhättar, krut, kulor och projektiler som används i ett skjutvapen, om dessa delar själva är licensbelagda i respektive part.

## Article 2

*Statement of purpose*

The purpose of this Protocol is to promote, facilitate and strengthen cooperation among States Parties in order to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition.

## Article 3

*Use of terms*

For the purposes of this Protocol:

(a) Firearm” shall mean any portable barrelled weapon that expels, is designed to expel or may be readily converted to expel a shot, bullet or projectile by the action of an explosive, excluding antique firearms or their replicas. Antique firearms and their replicas shall be defined in accordance with domestic law. In no case, however, shall antique firearms include firearms manufactured after 1899;

(b) “Parts and components” shall mean any element or replacement element specifically designed for a firearm and essential to its operation, including a barrel, frame or receiver, slide or cylinder, bolt or breech block, and any device designed or adapted to diminish the sound caused by firing a firearm;

(c) Ammunition” shall mean the complete round or its components, including cartridge cases, primers, propellant powder, bullets or projectiles, that are used in a firearm, provided that those components are themselves subject to authorization in the respective State Party;

d) olaglig tillverkning: tillverkning eller sammansättning av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition

i) av delar och komponenter varmed olaglig handel bedrivits,

ii) utan licens eller tillstånd från en behörig myndighet i den part där tillverkning eller sammansättning sker, eller

iii) utan att märka skjutvapnen vid tillverkningen i enlighet med artikel 8 i detta protokoll. Licensiering eller tillstånd till tillverkning av delar och komponenter skall följa nationell lag.

e) olaglig handel: import, export, förvärv, avyttring, leverans, transport eller överlåtelse av skjutvapen samt delar och komponenter därav och av ammunition från eller över en parts territorium till en annan parts territorium, om någon av de berörda parterna inte ger sitt tillstånd i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll eller om skjutvapnen inte är märkta i enlighet med artikel 8 i denna artikel.

f) spårande: systematisk efterforskning av skjutvapen och, där så möjligt, deras delar, komponenter och ammunition från tillverkaren till köparen i syfte att biträda parternas berörda myndigheter i att upptäcka, utreda och analysera olaglig tillverkning och handel.

#### Artikel 4

##### *Tillämpningsområde*

1. Såvida inte annat anges, skall detta protokoll tillämpas på förebyggande av olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition och för utredning och lagföring av brott som anges i artikel 5 i detta protokoll, när brottet är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanslutning är delaktig.

2. Detta protokoll skall inte tillämpas på transaktioner mellan stater eller statliga

(d) "Illicit manufacturing" shall mean the manufacturing or assembly of firearms, their parts and components or ammunition:

(i) From parts and components illicitly trafficked;

(ii) Without a licence or authorization from a competent authority of the State Party where the manufacture or assembly takes place; or

(iii) Without marking the firearms at the time of manufacture, in accordance with article 8 of this Protocol;

Licensing or authorization of the manufacture of parts and components shall be in accordance with domestic law;

(e) "Illicit trafficking" shall mean the import, export, acquisition, sale, delivery, movement or transfer of firearms, their parts and components and ammunition from or across the territory of one State Party to that of another State Party if any one of the States Parties concerned does not authorize it in accordance with the terms of this Protocol or if the firearms are not marked in accordance with article 8 of this Protocol;

f) "Tracing" shall mean the systematic tracking of firearms and, where possible, their parts and components and ammunition from manufacturer to purchaser for the purpose of assisting the competent authorities of States Parties in detecting, investigating and analysing illicit manufacturing and illicit trafficking.

#### Article 4

##### *Scope of application*

1. This Protocol shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention of illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition and to the investigation and prosecution of offences established in accordance with article 5 of this Protocol where those offences are transnational in nature and involve an organized criminal group.

2. This Protocol shall not apply to state-to-state transactions or to state transfers in

överlåtelse i fall där protokollets tillämpning skulle inkräkta på en parts rätt att vidta åtgärder i den nationella säkerhetens intresse, som är förenliga med Förenade nationernas stadga.

cases where the application of the Protocol would prejudice the right of a State Party to take action in the interest of national security consistent with the Charter of the United Nations.

## Artikel 5

### *Kriminalisering*

1. Varje part skall vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligt:

- a) Olaglig tillverkning av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
- b) Olaglig handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.
- c) Förfälskning, olaglig utplåning, avlägsnande eller ändring av sådana markeringar på skjutvapen som fordras enligt artikel 8 i detta protokoll.

2. Varje part skall också vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga följande gärningar:

- a) Att försöka begå eller delta som medverkande i ett brott som anges i punkt 1 i denna artikel under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i partens rättsordning.
- b) Att organisera, förmå andra personer till, underlätta, uppmana till eller genom biträde eller råd främja förövande av ett brott som anges i punkt 1 ovan.

## Artikel 6

### *Förverkande, beslag och kvittblivning*

1. Utan att det skall inverka på artikel 12 i konventionen, skall parterna i den största utsträckning det är möjligt inom ramen för sin nationella rättsordning vidta de åtgärder som kan vara nödvändiga för att förklara förverkade skjutvapen, deras delar, kompo-

## Article 5

### *Criminalization*

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the following conduct, when committed intentionally:

- (a) Illicit manufacturing of firearms, their parts and components and ammunition;
- (b) Illicit trafficking in firearms, their parts and components and ammunition;
- (c) Falsifying or illicitly obliterating, removing or altering the marking(s) on firearms required by article 8 of this Protocol.

2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the following conduct:

- (a) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit or participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 of this article; and
- (b) Organizing, directing, aiding, abetting, facilitating or counselling the commission of an offence established in accordance with paragraph 1 of this article.

## Article 6

### *Confiscation, seizure and disposal*

1. Without prejudice to article 12 of the Convention, States Parties shall adopt, to the greatest extent possible within their domestic legal systems, such measures as may be necessary to enable confiscation of firearms, their parts and components and am-

nenter och ammunition som har tillverkats eller handlats med olagligen.

2. Parterna skall inom ramen för sin nationella rättsordning vidta de åtgärder som kan vara nödvändiga för att förebygga att olagligen tillverkade och sålda skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition hamnar hos obehöriga personer genom att ta i beslag och förstöra sådana skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, såvida inte annan överlåtning officiellt har tillåtits, under förutsättning att vapnen har märkts och metoderna för överlåtning av dem och deras ammunition har protokollförts.

## KAPITEL II FÖREBYGGANDE

### Artikel 7

#### *Bevarande av uppgifter*

Varje part skall tillse att sådana uppgifter om skjutvapen och, där så är lämpligt och möjligt, deras delar, komponenter och ammunition, bevaras i minst tio år som erfordras för att kunna spåra och identifiera dessa skjutvapen och, där så är lämpligt och möjligt, deras delar, komponenter och ammunition, som är olagligen tillverkade eller med vilka det har drivits handel samt att förebygga eller upptäcka sådan verksamhet. Uppgifterna skall omfatta följande:

a) Märkning som fordras enligt artikel 8 i detta protokoll.

b) I fall som omfattar internationella transaktioner med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition: dag för utfärdande och upphörande av vederbörliga licenser eller tillstånd, exportland, importland, transitländer i förekommande fall, och slutmottagare samt beskrivning av föremålen och deras mängd.

### Artikel 8

#### *Märkning av skjutvapen*

1. För att kunna identifiera och spåra varje skjutvapen, skall parterna

munition that have been illicitly manufactured or trafficked.

2. States Parties shall adopt, within their domestic legal systems, such measures as may be necessary to prevent illicitly manufactured and trafficked firearms, parts and components and ammunition from falling into the hands of unauthorized persons by seizing and destroying such firearms, their parts and components and ammunition unless other disposal has been officially authorized, provided that the firearms have been marked and the methods of disposal of those firearms and ammunition have been recorded

## II. PREVENTION

### Article 7

#### *Record-keeping*

Each State Party shall ensure the maintenance, for not less than ten years, of information in relation to firearms and, where appropriate and feasible, their parts and components and ammunition that is necessary to trace and identify those firearms and, where appropriate and feasible, their parts and components and ammunition which are illicitly manufactured or trafficked and to prevent and detect such activities. Such information shall include:

(a) The appropriate markings required by article 8 of this Protocol;

(b) In cases involving international transactions in firearms, their parts and components and ammunition, the issuance and expiration dates of the appropriate licences or authorizations, the country of export, the country of import, the transit countries, where appropriate, and the final recipient and the description and quantity of the articles.

### Article 8

#### *Marking of firearms*

1. For the purpose of identifying and tracing each firearm, States Parties shall:

a) vid tiden för tillverkningen av varje sådant vapen antingen fordra en unik märkning som anger tillverkarens namn, land eller ort för tillverkningen och serienummer eller en alternativ användarvänlig märkning med enkla geometriska symboler i kombination med siffror och/eller alfanumeriska koder, som tillåter alla stater att identifiera tillverkningslandet,

b) fordra en lämplig enkel märkning på varje importerat skjutvapen, som medger identifiering av importlandet och, när så är möjligt, importåret, och som gör det möjligt för de behöriga myndigheterna i landet i fråga att spåra skjutvapnet, och en unik märkning om skjutvapnet inte har en sådan märkning; dessa krav behöver inte tillämpas vid tillfällig import av skjutvapen för kontrollerbara lovliga syften,

c) tillse att, vid tiden för överlåtelse av ett skjutvapen från ett statligt lager till varaktig civil användning, lämplig unik märkning finns som tillåter att alla parter kan identifiera det överlåtande landet.

2. Parterna skall främja att industrin för tillverkning av skjutvapen utvecklar metoder för att förebygga avlägsnande eller ändring av märkning.

(a) At the time of manufacture of each firearm, either require unique marking providing the name of the manufacturer, the country or place of manufacture and the serial number, or maintain any alternative unique user-friendly marking with simple geometric symbols in combination with a numeric and/or alphanumeric code, permitting ready identification by all States of the country of manufacture;

(b) Require appropriate simple marking on each imported firearm, permitting identification of the country of import and, where possible, the year of import and enabling the competent authorities of that country to trace the firearm, and a unique marking, if the firearm does not bear such a marking. The requirements of this subparagraph need not be applied to temporary imports of firearms for verifiable lawful purposes;

(c) Ensure, at the time of transfer of a firearm from government stocks to permanent civilian use, the appropriate unique marking permitting identification by all States Parties of the transferring country.

2. States Parties shall encourage the firearms manufacturing industry to develop measures against the removal or alteration of markings

## Artikel 9

### *Obrukbargörande av skjutvapen*

En part som inte erkänner ett skjutvapen som gjorts obrukbart som ett skjutvapen i enlighet med sin nationella lag skall vidta de åtgärder som är nödvändiga, däribland straffbeläggande av särskilda brott om så behövs, för att förebygga olaglig återställning av skjutvapen som gjorts obrukbara enligt följande allmänna principer för obrukbargörande.

## Article 9

### *Deactivation of firearms*

A State Party that does not recognize a deactivated firearm as a firearm in accordance with its domestic law shall take the necessary measures, including the establishment of specific offences if appropriate, to prevent the illicit reactivation of deactivated firearms, consistent with the following general principles of deactivation:

a) Alla väsentliga delar av ett skjutvapen som gjorts obrukbart skall göras varaktigt obrukbara och sättas ur stånd att avlägsnas, ersättas eller modifieras på ett sätt som möjliggör att vapnet återställs på något som helst sätt.

b) Åtgärder skall vidtas för att kontrollera att ett vapen gjorts obrukbart, där så är lämpligt av en behörig myndighet, som skall se till att de gjorda modifieringarna på ett skjutvapen gör detta varaktigt obrukbart.

c) I den behöriga myndighetens kontroll skall ingå ett intyg eller en anteckning som styrker att skjutvapnet gjorts obrukbart eller en klart synlig märkning av denna innebörd inpräglad i vapnet.

#### Artikel 10

##### *Allmänna krav på system för licensiering eller tillståndsgivning av export, import och transit*

1. Varje part skall upprätta eller behålla ett effektivt system för licensiering eller tillståndsgivning av export och import samt för åtgärder beträffande internationell transit avseende överlåtelse av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

2. Innan en part utfärdar exportlicenser eller tillstånd för sändningar av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition skall den kontrollera

a) att importstaterna har utfärdat importlicenser eller importtillstånd,

b) att transitstaterna, utan att det skall inverka på bilaterala eller multilaterala överenskommelser eller uppgörelser som främjar kustlösa stater, åtminstone har lämnat skriftligt meddelande före avsändandet om att de inte har någon invändning mot transiteringen.

3. I export- eller importlicensen eller -tillståndet med bifogade handlingar skall åtminstone ingå uppgifter om ort och dag

(a) All essential parts of a deactivated firearm are to be rendered permanently inoperable and incapable of removal, replacement or modification in a manner that would permit the firearm to be reactivated in any way;

(b) Arrangements are to be made for deactivation measures to be verified, where appropriate, by a competent authority to ensure that the modifications made to a firearm render it permanently inoperable;

(c) Verification by a competent authority is to include a certificate or record attesting to the deactivation of the firearm or a clearly visible mark to that effect stamped on the firearm.

#### Article 10

##### *General requirements for export, import and transit licensing or authorization systems*

1. Each State Party shall establish or maintain an effective system of export and import licensing or authorization, as well as of measures on international transit, for the transfer of firearms, their parts and components and ammunition.

2. Before issuing export licences or authorizations for shipments of firearms, their parts and components and ammunition, each State Party shall verify:

(a) That the importing States have issued import licences or authorizations; and

(b) That, without prejudice to bilateral or multilateral agreements or arrangements favouring landlocked States, the transit States have, at a minimum, given notice in writing, prior to shipment, that they have no objection to the transit.

3. The export and import licence or authorization and accompanying documentation together shall contain information that,

för utfärdandet och upphörandet av licensen eller tillståndet, exportland, importland, slutmottagare samt en beskrivning av skjutvapnen och deras antal samt deras delar, komponenter och ammunition och, när det gäller transit, namnen på transitländerna. De uppgifter som ingår i importlicensen skall i förväg meddelas transitländerna.

4. Den importerande parten skall på begäran underrätta den exporterande parten om mottagandet av det avsända partiet skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

5. Varje part skall inom ramen för tillgängliga medel vidta de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa att förfarandena för licensiering eller tillståndsgivning är säkra och att äktheten av licenser och tillstånd kan kontrolleras eller bekräftas.

6. Parterna kan anta förenklade förfaranden för tillfällig export, import och transit av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition för kontrollerbara lagliga syften såsom jakt, sportskytte, provning, utställningar eller reparation.

at a minimum, shall include the place and the date of issuance, the date of expiration, the country of export, the country of import, the final recipient, a description and the quantity of the firearms, their parts and components and ammunition and, whenever there is transit, the countries of transit. The information contained in the import licence must be provided in advance to the transit States.

4. The importing State Party shall, upon request, inform the exporting State Party of the receipt of the dispatched shipment of firearms, their parts and components or ammunition.

5. Each State Party shall, within available means, take such measures as may be necessary to ensure that licensing or authorization procedures are secure and that the authenticity of licensing or authorization documents can be verified or validated.

6. States Parties may adopt simplified procedures for the temporary import and export and the transit of firearms, their parts and components and ammunition for verifiable lawful purposes such as hunting, sport shooting, evaluation, exhibitions or repairs.

#### Artikel 11

##### *Säkerhetsåtgärder och förebyggande åtgärder*

För att upptäcka, förebygga och förhindra stöld, förlust eller avledande av skjutvapen, liksom olaglig tillverkning av och handel med dem, deras delar, komponenter och ammunition, skall varje part vidta lämpliga åtgärder

a) för att kräva säkerhet för skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition vid tiden för tillverkning, export, import och transit genom sitt territorium och

b) för att höja effektiviteten på import-,

#### Article 11

##### *Security and preventive measures*

In an effort to detect, prevent and eliminate the theft, loss or diversion of, as well as the illicit manufacturing of and trafficking in, firearms, their parts and components and ammunition, each State Party shall take appropriate measures:

(a) To require the security of firearms, their parts and components and ammunition at the time of manufacture, import, export and transit through its territory; and

(b) To increase the effectiveness of im-



export- och transitkontrollen, i lämpliga fall innefattande gränskontroll, samt på samarbetet på det polisiära området och på tullområdet.

port, export and transit controls, including, where appropriate, border controls, and of police and customs transborder cooperation

## Artikel 12

### *Information*

1. Utan att det påverkar artiklarna 27 och 28 i konventionen skall parterna, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, utbyta information om relevanta sakförhållanden såsom auktoriserade tillverkare, handlare, importörer, exportörer och, där så är möjligt, transportörer av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

2. Utan att det påverkar artiklarna 27 och 28 i konventionen skall parterna, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, utbyta relevant information om frågor såsom

a) organiserade brottsliga sammanslutningar som är kända för att eller misstänks för att delta i olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition,

b) metoder för att dölja olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition och sätt att upptäcka dem,

c) metoder och hjälpmedel, avsändningsorter, destinationer och leder som vanligen används av organiserade brottsliga sammanslutningar som ägnar sig åt olaglig handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, och

d) erfarenheter i fråga om lagstiftning, praxis och åtgärder för att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

3. Parterna skall meddela varandra eller utväxla, vilketdera som är lämpligt, hänförlig vetenskaplig och teknologisk informa-

## Article 12

### *Information*

1. Without prejudice to articles 27 and 28 of the Convention, States Parties shall exchange among themselves, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, relevant case-specific information on matters such as authorized producers, dealers, importers, exporters and, whenever possible, carriers of firearms, their parts and components and ammunition.

2. Without prejudice to articles 27 and 28 of the Convention, States Parties shall exchange among themselves, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, relevant information on matters such as:

(a) Organized criminal groups known to take part or suspected of taking part in the illicit manufacturing of or trafficking in firearms, their parts and components and ammunition;

(b) The means of concealment used in the illicit manufacturing of or trafficking in firearms, their parts and components and ammunition and ways of detecting them;

(c) Methods and means, points of dispatch and destination and routes customarily used by organized criminal groups engaged in illicit trafficking in firearms, their parts and components and ammunition; and

(d) Legislative experiences and practices and measures to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition.

3. States Parties shall provide to or share with each other, as appropriate, relevant scientific and technological information

tion som är användbar för de rättstillämpande myndigheterna i syfte att förbättra varandras förmåga att förebygga, upptäcka och utreda olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition samt att åtala de personer som är inblandade i dessa olagliga verksamheter.

4. Parterna skall samarbeta i att spåra skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition som har tillverkats olagligen eller varit föremål för handel. I detta samarbete skall ingå att ofördröjligen besvara framställningar om hjälp i att spåra sådana skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition inom ramen för tillgängliga medel.

5. Under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i en parts rättsordning och eventuella internationella avtal, skall varje part garantera sekretessen av och rätta sig efter inskränkningarna i rätten att utnyttja information som den mottar från en annan part med stöd av denna artikel, däribland upphovsrättslig information som gäller kommersiella transaktioner, om den ombeds därom av den part som lämnar informationen. Om sådan sekretess inte kan tillgodoses, skall den part som har lämnat informationen underrättas före informationens röjande.

### Artikel 13

#### *Samarbete*

1. Parterna skall samarbeta på bilateral, regional och internationell nivå för att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition.

2. Utan att det skall inverka på artikel 18.13 i konventionen, skall varje part utse ett nationellt organ eller en kontaktpunkt som skall tjäna som förbindelselänk mellan den parten och andra parter i frågor som rör detta protokoll.

useful to law enforcement authorities in order to enhance each other's abilities to prevent, detect and investigate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition and to prosecute the persons involved in those illicit activities.

4. States Parties shall cooperate in the tracing of firearms, their parts and components and ammunition that may have been illicitly manufactured or trafficked. Such cooperation shall include the provision of prompt responses to requests for assistance in tracing such firearms, their parts and components and ammunition, within available means.

5. Subject to the basic concepts of its legal system or any international agreements, each State Party shall guarantee the confidentiality of and comply with any restrictions on the use of information that it receives from another State Party pursuant to this article, including proprietary information pertaining to commercial transactions, if requested to do so by the State Party providing the information. If such confidentiality cannot be maintained, the State Party that provided the information shall be notified prior to its disclosure.

### Article 13

#### *Cooperation*

1. States Parties shall cooperate at the bilateral, regional and international levels to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition.

2. Without prejudice to article 18, paragraph 13, of the Convention, each State Party shall identify a national body or a single point of contact to act as liaison between it and other States Parties on matters relating to this Protocol.

3. Parterna skall söka stöd och samarbete med tillverkare, handlare, importörer, exportörer, mäklare och affärsidkande transportörer av skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition för att förebygga och upptäcka sådan olaglig verksamhet som avses i punkt 1 i denna artikel.

3. States Parties shall seek the support and cooperation of manufacturers, dealers, importers, exporters, brokers and commercial carriers of firearms, their parts and components and ammunition to prevent and detect the illicit activities referred to in paragraph 1 of this article.

#### Artikel 14

##### *Utbildning och tekniskt bistånd*

Parterna skall samarbeta med varandra och med berörda internationella organisationer, som befinnas lämpligt, så att parterna på begäran kan tillägna sig den utbildning och det tekniska bistånd som erfordras för att förbättra deras förmåga att förebygga, bekämpa och utrota olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, däribland tekniskt, ekonomiskt och materiellt bistånd i de frågor som avses i artiklarna 29 och 30 i konventionen.

States Parties shall cooperate with each other and with relevant international organizations, as appropriate, so that States Parties may receive, upon request, the training and technical assistance necessary to enhance their ability to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, including technical, financial and material assistance in those matters identified in articles 29 and 30 of the Convention.

#### Article 14

##### *Training and technical assistance*

#### Artikel 15

##### *Mäklare och mäklarverksamhet*

1. I syfte att förebygga och bekämpa olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition skall de parter som inte redan har gjort det överväga att upprätta ett system för reglering av de personers verksamhet som ägnar sig åt mäklarverksamhet. I ett sådant system kunde ingå en eller flera åtgärder, såsom följande:

a) Införande av krav på registrering av mäklare som är verksamma inom deras territorium.

b) Införande av krav på licensiering eller tillstånd för mäklarverksamhet.

c) Införande av krav på att det i import- och exportlicenser eller -tillåtelser eller tillhörande handlingar anges de mäklares namn och ort som medverkar i transaktionerna.

#### Article 15

##### *Brokers and brokering*

1. With a view to preventing and combating illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, States Parties that have not yet done so shall consider establishing a system for regulating the activities of those who engage in brokering. Such a system could include one or more measures such as:

(a) Requiring registration of brokers operating within their territory;

(b) Requiring licensing or authorization of brokering; or

(c) Requiring disclosure on import and export licences or authorizations, or accompanying documents, of the names and locations of brokers involved in the transaction.

2. De parter som har infört system för auktorisering av mäklarverksamhet enligt punkt 1 ovan uppmanas att inkludera uppgifter om mäklare och mäklarverksamhet i sitt informationsutbyte enligt artikel 12 i detta protokoll och att bevara anteckningar om mäklare och mäklarverksamhet i enlighet med artikel 7 i protokollet.

2. States Parties that have established a system of authorization regarding brokering as set forth in paragraph 1 of this article are encouraged to include information on brokers and brokering in their exchanges of information under article 12 of this Protocol and to retain records regarding brokers and brokering in accordance with article 7 of this Protocol.

### KAPITEL III SLUTBESTÄMMELSER

### III.FINAL PROVISIONS

#### Artikel 16

#### Article 16

##### *Tvistlösning*

##### *Settlement of disputes*

1. Parterna skall sträva efter att lösa tvister om tolkningen och tillämpningen av detta protokoll genom förhandlingar.

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Protocol through negotiation.

2. Tvister mellan två eller flera parter om tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll som inte kan lösas genom förhandlingar inom skälig tid skall, på begäran av någon av dem, hänskjutas till skiljeförfarande. Om dessa parter sex månader efter dagen för hänskjutandet till skiljeförfarande inte kan komma överens om hur skiljeförfarandet skall ske, får en av dem hänskjuta tvisten till Internationella domstolen i enlighet med dennas stadga.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Protocol that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Varje part får, när den undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll, förklara att den inte anser sig vara bunden av punkt 2 i denna artikel. De övriga parterna skall inte vara bundna av punkt 2 i denna artikel gentemot en part som har gjort ett sådant förbehåll.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Protocol, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. En part som har gjort ett förbehåll i enlighet med punkt 3 i denna artikel kan när som helst häva detta genom ett meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

## Artikel 17

*Undertecknande, ratifikation, godtagande,  
godkännande och anslutning*

1. Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande av alla stater i Förenta nationernas högkvarter i New York från den trettionde dagen efter dagen för dess antagande av generalförsamlingen fram till den 12 december 2002.

2. Detta protokoll skall också stå öppet för undertecknande av regionala organisationer för ekonomisk integration, om minst en medlemsstat i en sådan organisation har undertecknat detta protokoll i enlighet med punkt 1 i denna artikel.

3. Detta protokoll skall ratificeras, godtas eller godkännas. Instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. En regional organisation för ekonomisk integration får deponera sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande om minst en av dess medlemsstater har gjort detsamma. I sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande skall en sådan organisation förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av detta protokoll. En sådan organisation skall också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde.

4. Detta protokoll skall stå öppet för anslutning av stater eller regionala organisationer för ekonomisk integration i vilka minst en medlemsstat är part i protokollet. Anslutningsinstrument skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. Vid sin anslutning skall en regional organisation för ekonomisk integration förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av protokollet. En sådan organisation skall också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde.

## Article 17

*Signature, ratification, acceptance, approval  
and accession*

1. This Protocol shall be open to all States for signature at United Nations Headquarters in New York from the thirtieth day after its adoption by the General Assembly until 12 December 2002.

2. This Protocol shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Protocol in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Protocol is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Protocol. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

## Artikel 18

*Ikraftträdande*

1. Detta protokoll träder i kraft den nittiönde dagen efter dagen för deponering av det fyrtionde instrumentet avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, men det skall inte träda i kraft före konventionen. För det syfte som avses i denna punkt skall ett instrument som deponerats av en regional organisation för ekonomisk integration inte räknas utöver de instrument som deponerats av medlemsstaterna i en sådan organisation.

2. För varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll efter det att det fyrtionde instrumentet har deponerats skall protokollet träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för ifrågavarande stats eller organisations deponering av motsvarande instrument eller den dag detta protokoll träder i kraft enligt punkt 1 i denna artikel, beroende på vilken händelse som inträffar senast.

## Artikel 19

*Ändringar*

1. Fem år efter detta protokolls ikraftträdande får en part i protokollet inkomma med ändringsförslag till Förenta nationernas generalsekreterare, som skall delge det till parterna och konventionsstatskonferensen för prövning och antagande. När parterna i detta protokoll möts vid konventionsstatskonferensen, skall de göra alla ansträngningar för att uppnå enhällighet om ändringar. Om alla ansträngningar att uppnå enhällighet har varit förgäves och ingen enighet uppnåtts, skall, som en sista utväg för att ändringen skall antas, krävas att den godtagits av en majoritet av två tredjedelar av de närvarande och röstande parterna i

## Article 18

*Entry into force*

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, except that it shall not enter into force before the entry into force of the Convention. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Protocol enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is the later.

## Article 19

*Amendment*

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Protocol, a State Party to the Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The States Parties to this Protocol meeting at the Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amend-

detta protokoll vid partskonferensen.

2. Regionala organisationer för ekonomisk integration får i frågor som faller inom deras behörighet utöva sin rösträtt enligt denna artikel med det antal röster som är lika med antalet av dess medlemsstater som är parter i detta protokoll. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt när dess medlemsstater utövar sin rösträtt och omvänt.

3. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel skall ratificeras, godtas eller godkännas av parterna.

4. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel träder i kraft för en part 90 dagar efter dagen för deponering hos Förenta nationernas generalsekreterare av ett instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande av ändringen.

5. När en ändring träder i kraft, skall den vara bindande för de parter som har uttryckt sitt medgivande till att vara bundna av den. De övriga parterna skall fortsätta att vara bundna av bestämmelserna i detta protokoll och av tidigare ändringar som de har ratificerat, godtagit eller godkänt.

#### Artikel 20

##### *Uppsägning*

1. En part kan säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog meddelandet.

2. En regional organisation för ekonomisk integration skall upphöra att vara part i detta protokoll när alla dess medlemsstater har upphört att vara parter i detsamma.

ment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties to this Protocol present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Protocol and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

#### Article 20

##### *Denunciation*

1. A State Party may denounce this Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Protocol when all of its member States have denounced it.

## Artikel 21

*Depositary och språk*

1. Förenta nationernas generalsekreterare är depositarie för detta protokoll.

2. Originalen till detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta protokoll.

## Article 21

*Depositary and languages*

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Protocol.

2. The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.